Q Vidam hñs·qꝛ hic tractatur de ſimonia·videamus quid ſit ſimonia·vnde dicatur·quibꝫ modis contrahatur· quis ad accuſandum vel ad teſtificandum in tali crimine admittatur·que pena imponatur·que diſpenſacō circa tales admitatur·Simonia eſt ſtudioſa cupiditas vel voluntas emendi vel vendendi aliquod ſpirituale·vt .ī.e·qui ſtudet·neqꝫ oportet addi vel annexum ſpirituali propter illud·c .ī.·q·iij·ſi quis obiecerit·videtur tamen qꝫ ħ addi debet·ar·ex̄ de iur·pa·de iure·licet quidam dicāt ius patronatus ſpirituale et male·Nā de fructibꝫ non ē queſtio qa etiā pōciſ vendi pñt·vt ex̄ ne p̄lati vices ſuas·c·vl.ī.de emp̄·⁊ vē·oſtitutus·dr̄ autē ſimonia a ſimone mago q̄ primo in nouo teſtō huius ſceleris auctor extitit·Sicut enī giezi in veteri teſtō voluit vendere ſanitatē naamā·ſic et iſte emē donū dei dr̄·vn̄ giezetic⁹ ꝺꝺ⁹ ē q̄ vēdidit g̃raꝫ·ſimoniacus qui emit·vnð ſimoniaci ſūt appellandi emptores·Contrahitur autē tribus modiſ ·ſ·a manu·ab obſequio·a lingua· vt.ī.e·ſūt nōnulli et qñqꝫ ↄtrahitur ex pte dātis·qñqꝫ ex pte accipiētis qñqꝫ ex pte vtriuſqꝫ·vt notaui .ī.·e·q·v·c·i·qñqꝫ ex pte neutri⁹ ex̄ ð ſimonia·⁊ ſi que ſtiones·Admittitur autē quilibet cōtra ſimoniacum ſicut in crimine leſe maieſtatis·xv·q·iij·ſane·Si tñ clericus accuſat᷑·cū diſtinctōne admittitur laicus·ſ·ſi ē bone fame cōtra eum·ex̄ ð ſimoniꝑ tuas·ij·q·i·in primis·in ſi·Imponitur autem eis pena quadruplex Quandoqꝫ excōmunicacō·qñqꝫ in monaſteriū detruſio·vt.ī.e·reperiuntur·quandoqꝫ ſpoliacō omnium bonoꝝ vt·xxiij·q·v·de liguribus qñqꝫ depoſicō·vt ħ et in multis·ca·clerici enī deponuntur·et ſunt infames.ī.e·q·iij·c·vl·et accepta tenentur reſtituere ex̄ de ſimo·ð ħ.ī.·e·q·iij·ſi quis dator·Diſpenſatur aūt circa tales qñqꝫ vt laicā habeant ↄmūionem vt.ī.e·q·vij·c·i·⁊ miniſtrāt qñqꝫ ↄſtituti in minoribꝫ ordinibus vt.ī.q·v·c·i·qñqꝫ remanent in acceptis.ī.e·q·vij·ſaluberrimum Quis aūt valet diſpenſare dicetur.ī.q·v ſup·c·vl·Jo·extra de renunc̄·poſt tranſlacōnem·

Queſtio prima·

Q Vod aūt·ſpūalia dicuntur tribus modis·vno modo dicuntur g̃ra virtutū et dona dei·ħ nō pñt vendi vel emi quantum in eis eſt·nō enī oferuntur niſi gratis.ī.e·q·iij·ſaluator·et ħ·c·i·Qñqꝫ dicit᷑ dignitas ordinis et omne ſacr̄m ecclaſticū p̄ter matrimoniū Jtem et oīa iura ecclaſtica ſpūaliū rerū·vt adminiſtracōnes p̄bende·ius decimaꝝ·cimiteria ordo·ħ vendita trāſfūtur quo ad cauſā tantū nō quo ad vite meritū·de facto enim nō de iure ꝓcedit in talibꝫ vendicō·qñ res ipe ſacre·vt vaſa et oia vtēſilia·ħ bn̄ vendūtur clericis vel laicis oflata·x·q·ij·ħ ius porrectū·Jn ſūma ergo ſcias qꝫ ꝓ ſpūalibus incorporalibꝫ·vt ſūt beneficia ⁊ ordīes·quādoqꝫ mun⁹ dat᷑ aliqñ ꝓ digno·nec ē pcc̄m ſi ē munus a ligua.ī.e·ſiliū·ſed ⁊ obſequiū tpale·dū tñ ſine pactōne·ex̄ ð cleri·nō reſi·ð cetero·ð ſpirituali obſequio·quin quādoqꝫ dari poſſit nō ē qō·ec̄ ex ↄuēcōe·ex̄ de p̄bē·ſignificatū·imo ſemꝑ p̄miū aliqð dꝫ interuenire ſpūale·ſ· meritū hōis talis enim ſimonia ſpūalis non reprobat᷑ ſic nec vſura ſpūal̄·ar·xxiij·q·i·aduocauit·pecūia aūt nū qꝫ iteruēire dꝫ·ſ· ꝓ ſpūalibꝫ incorpōalibꝫ ñ in quiqꝫ caſibꝫ Jn m̄rimonio.ī.e·q̄cquid·et ·xxxij·q·ij·honorant·in opiſ q̄s clericus non dꝫ·vt ſi ſacerdos locat operas ſuas per annū·ex̄ ne p̄la·vi·ſu·c·vlt̄·xij·q·ij·caritatē·idē ē et ſi debite ſunt·dū tñ ius dicat aliqð dā dū·ar·xx·q·iij·relatū·ex̄ ð ſimo·cū ſit·Jtē ꝓ ſalute eterna ⁊ pccoꝝ remiſſione·de pe·di·i·medicina·iiij·q·ij·aīe·Jtē ſm q̄ſ dā ꝓ iure ↄpetente ſibi ne vexet᷑ in eo.ī.e·q·iij·q̄ſitū·ex̄ de vſu·c·i·ex̄ ð ſimo·dilcūs·ſpūale aūt ꝓ ſpūali ꝑmutari p̄t·ex̄ de rer̄·ꝑmu·ad qōes ꝓ ſpūalibꝫ autem corpalibꝫ pecuniā dari nō ē ſimonia vt ꝓ calice ꝓ libro·xij·q·ij·aurū·ñ ſi inueniat᷑ ꝓhibitū vt in eccia cimiterio i criſmate .ī.e·placuit·

Q Vidam habēs filiū obtulit eū ditiſſimo cenobio·exactuſ ab abbate ⁊ fratribuſ decē libraſ ſoluit vt filius ſuſciperetur·ipo tñ beneficō etatis ħ ignorāte· Creuit puer ⁊ ꝑ incrementa temporū et officioꝝ ad virilē etatē et ſacerdotij gradū peruenit· Exinde ſuffragantibꝫ meritis in ep̄m eligitur·Interueniente obſequio et paternis p̄cibus data qꝫ pecunia cuidā ex ↄſiliarijs archiepiſcopi ↄſecratur iſte in antiſtitem neſci⁹ paterni obſequij ⁊ oblate pecunie·Procedēte vero tēpore nonnullos ꝑ pecuniam ordinauit·quibuſdā vero gratis bn̄dictōnē ſacerdotalē dedit·tandē apud metropolitanū ſuum accuſatus et cōuictuſ ſentētiam in ſe dānacōnis accepit ¶ Hic p̄mū queritur an ſit peccatū emē ſpūalia ¶ Secūdo an pro ingreſſu eccie ſit exigenda pecunia· vel ſi exacta fuerit an ſit ꝑſoluēda· ¶ Tercō querit᷑ an ingreſſum vel prebendas eccleſie emere ſit ſymoniacum· ¶ Quarto an iſte ſit reus criminis qð eo ignorāte p̄r admiſit· ¶ Quinto an liceat ei eſſe in eccia vel fungi ea ordinatione quā p̄na pecunia ē aſſecutus· ¶ Sexto an illi qui ab eo iā ſimoniaco ignoranter ordiati ſunt ſint abiciēdi an non· ¶ Septimo ſi renūciās ſue hereſi ſit recipiendus in ep̄ali dignitate vel non·

Q I

Q Vod aūt ſpiritualia emere pcc̄m ſit probat᷑ multorū auctoritatibus ¶ Ait enī leo p̄pa Simoniaci g̃ram non preſtant quam vendere querunt

G Ratia ſi non gratis datur vel accipitur g̃ra non eſt·ſimoniaci aūt non gratis accipiūt ·Igit᷑ g̃ram que maxime in ecclaſticis ordinibus opatur non accipiunt· Si aūt nō accipiūt non habent·ſi autē nō habent nec gratis neqꝫ nō gratis cuiquam dare poſſunt· Quid ergo dant profecto quod habent· Quid autē habent· ſpm̄ vtiqꝫ mendacij· Quomodo hoc probamus qꝛ ſi ſpiritus veritatis teſtāte ipa veritate de qua ꝓcedit· gratis accipit᷑ proculdubio ſpiritus mendacij eſſe conuincitur qui non gratis accipitur vel dat᷑ ¶ Jtē gregorius ſiagrio ep̄o auguſtudineñ Inanit᷑ ſacdos dr̄ q̄ ſimōiace ordiat᷑

Q Vicūqꝫ ſtudet p̄cij donacōne

G .ī.e·placuit· Ratia·i·donū ſpūs ſancti vel ecclaſtica dig̃tas·vel ordo

b ¶ Si non gratis ·i· ſine munē aliq⁰ non debito

e ¶ Non·ē g̃ra·i·cū g̃ra·i·cū caritate·i·ñ ↄfēt g̃ra ſi ñ g̃tis⁊c·

f ¶ Vel accipere q̄ illicite accipit

g ¶ Cuiq̄ꝫ dare·ar·quenq̄ꝫ non poſſe dare qꝫ nō hꝫ·i·q·vij·daꝑtū·ff·ð re·iur̄·nemo ð ↄſe·di·iiij·quō.ī.e·qui ꝑfectionem·de ↄſe·di·iiij·ſolet·ↄtra·creditor diſtrahet pign⁹ cuius dn̄iū non hꝫ·vnde ar·ↄtra·ff·de acquir̄·rer̄·do·ñ ē nouū·extra de elec·ſuffraganeis·Solucō·g̃nale eſt ·qꝫ nemo de iure dare p̄t qð nō hꝫ·ſed fallit in caſibꝫ·b·

h ¶ Spm̄·i·effectum diaboli qui pater ē mendacij·qꝛ illi ſunt mēdaces cum ſint heretici·et·omnis hereticus mendax .ī.e·c·ſi quis inquit· vel dic Spm̄·i·caracterem ſine execucōne

i ¶ Teſtante·cū ait gratis accepiſtis gratis date·ar·a contrarijs·ↄtraria enī ↄtrarijs opponūtur·s·di·ix·c·i·.ī.·xxv·q·ij·deceſſoꝝ.ī.xxiij·q·iij·ſane qꝫ ſup·xxxij·di·hoſpiciolum·de pe·di·ij·c·i·Jo·

Q Vicūqꝫ·ſtudet ħ ergo ſola volūtas facit hominem ſimoniacū vt.ī.e·reperiūtur·et·q·iij·non ſolū·ſic ſpes ſola facit hoiem vſurariū·xiiij·q·iij·c·i·Jtē ħ volūtas ſine effectu imputatur·⁊ dicit baꝫ·qꝫ hmōi pcc̄m ſi non acceſſerit ad actum·ſola voluntate deletur·ſicut ea ſola voluntate omiſſum ē·ar·ex̄ ð r̄gu· iur̄·omnis·vel intellige ħ verbū ſtudet cum effectu .ī.xxxvi·q·ij·ſi quis

nõ dicam•ar•ↄtrã•xix•di•anaſtaſius•s•di•l•is vero qui•ↄtra ꝟ•vi•q•
•i•§•verũ•l•di•ſi quis poſt•Jo•hodie ſola pñia ſine reſignacõne acq̄=
ſitorum ſufficit•cũ ſimonia in aïa gerebatur vtrimq̃z•vt ex̄ᵉ d̄ ſimo•
•c•vlti•ß• ꝯpiſcit•i•ex ſua ↄcupiſcētia ſeq̄tur ut manifeſte dicatur ſa
ᵃ Cõcu= cerdos• =am ſacerdotij•hoc verũ ē ſi in modũ accuſa=
Preſbiter ſi•eti= cõnis eſt ↄuictus•ſed ſi in modũ excepcõnis
ſecus•vt ex̄ᵉ
d̄ accuſ• ſup hijs•
Jtē ſi in modũ in=
quiſicõis ↄuicitur
tũc priuatur bñfi
cio et nõ ordie•ex̄ᵉ
de ſimo•dilcũs•ij•
dic vt in dec̄•in q̄/
ſicõis•qñq̃z etiam
non priuatᵘʳ omni
bus bñficijs •et in
eo caſu vt ex̄ᵉ de e/
lec•p inquiſicõez•
Jtē r̄gulariter h̄
ſunt vera q̄ pdit
ſpõra bñficia ſi eo
ſciente fuerit da=
ta pecunia • alias
ſine culpa ſua pri
uaretur eo qđ eſ=
ſet legitime adep
tus•vt•xvi•q•vij•
in vetitũ• Jtē nec
bñficium nec ordi
nē pdet ſi in frau=
dē ipſius data fu=
it pecunia• vt ex̄ᵉ
de ſimo•ſicut•z•c•
nob̄•ꝟ•q•vi•§•vlt•
ᶜ Sanctũ•i•or=
dinem et alia offi
cia que dona ſunt
ſpũs ſancti•
ᵈ Symoniacaꝫ•
ar•ꝟ•e•q•iij•altare
ꝟ•e•q•c•quicunq̃z
ſacros•z•ꝟ•e•q•v•
quicunq̃z ſane•
Benedictõ•ad
hoc•i•qui ſic
honorē accipit he=
reſim incurrit•eſt
enim vt conſecuti
uum non cauſati=
uũ•vt•lxxiij•di•ↄ
ſuluit•z•iij•q•vij•
•§•Jtē•et •vi•q•i•
ex merito et eſt ſi
mile• lex ſubintra
uit vt habunda=
ret d̄lictũ•ſil̄e•C•
de obſe• p̄ſtã•pa=
tro•ſi manumiſſo=
ri•z•ff•ad•l•aq̄l'•
ſi ex plag•§•duo•
•C•de iudi•ꝑperã
dum•in princi•
Quiſquis • ne
ophitorum•
quia a neophito ſcꝫ a ſimone ortũ habuerit•q̄ de nouo ↄuerſus ad fi=
dē fuit•vel q̄ neophite ſolebant dare pecuniã vt cito ꝓmouerentur
quia alias non poterant•vt•xlviij•di•c•i•
ᵍ Exarſerit•vt•ꝟ•e•quicũq̃z•et•c•placuit• hoc verũ ē ſi p̄t probare
illud•alias etiã nõ nocet ei taciturnitas vt•ij•q•vij•pleriq̃z•ſꝫ ſi nõ p̄t
ꝓbare faciat qđ dicit auguſ•xxij•q•v•h̄ vide• Jtē et ſi ꝓbare p̄t et
timetur ſcandalũ faciat tũc id qđ legitur•xxiij•q•iiij•forte•
ʰ Piaculare•ideo dicitur piac̄• q̄ ſm legē ↄpatur ei qui morte ex
piatur•xv•q•iij•ſane•v•q•vi•delatori• =rio ſenſu•ꝟ•e•q•iij•ſaluator
Quos ↄſtiterit•hic vacat ar•a ↄtra= ibi ꝓpter lucra ſua•ar•ꝟ•e•
•q•c•ſi q̄s eps•ar•s•di•lxi•miram̄ =cunia tua tecũ ſit in pditio
ᵏ Teſtatur•actuũ aploꝝ cũ dicit pe= nē•ꝟ•e•r̄periunt̄•z•c•petrꝰ
Eperiũtur velle• et ita ſola volũtate ſimoniacus ē• h̄ intelligo
de volũtate ad aliquē actũ exteriorē ꝓducta•alias n̄ ē ſuſpēſus

ſacrum ordinem percipere ſacerdoſ
non eſt ſed manifeſte tãtummodo di
ci concupiſcit• Jtē in regiſtro•
Spolietur honore qui eccl̃aꝫ
Preſbr p pecuniã optinet
ſi eccleſiã p pecuniã obtinuerit•nõ
ſolũ eccl̃ia puetur•ſed etiã ſacerdo=
tij honore ſpoliet̄ • q̄ altare z deci
mas et ſpm̄ ſanctũ vendere vel eme=
re ſimoniacã hereſim eſſe nullus fi=
deliũ ignorat Jtē idē in eodem
Benedictio illi in maledictõeꝫ
vertitur qui ad hoc vt fiat he
reticus pmouetur• Jdē in eodē•
Partē habebit cũ ſimone qui ↄtra
ſimoniacũ vehemēter nõ exarſerit•
Quiſquis p pecuniã ordinat̄
ad hoc vt fiat hereticus ꝓmo
uetur•Quiſquis ergo ↄtra ſimoni=
acam et neophitorũ hereſim ꝓ offi=
cij ſui loco vehemēter nõ exarſerit
cũ eo ſe nõ dubitet habiturũ porti
onē qui p̄us cõmiſit hoc piaculare
flagitiũ Jtē gelaſiꝰ p̄pa Simo
nis dãnatio dantē z accipientē pa
Quos ↄſtiterit riter inuoluit
indignos meritis ſacra mer=
catus eſſe p̄tio dignitatē illos ↄui
ctos oportet arceri non ſine piculo
facinus tale ppetrãtes•q̄ dãtē pa
riter z accipiētem dãnacõ ſimoniſ
quã ſacra lectio teſtatur inuoluit•
Jtē amb̄•i li•paſtorali Anathe
matiſ ſnia dãnatur q̄ cũ ſimoniaco
Eperiũtur q̄p plu ordinatur
rimi negociatione muneris
mercari velle grãm ſpũs ſancti•dũ
illi p̄ciũ donãt vt pontificalis ordi
nis ſublimitatē accipiãt•obliti ver
borũ petri qui dixit ad ſimonē•pecu

nia tua tecũ ſit in pdicõeꝫ•quia ex
iſtimaſti donũ dei pecunia poſſidere•
Proinde q̄ z vſitatum eſt tantum
malũ et maiorũ frequent̄ extat mu
crone ſucciſũ•Nos q̄ꝫ huic vulneri
canceroſo ignitũ qđ ſupeſt adhuc
inicimꝰ ferrũ oĩno decernentes•vt
quicũq̃z deinceps p accipienda di=
uini doni dignitate quodlibet p̄mi=
um detectus fuerit obtuliſſe ex eo=
dem tempe ſe nouerit anathematiſ
opprobrio ↄdemnatum•atq̃z a pti=
cipatione corpis et ſangnis xp̄i a=
lienũ• exquo illũ cõſtat execrabile
xp̄o ppetraſſe flagitiũ• Nđ ſi aliq̄s
eius accuſator extiterit ille q̄ hũc
ordinē munerũ fuerit dacõe lucra
tus• et ſuſcepti honoris gradu pri
uetur et in monaſterio ſub ptenni
pñia retrudatur• Jlli vero qui hac
de cauſa munerũ acceptores extite
rint•ſi clerici fuerint honoris ſui a=
miſſione mulctentur• Si vero laici
ppetuo anathemate cõdemnentur•
Jtē ex ↄci•calcedoneñ Dãnat̄
Si eps q̄ p pecuniã ordiacõꝫ fac̄
Si quis eps p pecuniã ordia=
cõnem fecerit et ſub p̄cio redege=
rit ſpũs ſancti grãm que vendi non
p̄t• ordiaueritq̃z p pecuniã p̄ſbrũ
aut diaconē ã quelibꝫ de hijs q̄ co
gnoiantur i clero •ꝓmouerit ec̄ diſ
pēſatorē ã defenſorē vel quelibet q̄
ſbiectus ē regl̄e p turpiſſimi ſui lu
cri comodo•is cui hoc attēptãti p=
batũ fuerit • ꝓprij gradꝰ piculo ſb
iacebit•et qui ordinatus eſt nichil
ex hac ordinacõne vel ꝓmocõe q̄ ē
p negotiacõꝫ facta ꝓficiat•ſed ſit
alienus a dig̃tate vel a ſollicitudie

ab ingreſſu eccleſie•ſic ec̄ exaudi•ꝟ•e•qui ſtudet•et•s•e•quicũq̃z• xx=
iij•di•qñ eps•ex̄ᵉ de ſimõia•tãta• =excuſat a crimine• s•di• lxiij•c•
ᵐ Quia et vſitatũ•ar•q̄ mos nõ= agathoſa•ꝟ•e•q•iij•c•vlt̄•s•di•
•iiij•deniq̃z•ꝟ•xxxij•qᵉ iiij•obiciũtur• =h̄ dicit q̄ adic̄ penã•vel dic in
ⁿ Succiſũ p canões Jnicimꝰ= icimus zc̄•i•iniectũ eſſe oſten=
ᵖ Anathematis•ar•q̄ ipõ iure ſit anathematizatꝰ clicus dimꝰ•
ſimoniacus •vt ꝟ•
•e•q •quicũq̃z •et
placuit•vel dic a=
nathematis• ſ• ſe=
paracõem a corpe
et ſangne xp̄i•vnđ
ſubdit atq̃z ꝓ id
ē zc̄• nam poſtea
excommunicandus
eſt•ꝟ•e• qui ſtudet
et•q•iij• ex multis
q̄ eſt pro quolibꝫ
mortali pcc̄o•ſed
ad deteſtacõꝫ ipiꝰ
dicitur q̄ gñalit̄
intelligitur • hoc
tñ ſpẽale eſt in no
torio crimine for
nicacõis et ſimõie
q̄ ſuſpenſi ſūt • vt
di•lxxij•§• verum
Sꝫ ar•tñ ē q̄ ſimo
niacus nõ ſit ipſo
iure ſuſpēſus• ex̄ᵉ
eodem tue • dicas
g̃ q̄ oĩs pc̄cor
occultus ſuſpēſus
eſt quo ad ſeipm
vt•ꝟ•e•ſacerdoteſ•
ſed ſimoniacuſ eſt
ſuſpenſus quo ad
ſe et quo ad alios
vt ex̄ᵉ de ſimo•tan
ta•et hoc verũ eſt
de illo qui emit or
dinē• talis eñ pe=
nitē nõ p̄t cũ rem
furtiuam habeat
vt•xiij•q•vi•ſi reſ
ᵠ Cõdēnatũ•a
ſtatutis patrũ ipõ
iure ex gñe delicti
•iij•q•vij•§•porro•
ʳ Exquõ•quaſi
diceret ex eo tp̄e
ſit excõmunicatus
vel ſciat ſe contē=
natum ex quo ꝑpe
trauit crimē •et ē
ſil̄e in crimine•le•
ma• q̄ſi diceret ex
eo tp̄e ſciat ipſe ſe
cõdemnatũ exquo
tp̄s conſtat nobis
nunc zc̄• ar•C•ad
•l•iul'•ma•l•quiſ=
q̄ſ•v̄•donacõs zc̄•
et ita illud verbũ
exquo determinat
verbũ ꝑpetraſſe•et ſm hũc intellectũ etiã occultus ſuſpēſus ē• ſi aũt
determinat ↄſtat•g̃ exquo ↄſtat eũ ſimoniacũ•tũc deinde erit ſuſpen=
ſus•hoc vltimum dicebat martinus hiſpanus =nõ nocꝫ ei taciturni
ˢ Extiterit•h̄ verũ ē ſi p̄t ꝓbare illud•alias= tas• vt•ij•q•vij•
pleriq̃z•ſed ſi nõ p̄t ꝓbare faciat qđ dicit auguſti• xxij•q•v• h̄ vide•
Jtē ſi ꝓbare p̄t et timeat ſcandalũ faciat id qđ legitur•xxiij• q•iij•
tã ſacerdos•xxiij•q•iiij•forte•Jo•
ᵗ Perpetuo•ſ•quouſq̃z emēdet•ſil̄e extra de cõſti•ex lr̄is•xxvij•q•i•
de viduis•ar•ij•q•v•quãto•Vel perpetuo• i• ꝑpetua ſepacõe a corpe
xp̄i•i•vſq̃z ad finē vite etiã ſi ante peniteat• et h̄ ē in criminis deteſta=
cõe•ar•ff•ꝓ ſocio•l•i•Vel perpetuo•i•ↄtinuo•ff•de ſui•vr•p̄•foramē
Si quis•hucuſq̃z introduxit•c•de ſy•que ſit ab accipiente•nũc in
troducit vſq̃z ad•§•q̄ g̃•c•tã de dante q̄p de accipiente ordinem
vel aliud ſpũale p pecuniã ˣ Redegerit•quãtum in eo ē• ar•xlix•

di.c.vl.ff.de recept.celſus.de ↄſe.di.iiij.queris.
a ¶ Defenſorẽ.i.aduocatũ vel iudicẽ vel caſtaldũ. Hic collige ꝙ caſtaldiam emere eſt pccm̃. nam diſpẽſationem religioſe domus emere eſt peccatum.
=.i.iconomũ vel quẽlibet ecclaſticaꝝ reꝝ adminiſtratorẽ. vt ꝓpoſitũ iconomũ et vicedñm .vt.s.e. q̃s
b ¶ Diſpẽſatorẽ= ↄſtiterit.ĩ.e.q.iij.ſaluator. c ¶ Quẽlibꝫ.i.archipbrũ archidiaconũ et monachum vel quẽlibꝫ officiõ eccleſiaſtico mãcipatũ. vt dices.ĩ.e.q.iiij.ſaluator. hꝰ ex audi p id qđ legitur.xviij.q.ij.q̃dã in aut.d ſanc.ep̃.§.ſed neq̃.
d ¶ Sꝫ ſit.ſ.a pla
e ¶ Vel cura. ſollicitudine.i. adminiſtracõne
f ¶ Mediator. Itẽ nota infamie iſti ꝑcellũtur.ut.ĩ.e.q.iij.c.vlt.hij oẽs ſimoniaci ſunt nec recipiuntur in teſtimoniũ. vt extra d teſti.veniẽſ. hmõi aũt mediator dũ tñ nõ pticipauerit recipitur teſtis in crimine ſimonie extra d ſi.q̃uis.qđ tñ exaudi cũ vita accuſati ante talis extiterit.ar.ij.q.i.in ꝑmis.in ſi.in alijs aũt cõtractibꝫ non recipitꝰ in teſtimoniũ interuẽtor niſi de volũtate partiũ.in aut.d teſti.§.qm̃ vero. nota g ꝙ in criminibuſ non exceptis.ſ.adulterij homicidij ⁊ hmõi quicũq̃ admittitur ad accuſandum ⁊ ad teſtificandũ.vt.iiij.q.iij.c.i. ar.a ↄtrario ſenſu.nã tm̃ integre fame admittunẽ in illis ñ ꝓp̃a iniuriã ꝓſequanẽ.iiij.q.vi.oĩbꝫ in quo caſu nõ admitterentꝰ in teſtimoniũ.ex̃ de teſti.de cetero.et ſi in.h.eadẽ ſeruatur regula in excepcõibꝫ.q: nec ad accuſandũ nec ad teſtificandũ admittũtur teſtes niſi ſint integre fame ñ accuſatus male antea extiterit opinioĩs.ar.ij.q.i.in ꝑmis. ſꝫ lex canonica ſecus dicit in exceptis. nã admittit infamẽ ad accuſationẽ contra quẽlibet clericũ qui praue extiterit opinionis.ar.ex̃ de ſimo.tãta. ſꝫ nõ ad teſtificandũ.niſi aliq̃ ꝓcedente preſũptione.ar.ex̃ d ſimo.licꝫ.ibi ꝓſerti cũ alia ⁊c̃.nã teſtes in hijs criminibꝫ torquẽdi ſunt.vt.iiij.q.iij.§.Itẽ in crimine.v.Itẽ ſi res.v.q.v.illi qui.in aut.de teſti.§.ſi vero ignoti.ſed tormẽta ſine ꝑſumpcõne nõ ſũt infligẽda.ex̃ d reg.iur.cũ in ↄtemplacõe.ff.de queſti.l.i.C.e.ti.milites.§.oportꝫ. Et tñ nota.ꝙ ñ ec̃ ꝓcedẽte ꝑſũptione admittitꝰ criminoſus teſtis.in exceptis.nõ tamẽ q̃libet.q: nõ inimicus.nõ ↄſpirator.ex̃.de ſi.lꝫ.in ſi.lꝫ agetur ibi nõ crimialiter ſꝫ denũtiatie.ibi ec̃ exaudi tales nõ fuiſſe admiſſos d rigore iur̃.ſꝫ ſcđm tꝑantiã equitatis.ꝑterea ibi accuſatꝰ excipiebat de minoribꝫ crimibꝫ ↄtra eos ꝗ̃ de qº ipi teſtificabãtur.maxime cũ iã eſſent de crimie emẽdati.ex̃ de ſimo.p tuas.de hꝰ dixi.ij.q.i.in primis.in ſi.et.xv.q.iij.ſane
g ¶ Qui ſacerdotio.cuius noie= =quilibet ordo ecclaſticus intelligitur et ꝑſerti ſacer.vt.s.di.lxxxi.ſi q̃ſpiã.xxiij.q.iiij.guilliſarius.§.i.et expone a ſacerdocio.i.ab adminiſtracõne tꝑaliũ.h.
h ¶ Qui.C.d: ꝙ ſimo= =niacus in ordine non poſſit remanẽ.ſꝫ talis a cõione eſt remouẽdus.et ꝗ̃ graue ſit peccatũ ꝓbat exẽplo giezi iude ſimoĩs.et dñi q̃ vẽdentes eiec d tẽplo
i ¶ Studet.cũ effectu.verba eñi cũ effectu ſũt accipiẽda.ex̃ d cl̃i.nõ

quam pecunijs acquiſiuit. Si quis vero mediator tã turpibꝰ et nefandis datiſ vel acceptis extiterit. ſi q̃dẽ clericus fuerit a ꝓprio gradu decidat. Si vero laicus anathematizetur. ¶ Item ex octaua ſinodo.

A ſacerdocio ſit alienus qui per pecuniã ordinat vel ordinatur

Qui per pecuniã quẽcũꝗ̃ ↄſecrauerit vel ab alio ↄſecratꝰ ẽ a ſacerdocio ſit alienus. ¶ Itẽ calixtus papa.

Neq̃ ordinari neq̃ ꝓmoueri in eccleſia dei per pecuniã aliquis valet

Sanctoꝝ pr̃m exempla ſequẽtes et officij nr̃i debito innouãtes. ordinari quenꝗ̃ p pecuniã in eccleſia dei vel ꝓmoueri auctoritate ſedis apoſtolice modis omnibuſ ꝓhibemus. Si quis vero in eccleſia ordinationem vel ꝓmotionem taliter acquiſierit. acq̃ſita prorſus careat dignitate. ¶ Item gregorius nazazenus. De eodem.

Qui ſtudet domum dei precio mercari in ſacro ordine nulla racõ ne decetero ꝑmanere aut reuocari poſſe dubium non eſt. talis a cõmunione modis omnibus abſcidatur. Nam ſancti ſpiritus donum precio comparari. quid aliud eſt quam capitale crimen et ſimoniaca hereſis. quod ꝗ̃ deteſtabiliter in vtroq̃ teſtamẽto vindicatum ſit multorum exemplis facile apparet. giezi gratiam ſanitatis naaman ſyro vendidit. Eandem gratiam ſanitatis eliſeo vindicante leproſus factus amiſit. Iudas omniũ redemptorem vendidit. mox laqueo ſuſpenſus eãdem redemptoris gratiam non obtinuit. Et merito. q̃a nemo poteſt redimere quod vendidit. Symon etiam magus cum eandem gratiam ſpiritus ſancti emere vellet damnationis ſue ſententiam a petro audiuit. Pecunia tua tecum ſit in perditionem. quia donum dei exiſtimaſti pecunia poſſidere. Dominus etiam vt vendentes et ementes huiuſ gratie expertes oſtenderet cũctos peccatores per gratiam in templo dimiſit. Singulariter vendentes et ementes increpans ⁊ flagellans d templo eiecit. in quo venditores et emptores ſuos gratia ſancti ſpiritus conſtat deſtitutos eſſe et vacuos. Quos enim xp̃us eiecit de templo nũquid ſpiritus xp̃i faciet ſibi templum. ¶ Item gregorius

Simoniaci ſacerdotes eſſe nõ pñt.

Quicunq̃ ſacros ordines vendunt aut emũt ſacerdotes eſſe non poſſunt. Vnde ſcriptum eſt. Anathema dandi et anathema accipiendi hoc eſt ſimoniaca hereſis. Quomodo ergo ſi anathema ſunt

reſi.relatũ.vel ſuffic̃ ꝙ det opam =quis emit ordinẽ non ꝑt diſpẽſa
k ¶ Ordine.bñ dicit ordine.q: ſi= =ri circa ipm.vt.ĩ.e.erga.et ex̃ de ſimo.nob i ſi.ñ a pr̃e ſuo ignorãte eo emptus eſſet ordo tũc diſpẽſari poſſet.i.q.v.c.vl.ſed ſecus ẽ in ep̃o vel bñficõ ⁊c.cũ eñi renũciat quis bñficõ empto ꝑt in illo vel in alio tolerari.vt.ĩ.e.q.v.c.i.et ex̃ de ſimo.ex inſinuacõne. illa tñ dec̃.loquitꝰ cum a pr̃e eo ignorãte ↄmiſſa ẽ ſimonia.
l ¶ Permanẽ.ĩ.e.q.ſi q̃s neq̃.ñ ex diſpenſacõne.ĩ.e.q.v.pñtium
m ¶ Cõmunione. nũquid ꝓ ſola volũtate excõicãdꝰ ẽ quis cũ ſit ſimoniacus.certe non. q: in voluntate eccleſia nõ ſcãdalizatur ñ ꝓdierit i actũ.ar.xxiij.q.iiij.deus q̃.et di.xxxij.erubeſcãt. ⁊ intellige a cõione.ſ.fideliũ. ſꝫ ab alia ipo iure ſeparatus ẽ ec̃ occultus qđ tenendũ ẽ.ex̃ de ſimo.tanta.qđ forte hodie correctũ ẽ ex̃ de tẽp.or.c.vlti.
n ¶ Capitale.id ẽ mortale. vel dignũ depoſitionis.
o ¶ Naaman ſiro vendidit. nota ꝙ dicit. vendidit. et tamẽ iſte q̃ñdo exegit munẽa iã ille g̃tiã fuerat ↄſecutus.et ſic ẽ ar. ↄt̃ eos qui nõ exigũt ante collacõnẽ beneficij.ſꝫ pꝰ ar.ĩ.e.c.eoſ.⁊ q.iij.ſi q̃s obiecerit.ff.de calump.l.i.§.quod aũt.tñ dicũt quidã giezi dãpnatũ nõ ꝓ uẽdicõe ſꝫ ꝓ mẽdacõ quod michi nõ placet
p ¶ Sanitatis.nũ qđ g̃ licitũ ẽ medico r̃cipe pecũiam ꝓ ↄferẽda ſanitate.ſic.q: illud potius d: honor ꝗ̃ ꝑciũ vt.xiiij.q.v.nõ ſane. vñ nõ recipit pecuniã ꝓ danda ſanitate cũ illud ſit gr̃a ſꝫ ꝓ labore ſuo.ſic magiſter non recipit pecuniã ꝓ ſcia quã dat. ſꝫ ꝓ labore vel ꝓ honore ſic ꝓp̃ha r̃cipit.ut.ĩ.e.q.iudices.ſic deꝰ r̃cipit d cias ꝓ honore ſꝫ nõ ꝓ ꝑcio.vt.xvi.q.i.decime =ꝙ quilibꝫ ꝓpt̃ mortale pcm̃ erat ꝑuatuſ ab
q ¶ Dimiſit.ar.ex ꝑſſum ↄtra baꝫ.dicẽtem= introitu eccle.vt de pe.di.i.qui ſanctus ſacerdos.xxxiij.q.iiij.vir cũ ꝓpria.nã dñs ſolos ſimoniacos de corpe eccle eiecit relictis alijs peccatoribꝫ. intellige tñ hꝰ de illis qui ſimoniã ↄmittunt in ordine accepto.lꝫ auctas g̃nalier loqui videatur.vñ dic cũ.b.et.m.ꝙ nec talis ſimoniacus nec publicus fornicator dꝫ ecc̃iam ante pñiam intrare.de hac materia.xxxiij.q.iiij.vir cũ ꝓpria.Io.t.dicit et ec̃ michi ſepe rñdit.ꝙ pecor quilibꝫ etiã excõmũicatuſ ꝑt intrare ecc̃iaꝫ cã orãdi dũmõ nõ interſit dĩnis officijs cũ ꝓhibitũ nõ inueniatur.extra de ſen.ex.nup.
r ¶ Iudas.ſed nũquid iudas ↄmiſit ſimoniã.certũ ẽ et quidẽ plagiũ cõmiſit q: liberũ hoiẽ vendidit.ff.ad.l.faui.d plagi.l.i.ſimoniam.eo ꝙ rẽ ſacrã vendidit.vñ dicit.b.ꝙ dominus non ꝑt vendere ſeruũ iam ordinatũ.ↄmutare tñ poterit vel alio g̃ñe ↄtractꝰ alienare.dicũt tamẽ quidã ↄtra.liiij.di.g̃nalis.
s ¶ Tua.hoc in deteſtacõꝫ criminis dictũ ẽ.i.q.iiij.ecõtra.ar.cõtra
Q ¶ Quicũq̃ ſacros.ſacerdotes.i. digne exercere officiũ ſacerdotis.q: ſi p pñiam recõciliẽtur qđ tñ p pecuniã acquiſierunt retinere non pñt.vel quãtũ ad impꝑcacõnũ eſſectũ. =accipit ab alijs vt ordinetur excõicatus ẽ.ĩ.ĩ.e.platum.
t ¶ Vñ ſcriptũ eſt.qui offert alijs vel=

a ¶ Simoniaca·i·ſic dare vel accipere eſt ſimoniaca hereſis·b·
Cum liqueat·ante om̄ia·ↄtra de ↄ·di·ij·prima·ſed hoc verum ē
poſt reſurrectionē·vel ante·i·p̄ om̄ibꝫ alijs·

c ¶ Origine·nota q̄ dicit oregie
hoc verū non ē quo ad nouū teſtamē-
tū·nā iudas añ cō miſit·vel dic ſatis
fuiſſe in origine·quia quācito hoc fe
cit damnatus fuit ſ·c·cito·
Cum ordina-retur·lepra·
·i·pcc̄i vlcē ſe in-
fectū reddidit·
Gratiam·nō meruiſti·ar·
·xxi·q·iiij·c·vlti·

Cito turpem·inexpiabil'·
quo ad ordis ex-ecutionem vel in
deteſtacōnem cri-minis dicitur ſicut
culpa diſcordie q̄ forte nec paſſione
purgatur·vt·s·di·xc·neq̄ ad ca-
im·vel q̄a penitet vſq̄ ad mortem·
vt·ſ·e·q·ſi quis·
g ¶ Moabite·et amonite ydolatre
erāt et cū redirēt filij iſrahel de cap-
tiuitate egipciaca cum ſcirent iſti
q̄ ſitim patiebantur obuiauerunt
eis cum pane ſine potu ducentes ba
laam ſecum ariolum vt eis male-
diceret ꝓpter qd̄ pec̄m precepit do
minus ne eos factos ꝓſelitos re-
ciperēt in ecc̄ia dei vſq̄ in ſeptimam
generacōnē·licet ſcd̄m aliā tranſla-
cōnē dicatur vſq̄ in decimā·ſed non
ↄtradicūt ſibi·nā deſcendentes per
ſexū maſculinū recipiebatꝰ vſq̄ in
ſeptimā p femininū vero vſq̄ in de
cimā·ꝫ hebreꝰ dixit·q̄ nichil aliud
erat r̄cipe eos ad ecc̄iam dei niſi da
re eis nuptui filias ſuas·hiſtoriam de
illis moabitis habes·xxxv·di·ſexto·

& ſancti non ſunt ſanctificare alios
poſſunt·et cum in xp̄i corpe nō ſūt
quomodo xp̄i corpꝰ tradere vel ac-
cipere poſſunt·qui maledictus eſt
bn̄dicere quō p̄t· ¶ Idem de eodē·
Cum liqueat hanc hēſim āte
oīa radice peſtifera ſubrep-
ſiſſe atq̄ in ip̄a ſua origine ap̄lica
eſſe deteſtacōne damnatā·cur non
cauetur·cur nō p̄pēditur·q̄ꝛ bn̄di-
ctio illi in maledictionē cōuertitur
qui ad hoc ut fiat hēticus ꝓmoue-
tur ¶ Itē ambroſius de miſterijs

Qui p̄cio ordinat leprā non officiū confert

Cum ordinaretur
ep̄us qd̄ dedit aurū fuit·qd̄
p̄didit anima fuit·cū aliū ordina-
ret·quod accepit aurū fuit quod
dedit lep̄ fuit· ¶ Idem de eodem·
Gratiā cū ordiareris nō ſuſce
piſti·q̄ꝛ gratuito eā nō meru
iſti ¶ Itē idem d̄ giezi·De eodē·
Cito turpē ſeq̄tur lepra mer-
cedē·et pecunia male acquiſi-
ta corpus animaq̄ ↄmaculat·Vi-
des q̄ facto auctoris ſucceſſio dam
natur hēdis·Inexpiabilis eſt eīn
vēditi culpa miniſterij et vindicta
grē celeſtis tranſit in poſteros·De
niq̄ moabite & ceteri nō intrabūt
in ecc̄iam dei vſq̄ in tertiā & quar-
tā gn̄acōꝫ·tādiu videlicꝫ vt ſimpli
cius interp̄temur donec culpam au
ctoꝝ multiplicis ſuceſſio gn̄acōis
abolēt·ſed cū illi qui in deū idola-
trie errore deliq̄rūt i terciā & in q̄r
tā gn̄acōem videātur eſſe mulcta-
ti·profecto videtur durior eſſe ſen
tentia qua giezi ſemen vſq̄ in eter
nū p cupiditate habēdi ꝓp̄hecia au
ctoritate dānat·p̄ꝛtim cū dn̄s no-
ſter ih̄s xp̄us p lauacri regn̄acōeꝫ
dederit om̄ibꝫ remiſſionem pec̄orū·
Cur ergo giezi ſemē in eternū dā
natur niſi vt vicōꝝ magiſ q̄ͣ gene

ris ſemē intelligas·Sicut eīn qui
filij ꝓmiſſionū ſunt exiſtimantur in
ſemen bonū·ita etiā qui errorīſ ſūt
exiſtimantur in ſemen malū·Nā &
iudei ex p̄re diabolo ſunt non vtiq̄
carnis ſucceſſione ſed criminis·Er
go om̄es cupidi om̄es auari ſp̄ua-
lem giezi leprā cū diuitijs ſuis poſ
ſident·et male queſita mercede non
tā facultatē p̄imonij q̄ͣ theꝫaurū
criminū cōgregarūt eterno ſuppli-
cio et breui fructu ¶ Quia ergo
auctōitate leonis p̄pe ſimoniaci nō
niſi ſp̄m mendacij accipiūt ſm̄ gḡ·
apud ſimoniacos ſacerdotiū nō ſb̄
ſiſtit·bn̄dictio eoꝝ in maledictōeꝫ
ↄuertit̄·manet apud eoſ anathema
dādi et accipiēdi cū ſancti non ſint
nec in xp̄i corpe ↄſtituti·cū ſint ma
ledc̄i nec ſanctificare alios poſſunt
nec xp̄i corpꝰ tradē vel accipe nec
bn̄dicē alijs valēt·Scd̄m ambroſi
um vero anathatis opprobrio con-
dēnāt̄ atq̄ a participacōe corpis &
ſanguinis xp̄i alienatur·Cū acci-
piatur aurū et lepra det̄ cū inexpia
bilis ſit culpa venditi miſterij ſecū-
dum calcedonenſe ↄciliū ex tali or-
dinacōe nichil ꝓficē iudicātur·ſꝫ
ſcd̄m gelaſiū ſimonis damnatione
inuoluūtur·ſcd̄m greḡ·nazāzenuꝫ
in ſacro ordine p̄manere atq̄ reno
uari nulla racōne poſſunt·ab heli-
ſeo ꝓpheta lepra perfunduntur·a
petro in perditione dānantur·a cri
ſto vero de tēplo eiciunt̄·quid aliud
ſimoniacus ſimoniaco in ſua ordia
cōne poteſt conferre niſi q̄ innocē
tius de ceteris hēticis teſtatur ita
dicēs

Qui p̄fectōꝫ ſp̄us nō hn̄t ip̄aꝫ dāe nō p̄ūt

Qui p̄fectio
nem ſp̄us quā acceperāt per-
diderūt non dare eius plenitudinē
poſſunt que maxime operatur in or
dinationibus quam per ſuā p̄fidiā

ſed ſeptuaginta interp̄tum·vel dic q̄ refert ſe hic ad miſticuꝫ intel-
lectum·i·donec habeat fidem trinitatis et quatuoꝛ euangeliorum·
i ¶ Durior·et quis dubitat ſceleratius eſſe omiſſum qd̄ duriꝰ ē vin
dicatum·vt ſ·xx-
iiij·q·i·non affera
mus in ſi·quod p̄-
petuū eſt·licet ꝓ
prij vxoris inter-
fector grauius pu
niatur·vt ſ·xxxi-
ij·q·ij·āmonere·
q̄ͣ matricida vt ſ·
·xxxiij·q·ij·lato-
rē·qd̄ tn̄ ſp̄ale ē·&
ob frequētem cau
ſam fem̄·& ob ꝓ-
nā in vxores ſuas
maliciam refrenā
dā·talia q̄ꝛ ſpecia
lia ſunt ad ↄſequē
tiam trahi non de
bent·vt·xxvij·q·
·i·nuptiaꝝ·et di·
·xxvij·ſi·vir·
m ¶ Preſerti·re
ſpicit id quod dix
erat durior vel in
cipit ibi verſus et
r̄ipiē ad lr̄aꝫ ſeq̄n
tem·ſ·cur ḡ·r̄c·
n ¶ Per lauacri·
ſine qua nemo hꝫ
vitam eternam·ni
ſi quis ꝓ xp̄i no-
mine fuerit bapti
ꝫatus ſanguine vt
·xv·q·i·§·vt ita-
q̄ꝫ·c·firmiſſime·
o ¶ Vt vicōrum·
ſophiſtice argum̄
tatur·nam idem ē
in idolatria·ſed i
p̄ocis nō cōſiderat
n̄ lr̄alem intellcm̄
Qui perfectio
nem·plenitu
dinem·ſ·executio
nem ordinis·et h̄
iterſerit magiſter
de ordinibus·here
ticoꝝ·et quicq̄d·
Io·et·m·et alij d̄
hac materia dixe
runt illud eſt tenē
dū·q̄ q̄libet ep̄us
ſiue catholicꝰ ſiue
hēticus·ſiue in ec
cleſia ſiue extra ec
cleſiā cōferat ordi
nem dummodo ta
mē ↄferat ordinem
ſm̄ formam ecc̄ie
et recipit ordina-
tus ordinē licet n̄
recipiat executio-
nē ordinis·ſimili
ter ſit taliter ordi

h ¶ Vſq̄ in terciā·i·niſi habeāt fidē trinitatis·et quatuor genera
virtutū·& q̄tuor euāgelioꝝ·
i ¶ Multiplicis·ar·culpā vel dolum purgari ꝓceſſu t̄pis·ar·ij·q·i·
in primis·vt·xxxv·q·viij·in gradibus·ff·de hē·vel act·ven·l·vendi
tor·ff·de acti·et obli·is·qui·vt ex̄ de filijs p̄ſbi·p totū ex̄ qui matri·
accuſa·poſ·inſup·ar·ↄtra ſ·e·ventū·et·ff·depoſiti·l·i·§·ſi re·ff·d̄ cō
dicōe·fur·q̄ furtum·et·l·vlti·Sed rei veritas eſt quod licet nō poſſit
purgari ꝓceſſu t̄pis quo ad p̄ntem caſū purgatur p ecc̄ie diſpenſacō
nem·vt·in·c·ↄſuluit·et·xxiij·q·iiij·ip̄a pietas·v̄ eſt enim vn̄·Com-
poſito lare fetenti queſo ciba te·Qui putas excluſum crimen per tē-
poris vſum·de ↄſue·quanto·in glo·ſolam conſuetudinem·
k ¶ In quartam·hic nō ꝓſequitur ambroſius noſtrā interp̄tacōeꝫ

nati alios ordinent idem ē·et ſic in infinitū·vt·ſ·e·q̄ quidā·ix·q·i·or
dinacōnes·Idem dico in ↄficiendo corpe xp̄i·vt·ſ·e·dominus decla
uit·et·c·non nocet·et·ſ·de ↄ·di·iiij·non in vobis·loquitur ergo prin
cipium·ca·de hijs qui in forma eccleſie receperint ordinem·ſecunda
pars·ſ·de illis qui ex̄ formam illi nichil recipiunt nec aliquid confe-
runt·vt·s·c·i·et ſ·q·vij·daybertum·
Ventum eſt·tres namq̄ macedones ep̄i quibꝫ hoc ſcripſit Innocē
tius inter alia fecerunt q̄ōnes·Prima erat vtrū quis ducēs viduam
poſſet ꝓmoueri·vel factus clericus ꝓpter hoc debeat deponi·cuius de
terminacōem ponit·s·xxxiiij·di·ſi quis viduam·Secunda erat vtrum
dicēdus eſſet bigamus qui ante baptiſmū habuit vnam et poſt bap
tiſmum alteram·cuius determinacōem ponit·s·di·xxvi·deinde·Tercia

questio erat·an remanerent clerici·i·an caracterem reciperent ab he=
reticis ordinati·vel an deberent ad altiora promoueri· et dic̄ quod nun=
q·et hanc in hoc caplo explicat· =ab hereticis accepiſſent ho
a ¶ Que pro ſui·qz fuit q̄ſitū·ſi ordinati= norem·et ſi ad eccleſiam
reuerſi recipiātur in honorē clericatus =ratā·nā et aīa ponit̄ pro ho=
b ¶ Caput·i·aiam culpe macla vulne= mie·de con· di·v·ne tales·
c ¶ Vlneratū· i·
capitalem et ſacra
mentalē dignita=
tem cum vulnere
·i· cū ordīatione
recepta tenere
d ¶ Vulnus· vbi
enim malū cōtin=
git·ibi moriatur·
·ij·q·i·ſi peccauerit
e ¶ Medicina·hoc
videtur ſic expo=
nendū·i·reiteran=
dum eſt in hijs ſa
cramētū·ȝ·e·q·vl·
p illicitā·h·n·vi=
det itelligēdū ſi o
miſſa fuit forma·
ar·i·q·vl·dapbtū
vbi hoc inducitur
f ¶ Cicatrice ·q̄a
et ſi peniteant tñ
irregularitas ma
net que non abo=
letur p penitenti/
am vt·xxv·di·pri
mū·et·l·di·illud·
et·ȝ·q·vij·ſi q̄s oēz
g ¶ hec·ȝ·xxiij·
·q·iiij·ipa pietas·
ctra·ʒ ibi de ordi
natis a catholicis
et poſt in heſim la
bētibꝰ·h̄ d hijs q̄
bus hetici impoſu
erūt manus·vel hoc
de rigore illud de
miſericordia
h ¶ Tribuet· ar·
q vxor nō tenet̄
reddē debitū viro
leproſo·ar· cō·xx
xij·q·vij·om̄es·et·
·q·v·ſi vxorem·
i ¶ Accepiſſe·a
lias accipe·et ſup
ple id non debet
ei nocere quin or=
dinari poſſit·quaſi
diceret id quod ni
chil eſt non debet
p̄ſtare impedimē=
tum·vt ex̄ de iur·
patro· qd autem
cōſulis·i h·ſed hoc
fallit extra de ſpō·
ad audientiam·
k ¶ Damnacōez·
·i·ſacrm quod dā
nabiliter habuit
damnabiliter de=
dit·et ita factus ē
particeps damna
cōnis·ȝ·e·q·vij·ſi
qui·ȝ·e·q·iiij·cum
ergo·d conſe·di·
·iiij·ab antiqua
l ¶ Non poſſum·
de mero iure·nam cum diſpenſacōne poſſum·ȝ·q·vl·cōuenientibus·
m ¶ Sz dicitur·i·obicitur·et h erat ſcda obiectio que fiebat innocen=
tio·p̄ma fuit ibi·ſed ctra =ab hereticis rediens reconciliatur eccle=
n ¶ Benedictio· que ē cū= ſie· vel que erat ſcdm illos contra quos
agit hic innocentius q̄n reuertentes ad ecc̄iam iterum ordinabantur

pdiderūt· Et iterū· Qui honorem
non habuit honorem dare non po=
tuit·nec ille aliquid accepit·qz ni=
chil erat in dante· ſed damnacōnē
quam habuit p prauam manuſ im
poſitionē dedit· ¶ Idē **Simōia**
cus p p̄uā manus impoſicōz nō cōſe
cratione ſed damnationē preſtat·

VEntū eſt ad tertiā queſtionē
que pro ſui difficultate lōgi
orē exigit diſputacōz·cū nos dici=
mus ab hereticis ordīatos vulne
ratū p illā manus impoſicōnem ha
bere caput·vbi vulnus infixū ē me
dicina eſt adhibenda qua poſſit re=
cipere ſanitatem q̄ ſanitaſ poſt vul
nus ſecuta ſine cicatrice eſſe non po
terit· atq vbi pnīe remedium ne=
ceſſariū eſt illic ordinacōnis hono=
rem locū habē nō poſſe decernimuſ
Nam ſicut legitur quod qui tetigerit
imundū immūdus erit quō ei tribu
etur quod mundicia et puritas conſue
uit accipe· ¶ Sed econtra aſſeri=
tur eū qui honorē amiſit honorē da
re nō poſſe·nec illum aliquid acce=
piſſe qz nichil in dante erat qd ille
poſſet accipe·acquieſcimus et verū
eſt certe· qz qd nō habuit dare nō
potuit·Dānacōnem vtiq quā ha=
buit p prauā manus impoſitionē d
dit·et qui particeps factus ē dam
nati quomodo debeat honorē acci=
pere inuenire non poſſum· ſed dici=
tur vera et iuſta legitimi ſacerdotiſ
bn̄dictio auferre p̄t omne viciū qd
a vicōſo fuerat iniectū·Ergo ſi ita
eſt· applicētur ad ordīacōez ſacri
legi atq omiū crimīnū rei·qz bn̄di
ctione ordīacōnis crimina vel vi=
cia putantur auferri ·nullus ſit pe=
nitentie locus·qz id p̄ſtare p̄t ordi
nacō qd lōga ſatiſfactio p̄ſtare cō
ſueuit· ſed nr̄e lex ē ecc̄ie venietibꝰ
ab hereticis qui tamē illic baptiza
ti ſūt p manus impoſicōnē laicā tā
tū tribuere cōuiōnē cōſueuit·nec ex

vel q̄ncūq aliq̄s ordinat̄· o ¶ Sz nr̄e·ſ·occidētalis·h ē tercia racō·
p ¶ Lex·i·cōſuetudo·C·de eman·li·l·i·alibi ponitur p regula·ȝ·e·q·
·vij·c·ij·alibi ponitur p rōne·di· i· cōſuetudo·alibi p canone·s·di·
·xxxi·nicena =cōnem·q·di·non ſolū qui ab hereticis ordinati ſūt non
q ¶ Impoſi= p̄nt habere honorē in ecc̄ia ʒ etiā qui apud eos bap=
tizati ſunt tm̄ ita quod nō ordinati·vt·ȝ·e·q·vij·qui in qualibet·
r ¶ In clericat9·
ſecus ē in orienta
li ecc̄ia que illos
p vnctōez criſma=
tis reformat·vt·ȝ·
de cō·di·iiij· ab an
tiq̄·ȝ·e·q·iiij·pla=
cuit·ctra·ʒ ibi de
infantibꝰ·h de ad
ultis et diſcretis·
s ¶ hijs ita·dciſ
a ſe·nā ipſi ſibi op
ponit ppter cōpa
tionem inter ſimo
niacos et heticos·
i·ſ·qz·s·i ſi·et ita
fb alīnacōe vēiet
vſq ad ſ·cōſtat g
PEtrus depua
tus·ſiſt dicit
·c·de ſaule quod dep
uatus eā pcc̄i ad
ſe trāſtulit que p̄
dampnauerat· xx
vi·q·v·nec mirū·
vltra medium
u ¶ Impoſicōem
·ſ·vt cuicumq im
ponēt manū acci=
peret ſpm̄ ſanctū
et ei informaretur
ſpūs ſanctus
x ¶ Fide· ſ·nr̄a ca
tholica·ſed in acti
bus aploꝝ habe=
tur in ſimone iſto
vt·ȝ·e·eos qui ·vn̄
p̄t dici in hac fide
tua· i·i hoc quod cre
dis obtinere· ſ·vt
per te infundatur
ſpiritus ſanctus in
hoc facit ad pro/
poſitum·g·qz dicit
non eſt tibi pars
in hac fide· et ita
fidelis ergo et he
retic9· et ſic exau
di·c·ſequēs·l·
y ¶ Quod purā·
que etiā ad actuz
pgreſſa eſt·ſic ex
audi·de pe· di·i·ſi
cui etiam non con
tingat·
z ¶ Fidei·et in hoc
facit ad ppoſitū·
AVm oīs·aua
ricia·ideo di
auaricia ſeruitus
ſpāliter idolorum
qz tāq deo exhi=
bet nūmo reuerē=
tiā·ȝ·xi·q·iij·pau=
b ¶ Idolo per
rū·vi·q·i·quero
c ¶ Perdicōm·et
ita eſt hereticus
ſm ppoſitū·g· =potius em̄ vocat̄ quod ſit·ȝ·xxiij·q·ij·ſane quod·ȝ·xxij·q·
d ¶ Subicitur= ·v·cauete·ȝ·viij·q·i·ſciēdū·et·xxiij·q·iiij·forte·io·
EOs qui·dīmus·in bona ſignificacōe a deitate ſumitur vel a diuini
tate·ſic·s·xxxviij·di·omnes·nō a dīnacōne·vt·ȝ·e·nunquā·
f ¶ Et eoꝝ·i·ſeqn̄tiū eius g ¶ Efficiunt·ſ·quantum in ſe eſt ſicut

hijs aliquem in clericatus honorē
vel exiguū ſubrogare ¶ Sz obici
tur alij heretici a fide exorbitant·ſi
moniaci aūt et ſi grām ſpiritus ſan
cti venalē putent tm̄ a fide non ſunt
alieni· atq ideo qd ab eodē innocē
tio de ceteris hereticis decernit̄·nō
valet cōſequenter de illis intelligi·
Hijs ita videtur·Simoniaci et ſi ſi
dem videantur tenere· infidelitatis
tamē pdicōni ſubiciūtur· ¶ Vnde
beatus ambroſius in primo libro d
pn̄ia ad nouacianū ſcribens ait·
Simoniaci fidei itegritatē nō hn̄t

PEtrus cum ſimon magice ar
tis cōſuetudie deprauatus pu
taſſz quod grām xp̄i p impoſicōnē ma
nus et infuſionem ſpūs ſancti pecu
nia cōpararet·ait·non ē tibi ſors a
liqua neq ps in hac fide qz cor tuū
non eſt rectum apud deū · vides quod
hunc magica arte blaſphemantem
in ſpū ſancto auctoritate apoſtoli=
ca cōdēnat·et eo magis quod purā cōſci
ētiā fidei nō habebat· ¶ Itē gre
gori9 i regiſtro **Simōiacus i fide**
lis eſſe probatur

CVm oīs
auaricia idolorū ſit ſeruitus
quiſq̄s hanc maxime in dandis ec=
cleſiaſticiſ honoribꝰ vigilanter non
p̄cauet·infidelitatis pdicōni ſubici
tur· etiā ſi tenere fidem quā negli=
git videatur· ¶ Itē ex epl̄a thara
ſij cōſtantinopolitani epi miſſa pape
adriano· **Simoniacoꝝ hereſis**
ceteris damnabilior probatur·

EOs qui p pecunias man9 im
poſuerūt vel imponunt petrus
diuinus apl̄us cuius cathedrā ſor=
tita ē ſanctitas vr̄a tāq ſimonem
magū dponit· Tolerabilior em̄ eſt
macedonij et eoꝝ qui circa ipm ſūt
ſancti ſpūs impugnatorum hereſis
impia· Illi enim creaturam et ſuū
dei pr̄is et filij ſpiritū ſanctū delirā
do fatētur· iſti vero ſuū eundē ſpm̄
ſanctū efficiūt ſuum ſeruū· Omnis

em̄ dn̄s quod habet ſi vult vendit• ſiue ſeruum ſiue aliquid aliud eo= rum que poſſidet• Similiter et qui emit dn̄s eius volens eſſe qđ eme= rit p̄ p̄cium pecunie illud acquirit Ita et qui hanc iniquā actionem operātur detrahūt ſpiritui ſancto equalit̄ peccātes hijs qui blaſphe= mauerūt dicētes xp̄m in beelzebub eicere demoniū• atq̧ vt verius dica mus iude opātur p̄ditori qui iude is dei occiſoribꝫ xp̄m vendidit• Cū ergo ſpūs ſanctus cōſubſtantialis ſit xp̄o eiuſdem ipi portōnis erunt et p̄culdubio i eis nō eſt grā ſpūs ſancti id ē ſacerdotij ſanctitas• Nā qđ nō acceperunt non habēt• Ait enim petrus ſimoni• non eſt tibi p̄s neq̧ ſors in ſermone iſto quia exi ſtimaſti donum dei pecunia poſſideri Nam viceſimuſnonus canō ſancto rum apl̄oꝝ et actus eorūdē• et ter cius et quartus liber regnoꝝ alie num omnino a ſacerdotio p̄nuntiāt eū qui aliquādo dederit vel accepe= rit pecuniā in aliquo tp̄e ſiue ante manus impoſicōnem ſiue poſt impo ſicōem• accipe em̄ eſt qn̄cumq̧ ac= cipere• ¶ Itē ex con• bracarēſi• ij•

Et qui dat et qui accipit vt ſacri ordines preſtentur anathema ſit•

Placuit vt de ordinacōe cleri coꝝ nulla ep̄i munera ſuſcipi ant• Sꝫ ſic ſcriptū ē qđ ḡtis donan te deo accipiūt gratiſ dent• non ali quo p̄cio dei gratia ⁊ impoſicō ma nuū venūdetur• qꝛ antiqua diffini= tio patrū ita de eccl̄iaſticis ordina cōnibus ſtatuit dicens• anathema ſit danti et accipienti• Propterea qꝛ aliquāti multis ſceleribꝫ obruti ſancto altario idigne miniſtrātes• nō hoc teſtimonio bonoꝝ operum• ſꝫ p̄ effuſione munerū obtinent• o= portet nō p̄ gratiam munerū ſed p̄ diligentem p̄us diſcuſſionē deinde p̄ multoꝝ teſtimoniū clericoſ ordi

nare ¶ Ex hac auctoritate beati ambroſij et gregorij patꝫ q̄ ſimo= niaci ſicut ⁊ alij heretici a fide exor bitant• et ideo cōiter de illis intelli gitur• quod etiam de alijs decerni= tur• ¶ Item opponitur q̄ p̄phetia donū ſpūs ſancti eſt• hꝰ aūt in vete= ri teſtamento a ſanctis p̄phetis vē di cōſueuerat• vnde ſaul ad ſamuelē p̄ vaticinio expetendo non niſi cum munere ire p̄ſūpſit• vxor etiā iero= boā ad hominē dei non niſi cū mu= nere acceſſit• Itē xp̄s a iuda vendi tus auriculam ſerui ſanauit Exem plo itaq̧ ſaulis et vxoriſ ieroboam patet q̄ donū ſpūs ſancti emere vel vendere non ē pcc̄m• Exemplo cri= ſti liquet q̄ ſpūs ſanctus et ſi iniu= ſte a ſimoniacis venalis puteť• vir= tutis tamē ſue nō obliuiſcitur nec deſinit effc̄m ſue gratie etiā vendi= tus p̄ſtare• ſꝫ de p̄phetia btūs iero nimus in michea competenť ſoluit malos tantū accepiſſe et nō bonos denūtians

Mali p̄phete non boni p̄phetiam vendebant• Rubrica

Iudices inquit eius in mune= ribus iudicabāt• ſacerdotes eius in mercede reſpondebant• et p̄ phete eius in pecunia diuinabant et ſup dominiū requieſcebant dicē tes• Nonne dominus eſt in nobis• non veniet ſuper vos malū• idcirco p̄pter vos ſyon q̄ſi ager arabitur• et ieruſalē vt cuſtodia pomerij erit Nemo ambigat ieruſalē p̄pter ſce lera que in hoc capitulo leguntur fuiſſe ſubuerſam• Et paulo poſt• po terat petrus ſimoni mago vendere quod petebat imo poterat ſimula= te vendere• ſpiritus em̄ ſanctus nec vendi nec emi poteſt ſed oblatā pe= cuniam cum offerente damnauit• Nec moueat quēquam illud quod in p̄mo regnoꝝ libro legimꝰ ſaulē volentem ire ad ſamuelē dixiſſe pu ero ſuo ad eum ſe ire nō poſſe quia

vendere et emere dicuntur• vt ꝗ• e• q• ſaluator• b•

a ¶ Si vult• nichil enim tam cōſonum et cōueniens ⁊c̄• vt inſti• de rer• di• ꝟ• p̄ tradicōem• C• de cōtrahen• emp• dudum• niſi vbi lex inhibet• et ex̄ de iure• pa• de iure• C• de rebꝫ ali• l• vl• imo et qn̄ꝫ cōpellit quis vē dere• C• de cō• r• ma• l• i• ff• de religi• ſi qs ſepulcrū• C• cōīi• di• l• i• ꝟ• vlt• emere aūt nō cōpellitur quis• C• de iure deliberan• l• nec emere• ar• cōtra • C• de donac̄• ſan= ctimus•

b ¶ Per p̄ciū• naꝫ p̄ciū i pecunia nu= merata cōſiſtit• in= ſti• de emp• ⁊ ven• • ꝟ• Itē p̄ciū• ar• ex̄ de rer• p̄mu• ad qō nes• naꝫ vbi aliud pro alio datur in ſpecie p̄mutacō ē ff• de cōtrahē• emp• • l• i• ſꝫ tamē hꝰ emp tio large et pecu= nia ſiſť large acci pitur• vt ꝗ• q• iij• p̄ totum•

c ¶ Detrahūt eq̄ liter• ſicut em̄ illi miraculoꝝ opati onem tribuebant diabolo q̄ p̄ ſpiri= tū ſanctū ſiebant• ita iſti ordineſ qui ſunt dona ſpirituſ ſancti p̄ dyabolum ſibi acquirunt•

d ¶ Cū ꝙ• melius diceret• cū em̄ ⁊c̄• ſm̄ q̄ poſt ſequitꝰ in lr̄a•

e ¶ Sanctorum• ſi quiſ ep̄s p̄ſb̄r aut diaconus p̄ pecu= niā obtinuerit di= gnitatē• et ip̄e et ordiator eiꝰ mo= dis oībus a cōīūi one abſcindantꝰ• ſicut ſimon magꝰ a petro• facit ad hꝰ ꝗ• q• iij• ſi qs ep̄o• et• c• ſi•

f ¶ Et terciꝰ• vbi dicitur ď roboam• q̄ quicumq̧ vole= bat impleuit ma num ſuā et ſiebat ſacerdos excelſo= rum et propť hāc cauſam peccabat domꝰ ieroboam et euerſa eſt et dele= ta eſt de ſuperficie terre•

g ¶ Et quartus• vbi de giezi a ẓit•

h ¶ Accipe• ar• in electionibꝫ et ali= enacōnibus vt fir me ſint ex cōſenſu poſt ſequētē ſic̄ et ex priore• ꝗ• xxix• • q• i• ꝟ• hijs ita• ꝗ• x• vi• q• i• c• vl• et• q• • vij• decimas• ⁊• c• eccl̄ias extra de iu= re patro• cura pa ſtoralis• xxiij• di• c• vltimo•

i ¶ Accipe• ſimilit̄ ipendere ē qn̄cūq̧ impendere• vt ꝗ• q• iij• ſaluator• et ꝗ• e• ſi quis p̄bendas• et• c• ſi quis obierit• et eſt ſimile• ff• de calūp• • l• i• ꝟ• qui autem• Eſt ergo ſimoniacus qui racōne ordinis vel benefi= cij• collati aliquid dat vt dixi de giezi• s• e• qui ſtudet• io•

k Placuit• aliquanti• ar• p̄pter indignos hanc p̄hibicōnem fuiſſe inſtitutam• porrigitur tamen ad omnes ꝗ• e• q• iij• puenit ꝗ• xix•

l ¶ Per multorum• s• di• lxvij• reliqui• in ſi• cōtra• xxiij• • q• ij• due• di• lector• contra ꝗ• xx• q• ij• oportet• ſimile• s• di• lxxv• c• iij• ſolucō• hic appellantur multi• duo vel tres vel hꝰ intellige cū cl̄ici ſint ignoti•

m ¶ Opponitur ei• ſcꝫ q̄ p̄poſitū eſt principaliter• ſcilicet q̄ vendere ſp̄ūalia ſit pcc̄m• vel q̄ ordo venditus non habꝫ gratiā ſpūs ſancti•

n ¶ Xp̄s a iuda• huius obiectionis ſolutionem ponit• ꝗ• m• ꝟ• cum ꝙ primo• in• c• iudices•

Iudices• verba michee p̄phete• C• quidā cū rep̄hēderentur de ſimoniaca excuſa= bant ſe exemplo quorūdam in ve= teri teſtamento• quos Iero• ponit in hoc capitulo• Primo ergo po= nit verba michee p̄phete• et exponit ea oſtendens pro= pter huiuſmodi ſi moniacos iheruſa lem fuiſſe deſtru= ctam• ſecundo ibi poterat petrus• po nit v̄ba petri• cū oblata pecunia ſi= monem condem= nantis• tercio ex= cuſat ſamuelem ď quarta parte ſicli a ſaule oblata• q̄r to excuſat achiā de panibus ſibi ab vxore ieroboā ob latis• quinto ely= ſeū de pecunia q̄ azael nuncius be= nedab ſibi obtulit quia non eſt veri= ſimile q̄ accepe= rit•

o ¶ Eius• populi iudaici• Io•

p ¶ Requieſce= bāt• ille dicitur re quieſcē ſuper dn̄m qui obtentu pro= phetie vel ſacerdo tij nō viuit luxuri oſe• et expone req̄ eſcebant• id ē gra tiam eius habe= bant ſecum ſecun dum opinionē ſu am•

q ¶ Non inuenī= ent• quaſi impuni tatē ſibi promit= tebant•

r ¶ Mala• que mi nantur nobis pro phete•

s ¶ Arabitur• ho ſtili aratro• i• deſo labitur et eſſe deſinet• ar• ff• quibus mo• vſufruc• amit• l• ſi vſufruc• ⁊ hoc factum eſt a romanis• et ideo

t ¶ Pomerij• cuſtodia em̄ pomerij collectis pomis deſeritur• ⁊ hꝰ dic•

u ¶ Sed fac• i• pone• et ita ſm̄ ea poteſt ſupponere falſum de conſe• di• iiij• ſanctum•

a ¶ Sunt quinqꝫ obli·argu·in delicto quantitatē rei attendi ·ꝫ·xiiij·
·q·vi·c·vi·et·xvij·q·iiij·quicunqꝫ·ꝫ·xvij·q·vi·queſti ſunt·
b ¶ Qui vtinam·et hoc negatiue leges ·i· vtinam non plus accipe=
ret·ſimile vtinā·xxiij·q·iiij·ſi ea·xxvi·q·v·epiſcopi· et ideo hoc for=
te dicit quia ſi plus non deberet accipere nullus eſſet qui vellet ſy=
moniam omittere· vel ideo forte quia quāto ꝗs minus acciperet tan
to min9 peccaret·
ſcd̄m q dicitur de
abigeo minus pu
nitur ꝓ porco vel
ꝓ oue q̄ ꝓ boue
·ff·de abigeis·l·i·
ſen·i· vel poſſet i
telligi ſecūdū illā
extra de ſimo·et ſi
queſtiones· ar·cō
tra·xiiij·q·vlt̄·c·
·vi·xvij·q·iiij·ꝗ=
cūqꝫ·i·ex̄ de ſimo·
ex tue·ſʒ h̄ ꝯtraria
hn̄t locū qn̄ mens
corrumpitur
c ¶ Ad hominē·
ſcilicet achiā qui
ei p̄dixit mortē fi=
lij abie·et qui pec
cata ſua exprobra
ret et ſuam vltio=
nem p̄diceret · vt
·ꝫ·e·ſi quiſ inquit·
dic vt·xxiij·q·vi·
·c·vi·
d ¶ In ſūptus·ad
ſumptus enim et
ſuſtentacōnem ac
cipere licet·extra
de ſimo·cum ſit·x
xiij·q·v· dicat·ff·
de offi·ꝓ cōſu·ſo
lent·et d offi·p̄ſi=
di·plebiſcito·⁊ ita
p̄ſbr ſi pauper eſt
accipere p̄t ꝓ ce=
lebratione miſſe ·
ex̄·de preben·ſig
nificatū niſi ſit ꝓ
prius ſacerdos·de
ꝯſe·di·i·ſufficit
e ¶ Eliſeus · qui
miſit lignum in a
qua ⁊ natauit fer
rum·ꝫ·d conſe·di·
·ij·reuera
f ¶ Azaelem· ſua
rum rerum diſpen
ſatorem·
g ¶ Bona·i ·aliq̄
d om̄ibus bonis·i·
d omni genere bo
norum·ff·de reg·
iur̄·aliud ꝗ·referē
h ¶ Obtulit· ar·
in eod facto ſcd̄m
diuerſitatē inten=
cōnis alterum pec
care alterū nō·vt
·xxij·q·v· ꝓpoſi=
i ¶ Viuit h̄· do=
iuracō erat in ve=
teri teſtamento·x
xij·q·i·et iurabūt
k ¶ Faceret· ar·
ꝯtra cathalanos·
N Unq̄·i·raro
ꝓ maiori em̄
pte dcm̄ eſt aliter
falſum eſt·vt·s·e·
eos qui·
m ¶ Prophetia·

p̄ciū nō eſt ī manu mea ·⁊ adiecit·
quarta pars ſicli in manu mea eſt
hāc dabo viro dei et ānunciabit no
bis viā noſtrā·Nō em̄ ſcriptū ē q
ſamuel acceperit aut q illi obtule=
rit qui potius paſcūtur a ꝓpha· ſʒ
fac eū accepiſſe·Stipes magis eſti
mande ſunt tabernaculi quā mune
ra ꝓphe·ſiclus enim viginti obolos
habet· quarta pars ergo ſicli quīn
qꝫ ſunt oboli·Noſtri ergo ſacerdo=
tes ſi volunt vendere ꝓphetiam ⁊ co
lumbam in cathedris ſuis ꝓpone=
re quas dn̄s flagello ſubuertit qui
qꝫ tantū obolorꝫ ſint mercede cōtē
ti·qui vtinā non preciū villarꝫ·ſed
quinqꝫ obolos acciperet · Hoc ipm̄
ſonat in tercio regnorū libro de vx
ore ieroboam ad hominē dei pergē
tem que non niſi decem panes ob=
tulit et cruſtulam ⁊ vas mellis · H̄
magis in ſūptus ꝓphe q̄ in mune
ra ꝓphetie reputanda ſunt·licet po
tuerint hij qui ad arioloſ ire con=
ſueuerant ex mala eorꝫ ꝯſuetudie
idipm̄ exiſtimaſſe de ꝓphetis·⁊ no=
luiſſe ſanctis viris offerre qd diui=
nis offerre ꝯſueuerant·Vn̄ in quar
to libro regū legitur·q heliſeus ve
nit damaſcū ⁊ benadab rex ſirie e=
grotabat·nunciauerūtqꝫ ei dicen=
tes·venit vir dei huc·ait rex ad aza
elem·Tolle tecum munera ⁊ vade
in occurſum viri dei ⁊ ꝯſule dominū
p eum dicens· ſi euadere de infirmi
tate hac potero· iuit ḡ azael in oc
curſum eius hn̄s ſecum munera et
om̄ia bona damaſci onera quadra
ginta camelorꝫ· ſed non eſt creden
dū accepiſſe ſicut de eodem heliſeo
legitur q naaman mundatus a le=
pra obtulit ei munera dicens· ob=
ſecro vt accipias benedictōēʒ a ſer
uo tuo·at ille rn̄dit· viuit dn̄s ātē
quem ſto quia nō accipiā·Cūqꝫ vi
facēt penitus nō adquieuit· ¶ Idē
N Vnq̄ ſīmacō in · in eodem·
bonam partem accipitur·vi=
debatur ſibi quidē eſſe ꝓphe· ſʒ q̄a
pecuniam accipiebant·ꝓphetia eo=
rū facta eſt diuinacō ¶ Cū ergo
ſcd̄m ieronimū boni ꝓphe non mu=
nera ꝓphetie accipiebāt ſʒ ſtipes ta
bernaculi·mali aūt qui accipiebāt

ꝓphetia que dei erat donum in diui
nacōnē que diabolica ē cōuerteba
tur·quid aliud colligitur niſi q ſy
moniacis qd ſupius dcm̄ eſt nulla
ſpūalis gratia cooperatur·Cū em̄
in ſacramentis neqꝫ qui plantat ne
qꝫ qui rigat ſit aliquid ſʒ qui incre
mentum dat deus·quiſ operatur in
eis ſi dn̄s qui incrementū dat in eiſ
non lucet ſed eſt ocioſus· ¶ Item
qd dicitur de xp̄o q ſicut xp̄s ven=
ditus reſtituit auriculam malco ⁊
fecit miracula·ſic ⁊ ſpūs ſanct9 poſ
ſit vendi et in ipa vendicōne grām
ſuam opari·nō valet h̄ ſimilitudo·
non em̄ h̄ opatur ſpūs ſanctus ſpi=
ritualiter in pfidis mercimonijs a
uaricie qd xp̄us geſſit corporaliter
certi miſterij cauſa ad exemplū pa
tiētie·Si em̄ oīpharia ē ſimilitudo
cum credatur poſſe vendi vt xp̄us·
credatur etiā et ſpūs ſanctus poſſe
crucifigi·qd impoſſibile eſt·Poteſt
etiā intelligi vt a ſilitudine nō re=
cedamus·q ſicut xp̄us vēditus nō
venditori vel ementi· ſed eis qui ne
ſcientes aderāt dona ſue grē con=
tulit p quibus etiā in cruce ſuppli
cauit·ſic ⁊ ſpūs ſcūs nō vendēti vl
ementi·ſed hijs qui de manibus e=
orꝫ ignorātia ducti ſacra dn̄ica ac
cipiūt ſue gratie effcm̄ largiri pro
bat· ¶ Itē obicit̄ q ⁊ ſi malū ſit
eccleſiaſtica emere tn̄ ſepe ſiniſtra
principia ad felices puenāt exit9
vt iacob p ſupplantacōēʒ pueīt ad
bn̄dictōnem· vt ſeges que leproſa
manu ſeritur munda tn̄ metit̄ · vt
ex adulterino ꝯcubitu pulcra ſobo
les naſcitur·ſic et pecunia que per
ſimoniā acquiritur felicē habʒ exi
tū·cū pauperibꝫ ꝓfutura erogat̄
¶ Sʒ nichil horꝫ ſimōiacis pꝯcia
tur ¶ Ait em̄ leo ad mauroſ epos
q̄ malo inchoātur p̄n· nō bono pa·
P Rincipatus quē gūt exitu
aut ſedicō extorſit aut ambi
tus occupauit etiā ſi moribus atqꝫ
actib9 non offenderit·ipi9 tn̄ inicij
ſui ē pnicōſus exēplo· ⁊ difficile eſt
vt bono pagantur exitu que malo
ſūt inchoata principio ¶ Itē ḡḡ·
antioceno epo Nō ſupedificat̄
bonū op9 vbi xp̄s fundamētū nō ē·

hoc eſt impoſſibile q diuinacō ſit ꝓphetia· expone ergo ſic facta ē di=
uinacō·i·dīnacō eorꝫ que credebatur eſſe ꝓphetia declarata ē nō eſ=
O ſe ꝓphetia·
Om ergo·et ita docʒ nos magiſter reſiſtē·ar·a
ſiti·xxvij·q·i·nuptiarꝫ·ff·de ꝯdi·inde·ſi re9·xxxij·q·vij·aptiſ·
p̄terea rn̄deri p̄t p id qd notaui·s·e·eos·
o ¶ Item obicitur·in defenſionē ſimoniacorꝫ vſqꝫ ad·ꝗ·ſed nichil et
ibi ſtatim incipit
impugnare eos·
p ¶ Supplantacō
nem·tn̄ factam do
mini inſtinctu·vij·
·q·i·q̄ piculoſum
P Rincipatus·
extorſit·ſiſti=
tuto exempli ipſā
habetur · et ratio
exempli nonnulla
ſiquidem in cano=
nibus operantur ·
multa enim repro
bantur ne ſint per
nicioſa exemplo q̄
poſſent tolerari·ꝫ·
·xi·q·iij·precipue
·s·di·l·de hijs ve
ro nobis·s·di·lxx
xij· plurimos· s ·
di·xcvi·hn̄·ar·x=
xi·q·ij·ſi quis iam
·ar·xxvij· q·i·nec
aliq̄·ar·xxvij·q·
·ij · inſtitutū eſt ·
r ¶ Non offende=
rit·ſic· xiiij·q · v·
neqꝫ·
s ¶ Difficile·i·
nunq̄·ꝫ·e·ſi ꝗs ne=
qꝫ·qn̄qꝫ ꝓ vix ſu
mitur·di·xlvij·q̄n
tumlibet·
t ¶ Bono· ſic·xii
ij·q·v·neqꝫ· ar·ꝯ
tra· ex̄ qui ſi· ſint
le·tanta·⁊ de ma
trimonio contra=
cto poſt votum de
futuro·
u ¶ Principio ·
ar·iniciū ſpectādū
et quantum vale/
at bona fides ab in
itio collige ex hiiſ
·ar· iij· q·x· pla=
cuit·xx·q·iij·pro
poſitum·lxi·di·mi
ramur· xcij· di· ſi
quis ep̄us·extra d
elec·auditiſ·extra
de cen·puenit· ff·
de rei ven·ſi in rē·
et·ff·de publīc·de
precio· ff· de hijs
qui notantur inſa ·
quid igitur· et de
orig̃·iur̄·l·i·ar·ꝯ
tra·ff·de le·n̄ om/
nium·ꝫ· xvi·q·iij·
·ꝗ·p̄t·s·di·xvij·c·
regula ·ꝫ·xiiij· q·
vi·neqꝫ·ꝫ·xvi·q·i·
·c·vi·⁊·q·iij·ſi ſa
cerdotes·extra de
iure patrona·cura
paſtoralis· ſi quis
ſemper habet ma
lā fidē nūq uid ha
bebit exitum bo=
num·ſecus in cōtra
rijs·h·

CVm paulus dicat fũdamẽtũ aliud nemo p̃t ponẽ p̃ter id qđ poſitũ eſt qđ eſt xp̄us iheſus· cõ ſequenter ꝓbatur q2 vbi xp̄us nõ eſt fundamẽtũ nullũ boni opis ſu=peredificiũ ẽ· ¶ Itẽ ſiagrio ep̃o

Nõ p̃t fieri elimoſina d̾ pecũia ſimo maice acq̃ſita

NOn eſt putanda elimoſina ſi pauperibꝫ diſpenſetur qđ ex illicitis rebuſ acquiritur· quia qui hac intencõne male accipit vt bene diſpenſet grauat̃ potius ꝙ iuuetur· Vnde etiam cer=tũ ẽ quia et ſi monaſteria vel zenodochia vel aliquid aliud ex pecunia q̃ ꝑ ſacris ordinibꝫ datur cõſtruã tur nõ ꝓficit mercedi· Ne ergo ſb obtentu elimoſine cũ pcc̃o aliquid ſtudeamus accipe ꝓhibet ſcriptu=ra dicẽs· hoſtie impioꝝ abhomiabiles ſũt que offerũtur ex ſcelẽ· Quicquid enim in dei ſacrificõ ex ſcelere offertur omnipotentis dei non placat iracũdiam ſed irritat· Hic rurſus ſcriptũ eſt· honora dñm de tuis iuſtis laboribꝰ· Qui ergo male tollit vt quaſi bñ p̄beat· oſtat ſine dubio q2 dñm nõ honorat · Hinc ꝙ ꝑ ſalomonem dicitur· qui offert ſacrificiũ d̾ ſb̃a paupis idem ẽ ac ſi victimet filiũ in ↄſpectu patris · Quantus aũt ſit doloꝛ p̄tis ꝑpendamꝰ ſi i eius ↄſpectu filiꝰ victimetur· ⁊ hic facile ↄgnoſcitur quãtus apud deum dolor exaſperatur qñ ei ſacrifi=ciũ ex rapina tribuit̃· Nimis ergo declinãdũ ẽ ſub obtentu elimoſine pcc̃a ſimoniace hereſeos ꝑpetrare· nam aliud ẽ ꝓpter pcc̃a elimoſinas facere ⁊ aliud ꝓpter elimoſinaſ pec cata ꝑpetrare· ⁊ poſt pauca· Quiſ=q̃s igit̃ ſacerdotiũ nõ ad elacõnis põpã ſed ad vtilitatẽ adipiſci deſiderat· p̄us vires ſuas cũ eo qđ ẽ ſubiturus onere metiatur· vt ſi ẽ impar abſtineat ⁊ ad id cũ metu etiã cui

exiſtimat ſe ſufficẽ accedat ¶ Idẽ theodorico ⁊ theoberto regibꝰ frãcorum

Paſtoꝛ ſimõiacꝰ nullã ouibꝰ p̄bet medelã

FErtur ſimoniaca hereſis q̃ p̄ma ↄtra dei ecc̃iam diabolica ſupplantacõe ſb repſit· ⁊ in ip̃o ortu ſuo zelo ap̄lice vltionis pcuſſa atq3 dãnata eſt· in regni vr̃i finibus dñari cũ in ſacerdotibꝰ fides ſit eligẽda cũ vita Si enim vita deeſt fides meritum non habet· beato iacobo atteſtante qui ait· Fides ſine opibus mortua ẽ· q̃ enim opera eſſe valeant ſacerdotiſ· qui honores tanti ſacramenti con=uincitur obtinere ꝑ p̄mium· Et pꝰ pauca· Hinc igit̃ non ſolum in ordinatoris ⁊ ordiati aiaꝫ letale vulnuſ infligitur· verũ etiã excellentie veſtre regimẽ ep̃orum vr̃oꝝ culpa quorum magis intercesſionibꝰ iuuari debuerat p̄grauatur · Si enĩ is dignꝰ ſacerdocõ creditur cui nõ accuſacõiſ mẽita ſed p̄mioꝝ copia ſuffragatur· reſtat vt nichil ſibi in ecc̃iaſticis honoribꝰ g̃uitas nichil ſibi defendat induſtria · ſed totum auri ꝓfanus amor obtineat· et dũ vicia honor remunerat in locũ vl=toris is fortaſſe q̃ fuerat vlciſcen=dꝰ adducit̃· atq3 hic ſacerdotes nõ ꝓficere ſ3 perire potius iudicãtur · vulnerato nanq3 paſtore q̃s curã=dis ouibus adhibet medicinã· aut quõ ꝑpl̃m oracõnis clipeo tueatur qui iaculis hoſtiũ ſeſe feriendũ ex=ponit· aut qualem fructũ de ſe ꝓducturus eſt· cuius graui peſte radix infecta eſt· Maior enim metuẽda ẽ iocis illis calamitas vbi tales intercesſores ad locum regiminis adducũtur qui dei in ſe magis iracũ=diã ꝓuocant ꝙ ꝑ ſemetipſos pla=care debuerãt· ¶ Cũ g̃ ſcđm leo=nem ſimonia nõ bono pagatur ex=itu· ſm g̃g̃ · nullũ boni opis ſeq̃tur

CVm paulus· fundamẽtũ· ar· ↄtra debile principiũ melior fortuna ſequetur· ar· non baptizatũ non ſuſcipe ordinẽ · xxiiij· q· i· vbi ſana· ꝫ· liiij· di· ſi quis p̄ſ· ꝫ· e· ſi q̃s ꝑ ignorantiã· et ꝫ· e· ſi quis cõfugerit extra de p̄ſbro non bapti· veniens· et· c· ſi quis·

NOn eſt putanda· C· in p̄ma pte ꝓbatur triplici auctoritate ꝙ de illicite acquiſitis nõ eſt elimoſina facienda· Prima auctoritas ẽ illa hoſtie impiorũ ⁊c̃· Secunda· honora· deũ· tercia· qui offert ſacri ⁊c̃· In ſecunda pte dicitur ꝙ ſi aliq̃s ad honorem debet accedere priꝰ vires ſuas cõſideret· et cc̃ ſi ſe ſufficientẽ videat cum timore accedat· alias nullo mõ accedat·

c ¶ Ex illicitis rebus· h̃ dicit̃ ꝙ de male acquiſitis ñ debet fieri elimoſina quod verũ eſt cũ dominiũ non ẽ tranſlatũ vel ſi ẽ eius repeticõ ↄpetit· vt dixi in ſum· · xiiij· q· v· ſed vbi non cõpetit repeticõ bñ· vnđ ⁊ meretrix p̃t facẽ elimoſinã ſ3 nõ latro ar· ff· de con di· ob turpẽ cãm· idẽ· ꝫ· quoc̃· ſed quid ſi d̾ pecunia ſimoniaca fundata eſt eccleſia· dico ꝙ non demollietur· xiiij· · q· vi· operimus· · xij· q· ij· aurũ· S3 quid de iure patro· dic ꝙ illud d̾tur eccleſie cui eſt facta ignominia ex̃ de ſimo· de h̃ aũt· in aut· d̾ ſanc· ep· · ꝫ· ꝓ omĩbꝫ· ff· de calũp· gñaliter· ꝫ· illud · Itẽ quid ſi ex pecunia ſimoniaca quis emit vineã nũquid de fructu faciet elimoſinã· R̃n· non· q̃a eo de iure cẽſetur cũ pecunia· tamẽ fructus in locum pecũie ſuccedũt· ar· ex̃ de vſur· cũ tu· i ſi· ff· de legi· l· ij· impator· ꝫ· vl· ⁊· l· ſequenti· s· xxiij· di· c· ij· ar· ↄẽ· ff· d̾ fur· l· q̃· vas ꝫ· ul·

d ¶ Ex rapina· ſ3 o ꝑponitur· fac tibi amicos de mãmona iniquitatis· ſic exponit̃· id ẽ de diuicijs ſollicitudinibꝫ ⁊ laboribꝫ acquiſitis· vel quibꝫ abſtuliſti ſua reſtituas vel eoꝝ parentibꝫ· vel illis mortuis ſacerdotibꝫ offeras· et iſti oĩes facti tibi amici orabũt ꝓ te ad dñm· licet dictũ ſit· que in malũ acquiſiuiſti in bonum expende· non tñ id tibi patrocinabitur· h· male acquirere ꝓpter elimoſinam · et id in bonũ expendere nichil aliud eſt ꝙ filiũ in ↄſpectu p̄ris mactare· xiiij· q· v· immolas· Aliter aũt acquiſitũ vt amore filioꝝ et in bonũ exp̄ſſum· tamen id tibi patrocinabitur ad p̄mium· h·

e ¶ Vires· ſumite materiã vr̃is qui ſcribitis equã· viribꝫ ⁊c̃· ar· ff· de excuſa· tu· pauptas· idem dicit lex in mulione· ff· ad· l· acquili· idẽ iuris· ꝫ· i· et· l· qua actione· m· ꝫ· ij· =indignũ p̄latũ ſtati ꝙ male ſit electus· ar· a ↄtrario ſenſu· lxi· di· miramur· v̾· nec putandus eſt honor ⁊c̃·

f ¶ Exiſtimat· h̃ p̄ſumitur ↄtra=

FErtur ſimo=niaca· notat greg̃· primo d̾ negligentia reges iſtos frantie eo ꝙ damnat̃ ſimonia· in regno eoꝝ· Secundo dicit ꝙ ip̃orũ p̄latoꝝ culpa in eoꝝ regno reſtorquatur· Tercõ dicit timendũ eſſe de eis qui taleſ habent apud deũ intercesſoreſ qui ad ſe ꝓuocãt irã dei ꝙ placare debent·

h ¶ Ortu· quo ad nouũ teſtamentũ ⁊ intellige poſt reſurrectionẽ · et ſic non eſt ↄtra· de ↄ· di· ij· prima·

i ¶ Fides· ꝓfeſſionis· ſcz·

k ¶ Opibus· exterioribus·

l ¶ Mortua eſt· ſi tẽpus dat̃ vel locus· d̾ pe· di· iij· c· vltimo·

m ¶ Excellentie· ecce ꝙ crimẽ alicuius nocet innocẽti· ar· di· lxi· miramur· v̾· nam totius· ar· ↄtra ꝫ· e· · q· dñs· ↄtra· ar· ꝫ· · e· q· iiij· c · i· ar· ↄtra· lxxxi· di· ſi q̃ p̄ſbiteri· ar· di· xxxvij· ꝫ· ut itaq3· ar· d̾ ↄ· di· i· in ſancta · ar· xxiiij· q· i· non turbat̃· ar· vi· q· · i · ex merito· ar· di· xlviij · ꝫ· i· ar· · ij· q· vij· c· ſicut· · ij· ar· ꝫ· e· q· multi ⁊ eſt ar· ꝙ res inter alios acta alios ꝑ iudicet ꝫ· d̾ pe· di· · vi· c· i· ff· de re· iudi· ſepe· Iohan· h̃ breuiter tene ꝙ res inter alios acta aliis non nocet generalit̃· nec crimen alterius alij nocet· in caſibꝰ tamẽ ſpecialibus fallit qui in iure expreſſi inueniũtur· extra de re· iudi · ꝙuis· et· vi· q· i· ꝫ· verũ· ar· xv· q· iij· · ꝫ· cũ autem·

n ¶ Suffragatur · nam dicit lex qualiter quiſq3 meretur non quãtum dare ſufficiat eſtimetur· C· de epi· et cle· ſi quenꝙ· ſed queritur quare papa ſcribit regi cũ nõ habeat ptãtem ſup h̃ris· xi· q· i· ſacerdotibꝫ· ideo q2 rex particeps erat· vel q2 erãt incorrigibiles· vt ꝫ· e· q· vl· c· · vl· xvij· di· nec licuit· extra de iudi· cum non ab homine·

o ¶ Vltoris· i· prelati· qui vicia alioꝝ debet vlciſci·

a ℂ Vlciſcendus.i. ꝓpter pec̄a puniendus ↄplicauit. et ita etiam ex
b ℂ Prouocant. in ſe nō in illos ꝓ quibꝫ ſup= audi. iij. q. vij. i gui
S Icut eunuchus. putiphar q̄ p̄mo habuit vxorē bus. Jo.
filiā pharaonis cū poſtea fuit ordinatus ſacerdos elio polis fuit
exſectus. vel vt quidā dicunt dn̄s ſiccauit gēitalia eius quia ad tur
pes vſus emerat Joſeph. c ℂ Semē. boni opis.
ℂ Ignis. miſſus
a ieremia i puteo
qui tn̄ poſt nunq̄
fuit inuentus. ſed
aqua pinguis la=
pidi ſuppoſita il=
lum cōburebat. d
iſto igne. habes d
pe. di. iij. inter hec
hircum. et puteꝰ
erat in valle ioſa=
phat. vbi rex per
ſarū fecit fieri tē=
plū et appellatū ē
a ieremia neptu=
ra qđ interpreta=
tur purificacō.
f ℂ Non lucē. s.
di. lxxxi. ſi q̄. ar.
ↄ̄ di. xxviij. c. vl.
ↄtra. j. e. dominus
g ℂ Anthioco. i=
ſte anthiocuſ gre
cus fuit et multū
iudeos oppreſſit.
et vēdidit ſacerdo
tiū tēpli. ꝛ ē h̄ ar.
ꝙ in ve. te. ſimōia
erat ordinē emere
h ℂ Sꝫ obicit̄. in
defenſione ſimoni
acoꝝ ꝓbando ꝙ
hn̄t effectū ſacr̄a
ab eiſ collata
S I iuſtus. ab
iſto. c. vſqꝫ ad il=
lud. ſ. etiā corde.
oſtēdit magiſter
ꝙ ſacr̄a heretico=
rum vera ſūt ꝛ ve
re ab eis conferū/
tur ſm forma ec=
cleſie ↄferantꝰ. nō
tn̄ quo ad virtutē
cū diſtinctione tn̄
qꝛ ſacr̄a necc̄itatis
ſi in necc̄itate quis
ſumat ab heretico
vel etiā ſi ignoran
ter ſumit virtutē
et veritatē quidē
accipit ſacri. ſi ve
ro nō necc̄itate vel
ſcienꝰ accipit. ve=
ritatē quidē acci=
pit ſacri n̄ v̄tutē.
ſi tn̄ ficte accipit.
et poſt agat peni
tentiā habebit v=
trumqꝫ. d ↄſe. di.
. iiij. tunc valere.
et. j. §. ſed notan=
dū. In ſacro vero
dignitatiſ in ordine
diſtigue ſm illam
diſtinctōez que ha
betꝰ. ix. q. i. ordia
cōnes et in ſumma ibi poſita. in ſacramēto eucariſtie dicimꝰ ꝙ de ma
nu hēretici ſumendū nō eſt. xxiiij. q. i. c. vl. ſi tamen accipitur verū eſt
corpus ſi in forma eccleſie ē ↄfectū. licet quidā dicūt ꝙ ipi non con=
ficiūt. xxiiij. q. i. ſciſma. k ℂ Plātaui. p̄dicādo l ℂ Rigauit. baptizā
m ℂ Tranſit. j. e. ſic ꝓlus. ↄtra. So. h̄ de ſacr̄is necc̄itatis q̄ ſemp do.
habent effectū niſi culpa ſuſcipiētis impediat. et ibi de ſacro digni=

edificiū. nec eſt putanda elimoſina
que ex p̄cio ſimonie erogatur pau
peribꝫ. vulnerato paſtore medicia
non adhibeatur curandis ouibus.
de infecta radice fructus non pro=
ducitur. maioꝛ etiā calamitas i fu
turo metuitur. de tam ſiniſtro prin
cipio q̄s felix exitus ſperatꝛ ℂ Hic
etiā auguſtinꝰ ait Simoniacoꝝ
ſacramenta effectu gratie carent.
S Icut eunuchꝰ fuit q̄ ioſeph
ↄpauit ita qui grām merca=
tur viuū ſemē nō habet ſiccis ge=
nitalibus. ſic q̄ꝫ ignis ſacrificij qui
p ſeptuaginta ānos babilonice ca
ptiuitatis ſub aq̄ vixerat. extinctꝰ
eſt anthioco iaſoni vendente ſacer
dotiū. quod ſignificauit ignē ſp̄us
ſancti nō lucere i ſimoniacis ſacr̄is
ℂ Quid in hijs ſilitudibꝫ hr̄uſ au
gu. notare voluit. niſi qꝛ ſacr̄a ſimo
niacoꝝ ſic̄ et ceteroꝝ hereticoꝝ li
cꝫ ſint vera quantū ad formā. in a=
nia tn̄ ꝛ falſa ſūt q̄ntum ad effcm̄.
cū nōpoſſint in cordibus hoim gi=
gnere vel accendere celeſtē grām.
ℂ Sꝫ obicitur illud auguſti. ↄtra
hereticos ſiue bonus ſiue malus
ſit miniſter. per vtrūqꝫ effectꝰ grē
S I fuerit iuſtus mi ↄffertur
niſter ↄputo eū cū paulo qui
gloriam ſuā nō querit dicens. ego
plantaui appollo rigauit. deus aūt
incrementū dedit. Qui vero ſuper=
bus fuerit miniſter cū zabulo ↄpu
tatur. ſed nō ↄtaminatur donū xp̄i
qꝛ p illū purus fluuius trāſit et ve
nit ad fertilem terrā. Scio qꝛ la=
pis ex aqua fructū ferre nō p̄t. ꝛ ſi
p lapideos cānales trāſit aqua ad
areolas. in cānali lapideo nichil ge
neratur. ſed ortus plurimū fructū
affert. Sp̄ualis eīn virtus ſacri vt
lux pura ab illuminādis excipitur.
ſed p immundos tranſiens non com
quinatur ℂ Item ad vincentiū do

A naſtitam. ℂ De eodem
A X catholica ecc̄ia ſūt om̄ia ſa
cramenta dn̄ica q̄ ſic habetis et da
tis ſicut habebātur et dabātur pri
uſq̄ inde exiretis ℂ Item ad dōa
S tiſtas. ℂ De eodem
S Ic aūt deus adeſt ſacramen=
tis et verbis ſuis p quoſcūqꝫ admi
niſtrentur quorū et ſacr̄a ꝛ verba
recta ſunt ſicut mali homnies qui=
bus nichil ꝓſunt vbiqꝫ puerſi ſunt
id ē intus et foris. Itē nec foris ḡ
nec intus quiſq̄ qui ex parte dya=
boli ē p̄t in ſe vel in quoq̄ mackare
ſacr̄m qđ xp̄i eſt ℂ Itē ad emeri
tū Sacr̄a q̄ nō mutantꝛ catholiciſ
et hereticis cōmunia approbantur
S Acramenta que nō mutaſtis
ſicut habetiſ approbantꝛ a no
bis. ne forte cū vr̄aꝫ prauitatē coꝛ
rigere volumus illis miſterijs que
in veſtra prauitate deprauata non
ſunt ſacrilegam faciamus iniuriā.
Neqꝫ ſaul deprauauerat vnctionē
quā accepat. cui vnctōi dauid piꝰ
ſepe exhibuit tm̄ honorē ℂ Item
S ad donatiſtas. De eodem.
S Icut ficti veracitꝛ et nō ficte
recipiūt neqꝫ eoꝝ bap̄ma ꝛ̄probatur.
tur. ſic et illa que ſciſmatici et here
tici nō aliter habent nec alitꝛ agūt
q̄ vera ecc̄ia dū ad nos veniūt non
emendamus ſꝫ potius approbamꝰ.
ℂ Idē ↄtra petilianū Nō effugian
tur ſacr̄a a quocūqꝫ miniſtrantur.
N Eqꝫ in homie bono aliquis dei
ſacr̄a fugiat neqꝫ in homine
malo. ℂ Idem in libro de bap̄mo.
Hoim malicia ſacr̄a nō ꝓfanātur.
N Onne ſodomite et ethnici e=
rant id eſt gētileſ peiores er
go iudei quibus dn̄s dicit tolerabi
lius erit ſodomis in die iudicij quā
vobis. et quibꝫ ꝓpha dixit. iuſtifica
ſtis ſodomam id ē ↄpacōne vr̄i iu=
ſta facta ē. Nunquid tn̄ ideo ſacr̄a

tatis. vel hic de ordinatis ab hijs quos ecc̄ia tolerat. vel dic ꝙ ſūt pol
A luta quantum ad illos. vt. xlix. di. c. vl. xv. q. vl. c. ſi.
X catholica. in h̄ et duobus. c. ſequētibꝫ videtꝛ ꝙ vera ſunt ſa=
cramēta hereticoꝝ que in forma ecc̄ie celebrantur.
o ℂ Oia. i. oim ſacr̄oꝝ veritas ꝛ forma ↄlicā ſꝫ expone. i. ex̄ formā
p ℂ Habebātur. ar. ↄtra. j. e. extra catho= catholice ecc̄ie. s. e. §. ꝙ in
hijs. vel dic vt ibi
S Ic aūt. deus
dꝛ adeſſe ta=
libus ſacramētis vt
veritas ſubſiſtat
et vt virtus ↄ̄ſtetꝛ
ei q̄ accip̄ ignorā
ter. s. c. ſi fuerit.
r ℂ Verbis. ꝛ ita
verba neceſſaria
ſūt. ar. j. e. d̄trahe.
S Acramenta.
que non mu=
taſtis. i. n̄ ex̄ formā
ecc̄ie tradidiſtis.
t ℂ Iniuriaꝫ. ar.
ꝙ ꝓpter alterū n̄
dꝫ alteri iniuria ſi
eri. de ↄ. di. iiij. ↄ=
ſtenditur. Jo.
S Icut ficti. ſꝫ
nunquid dā
dum ē bap̄ma ei q̄
ficte accedit. dic
ſic ſed poſt cōpel=
lendus eſt fidē ob
ſeruāe. ar. xlv. di.
d iudeis. vtrū aūt
baptizetꝰ ignorāſ
vel inuitꝰ vel dor
miens. hēs ex̄ de
bap. et eius effec.
. c. maiores. §. Itē
queritur.
u ℂ Non emenda
mus. j. de ↄ. di. iiij.
oſtenditꝰ. et. c. ſo=
let queri. j. e. q. e.
ſi quis inq̄t. ↄ̄ j.
. e. q. e. ſic̄ vrgeri.
ſꝫ hic de fictiōe ac
cipiētis que nō im
pedit ibi de fictio
ne dantis que im/
pedit vel q̄n nō in
forma ecc̄ie. xxxij.
di. §. verum.
N Eqꝫ. malo.
. ſ. tolerato i
necc̄itate. ꝛ ſic non
ē ↄtra. s. di. xxxij.
nullꝰ. ꝛ. c. p̄ter h̄.
N Onne. vult
ꝓbare aug.
in h̄. c. ꝙ apud he
reticos ſunt vera
ſacr̄a. et qꝛ erāt a
pud iudeos q̄ pe=
iores erāt ſodomi
tis Itē ꝛ alia racō
ne. qꝛ ſi gentiles a
liq̄d boni habue=
runt h̄ ſancti viri
nō reprobauerūt.
ꝙ autem apud iu
deos eſſēt vera ſa
cramēta ꝓbat ex
emplo dn̄i et zacharie. zacharias tn̄ fuit bonus. vnde racōne perſone
nulla eſt ꝓbacō. ſed iſte eodē modo ſacrificabat quo et alij iudei.
s ℂ Peiores. j. xxiiij. q. i. nō afferamus. qꝛ illi tm̄ naturalem legē ſunt
trāgreſſi. iudei etiā ſcp̄turā. illi p̄dicatores nō habuerꝫ. ipi etiā xp̄m.
apud illoſ nulla miracl̄a fcā ſūt. apud iſtos mlt̄a fcā ſūt. ꝛ p̄terea iſti
xp̄m crucifixerunt. de pe. di. i. periculoſe. a ℂ Iuſta. i. iuſta videtur.

id ē minus mala· ar· viij· q· i· verior· vnde dic iuſtificaſtis compacōne
melioris vite· non pr̄ate iudicij·
a ℂ Talia· i· tale ſacrificiū ē qua=
b ℂ Dn̄s· ſ· vt circūciſionē qn̄ cū hoſtijs in templo fuit p̄ſentat⁹· de ꝯ·
di· iiij· ꝯprie· v· ſi·
inter iudeos
cta illius· s· xxxv
ij· di· ſi quid· et· c·
turbat ꝗ· xxiij· q·
· iiij· quid ḡ· ꝗ· e· q·
· i· dn̄s declarauit·
· s· xix· di· ſcd̄m ꝗ·
· xxvi· q· ij· ſi de a/
rea· cōtra· ix· di· ſi
ad ſacraſ· ꝯtra· di·
· xvi· canones·

Multe· opati=
ones· i· mul=
ta ſūt dona· q̄ ſpi=
ritus ſanct⁹ opera
tur· xxx· q· i· pueit
f ℂ Quodaꝫ· i· in
ep̄la· i· ad corinth=
os· h· l·
g ℂ In ſaul· et in
cayph a· expedit
vt vnus moriat᷑·
ꝯ̄ ꝗ· e· q· ꝯpbauit
h ℂ Boni· ſ· p gra
tiam inhabitantē
ꝗ· xxiiij· q· iij· de il
lis qui·

Remiſſionem·
auari non dant· i·
indigni ſunt dare
de cō· di· iiij· quo=
modo· vel intelli=
ge de p̄ciſis qꝫ nō
dant in veritate
niſi ſacramētum ⁊
in neccitate et eius
etiam virtutem·
k ℂ Auari· i· idola
tre· xxviij· q· i· ido
latria·
l ℂ Per orōnē· qꝫ
facilius precibꝫ iu
ſtoꝝ qui ſūt i ec
cleſia optiet ur re
miſſio· vt· xxiij· q·
· iiij· optineri· vel
qꝫ p vinculum ca=
ritatis ecc̄ie dimit
tuntur pcc̄a· vt ꝗ·
de cōſe· di· iiij· ec=
cleſie caritas·
m ℂ Foris· ſi intel
ligas· c· de tolera
tis· dic foris· id ē
ex̄ ecc̄iam que con
plectit᷑ tātū gra/
na· ſed ſi de p̄ciſis
dic foris· i· extra
eccleſiā militantē
q̄ cōplectitur ḡna
cū paleis· vij· q· i·
· §· cum vero·

n ℂ Apte· cū xp̄i
an⁹ ſit impugnāſ
eccleſiā manifeſte
ſiue pturbat eccle
ſiam occulte· xxx
ij· q· iiij· recurrat·
verſus finem·

=lis ſacrificans ꝗ· e· dn̄s declarauit
· v· Item nos dicimus·
ℂ Et ad ea· ecce p bonos oñdit ſacrificiū fuiſſe
c ℂ Rectū· ar· ꝓpter pſone deteſtacōeꝫ nō reprobari di

diuina que apud iudeos erant ta=
lia erant quales ⁊ ipi erant que do
minus q̄ꝫ ipe ſuſcepit et ad ea cele
branda leproſos quos mundaue=
rat miſit et ea zacharie miniſtrāti
aſtitit angelus eūqꝫ in tēplo ſacri=
ficantē exauditū eſſe nūciauit· hec
eadē ſacra ⁊ in bonis hominib⁹ illi
us tp̄is erāt et in malis peioribꝫ q̄
ſint ethnici· qn̄quidē in malicia ſo=
domitis ſūt p̄lati· erāt tn̄ illa ſacra
in vtriſqꝫ integra et dīna· Nā et ipi
gētiles ſi quid diuinū ⁊ rectū in do
ctrinis ſuis habere potuerūt nō im
pbauerunt ſci nr̄i· q̄uis illi p ſuas
ſupſticiōes ⁊ idolatriā ⁊ ſupbiā ce=
teroſqꝫ pditos mores deteſtādi eſ=
ſet ⁊ niſi corrigerētur dīno iudicō
puniēdi· ℂ Idē Sacramēta mali
habere pn̄t· licet ꝟtutem ſpūs hr̄e
non pn̄t

Multe aūt opacō=
nes ſūt ſpūs ſancti quas idē
apl̄us cū quodā loco ꝯmemoraſſet
ita ꝯcluſit· Omia aūt h̄ opat᷑ vnus
atqꝫ idē ſpūs diuidens ꝓpria vnicu
iqꝫ put vult· Cum ergo aliud ſit ſa
cramentum qđ hr̄e etiā ſimon ma=
gus potuit· aliud ꝓphetia que i mal᷑
homibꝫ etiā fieri ſolet· vt in ſaul· a=
liud opacō eiuſdē ſpūs quā niſi bo
ni habē nō pn̄t id ē caritas Quod
libet horum heretici ⁊ ſciſmatici ac
cipiūt· caritas q̄ opit multitudinē
pc̄coꝝ ꝓpriū donū ē catholice vni=
tatis ⁊ pacis nec ḡ eius donū in oi
bus ē qꝫ nec oēs ſunt eius· ℂ Idē
Licet ſacra mali miſtrent· remiſſio
nē tamē pc̄coꝝ non preſtāt·

Remiſſionem peccatoꝝ auari
nō dant q̄ p oracōem p colūbe ge=
mitū datur quicūqꝫ baptizet· ſi tn̄
ad eius pacē illi ptinēt quibꝫ dat᷑·
nō enim raptoribꝫ et feneratoribꝫ
dicit dn̄s· ſi cui dimiſeritis pcc̄a di
mittūtur illi· ſi cui tenueritis tene=
bunt᷑· Foris quidē nec ligari aliq̄s
p̄t nec ſolui vbi nō ſit qui aliū liga

o ℂ Si ergo reſpicit illud· c· ſi iuſtus·
p ℂ Non inania· verū eſt h̄ in ſacro nec̄itatis· xxiiij· q· i· ſi quē forte
q ℂ Notandū· ſ· ꝯtra ſimoniacos· rn̄det enī p diſtictionē ſequentē ſue
concluſioni· ſacr̄m male acceptū dupliciter caret ſuo effectu· aut q̄a
in eo preſtito nō percipitur gratia ſed arguitur malicia recipientis·
et hoc omnibus ſacr̄is eſt ꝯūe· vel quia negatur execucō· qđ ſp̄eale ē

in ſacris dignitatis· =tatis ſūt quinqꝫ ſacr̄a· baptiſmus confirma=
r ℂ Neceſſitatis· nec̄i= tio· pn̄ia· vltima vnctio· corp⁹ xp̄i· circa ba=
ptiſmū tn̄ h̄ ē ſp̄eale q̄ in ſumma neceſſitate accipi p̄t a quocūqꝫ· et
circa penitentiā nā ꝯferri poſſum cuicūqꝫ in nec̄itate· de pe· di· i· quē
penitet· circa alia ſacr̄a neceſſitatis vel circa iſta duo cū non inſtat ne
ceſſitas h̄ eſt attēdendū q̄ cū peccat quis accipiendo acta penitentia

re poſſit aut ſoluere· ſꝫ ſoluitur qui
cū columba fecerit pacē ⁊ ligatur
qui cū colūba nō habet pacē· ſiue
apte foris ſit ſiue intus eſſe videa=
tur· ℂ Cū ergo ſacr̄a i modū lucis
ab immūdis coinquinari nō pn̄t ſi
in morē puri fluuij p lapideos can
nales ad fertiles areolas puenīūt
patet q̄ ſimoniaci ſacr̄m vnctōnis
ſiquidē inutiliter ⁊ pnicōſe habent·
Alijs aūt vtiliter et ſalubriter ean
dē vnctionē adminiſtrāt· Sic ergo
ſūt vera ſacr̄a hereticoꝝ quātū ad
formā ita ſunt vera ⁊ nō inania q̄n
tū ad effc̄m ℂ Sꝫ notādū eſt q̄ ſa
cramētoꝝ· alia ſūt dignitatis alia
nec̄itatis· Quia enī nec̄itas nō ha=
bet legem ſed ipa ſibi facit legem·
Illa ſacr̄a que ſaluti ſūt nec̄ria q̄a
iterari non pn̄t cū ſint vera auferri
vel amitti nō debēt· ſꝫ cū pn̄ia rata
eſſe pmittūtur Illa vero ſacr̄a que
ſūt dig̃tatis niſi digne fuerit admi
ſtrata ita ut digni digne a dignis
ꝓuehantur dignitatis eſſe deſinūt
non vt minuatur veritas ſacr̄i ſꝫ vt
ceſſet officiū adminiſtrādi vel loco
vel tp̄e vel ꝓmocōe· ℂ Loco vt ait
leo De hijs qui a pſeudo epiſcopis
ordināt᷑

Si qui a pſeudo epis
ordiati fuerit in hijs ecc̄ijs q̄
ad ꝓprios ep̄os ptinebāt et ordia
tio et ꝯſenſu et iudicō p̄ſidētiū fc̄a
eſt p̄t rata haberi talis ordinatio·
ita vt in ipis ecc̄ijs pſeuerēt aliter
vana habenda eſt talis ordinatio·
qꝫ nec loco fundata ē nec auc̄tate
mutata ē· ℂ Ecce aliquis a pſeu=
do ep̄is ordinatus ſi locū ſui ordia=
cōis mutauerit vana ē· et ſine ad=
miniſtratione erit talis ordinatio·
ℂ Tēpore· vt ait innocēti⁹ de or
diatis a bonoſo q̄ p nec̄itate ꝯce
dūtur eadē ceſſante ceſſabūt

Quod p nec̄itate tēporis ſta/
tutum eſt ceſſate neceſſitate dꝫ ceſ
ſare pariter qđ vrgebat qꝫ aliud

rata intelligunt᷑ q̄
ad effc̄m In ſacra
mētis vero dig̃ta
tis h̄ eſt d̄ iure q̄
nō habeat execu=
cōem eē ſi penite=
at n̄ cū eo diſpēſe
tur· et ſacr̄a dig=
nitatis ſūt ordo· q̄
ideo dꝫ in plurali·
qꝫ plures ſunt or=
dinis ſp̄es· et dicū
tur dig̃tatis· quia
a dignioribus· id ē
ep̄is ꝯferunt᷑· vel
qꝫ nō niſi dig· aſ=
ſumendi ſunt vide
tur etiā q̄ baptiſ=
mus non ſit nec̄ita
tis ſacramētū· ar·
de cōſe· di· iiij· ba
ptiſmi vicem·
s ℂ Illa· hic aſſi=
gnat vnam dr̄am
inter baptiſmum
et alia ſacr̄a· aliaꝫ
ponit in ſequenti·
· §· ecce ſi clericuſ·
aliam in illo· §· ec=
ce cum honoris·

Si q̄s a pſeu=
do· i· non ca=
nonice electis· to=
leratis tn̄ ſic· lxij·
di· c· i· ar ꝯtra· xij·
· q· ij· alienacōnes
u ℂ Ecc̄ijs· ꝗ· e· q·
· v· c· i· ꝯtra Solu·
ibi ꝓpter ſcanda=
lū in ecc̄ia quaꝫ p
manifeſtam adep
tus eſt ſimoniam
non permittit᷑ mi
niſtrare hic ꝯon=
tra ꝓpter ſcanda=
lum vitādū vt oc
cultetur d̄lictū in
eccleſia cui intitu
latus eſt et nō in
alia ſuſcipitur· vel
h̄ cū emit ordiem
illud cum dignita
tem vel bn̄ficium·
ꝗ· e· erga·

Quod p nec̄i=
tate· ceſſāte·
diſpēſacō dꝫ ceſſa
re·
y ℂ Qđ· i· que diſ
pēſatio vrget· vel
qđ ē accuſatiui ca
ſus· qđ nec̄itas vr
gebat· i· inducebat
s ℂ Vrgebat ar·
ꝯ̄ ꝗ· xix· q· ij· due·
ibi ꝓpter crimino

ſos· h· So· ibi de cauſa impulſiua· hic de finali· ff· de poſtul᷑· l· i·
Si quis· hoc· ca· non loquitur de mero iure ꝓmocōis·
z ℂ Omi ſpe· xxxiiij· di· p̄cipim⁹· C· depoſiti· ſi depoſiti· de hoc enī
gratificari debꝫ vt ibi a ℂ Inuenitur· n̄ in caſibꝫ notatis· ix· q· i· in fi·
b ℂ· Ecce· oſtendit magiſter in h̄· §· differentiā inter ſacramenta di
gnitatis· et alia et cauſam differentie·

a ¶ Pro infamia·que etiam ſine culpa ɔtrahitur·vi·q·i·§·verum·
b ¶ Mūdicie·vt in illo qui ɔtraxit cū ancilla·xxxiiij·di·ſi quis viduā
c ¶ Iſtud ſolū·ſ·ordinem =cta·et quali·ordi·lr̄as· ¶ Qualē·ex·
I qui epi·talem·ex̄ de= de p̄ben·graue·

S ¶ Aliquo modo·diſpenſatiue·ſ· cum punitur aliquis in eo in quo deliquit· Increpacōne·vt·di·xlv·cū beatus·Itē in ſciētie recog
nicōne·vt·xvi·q·
·i·recūtimini·Itez
in poteſtate ligā=
di vel ſoluendi· xx
iiij·q·iij·de illicita
Item i priuilegio
vt·xi·q·iij·qui p̄=
uilegij· Itē in or
dinis collatione·
vt·c·preſenti·ſi q̄
epi· Item in bono
ris oblatione· vt
di·xcix·null9·Itē
in armoꝝ retētio
ne·vt ꝫ·q·viij·c·i·
s ¶ Ordina ·h·
cōmis·s·di·l·ex pe
nitentibuſ·contra
·s· di· xxxvi· qui
ecc̄aſticis·cōt·s·
di··lv·null9·s·di·
·lj·c·i· ibi de hiis
qui ex ptinacia cō
tra canones ordi=
nāt tales·hic de il
lis qui ex ſola ne=
gligentia faciunt
intelligitur·ar·ij·
·q·i·in p̄nis·v·de
epi·ɔtra ·nō ē cō=
tra·ex̄ d̄ tēp·ord·
lr̄as·q: non indig
nū ibi·ſed indigne
ordinauit· alias
ſp h̄ ē veritas q̄
qui promouet in=
dignum caſum me
retur·vt ·l· di·ex
penitentib;·⁊ ar·
h̄ ibi euaſerunt·
ita tñ ſi ſcienter h̄
facit· et ille ſit in
notorio crimine·
aliter non poſſet
eū repellere ab or
dine ſuſcipiēdo ex̄
de tēp·ord· ex te=
nore·vel dic q̄ va
rie ſunt pene· ho=
die mitius agitur
ex̄ de p̄ben· graue·
h ¶ Nec illi·ha·
dicit q̄ illū eūdem
ordinē nō p̄t ɔfer/
re ſed minorē vel
maiorē bn̄·ar·ex̄·
de tēp·ordi ·lr̄as·
q: h̄ pena ē·et ideo
nō d; amplius ex
tēdi q̄ repiatur d̄
lictū·h·ɔtra dicit
q̄ h̄ deo illi facit
ſimplicē ſlacōem

i ¶ Nūq̄·ar·i eo
puniendū eſſe ali/
quem in quo deli=
quit·ꝫ·xij·q·ij·de
viro·qui diuinis·ꝫ·e·q·v·c·i·s·di·lxxxi·valet·xvij·q·iiij· frater· vij·
·q·i·ſi quis de ordine·ꝫ·xxxiij·q·ij·admonere ꝫ·xxvij·q·ij·q̄ dormiēit
k ¶ Ecce·adhuc pſeuerat in aſſignādo d̄ram et cām differentie·
H ij quoſcū q;·i· aliquos idignos q̄d collige ex illo v̄bo aſſeclis ab obſequor obſequeris· vnde et aſſecla ſeruus· alias ſi eſſent ſui digni plus eis teneretur·vt·xij·q·ij·h̄ huiuſ·lxxxvi diſtinctione· non

eſt ordo legitimus· aliud ē vſurpa tio· ¶ Ergo aliquis alio tēpore ab eo qui hōnoſo fit ſimilis ordinatus ceſſabit ab admiſtracōne q̄ ꝑ neccitate illi9 tpis fuit ꝑmiſſa ¶ Itē ꝓmocōe vt ait leo Qui ab here ticis redeunt ſine ſpe ꝓmotionis in ſuis ordinibus accipi poſſunt· Ru·

S I quis heretice ɔīionis ɔta gione ſe maculauerit hoc in magno bn̄ficio habeat ſi adempta omni ſpe ꝓmotionis in quo inueni tur ordine ꝑmaneat· ¶ Ecce ſi cle ricus vel in ordinacōne vel quolib; ſacr̄o hereticis ɔmunicat·ceſſans a ꝓmocōne vix in ſuo ordine pſeue= rat· Non eſt enim d̄ hoc ſacr̄o vt d̄ ceteris·cetera em̄ vel ad culpas ab luendas dantur vt baptiſmus ⁊ pe nitentia ·vel ꝑ culpis nō in eternū ſed ad horam negantur· vt eucari= ſtia que in articulo mortiſ penitēti etiā de nephariis pc̄cis cōceditur· hoc nō ſolum ꝑ culpa ſed etiā ꝑ in famia interdicitur·etiā ꝑ immuta mūdicie ſue vel extrinſece vel intri ſece pfectōnis ꝓrogatiua vt biga mis vel vidue maritis· vel illr̄atis vel corpis q̄libet p̄te viciatis dene= gat̄·quib; tamē baptiſmus vel eu= cariſtia nō negatur·poteſt etiā ta= lis alia ſacr̄a ſacerdotaliter admi= niſtrare qui iſtud ſolū nō valet cō ferre· ¶ Vn̄ leo ait De epiſcopis qui conſecrant talē ſacerdotē qua lē eſſe nō l;

S I qui epi tale ɔſecrauerint ſacerdotē qua= lem eſſe nō liceat etiā ſi aliquo mō damnū ꝓprij honoris euaſerint·or= dinationis tñ ius vlterius non ha= bebūt· nec illi vnq̄ ſacr̄o intererūt qd̄ immerito p̄ſtiterūt· ¶ Ecce cū honoriſ ꝑiculū euadāt·vt cetera ſa cramēta ſacerdotaliter adminiſtra= re permittantur·ab h̄ ſolo non mō ꝑ hereſi vel qualibet minori culpa· ſed etiā ꝑ negligentia remouetur

In quibus omīb; ſollicite notādū eſt q̄ ſacr̄m ſacerdotalis ꝓmotio= nis pre ceteris omīb; magis accu rate et digne dādū vel accipiendū eſt·quia niſi ita collatū fuerit eo d̄ finet eſſe ratū quo nō fuerit rite ꝑ fectum· Cetera em̄ ſacra vnicuiq; ꝓpter ſe dātur·que ⁊ vnicuiq; tſia fiunt quali corde vel ɔſcientia acci piūtur· iſtud ſolū nō ꝓpter ſe ſolū ſed ꝓpter alios datur· ⁊ ideo neceſ ſe eſt vt vero corde mundaq; ɔſcien tia quātū ad ſe ſumat̄· ad alios ve ro nō ſolū ſine culpa·ſed etiam ſine omī infamia ꝓpter fratrū ſcādalū ad quorū vtilitatē nō ſolū ut p̄ſint ſed etiā vt ꝓſint ſacerdotiū datur· ¶ Vnde ieronimus in michea· Simoniaci rei ſunt infidelitatis eo rum qui a ſe ſcandalizantur·

H ij quoſcūq; de aſſeclis ſuis or dinantes epi et uitā eoꝝ in ſcāda lū ꝑpl̄i exponentes rei ſunt infideli= tatis eoꝝ qui ſcādalizantur· Reue ra enim qui ad hoc eliguntur vt ce teris p̄ſint ſicut preordinatur dig= nitate ſic preeminere debēt ſancti tate· alioquin cur ceteris p̄ferunt̄ q̄ nulla meritorū gr̄a a ceteris aſſu munt̄· ¶ Hic etiā ſimach9 lauren cō mediolan̄·epo Sicut honore ita quis ſciētia precellere debet·

U Iliſſim9 ɔputādus ē n̄ p̄cel= lat ſcia ⁊ ſcitate q̄ eſt honore p̄ſtā tior· ¶ Patet g̊ illud aug̊· ſacr̄a videlicet xp̄i ꝑ hēticos miniſtrata ſuo nō carere effectu nō de omībuſ intelligi gn̄alit̄· ſ; de ſacr̄o bap̄ma tis· ¶ Vn̄ idē aug̊·ait Bap̄s ſiue ꝑ bonū ſiue ꝑ malū miſtret̄ rei= terari nō deb;

D Edit bap̄mū iudas et nō ē baptizatū poſt iudā· dedit iohānes et baptizatū eſt poſt iohannē·quia qui datus eſt a iuda baptiſmus xp̄i ē ·q̄ a iohāne iohīs erat·non iudā iohanni ſed baptiſ= ma xp̄i ·etiam ꝑ iude manus datū

ſatis· =ſcandalū ·qui ergo occaſionem dāni dat dānū dediſſe vi=
m ¶ In= detur ex̄ de iniur̄·et dā·da·et ſi egreſſus ignis ꝫ·e·placuit
·ij·ar·ɔtra·xxiij·q·v·de occid̄·§·i·dic p̄ma intelligitur de cauſa ꝓx·
⁊ cū culpa·ɔtraria d̄ cauſa r̄mota ⁊ ſine culpa·ff·de ſuo cor ·veraci9
U Iliſſimus·niſi precellat·s·di·xxv·§·nunc aūt·
o ¶ Niſi p̄cellat·i· niſi habeat illā diſcretionē que in prelato exi
gitur·et ſi nō emi
nentē tñ ſufficien=
tē·ex̄ d̄ elec·cū no
bis· ſufficit em̄ q̄
ſit bonus ·lxv· di·
·c·vl·quid enim ſi
omīs ſint valde pe
riti n̄ ideo erit iſte
viliſſimus q: nō ē
ſalomō·de h̄ nota
·viij·q·i·licet·
p ¶ Patet g̊·re=
ſpicit illd̄·c· ex ca
tholica·et·c·ſi iu=
ſtus· Io·
D Edit·in noīe
xp̄i·vel in nomine
patris et filij ⁊ ſpi
ritus ſancti·⁊ ideo
non fuit ⁊c̄· de ɔ·
di·iiij·aliud·
r ¶ Dedit in noīe
venturi ⁊c̄·et ideo
fuit iohannis· dic
quia baptiſmus a
iohāne erat quod
dā ſacr̄ale quo ab
luebatur tātū cor
pus exterius d̄ ɔ·
di·iiij· baptiſm9·
et valebat ad aſ=
ſuefactionē·
s ¶ Baptizatū ꝫ·
d̄ ɔſe·di·iiij·nō re
generabantur·

t ¶ Eſt xp̄i·in q̄r
to libro ſententia
rum legitur· h̄ cō
ſiderandū ē· ſi ba=
ptizati a iohanne
ſunt baptizati ba
ptiſmo xp̄i· ⁊ qua
forma v̄boꝝ ſit v
ſus io· Illi reſpon
dent·qui baptiza=
ti ſunt a iohanne·
neſciētes ſpiritum
ſan ctuz eſſe ac ſpē
ponentes in illius
baptiſmo poſtea
baptizati ſunt ba
ptiſmo xp̄i·baptiſ
mus iohannis tra
debatur in nomīe
venturi·vnde Ie/
ronimuſ ſuper Io·
qui dicit ſe in cri=
ſtum credere et n̄
credit in ſpm̄ ſan=
ctū· nondū habet
claues ecc̄ie· vnde
baptizati a iohan
ne in nomine ven=
turi·i·dn̄i nr̄i iheſu
xp̄i· quia dixerūt
ſ; neq; ſi ſpūs ·ſ·ē
audiuimus· Item
baptizati ſunt in nomine xp̄i explicite· illi vero qui ſpem in baptiſ=
mo iohannis habebant et patrē et filium et ſpm̄ ſactū credebant non
fuerūt poſtea baptizati·ſed impoſicōe manuū ab ap̄lis ſup eos facta·
ſpm̄ ſanctū receperūt·alij vero qui non ita credebant baptizati ſunt
baptiſmo xp̄i·vt dictum eſt·vnde Iero·qui ſpiritum ſanctū neſciebāt
cū baptiſmū a Iohanne acceperūt iterum baptizati ſunt ſc; ne quis

ex iudeis vel gentibus putaret aquā ſine ſpiritu·ſ·ſufficere ad ſalutē De hoc etiā amb·quidā negauerūt ſe ſcire ſpiritū ſanctū cū baptizatos ſe dicerent baptiſmo iohannis · quos tamen in aduenientis ihesu nō in ſuo baptizauit nomine · Iſti ergo qui nec in xpi nomine nec cū fide ſpūs ſancti baptizati fuerant non poterant accipe baptiſmi ſacramentū·baptizati ſunt igitur in nomine xpi nec iteratū eſt in eis ſacramentum ſed innouatū· Sed queritur cum baptiſmo iohannis nō oferretur remiſſio peccatorū·ꝫ·de ɔ·di·iiij·ñ regenerabantur·nec ad veritatem baptiſmi valeat fides alicuius vel infidelitas officiat· de ɔ·di·iiij·quō·et ·c·ſe·cur reiteratus ē baptiſmus i quibuſdā a iohanne baptizatis maxime cū p circūciſionē originale fuiſſet deletū· vt ex de bap· maiores· ·§·tāte· Nā ſi dicas baptiſmū xpi neccrium eſſe etiaꝫ circumciſis·ɔcluditur ꝙ ꝙ in omibus baptizatis a iohanne neceſſariū ē ſiue bene crederent ſiue male · ſi autem dicas non eſſe neceſſariū·cōcluditur· quare ꝙ baptizati ſunt baptiſmo xpi iam a iohanne baptizati cū iudei eſſent circūciſi·pt dici forte ꝙ ante paſſionem xpi nulli erat baptiſmus neceſſarius ·ſed tñ baptizati ſunt ab apl'is ne putarent aliq bapm ſine ſpiritu ſācto ſufficere ad ſalutem quod credo· vel forte a baptiſmo xpi vel poſtq xpus baptiſatus fuit omībꝫ baptiſmus neceſſarius fuit·ſiue iohannis ſiue xpi· ſed baptiſmus xpi tanquam a ſeipſo ratus non indiget fidei ādminiculo·ſecus in iohannis baptiſmo· vñ nō baptizati ſūt quibꝫ recta fides nō affuit· qd locū tm̄ habet in baptiſmo iohannis·

a ¶ Ebrius·ita tñ ꝙ ſentiat quid faciat qz intētio baptizati et baptizātis exigitur·vt ꝫ·de cō·di·iiij·ſolet·qz nemo dicit illud qd non ſentit ·ff·de ſuppell'·le·labeo·et ita non eſt contra ꝫ··§·ecce·

Sicut vrgeri·dimittit·s·e·remiſſionē ·inſtantiā·alibi ſufficit

c ¶ Sic ⁊ ego·ar·ſufficē rñdenti dare· aſſignare rationē·xxvii· q·i·ſic enī · et dicit ar ·optima inſtantiarum eſt dicere quare non ſic ordinabis ar·cū h' dicitur hereticus iuſte baptizat et ego concedo

iohānis baptiſmo recte ꝓponimus Itē quos iudas baptizauit ⁊ xps Sic ergo quos baptizat ebrius homicida adulter xps baptizat· Itē ſacrm eccl'ie tam magnū eſt vt nec homicida adminiſtrante polluatur ¶ Itē ɔtra donatiſtas ·de eodem·

Sicut vrgeri videor cū michi dicitur·ergo hereticus dimittit pcc̄m cū iuſte baptizat·ſic et ego vrgeo cū dico·ꝙ auarus religionis ſimulator pcc̄a dimittit·ſz p viſacri ſicut ille ita ⁊ ille·ſed p meritū ſuū nec ille nec ille·Illud enī ſacramtū xpi etiā in mal' hominibꝫ eſſe ɔgnoſcitur·In corpe aūt vnice colūbe imaculate nec ille nec ille inuenitur· vt ſi cuius manus eſſet arida verū quidem eſſꝫ mēbrū· ꝙuis ſine ſanguine ineſſicax eſſet ⁊ mortuū· ſic et fides cū ſit vera tñ ſine opibuſ mortua ē·Itē ſic in hereſi baptizatus in noīe ſancte et indiuidue trinitatis·nō fit tñ tēplū dei ſi ab hereſi non receſſerit quō necꝫ in auaritia in eodē noīe baptizatus fit tēplū dei ſi ab auaricia nō recedat que ē idolorꝫ ſeruitus ¶ Ex hiis itacꝫ verbis apparet baptiſma qd ab hēticis tribuit' ꝟtute ſua remiſſionē ɔferre pccōꝝ· ¶ Sꝫ idē auguſtinuſ ecōtra teſtat' in libro de baptiſmo dicēs Bapmus xpi ⁊ ſi nlla pūſitate violetur apud hēticos tñ caret effectu·

Etiam corde tardi ·effectores intelligunt bapm criſti nulla puerſitate dantis vel accipiētis poſſe violari Sed quia aliud eſt ſacrm ab effcu ſacramēti·cū eos q in ipa vnitate eccl'ie pdite viuūt cōſtet remiſſionē pccōꝝ nec dare nec habē poſſe· qz non malignis ſed bonis filijs dcm̄ ē·ſi cui dimiſeritis peccata dimittentur·cui tenueritis tenebunt' Patet ergo hereticoſ dare vel accipe tātū ſacrm baptiſmi· et non dare remiſſionē peccatorum·

¶ Idē in verbis dñi de baſphemia

Corporalia ſacramēta q portāt ⁊ celebrāt etiam ſegregati ab vnitate corporis xpi formam hr̄e pietatis pñt· Virtus vero inuiſibilis et ſpūalis ita in eis eſſe nō pt quēadmodum ſenſus non ſequitur mēbrū qñ amputatur a corpe ¶ Itē Ambroſius in libro de iniciandis rudibus·

Non ſanat baptiſmus pfidoꝝ·non mundat ſꝫ polluit· quia i diluuio aquaꝝ ad deū nō approximabūt·qz vt p apoſtolū dicitur·quicquid ex fide nō ē pcc̄m eſt ·et ipis qui faciūt et quibus faciūt non ſolū nō pdeſt ſꝫ ad iudiciū ē· ¶ Itē leo ppa ad nicetē epm

¶ De eodē

p manus ipoſicōꝫ ɔfirmant' q ab hētic·bapma accipiūt·

Hij qui ab hēticis bapmū acceperūt cū ātea baptizati nō fuiſſent ſola ſpūs ſancti inuocacōne p impoſicōnem manus ɔfirmādi ſūt ·quia formam tm̄ baptiſmi ſine ſanctificacōnis virtute ſumpſerūt ·et hāc regulā ut ſcitis ſeruandam in omnibus eccl'ijs pdicamus· vt lauacrum ſemel initum nulla iteratione violetur·dicēte apl'o· vnus deus·vna fides·vnū baptiſma· Cuius ablutio nulla reiteratione temerāda ē· ſed vt diximus ſola ſanctificacōne ſancti ſpūs inuocāda·vt qd ab hereticis nemo accipit a catholicis ſacerdotibus ɔſequatur ¶ Sed notandū eſt ꝙ heretici vt arriani ⁊ ſabelliani quoꝝ alij inequalitatē·alij in diſcretionē pſonaꝝ ɔfitebātur baptiſma non in forma eccl'ie ſꝫ ſue pūerſitatis miniſtrabāt· De hijs ſpecialiter ambroſius locutus eſt dicens·Non ſanat bapmus hereticorū necꝫ pfidoꝝ ⁊c̄· vt rebaptizentur et reordinentur·⁊c̄· ¶ Vnde in

infertur ergo dimittit pcc̄m qd nego ·et ſic inſto·auaris iuſte baptizat·ꝙ dimittit pcc̄m qd non ɔcederent ipi· ſed dic inſtantiam non valere qz ſcd̄m ſuā opinionē ɔcludit· ſic·xxvii·q·i·nuptiaꝝ· e ¶ Vnice q ɔplectitur tm̄ grana·xxxii·q·iiij·recurrat·s·e·remiſſionē·in glo·ſi·

Etiam·ab illo loco inducit magiſter ca·quibus vult probare ꝙ heretici et ſi ſacrm ɔferre pñt· non tamen effectum ſacramenti· qñqꝫ tamē īducit ꝙ poſſunt effectū ɔferre ·et ſub iſta alternacōne venit vſqꝫ in finē queſtionis fracto freno·

s ¶ Sed qz· ſicut aliud ē elementū aliud ɔſecracō·vt d ɔ·di·iiij·p aquā et ideo notatus fuit cipanus qui nō fecit iſtam drām· ꝫ· e· c· ſi qs inqt·

f ¶ Hereticos·ſacramērū grē dat deus etiā p malos· ipam grām nō miſi p ſeipm·vt d ɔ·di·iiij· quomodo·

g ¶ Corporalia· qz miniſterio corporꝫ et circa corpora ɔferūtur· vel qa quedam ſunt corpora vt criſma vel quia forme corporū ſūt· vel quia ſub corporalibus ſpeciebus cōferuntur· ſꝫ nunquid pereunt· cū corpore eſt ar·ꝙ non ꝫ·e· qd quidam·xxxij· ·q·vij· tm̄ valet·

h ¶ Pietatis· id ē ſancte religionis et veritatis·ſꝫ ideo dicit qz tunc ē ibi pietas tum et veritas·

Non ſanat·baptiſmus· datus extra eccleſie formā·vt ꝫ··§·ſed notandum·

k ¶ Quia in diluuio ·i·in multitudine diuerſarum ſententiaꝝ vel in ſectaꝝ vel in diluuio tantum qz ſolus baptiſmus nō ſufficit niſi ⁊ gratia detur·

¶ Ex fide ·i·cū fide opante per dilectionem·

Hij qui·baptizati·nā tunc nichil acceperūt ab eis· lxviij· di·§· quos vero·

n ¶ Vnus· id eſt incōmutabilis·

o ¶ Vna · id ē ab vno veniēs·

p ¶ Vnum·i·vnam habens efficatiam in omībus ſiue puulis ſiue adultis niſi malicia ſuſcipientis impediatur ·vel vnum qz non iterandum·

q ¶ Vt quod·ſ·ſanctitatis virtutē grām remiſſionem pccōrū·exaudi tamen vt dicit·g·ꝫ·e·§·nemo·nam alias ɔſtitutus in nccītate accipit ·xxxij· di·§·verum·v·ſina·

r ¶ Sed notādū ē· quorū· ·vt arriani qui dicūt filiū nō coeternū patri·vt·xxviij·q·iij·quidā·v·arriani·

niceno ɔci· ſtatutū ē **Rebaptizētur ⁊ reordinētur q̄ de paulianiſtis et cathafrigis ad ecc̄iam redeunt·**

SI quis ɔfugerit ad catholicā ecc̄iaʒ de paulianiſtis ⁊ cathafrigis ſtatutum ſit rebaptizari eos omī mō debē· Si qui vero cł'ici erūt apud eos ſiquidē iculpati fuerit et irrephenſibiles rebaptizandi ſūt rurſus etiā ordinētur a catholicō epō ecc̄ie catholice· Si vero examinati min⁹ apti fuerit dephenſi d' poni eos oportet· Similiter aūt et circa diacones ⁊ de omībꝫ qui in eodem clero inueniuntur eadē forma ſuabit̄ ¶ Itē inocēti⁹ ¶ De eod'

PAulianiſte· in nomine patris et filij ⁊ ſpūs ſancti minime baptizabant· Et nouaciani hijſdē nominibꝫ tremendis baptizant· Nec apud iſtos d' vnitate ptātis diuine hoc ē pr̄is et filij ⁊ ſpūs ſancti queſtio aliqn̄ mota eſt· ⁊c̄· ¶ Alij formam ecc̄ie in baptizādo ſeruāt Sʒ dū ab eis baptizātur qui in hereſi vel ſciſmate eis ɔūicant ſacr̄m quidē baptiſmi ab eis accipiūt· virtutē vero nō ɔſequuntur quā ſine fide nullus cōſequi p̄t· Vnde de domino dicitur ꝙ in patria ſua nō poterat facere ſignū ꝓpter incredulitatem eoꝝ ¶ Vnd' auguſtinus in omelia octoageſima. **Dū verbū accedit ad elementum fit ſacramentum·**

DEtrahe verbū ab aqua quid erit niſi aqua· accedit verbuʒ ad elemētū ⁊ fit ſacr̄m· Vn̄ iſta tāta virtus aque vt corpus tāgat et cor abluat niſi faciente verbo Non q2 dicitur ſed q2 creditur· Nā et in ip̄o verbo aliud ē ſonus tranſiens· aliud virtus manēs· ¶ De hijs vero qui in hereſi vel ſciſmate baptizantur ſcribit auguſtinus ad petrū diaconē dicēs **Ext' ecc̄iaʒ bapti ſi nō redierint pnicië ſibi accumulāt**

FIrmiſſime tene et nullatenus dubites extra ecc̄iam baptizatis ſi ad ecc̄iam nō redierint baptiſmo cumulari pniciem· Tantū em̄ valet eccleſiaſtice ſocietatis cōmūio ad ſalutē vt baptiſmo nō ſaluetur· cū ibi non dat̄ vbi optet vt detur ¶ Idē **Inutilia ſunt dona que pter ecc̄ie vnitatem habentur**

GEneam⁹ vnitatē fratres mei p̄ter vnitatē etiā q̄ facit miraculū nichil ē· In vnitate erat popul⁹ iſrahel et nō faciebat miracula· p̄ter vnitatē erāt magi pharaonis· et faciebāt ſimilia moiſi· ꝓpłus iſrahel vt dixi nō faciebat miracula· Qui erant ſaluandi apud deum qui faciebāt miracula· an q̄ nō faciebāt· Petrus apłus reſuſcitauit mortuum· ſimon magus fecit multa· Erant quidam xp̄iani qui nō poterant facere quod faciebat petr⁹ nec qd' faciebat ſimō· ſed tm̄ gaudebant ꝙ nomina eoꝝ erant ſcripta in celo· ¶ Itē leo ad nicetē epm **Bap̄ma ſemel reditū nō ē iterādū·**

HAnc regulā ſeruādā in omnibus eccleſijs predicamus· vt

¶ Perſonaꝝ· vt ſabelliani qui dicūt eandē eſſe perſonam patris ⁊ filij et ſpiritus ſancti· vt· xxiiij· q· iij· quidā· v· ſabelliani· ¶ Non in forma ecc̄ie· que neceſſaria eſt· vt· xxxij· di· §· verū ¶ Si quis confugerit· paulianiſtis· qui dicebāt ſpm̄ ſanctū nō fuiſſe ſemp ſed a maria ſūpſiſſe iniciū vt· ꝭ· xxiiij· q· iij· quidā· v· paulianiſte· cathafrige dicūt ſpm̄ ſanctū paruulū ⁊c̄· vt in p̄dicto capitulo quidā· v· vt cathafrige· ¶ Et cathafrigis· qui non baptizant in forma eccleſie· et ſic ſoluūtur contraria ¶ Rebaptizandi· ſʒ otra· ꝭ· de cō· di· iiij· qui bis· ſʒ ħ nō fuit facta iniuria ſacro cum nullū pceſſerit ibi ɔē vel ħ intelligēdū p illud· nā ibi dicitur n̄ necitas ⁊c̄· ¶ Rurſus ec' ordinetur cō'ꝭ· e· ſi quis p ignorātiā· ſʒ ħ ē de diſpēſatione illud de rigōe vel ħ loquitur de iure q2 ħ nullū fuit prius baptiſmū nec ordo· vnde nō ſit iniuria ħ alicui ſacro ſi baptizantur et ordinant̄· nec tāgit illud· c· ħ· et q2 ibi ē alius caſus· ſ· ꝙ ibi ſunt due queſtiones ſecūdū vnum caſum ¶ Rurſus· ar· ꝙ nō baptizatus nullum recipit ordinē vt ex' de p̄ſb· nō bap· ſi qs preſbiter ꝭ· e· ſi quis per ignorantiā· ꝯ· e· cū paulus· ¶ Deponi· verū eſt d' facto· vel ſic deponi· i· non admitti·

PAulianiſte· alij· reſpicit ħ· §· ·ſ· poſitū· ſʒ notā ¶ In p̄ria· dū quia nemo ꝓpheta acceptus ē in patria ſua· ¶ Nō poterat· i· nolebat· vel q2 potētie ſue nō ɔgruebat· ar· xxxij· q· v· ſi paulus· q2 ipi erāt increduli ſʒ nōne poterat facere ne eſſent icreduli ⁊ ita facē miracula· nā dicit regła iuris ꝙ q̄ p̄t facē vt poſſit dicit̄ poſſe· ff· de reg· qui p̄t· ſʒ ex illa intelligitur de illo qui tenet̄ ex necitate ⁊ aſtrict⁹ ē ad q̄d faciēdū.

DEtrahe· i· ſi aliquis tm̄ aliquē immergat et non proferat verba n̄ baptizat· q2 nec ſolū elementū nec ſola verba ad ħ ſufficiūt· vel aliter quidam baptizant in nomine patris et filij et ſpūs ſancti ⁊ tūc expone detrahe verbuʒ· i· filiū quid eſt aqua niſi aqua· quaſi diceret· non ē ibi baptiſmus· de cōſe· di· iiij· in ſinodo· vel alias detrahe v'bum aqua· i· formā· et nō erit ibi ſacr̄m baptiſmi· et no· ꝙ gādulph⁹ dixit ꝙ ipſa aqua ſit ſacr̄m· ſ· ipm elementū· ar de ɔ· di· ij· ſacrificiū· vnde ſi azinus bibat aquam illam bibit ſacr̄m· ſicut et de mure diximus· d' ɔ· di· ij· qui bn̄ nō cuſtodierit· alij dicūt· ꝙ impoſſibile ē ꝙ azinus bibat ſacr̄m· nā dicūt ꝙ aqua illa in eodē inſtanti incipit et deſinit eſſe ſacramētū· ſ· in vltima ꝓlacōne ipius forme· baptizo te in nomine ⁊c̄· ⁊ nota de ɔ· di· iiij· c· i· nā p alias orōnes que primo fūdantur ſup ipam aquā nō fit aqua ſacr̄m· et ħ ita verū eſt ſm eos· ꝙ ſi in eo inſtāti q° forma finitur et aqua ſit ſacr̄m puer nō eſſet i aq̄ puta anq̄ꝫ dixiſſet et ſpūs ſancti· et leuaſſet eū de aq̄ nō eſſet baptizatus· nec eſt mirū ſi incipiat ⁊ deſinat eſſe in eodē inſtanti cū ſit idē etiā in omibus alijs caſibus ſm legē· nam ſi quid michi debebatur ſub ɔdicōne et illud acceptio tuli ante exiſtentiā ɔdicōis· ſi poſt exiſtat ɔdicō in eodē inſtāti incipit et deſinit eſſe debitum· ff· de accep· l· an̄ pnł'· et· l· ꝙ in diē· vt dicit lex· ſʒ falſū eſt· q2 lex dicit ꝙ intelligitur olim liberatus· vt· ff· de ſolu· ſub ɔdi· debitor· melius p̄t poni exemplū in ſuo dato vxori a viro vt eū manumittat· nā in eodē inſtanti incipit et deſinit hr̄e dn̄iū· ff· de donac̄· inter vi· ⁊ vx· qd' aūt· §· vl· ar· ɔtra· ħ in fi· q2 aliud ē ſonus ⁊c̄· ſʒ ꝙ dicit ꝙ vt⁹ p manet non intelligē in aq̄ ſʒ in puero· Itē ar· ɔē· ff· d' vſufruc· ticio cuʒ moriet̄ Itē aliud exēplū p̄t poni vbi q̄s ſit incipit ⁊ deſinit eſſe d'bitō· vt· ff· ad vell'· debitx· Quidā autē intelligūt aliter literam illam· ¶ Et ſit ſacr̄m· i· ſacramētū ſit ex forma ⁊ aq̄ qd' eſt baptiſmus· ſʒ q̄rit̄ ſi i litore maris baptizetur aliq̄s an tota aqua ɔſecretur· an nō· et dicēdū ꝙ illa tm̄ q̄ puerū tangit· ar· ff· de relig· l· ij· §· celſus· nā ibi dicitur ꝙ ſola terra q̄ tangit corpus hominis ē religioſa· vel p̄t dici· ꝙ etiā illa q̄ iſtā tāgit· ar· ff· d' rei vē· q̄ religioſ· ſʒ exaudi per canonē· xi· q· iij· qm̄ mł'tas· q2 excōmūicacō n̄ trāſit in tertiam pſonā· ſic nec religio· ¶ Verbū· nam v'ba necria ſunt· ar· ff· de v· ob· l· i· ¶ Niſi faciente· i· in forma euangelij· in noīe pr̄is et filij et ſpūs ſan· ¶ Sʒ q2 credit· ditur· vic2 ꝙ intus p̄t baptizare· q2 mr̄imoniū p̄t ɔtrahere maxime ſi tres pſonas p̄t exp̄mē qd' ɔcedo ſi ē miſter· alias ſi loq̄ n̄ p̄t n̄ baptizat· et ꝙ dicit· ¶ Sʒ q2 creditur· ħ ad ſuſcipiētē refertur q2 non exigitur fides ɔferētis ſed ſuſcipiētis· de ɔ· di· iiij· tūc valē· ab ipo em̄ dāte ſola intencō requiritur· vt dixi· ſ· e· ſic ¶ Sonus· ē ſonus vocalis ⁊ ē ſonus mētalis ¶ Aliud· i· efficatia a deo collata ſibi ·ꝯuis· ecc̄ia·

FIrmiſſime· pnitie· ꝭ· de ɔ· di· iiij· ſolet· q̄ ·xxxij· q· vij· vſq3 adeo ¶ Baptiſmo· nā hꝫ ad cumulū ſupplici ·a malis· et ipi pn̄t

GEneam⁹· ꝓbat baptiſmū poſſe ɔferri ·miracła facē ꝭ· e· ꝓpha uit ¶ Nichil ē· quo ad vitā eternam ¶ Magi· ſ· iamnes et mambres tria fecerūt miracła· v'gas in ſerpentes ɔūterūt et aquā in ſanguinē· et fecerūt aq̄s ranis ebullire· ſʒ cinifes n̄ poterāt iducē vt moiſes· vn̄ dixerūt digitus dei ē ħ· et ita defecerūt in q̄rto miraculo· ſ· in tertia plaga· q2 primū nō fuit plaga· et ideo q̄nq3 dicūtur d'feciſſe in tertio miraculo· q2 in tertia plaga· xxvi· q· v· nec mirū· v· nec ideo· ar· non p̄iudicari alicui in ſua cā religionē alterius· non enim melius alicui debꝫ credi· q2 ſig' et miracła fac̄ cū ec' ħ bonis et malis ſint ɔūia· ſ· ·e· c· multe· ·eſt pars illius· ſ· e· hij qui et repetit ħ finem illius

HAnc· ħ· e· ·ca· vt exponat in· §· ſequenti· l·

a ¶ Nemo· ar· ad queſtionem de inuaſore vtrū per eum poſſet pſen=
tari clericus in eccia· et ſi p hereticū ſententia iuſta detur· de ꝯ· di· ij·
et dixit dñs· io· quoꝝ vtrūq; falſū eſt qr inuaſor nō tolerat᷑ ⁊ hēticus
b ¶ forma· ſ· neceſſitate vel ignoranter ē excōmūicatꝰ· b·
S c ¶ Per lapideū· vt· s· e· ſi iuſtus· =tiri deo poſſumꝰ ſed ipm
piritus ſanctus· fallatur· nam men= fallere nō poſſumus de ꝯ·
di· ij· panē· oīa enī
certa ſunt ei· ff· de
iudi· ſ; ⁊ ſi reſtitu
atur· § vl· ar· ꝯtra
·lxxxi· di· oportet
·xvi· q· i· reuerti=
mini· s· e· c· multi
e ¶ Probos· qr il=
lud ſacramētū puro
corde ſumunt· j· e·
non nocet·
f ¶ Ecce a paga
nis· ſi in forma ec
cleſie detur· de cō·
di· iiij· a quodam·
g ¶ Pueroꝝ· do
li capaciū· alias ni
chil ageret· nam
tales furioſis con
parātur· ff· de acq̄
rē· poſ· l· i· xv· q· i·
illud· quis autem
ſit doli capax lex
dicit· ꝙ qui ē pxi
mus pubertati· ff·
đ reg· iur· pupilli
ignoranti tamē be
ne acquiritur ius
ſeruitutis· vt· ff·
quēadmođ· ſuit·
amit· ſi ptē· § ij·
h ¶ Per athana=
ſiū· ppum nomē ē
i ¶ Interrogacō=
nibus· p· hoc ꝙ di
cit integris patz
nō iocoſe fuiſſe fa
ctum· et ita nō ſol
uitur h illa que=
ſtio aug· de ꝯ· di·
·iiij· ſolet queri· li
cet quidam dicāt
eā h ſolui· ſed ec
dico ꝙ l; formam
ludendo accipiat
dū tamē baptiſa=
re intendit bapti=
zat· ſi aūt oīa io
coſe fiant· non erit
baptiſmus· ar· xx
ij· q· ij· § quod ait
·ff· de act· et ob·
obligacōnū ſba·
·§· vl· ex· de ſe· ex·
ſi vere·
k ¶ Baptiſmū· ar
nō reiterari ſacra=
mētū lic; nō ſit p=
fectum·

l ¶ Non debē· ar
ſimulacōnem ali=
cui nō pιudicari·
·s· di· xxvij· ꝙ in=
terrogaſti· j· xxij·
·q· v· ecce· đ· ꝯſe·
di· iiij· ſol; q̄ri· ar·
ꝯt· j· xxij· q· ij· qñq; ff· đ acti· ⁊ ob· obligacōnū·

lauacrū ſemel initū nulla iteracōe
violetur· dicente apl'o vnus deus v
na fides vnū baptiſma· cuius ablu
cō nulla reiteratione violanda eſt
ſed ſola ſpiritus ſanctificacō inuo=
cāda vt qđ ab hēticis nemo acce=
pit a catholicis ſacđotibꝰ ꝯſequat᷑·
¶ Nemo in hereſi vel ſciſmate ꝯſti=
tutꝰ intelligēdus ē Ceterū ſi cum
oīni fidei integritate ⁊ animi puri=
tate đ manu hēticoꝝ aliqs in for=
ma eccie baptiſma accepit· tūc im
pleť illud aug· p lapideū cānalē aq̄
tranſit ad areolas· Et iterū ſpūal'
virtus ſacri ⁊c· ¶ Item in lib· de
blaſphemia ſpiritus ſancti·

Etiā p malos boni colligunt

S Piritus ſanctus in ſancta ec
cleſia etiā iſto tpe q̄ veluđ granum
atteritur cū palea ſic opat᷑· vt nul
lius verā ꝯfeſſionem aſperneť· nulli
us ſimulacōne fallatur· atq; ita re
probos fugiat· vt etiā p illoꝝ mi=
ſteriū pbos colligat· ¶ Ecce quā=
doq; ab hēticis baptiſma cū ſua v
tute accipitur cuiꝰ tam neceſſaria
adminiſtracō eſt· vt nec etiā a pa=
ganis datū poſſit reiterari· Vnde i
eccleſiaſtica hiſtoria legitur ꝙ ale
xāder eps alexādrie cum petri mar
tiris miſſaꝝ ſolēnia celebraret poſt
expleta miſſaꝝ ſacra vidit ſup orā
maris pueroꝝ ludum imitantium
vt ſolet fieri epm et gerentiū ea q̄
in eccia geri mos ē· Mox eos ad ſe
pduci iubet· et quid egiſſent pcon
tatur· Illi rei ordinē pādūt bapti=
zatos a ſe eſſe quoſdam cathecumi
nos ꝯfitenter p athanaſiū puerum
qui illis fuerat epus ſimulatus Vbi
ex reſponſis eoꝝ vidit ſecundū re=
ligionis nrē ritū cuncta ꝯſtare· ſta=
tuit illis quibus integris interro=
gacōibꝰ et reſpōſionibꝰ aqua fue=
rat infuſa iterari baptiſmū non de
bere· ſ; adimpleri ea que ſacerdoti
bus mos ē· ¶ Hinc etiam iſidorus
ait De hijs qui per ignorantiam
ordinātur anteq̄ baptizētur

S I quis p ignorantiā ordina
tur anteq̄ baptizetur debet ab eo
baptizati iteꝝ rebaptizari ⁊ ipe ul
terius non ordinetur· ſed romanus
pontifex non hominē iudicat q̄ ba
ptizat· ſ; ſpm dei ſbminiſtrare gra
tiā credit baptiſmi licet paganus
ſit qui baptizat ¶ Qđ aūt cetera
ſacra ab hereticis miſtrari nō pñt
teſtatur ieronimꝰ in aggeo pha·

Deo minime placet q̄ ab hereticis offeruntur

S Ic pplus iſte hē
ticoꝝ omīū ē in ꝯſpectu meo
dicit dñs· oīne qđ fecerint quod mi
chi obtulerint· vel vota vel p ſalute
vel pacifica vel p pcō vel holocau=
ſta ſiue elimoſinas ſiue ieiunia vel
corporis caſtitatē ꝯtaminata erūt
in ꝯſpectu meo· Quāuis enī ſancta
videantur ſpē ſui que offerūtur· tñ
qr tractata ſūt ab illo qui pollutus
eſt in aīa polluūtur oīa· ¶ Idē in
amos De eodem·

O Dit deus ſacrificia hereticoꝝ
et a ſe pcit· ⁊ quocieſcūq; in nomi
ne eius cōgregati fuerint deteſta=
tur fetorem eorum ⁊ claudit nareſ
ſuas· ¶ Item in oſee·

I Lli offerunt panē ſacrilegū ⁊
dant elimoſinas et ſectari videntur
humilitatem· que ego ſi vere fiant
holocauſta interptor· Cū aūt ſcien
tiam dei reliquerint· fruſtra trūca
to capite fidei cetera mēbra ſe hre
iactant· ¶ Idē in epl'a ad gala=
thas· Sine fide ⁊ caritate nec euā
geliū hetur nec pſunt aliqua bona

M Arciō ⁊ baſilides et cetere he
reticoꝝ peſtes non habent dei
euāgeliū quia nō hñt ſpiritū ſcū
ſine quo hūanū fit euāgeliū qđ do=
cetur· Nec putemus in verbis ſcri
pturarū eſſe euangeliū ſed in ſenſu

p ca· s· e· ſi quis ꝯfugerit· et ſm h legitur totū ſub interrogacōne vſ
q; ad illud· romanus· et ſuppleb· ſm h in lra· non·
p ¶ Sed· i· qr· ⁊c· et ita rñdet vni queſtioni nō alij· ar· extra de pſump·
nonne· inſti· de inuti· ſtipl'· § quotiēs· C· de diuer· ſcp· l· i· ꝯtra· et h ve
rū eſt cū ſint ꝯnexe· alij legūt· c· plane· et dicūt ꝙ baptizati ab eo de
bent rebaptizari· ſed male dicūt· vñ illud ſ; romanus ē correctiuum·
q ¶ Et ipe vlteri
us nō ordinetur·
et h corrigitᷣ· s·
·e· ſi qs ꝯfugerit·
vel h loqtur ſm
rigorē ſm iſidorū
Secūdū caſū pōit
iſidorus ſm falſā
quorūdam opinio
nem· ꝙ· ſ· tales de
bent rebaptizari·
vnde ſe ſtatim ibi
corrigit·
r ¶ Sed romanꝰ·
q̄i dicēt· ita alij di
cūt ſ; romanꝰ ⁊c·
s ¶ Non ordine=
tur· de rigore· ali
as ſecus· ex· de p=
ſbi· ñ ordi· mi· c· i·
t ¶ Paganus· s·
di· xxij § verū· j· đ
ꝯſe· di· iiij· quos a
paganis· ꝯtra· ſed
ibi preter formā
eccleſie fuerūt ba
ptizati· hic autem
de eo baptiſmate
agitur qđ i forma
eccleſie traditur·
u ¶ Nō poſſunt·
cū effectu gratie·
nota facti gratiā
nocere· Itē nota
non quid quis fa=
ciat· ſed cuius au=
ctoritate quid fi=
at ꝯſiderandum·
S Ic pplus· h
ſeqntia capi=
tula loquūtur qñ
forma ptermitti=
tur· vel ſcienter p
ter necitatē ſacra
mēta recipiuntur·
y ¶ Populus· ſi=
cut ſequitur·
z ¶ Vel vota· ge
nerale eſt· poſtea
ſubdiuidit per p=
tes dicens·
a ¶ Vel p ſalute·
p ſalute et pecca
to dicit quaſi ſint
nomina ſacrificio=
rum quorum vnū
ad ſalutem ſeruā=
dam· alterum ad
pcā purgāda of
ferebatur· quod
codices nō hñt·
b ¶ Vel pacifica·
ſic dicebatur ſa=
crificium quod of
ferebatur p pace
adepta vel adipi
ſcenda·

m ¶ Sz adimplere·
ar· xxiij· di· q̄rūdā· vij· q· i· nichil =et in ſpatulis vngantur· ex· de ſa=
n ¶ Ea q̄· ſ· vt i vertice ⁊ pectōe= cram· iterā· vel ñ· c· i· ⁊· c· vl· Io·
S I qs· quidam ponunt ita caſum· due queſtiones ſiebant· h iſidoro
prima· vtrū baptizati ab ordinato ante baptiſmum eſſent reba
ptizandi· ſecunda· vtrū ipe debeat ordinari· Ad pmam queſtionē ſcn
det ab illo loco ſed romanus· ſecūde queſtioni ñ rñdet· ſ; poteſt decidi

c ¶ Vel holocauſtis· holon totū· cauma inc[illegible]
diū· l· di· ponderet· verſus ſi d ¶ In cōſpectu· eccl'aſtica dignitas nō
facit eum xpianum· vt· j· q· vij· non omnes epiſcopi·
O e ¶ Speciem ſui· quantū ad ſuperficiem·
dit· claudit· humana loquitur ſilitudine· vt· xxiij· q· i· odi·
I Lli offerē· ſi vere· i· ex caritate ⁊ fide· đ pe· di· iiij· c· pnī'· paulꝰ·
¶ Trūcato capite· i· fide q̄ ē fundamētū oīnū bonoꝝ· s· e· cū [illegible]

non in superficie sed in medulla non
in sermonū folijs sed in radice rati
onis. ¶ Itē i epl'a q̄nta ¶ De eo
U Ide quātū bonū est ca= tē
ritas si ita martiriū fecerim⁹
vt n̄ras velimus ab hominibus re=
liquias venerari. et si opinionē vul
gi sectātes intrepidi sangnē fude=
rim⁹ et s̄bam n̄ram vsq; ad mendi
citatē ꝓpriam dederimus huic opi
non tam p̄miū ꝙ pena debetur. ⁊ p
fidie magis tormēta sūt quā coro
na victorie ¶ Itē ex ꝯci. laodicēsi.

Hereticoꝝ benedictō maledictō ē

N On oportet hēticoꝝ benedi
ctōnes accipe. qm̄ maledictō
nes sunt magis ꝙ b̄ndictiones.
¶ Item ex ꝯcilio martini pape.

Nec cū hēticis nec cū scismaticis

N On liceat cl'icis orare licet
vel laicis ab hēticis eulogias
accipe. q2 maledictōnes mag̃ sunt
ꝙ b̄ndictiones. Nec liceat cū he=
reticis aut scismaticis orare ¶ Itē
leo ad anatholiū ꝯstantinop. epm

Extra ecclesiam nō vera sacramen

I N eccl'ia dei que ca sūt. Rub.
corp⁹ xp̄i est. aliter nec rata
sūt sacerdotia nec vera sacrificia ni
si in ꝓprietate sue nature verus nos
pontifex recōciliet ¶ Itē leoni au
gusto Impioꝝ manibus diuina
sacramēta se subducunt. ru.

M Anifestū est p crudelissimam
et insanissimā vesaniā in alexandri=
na sede omne celestium sacroꝝ lu=
men extinctū. ⁊ intercepta ē sacri
ficij oblacō. defecit crismatis sācti
ficatio. ⁊ parricidialib; manib; im
pioꝝ omnia sese subtraxere miste=
ria. ¶ Itē beatus martir ciprian⁹
in epl'a ꝯtra hēticos Sacra ex
tra ecc'iam catholicā mistrari p̄nt.
salutem vero conferre non possunt.

S I quis inquit de eccl'ia here=
tica ꝑsūpcōe exierit a semet
ipo dānatus est. cū hmōi s̄m apl'm
nec cibū quidem sumere debemus.
Declaratur h̄ in libro regnoꝝ vbi
cum homo dei ad ierobōā missus es
set qui peccata sua exprobraret at
ꝙ vltionē futurā p̄diceret panē a=
pud illū edere ⁊ aquā bibē ꝓhibi=
tus ē. Qd cū nō custodisst dīna sen
tentia inde rediens morsu leonis in
itinere interijt An deb; quisquā di
cere sacramētū salutare et gratiā
celestem cōmunē cū hereticis esse
posse. cū quibus nec terrestris cib;
nec secularis potus deb; esse ꝯuis.
Cōstat ergo oleū vn̄ baptizati vn
guntur sanctificari et eucaristiā fie
ri apud illos oīno nō posse. vbi spes
nulla est ⁊ fides falsa. vbi omnia p
mendacium geruntur. Nam hereti
cus more simeaꝝ que cū hoies nō
sūt formā humanam imitātur. vul
tum eccl'ie catholice ⁊ auctoritatem
sibi et veritatē vendicat cū ipe i ec
clesia non sit. benedicit cū sit a deo
maledictus. vitā pollicetur cum sit
mortuus. deū inuocat cū sit blasphe
mus sacerdotū administrat ꝓfa
nus. cōponit altare sacrilegus. ad
h̄ oīa accedit et illud malū vt an
tistes diaboli eucaristiam facē au=
deat. cū nec sacrificari oblacō illic
possit vbi sp̄us sanctus non sit. nec
cuiꝙ dominus p eius p̄ces et orati
ones ꝓsit qui deū ipe violauit. Si
enim qui ecc'iam violant. ethnici ⁊
publicani habentur. multomag̃ re=
belles ⁊ hostes falsa altaria ⁊ illici=
ta sacerdotia et sacrificia sacrilega
et omnia adulterina fingentes in=
ter ethnicos ⁊ publicanos nec̄e est
vt cōputētur. quos oēs constat
a caritate atq; vnitate eccl'ie catho
lice recessisse. Ergo omnia quecun
ꝙ faciūt hētici carnalia sūt ⁊ ina=
nia ⁊ falsa. ita ut nichil eoꝝ que il
li gesserint a nob probari debeat.
Nō statim suscipienda sunt et assu
menda que iactantur in xp̄i nomie

M Archion. iste marchion dixit duo fuisse principia. vnum superi
orū. aliud inferioꝝ. xxiiij. q. iij. quidam. v̄. marchioniste.
b ¶ Basilides. iste negauit xp̄m passum. vt. c. quidā c ¶ Quo hu=
manū. i. nō diuinū. non oferens grām. d ¶ In verbis. ar. verba reb;
non res verbis deseruire. prefertur eim̄ intencō verbis. ar. xiij. q. i. §.
. ij. v̄. verba. ar. xxxviij. distinctī. sedulo. ar. xxij. q. v. humane. et. q.
. ij. ne quis. ar. xx=
iij. q. i. pat⁹. ⁊. q.
. viij. occidit. ar.
. xxix. di. regl'e.
e ¶ In sēsu. ar. xi.
. q. iij. antecessor.
et. c. ꝙ p̄decessor.
ar. ff. d̄ legi. ⁊ se.
cō. scire leges. ar.
ex̄ de v̄. si. p̄terea
intelligētia. ar. x=
xij. q. ij. is autē q̄.
V Ide. huic o=
peri. ar. ꝙ
dare elimosinā ad
vanā gloriam pec
catu; sit. ar. xxiij.
. q. i. noli ꝗ. xxiiij.
. q. i. odi.
g ¶ Corona. s. di.
. xc. neq; in fi. et.
. c. si q̄s autē. ꝗ. de
pe. di. iij. §. penl'.
ꝯr̄ vbi dic̄ aug̃. ꝙ
si quis nō hn̄s ca=
ritatē patit̃ mar
tiriū. ⁊ si nō ꝓdest
ei ad vitam eter=
nam ꝓdest tamē
ei ad minus suppli
cium subeundum.
so. ibi agit. de illis
qui d̄ bono zelo ⁊
si non secundum ꝯ
sciētiā martirium
subeunt. h̄ de illis
qui arroganter.
quod h̄ innuitur.
ibi velimus.
N On oportet.
b̄ndictiones.
. i. sacrā vl' dogmata
vel h̄ dic̄ ironice.
¶ B̄ndictiones.
. i. dogmata et p̄=
dicacōnes que ide
otis videntur bene
dictiones. vel bene
dictionum abusi=
ones.
k ¶ Orare ꝗ. de cō.
di. i. ep̄us nullam.
ꝯtra. so. illud anti
quum. istud quasi
cōsuetudine eccle
sie roboratum.
I N eccl'ia. nec
rata. q̄ntū ad
b̄ndā rē sacrī et li
citam executionē.
l ¶ In ꝓprietate.
. i. in vera fide in=
carnacōnis q̄ cre=
dam⁹ xp̄ianos deo
reconciliari nascē
do moriendo et re
surgēdo. vicesima
M terciа. di. q̄ episcopus. ꝯmam. s. arrianā. n ¶ Extictū. vt. xx
Anifestū. p crudelissi= iij. q. iij. resecāde. o ¶ Intercepta. id
est prorsus quo a effectum consumpta. et ita dicit ouidius. maior in
fabula ranarum interceptaq; colla videntur.
S I quis. C. intendit ciprianus ꝓbare ꝙ non debemus vti sacra=
mentis hereticoꝝ. p̄mo auctoritate apl'i qui cibum corporalem
ꝓhibuit cū eis sumi. secundo auctoritate dn̄i qui ꝓhibuit abdo pro
phetaꝫ cum eis sumere cibū. tercō quia heretici more simee imaginē
tantū habēt sacroꝝ. sed nō hn̄t vera sacra. quarto q2 si mali qui sūt
in eccl'ia post trinā ammonicōnem cōpantur ethnicis et publicanis vt
cum eis non sumamus cibū. multo fortius ipi heretici precisi quia non
tm̄ ipi puniūtur sed etiā ipsis fauentes et eoꝝ sacris vtentes. quinto
auc̄te osee ꝓphe=
te dicentis. sacrifi
cia eoꝝ esse panē
luctus.
q ¶ Exierit. i. ege
rit ꝓpter qd̄ mere
tur exire ⁊ dāna=
ri. ar. xxiiij. q. iij.
si quis non recto.
r ¶ A semetipo.
. i. p suū factū ca=
dēdo in hēsim iam
damnatā. vt. iiij.
. q. v. c. i. ꝗ. xxiiij.
. q. i. c. i. ij. et. iij.
s ¶ Dānatus. id
ē ipse iniecit in se
excōmunicacōem.
t ¶ Ad ierobōā.
. vij. q. i. deniq; . q̄
fecerat duo idola
et vnum posuerat
i bethel. alid i dan
u ¶ Posse. q2 scili
cet effect⁹ siue res
sacramenti nō est
apud illos sed nec
veritas sacramēti
s̄m ciprianū. vt. ꝗ.
. e. de cō. di. iiij. q°
modo. s. di. xxxij.
. §. verum. c. ad h̄.
S; ꝯtra eū ē. ꝗ. e. q.
. e. p isaiam. cōtra
. s. xix. di. secundū.
x ¶ p mendaciū.
hic errauit cipri=
anus ꝓut dic̄ au=
gustinus. et eum
corrigit. xxxij. di.
. §. verum. et de ꝯ.
di. iiij. quomodo.
quida; tm̄ volunt
excusare eū q2 in=
tellexit h̄ de here
ticis qui formam
ecclesie nō tenēt.
vel hoc verbum v
bi omnia per men
daciū ⁊c̄. eū excu=
sat. ar. de cōse. di.
. iiij. sol; queri. vel
h̄ dixit contra ip=
sos hēticos quos
semp insequebat̃
sicut et pelagius.
. xxiiij. q. i. scisma
⁊ fuit ibi excessus
veritatis. sicut ibi
de cōse. di. ij. ego
berengarius. ma=
gis tamen credo
aug̃. qui dicit eu;
errasse.
y ¶ Non statim.
ar. ꝙ nō omī ver=
bo doctrine credē=
dū ē. ꝗ. xxiiij. q. i. aduocauit. s. di. ix. quicūq;. S; ꝯtra. s. di. l. si q̄s ꝑpo=
stera. ꝗ. xxiij. q. iiij. ille. et. q. v. miles. et. q. i. quid culpatur ꝗ. viij. q. i.
sciendū. ar. ꝗ. xi. q. iij. si quis ep̄us forte. et. c. non semp. et. c. si domin⁹
. ar. h̄. hinc ē ar. ꝯtra sigilla que non statim debent recipi. ar. extra d̄
ꝓbac̄. c. iij. nam litere approbande sūt. ff. de ꝓcur̄. si ꝓcurator. ff. ꝙ
cuiusq; vni. Itē eoꝝ. §. ꝙ si actor. non tm̄ sigillum reprobat̃ si nomen

auctoris non habet· extra de eo qui mit· in poſ· cū ſicut· in pte deciſa·
a ¶ Separauerit· hic ē ar· ꝙ maritus ſciens ſe vxori in ꝓpinquo gra=
du ɔſanguineū licet in ꝓbando ɔſauguinitatē defecerit debꝫ abſtine
re ab eius thoro etiā iubente epo ne abſtineat· ar· l· di· ſi quis prepo
ſtera· Quid ergo ſi eū epus excommunicat· patienter ferat· nec curet
cū non ligetur apud deum· vt· xi· q· iij· quoniam quid obeſt· ⁊· ȷ· e· vt
euidenter· p· h·

ctō ꝓbatur= =tur· i· non ideo videntur q̄ ⁊c· o ¶ Imperfectos· q:
n ¶ Nō viden= nō ceperūt grām p illud baptiſma·
p ¶ Qui tetigerit· tactu mentis· ex̄ de ſen· ex· nuper·
q ¶ Damnati· id eſt dānacōis· vel auctoris iam damnati·
r ¶ Ex eo· nō eſt racō h̄· quia ſunt quedā ſacra que iterantur· quedā
dā que n̄· vt vnctio infirmorum et dedicatio eccl̄iaꝝ de ɔ· di· i· ſolēnita
tes·

b ¶ Peccato· id ē
ɔſenſu pcc̄i eorū·
vij· q· i· § cū autē·
et· xxiij· q· iiij· ita
plane· et· c· ſi q̄s·
a catholica·

Extra catho=
licam· id eſt
ex̄ formā romane
eccleſie·
d ¶ Veri· racōne
effectus·
Superueniēte·
noctis· q̄tuor ſunt
partes noctis con
ticinium· in tēpeſte
gallicinīū· antelu
canum·
f ¶ Percipet· qua
re in necītate poſ
ſū ab heretico ba
ptiſmū ſuſcipere ⁊
non eucariſtiā· di=
xi racōnē· xxiiij· q·
· i· ſi quē· § h̄ illud
Arrianos· ſa=
cerdotes di/
gnos xp̄i honori=
bus non arbitra=
mur· ſubaudi· non
enim videntur cle
rici ⁊c· quia eoꝝ
laicoſ ⁊c· q̄ſi dicat
cum h̄ ſit d̄ laicis
merito ſic dꝫ eſſe
de clericis· ſi enim
nō eſſent clerici ſi
mili forma recipe
rentur· et ideo pa
tet ꝙ ſūt digni ec
cleſiaſticis honori
bus· et continuat̄
h̄ ca· cum fine illi=
us· s· e· ſuperueni
ente· vel dic quia
eoꝝ id ē c̄ꝗuis· q̄ſi
diceret· c̄ꝗuis lai=
cos eoꝝ ita ſuſci
piamus non tamē
clerici ita ſuſcipi=
endi ſūt in honore
h ¶ Sub imagīe·
imaginē pn̄ie ap=
pellat publicā re
cōciliacōēꝫ· q̄ fit p
man9 impoſicōēꝫ·
i ¶ Baptiſmate·
q̄d ɔferunt vel ac
cipiūt· s· e· q· ſi q̄s
confugerit·

k ¶ Quoniā cū·
h̄ racō non videt᷑
ſufficiens ſed faci
as vim in hoc ꝙ
dixit auctores eo=
rum· nam tūc ſun
auctores eoꝝ cū
et iſti et illi ſūt ex̄
eccleſiam· vel dic
ꝙ ſufficiens eſt quo ad hoc ꝙ non poſſunt cōferre de merito vite· xl·
di· multi· l ¶ Perfectionē· i· ſanctitatē et officij executionem·
m ¶ Quoꝝ· i· q: eoꝝ· ut ſit relatiuū cū cauſa· et ita p h̄ p̄cedens le

ſed q̄ gerūtur in xp̄i veritate Quō
enim pficere poſſunt aliqua q̄ agū
tur· aut impetrare aliq̄d illicitiſ co
natibꝰ a deo pn̄t qui ɔtra deum q̄d
eis nō licet moliūtur· Quare q̄ he=
reticis et ſciſmaticis patrocinātur
cēſura diuina in eorū ꝓbantur fa
cinore et penis· nō ſolū duces ⁊ au
ctores ſed etiā pticipes d̄ſtinari· ni
ſi ſe a ɔmunione malorū ſeparaue=
rint p̄cipiente dn̄o per moyſen· Se
paramini a tabernaculis hoim̄ iſto
rum duriſſimorū et nolite tangē de
omnibꝰ que ſūt in eis ne ſimul pere
atis in pcc̄is eorum· ⁊ ꝙ ɔminatus
dominus p moyſen fuerat impleuit
vt quiſquis ſe a chore et dathan et
abiron nō ſeparaſſꝫ penaſ ſtatim p
impia ɔūione ſolueret· ſicut etiā p
oſee ꝓpham ſpūs ſanctus teſtatur
dicens· Sacrificia eorū tāq̄ panis
luctus om̄es qui mādu cant ea con
taminabūtur· docenſ ſcilicet ⁊ oſtē
dens omnes om̄ino cū auctoribꝰ et
fautoribꝰ ſuis ſupplicō ɔiūgi q̄ fu=
erunt pcc̄o eorū ɔtaminati· ¶ Itē
auguſtinus Vera ſacrificia non
niſi in fide eccleſie celebrantur· Ru·

Extra catholicā eccleſiā non ē
locus veri ſacrificij ¶ Item
gregorius in tercio libro dyalogo
rū ait de erminigildo rege leouigil
li filio De manu hereticorum com=
munio non eſt accipienda·

Superueniente paſchalis feſti
uitatis die in tempeſte noctis ſilen=
tio ad eum pater perfidus arrianū
ep̄m miſit vt ex eius manu ſacrile=
ge ɔſecrationis ɔūionē perciperet at
q̄ꝫ p hoc ad pr̄is grām redire merē
tur· ſꝫ vir deo deditꝰ arriāo epo ve
nienti exprobrauit ut debuit· eiuſ=
q̄ꝫ a ſe pfidiam dignis increpatio=
nibꝰ repulit· ¶ Itē innocentius ca
pitulo· vij· Sacerdotes hereticorū
xp̄i honoribꝰ non digni habentur·

Arrianos p̄terea ceteraſq̄ꝫ hu
iuſmodi peſtes quia eoꝝ lai=
cos ɔuerſos ad dn̄m ſub imagine

penitētie ac ſpiritus ſanctificacōe
p man9 impoſicōēꝫ ſuſcipimus· nō
videntur clerici eoꝝ cuꝫ ſacerdotij
aut cuiuſpiam miniſterij ſuſcipien=
di eſſe dignitate· qm̄ quibꝰ ſolū ba
ptiſma ratū eſſe pmittimus· ꝙ vti
q̄ꝫ in noīe patris et filij et ſpūs ſan
cti p̄cipitur nec ſpm̄ ſanctū eos ha
bere ex illo baptiſmate illiſq̄ꝫ mini=
ſterijs arbitram̄· Quoniā cū a ca=
tholica fide auctores eoꝝ diſcede=
rent pfectionē ſpūs quā acceperant
amiſerūt· nec dare eius plenitudi=
nē pn̄t· que maxime in ordinacōi
bus opatur· qui p impietatis ſue p
fidiam fidē dn̄i pdiderūt· ꝓpter q̄d
fieri non p̄t vt eorū pfanos ſacer=
dotes dignos xp̄i honoribꝰ arbitre
mur· quorū laicos impfectos vt di
xi ad ſpūs ſancti p̄cipiendā gratiā
cū pn̄ie imagine recipimus· Itē le
gitur· Qui tetigerit immūdū imū
dus erit· Quō ergo ei tribuetur q̄
immūdicias ⁊ ſpurcitiaſ ɔſueuit ac
cipere· Et infra Qui p̄ticeps factꝰ
ē dānati quō honorē debeat accipe
inuenire nō poſſumus ¶ Ex eo au
tē ꝙ manus impoſicō iterari p̄cipi
tur ſacrm̄ nō eſſe oſtenditur ¶ Vn̄
aug̃· de bapmo li· iij· Manus impo
ſitio non eſt ſacramenti reiteracō

Manus impoſitio non ſicut ba
ptiſmus repeti non p̄t· Quid
enim ē aliud niſi oracō ſup hominē
¶ Cū ergo innotētiuſ ſolū baptiſ
ma hētici ratū eſſe pmittat· cū gre
gorius ſacrilegam vocet ɔſecratio
nē arrianorū· cū ciprianus quencūq̄ꝫ
ab hereticis ſiūt carnalia inania ⁊
falſa iudicꝫ· cū ieronimuſ oia q̄ ab
eis offeruntur ɔtaminata i ɔſpectu
dn̄i aſſerat· cū leo extra eccl̄iaꝫ nec
rata eſſe ſacerdotia nec vera ſacrifi
cia teſtet᷑· patet ꝙ ſacramēta eccl̄ia=
ſtica p̄ter baptiſma vt ſup̄dictū ē
ab hereticis miniſtrari nō poſſunt·
¶ Itē obicit illud iero· ad luciferi
anū Qui in baptiſmo eſt ſanctus
ad altare pctor non accedat· Ru·

s ¶ Impoſicō· re
conciliatoria· ⁊ in
telligas h̄ de pri=
uata· q: ſolemnis
non iteratur·
t ¶ Percipitur·
quotienſcunq̄ꝫ re=
uertūtur ab here=
ſi· s· e· hij· q̄ bapm̄

Manus· ſcꝫ ſus
cē manus im=
poſitio p̄t repeti·
vt ȷ· de ɔ· di· iiij·
quō· bapmus non
· lxviij· di· ſicut·
x ¶ Impoſicō· re=
cōciliatoria· ſꝫ cō
firmatoria nō· Itē
nec ordinatoria ſꝫ
curatoria bn̄ itera
tur de qua dicitur
ſup egros manus
imponent ⁊c· re=
ɔciliatoria ſiſt vt
h̄· imponit᷑ cū re
cōciliatoria man9
hereticis reuerſis
vt· s· e· arrianos·
de cōſe· di· iiij· qm̄
et excōmunicatis·
vt· xi· q· iij· cū ali=
quis ⁊ penitētibꝰ
vt· l· di· in capite·
in hēticis vel ex=
cōmūicatis nō eſt
ſacramentū· ⁊ ideo
repetitur in peni=
tentibꝰ ſi eſt pub
lica eſt ſacramētū·
et nō iterat̄ ⁊ ɔue
nit tm̄ epis· vt· xx
vi· q· vi· c· i· et· l·
di in capite· ſi eſt
priuata nō eſt ſa=
cramētū ⁊ iterat᷑
⁊ ɔuenit etiā pſbi
teris· vt· xxvi· q·
· vi· c· pſbri· et· §·
y ¶ Repe ecce
ti· ȷ· e· q· e· c· q̄d q̄
dam· cōf· ſo· ſꝫ ibi
man9 ipoſicōꝫ ɔſecracōꝫ noiat· et h̄ vero man9 extenſionē ſup penitē
tē cū oracōne inuocato ſpū ſcō paclito· vel ibi ꝓhibꝫ reiteracōēꝫ ma
nus impoſicōis fieri in publico· h̄ autē pmittit fieri in occulto·

Sicut xp̄us eſt qui baptizat ita ip̄e ē qui ſanctificat. vn̄ ozo te vt aut ſacrificādi licēciā ei tribuas cuius baptiſma approbas. aut reprobes eius baptiſma quem nō putes eſſe ſacerdotē. Neq3 em̄ fi eri p̄t vt qui in baptiſmo ſanctus ē fit ad altare peccator. ¶ S3 hoc d̄ peccatore tātū catholico nō de he retico itelligendū ē. qui quicquid cū fide catholica p̄ officiō ſuo facit licet indignus tn̄ d̄ina gr̄a coopā te ratū eſſe creditur. alioquin ſi de hēticis dcm̄ intelligimus ⁊ ip̄e ſibi ōtrari⁹ eſſ3 cū dicat in oſee ſacrifi cia eoꝝ odi ⁊c̄. et alibi i pſona dn̄i

Benedictionib⁹ hereticoꝝ de⁹ maledicit

Maledicā bn̄dictiōi bus veſtris. h̄ ē q̄cquid a vo bis bn̄dicetur p̄ me erit maledictū ¶ Hoc igitur intelligendū ē de he retico. Illud aūt ad luciferianū de peccatore ecc̄iaſtico. ¶ De q̄ au guſtinus ait in libro de corpe dn̄i.

Boni ⁊ mali ſacerdotes corpus cri ſti eque conficiunt. Rubri.

Intra catholicā ecc̄iam in mi ſterio corporis ⁊ ſang̃is dn̄i ni chil a bono maius nichil a malo mi nus pficitur ſacerdote. q2 nō in me rito eſt ōſecrantis ſ3 in verbo pfici tur creatoris ⁊ v̄tute ſp̄ūs ſancti. Si em̄ in merito ſacerdotis eſſet ne quaq̄ʒ ad xp̄m ptineret. Nūc aūt ſi cut ip̄e xp̄s ē qui baptizat ita ip̄e ē qui p̄ ſp̄m ſanctū hanc ſuā efficit carnē ⁊ trāſfūdit in ſanguinē. Cre dendū ē enim q̄ in verbis xp̄i ſacra ōficiantur cuius p̄us creantur im perio eius vtiq3 verbo recreantē ad melius ¶ Idē in libro ſecūdo ōtra ep̄lam parmeniani. ¶ De eodem.

Omnia ſacra cū obſūt idigne tractātib⁹. pſūt tn̄ p̄ eos dig ne ſumētib⁹. ſic et v̄bū dei. Vn̄ dcm̄ ē que dicūt facite. q̄ aūt faciūt fa cē nolite ¶ Idē i tractatu ep̄le io.

De hijs qui ſanctis male vtuntur

Prophetauit ſaul mal⁹ rex cū etiā ſcm̄ dauid pſequētur Nō ergo ſe iactēt qui forte ſine carita te habēt ſanctū munus dei. ſed vide ant qualem rōnē ſint habituri cū deo. qui ſanctis nō ſcē vtūtur. Ex hijs erūt qui dicturi ſūt in iudiciō. In nomine tuo pphauimus. quib⁹ nō dicetur. mētimini ſ3 nō noui vos ⁊c̄. ſp̄m ergo pphetie dicēdi ſūt ha buiſſe ſed nō meritū ¶ Itē ieroni. maggeo.

Quiſq̄ʒ nō tā ſacrificat ex hoſtijs q̄ʒ p̄ peccato polluitur

Propha qui altari tm̄ extru cto et domo mea diruta ho ſtias michi offers in altari et victi mis eius ſanctificari te putas. ſcito q̄m ſcm̄ eſt quidē q̄d offert in alta ri. ſ3 non tam ſcificaris ex hoſtijs q̄ʒ ex opib⁹ mortuis pollueris ¶ Itē aug̃. in li. d̄ v̄bis dn̄i

Contra ſpiritū ſanctū verbū dicit cū ex diſperſione nunq̄ʒ redit

Ita fit verbū ōtra ſp̄m ſcm̄ cū ex diſperſio ne ad ōgregacōnem nunq̄ʒ venitur q̄ ad remittēda pcc̄a accepit ſpiri tū ſcm̄. ad quā ōgregacōnē et ſi p̄ malū clericū ſ3 tn̄ catholicū miſtrū reprobū et fictū ſi aliquis acceſſerit corde nō ficto in ip̄o ſp̄ūs ſanctus opatur remiſſionē pcc̄orū q̄ in ſcā ecc̄ia ita opatur. vt reprobos fugi at et tn̄ p̄ eoꝝ miniſteriū p̄bos col ligat. ¶ Idē in ſmone de remiſſio ne peccatoꝝ

Nō hoim mēitis ſ3 v̄tute ſpūſſancti pcc̄a ṙmittūt

Vt euidēter oſtenderet dn̄s a ſp̄ū ſcō quē donauit ſuis fidelib⁹ di mitti pcc̄a nō mēitis hoim. quoda3 loco ſic ait. Accipite ſp̄m ſcm̄. ⁊ ōti nuo ſb̄iecit. Si cui dimiſeritis pcc̄a remittūtur ei. h̄ ē ſp̄ūs ſcūs dimit tit nō vos. Proinde ſic is quē ſacer doſ in ecc̄ia tolerat ē tn̄ extra eccle ſiam et extra corpus cuius caput ē criſtus ſi ei hoſtiarius nō aperit. ita non ideo extra eccleſiam eſt. et non eſt de corpore ſi quis paſtoris pre iudiciō ōpellitur foris eſſe ¶ Item amb̄. d̄ ſacr̄is

Nō mēita pſonarum ſed ſacerdotū officia ōſiderat

Qum ſcriptura mim⁹

Sicut xp̄us eſt qui baptizat. interius. de cō. di. iiij. nemo. vel cū a ¶ Vnde oro te putabat iſte eū qui homicida vel effectu adulter fuerat mundari in baptiſmo. non ita tn̄ vt dignus eſſet ſacer dotio. g. tamen h̄ intelligit de occulto peccatore. nam dicebant qui dam de tali et male q̄ l3 poſſit dare baptiſma nō tn̄ ōficere. et h̄ t̄ſes reprehenduntur. et ſm̄ hoc eſt ar. ōtra. l. di. qui ſub gradu. ſ3 ibi de de poſito cū quo diſ pēſatur vt bapti zet. h̄ de tolerato. c ¶ Sacerdotem. i. non poſſe ſacra conficere. d ¶ Poteſt. ar. q̄ vno de duobus q̄ ſūt eiuſdem iuris ōceſſo alterū ōce ditur. et ex quo a liquid alicui ōce ditur eius cohērēs ei ōcedi videt̄. vt. ij. q. vi. h̄ quip pe. et. xvi. q. i. ſi monachus. et. q. ij. c. i. s. viij. di. quo iure. e ¶ S3 hoc. coop ante. illud coopā te falſū ē q̄ntū ad dantē vel faciētē. ñ q̄ntū ad recipiē tē. ꝯ. e. dominus

Maledicam. a liam expoſi cōnem huius ver bi habes ꝯ. e. mul ti ſecularium

Intra. ab iſto loco vſq3 ad. c. ſacerdotes. lo quūtur omnia ca pitula de malis ſa cerdotibus tolera tis ab eccleſia. h ¶ Creantur. q° ad ſuſtentacōnem corporis poſt aīe.

Omnia v̄bū. i. p̄dicacō q̄ ſi ſiat ab indigno alijs prodeſt. ſed ſibi nocet ar. lxxx iij. di. quanquā. ar. xv. q. vlti. c. vlt̄. bu. k ¶ Dicūt. tales inſtruūt deū quali ter punire eos de beat. xl. di. multi.

Prophetauit h̄ probat q̄ malus ſacerdos p̄t conficere. q̄a ſaul qui malus erat p̄ phetauit imo ma li habēt oia dona ſpiritus ſancti pre ter caritatem. s. e. multe. hiſtori a autem erit h̄ p̄ caſu.

m ¶ Nō noui. id ē nō approbaui ita dicūt aliqui ſcola res q̄ nūc ſūt cū aliq̄b⁹ in ſcolis. q2 cū ſūt in terra ſua dicunt non no ui vos. vel q̄n ſūt diuites. dicunt paupibus nō noui vos vel q̄d

Propheta. qui in altari. ad literā in telligitur de babilonica captiuitate. nam tiro dante licentiā reuertē di de babilonica captiuitate pp̄lus iſrahel edificauerūt altare et ciece rūt fundamentū tēpli. ſed p̄ l̄ras cābiſſe ducis militie ip̄ius tiri ē p̄hi bitus in edificacōne p̄cedē vſq3 ad ſcōm annū darij. in quo iuſſus eſt edificare templū ceptū ab aggeo p̄pheta ad h̄ exhortāte pp̄lum. loq̄ tur ergo ieronim⁹ de medio tp̄e in q̄ imolabāt in alta ri. ſed domū dei. ſ. tēplū reedificare negligebāt. cū do mos pprias reedi ficarent q̄ in ipſo aggeo plani⁹ p3. o ¶ Diruta. i. edi ficatione virtutū. diruitur enim ani ma remotis virtu tibus. io.

Ita. verbū. i. blaſphe mia. de pe. di. i. §. p̄t. et di. iij. §. ſiue q ¶ Congre h. gationē. i. vnita tē eccleſie r ¶ Nunq̄. et ita peccant in ſpiritū ſanctū. et ē finalis impenitentia de q̄ dicit. aug̃. de pe. di. vlti. c. i. ⁊ nota. xxv. di. qualis s ¶ Et tn̄. hic di cit q̄a ab iſto poſ ſum accipe etiā ſi ne neceſſitate.

Vt euidēter. quodam. ita et aduocatus po teſt allegare. vt dicit quedā lex u ¶ Cōtinuo. ar. v̄boꝝ ordinē ſpe ctādū eſſe. vt. xx. di. i. §. ar. ex ſerie v̄boꝝ aliquid per pendi. et. xxiij. q. i. alienus. x ¶ Dimiſeratis. bene dicit dimiſe ritis non cui puta ueritis dimiti. y ¶ Spūs ſanct⁹. xi. q. iij. illud. ⁊. c. nemo odemnat. ꝯ. e. q. e. dcm̄ ē ꝯ. d̄ ō. di. iiij. nemo. h. z ¶ hoſtiari⁹. i. xp̄s. idē ē ⁊ oſtiū. ꝯ. e. q. ordinacōes. a ¶ Preiudiciō. i. prauo iudiciō ꝯ. xx iiij. q. iij. ſi quis ꝯ. xi. q. iij. ſi ep̄s for te. s. e. q. remiſſio nem. xi. q. iij. quid obeſt. b.

Qum ſcriptu ra. hic inten dit ambroſius p̄ bare breuit̄ q̄ ſpi ritus ſanctus tēpo re h̄ inuiſibiliter opatur in ſacramē tis ecc̄ie. q̄d ex eo p̄bat q̄ olim inuiſibiliter opabatur in legalib⁹ ſacris. c ¶ Cū ſcrip tura. teſtetur ⁊c̄. q. diceret cū nullus dubitare hic debet mēdacit̄ ap poſuit gratianus ſicut datur intelligi vſq3 ignis. nec reddit racōnem

ambroſius quare olim viſibiliter nūc vero inuiſibiliter opetur ſpiritꝰ ſanctus. nec fit ibi malorum merito ſacerdotum. vt. c. interpoſuit. ſʒ dūtaxat bonorum puta helie ieroboam et aliorum ſanctorum quos ibi ambroſius nominat. vnde ad p̄ſentem materiam nichil operatur. io. et ita falſa eſt litera. cum ieroboam ⁊c.

a ¶ Cum ſcriptura. quā non habemus ſed eſt in ſcriptura ſeptuaginta interpretū.

b ¶ Ieroboā. qui fuit malus ſm̄ falſum intellectum. g. alias ieroboā. quaſi ſacra baal d̄ſtruens. ieron enī ſacrū ſic dictus eſt gedeon. ſm̄ h̄ non faceret ad ꝓpoſitū glo.

Multi. hoc capitulum intelligitur de malis tolerandis. qꝛ generaliter loquitur de omnibus ſacramentis. C. in prima parte reprehenduntur quidā laici. qui vitā ſacerdotū reprehendendo diuina ſacramēta ab eis collata ↄtemnebant. gerentes trabem i oculis ſuis et feſtucam volentes euellere de oculis aliorum. In ſecunda pte dicitur. ꝙ quantūcūqꝫ ſit ſacerdos malus ſacr̄a tamē eius vera ſūt. nec magis ſanctificantur ab vno. In tercia oſtendit quid ſit miſteriū. quid ſit ſacrificium. vltimo ponuntur verba oſee ꝓphete.

d ¶ Lederet. ar. crimen alterius non nocere innocenti. xv. q. iij. c. i. s. e. q. e. ferē. ↄtra. h.

e ¶ Spernunt. ex hijs ↄuincitur ꝙ miſſa malorum ſacerdotū audiri poſſit. ⁊ ſi ꝓhibitum ſit i caſu. vt. xv. q. vl. c. vl. viij. q. iiij. c. i. s. di. xi. x. c. vl. ↄt. xxxij. di. nullꝰ. s. di. lxxxi. ſi qui p̄ſbri. ſed illud d̄ publico vl̓ damnato. ſed h̄ d̄ tolerato.

f ¶ Minus. i. non

g ¶ Incōprehenſibiliter. non enim a nobis cōprehendi poteſt qualiter tranſubſtantiatio panis et vini i corpus et ſanguinem fiat xp̄i.

h ¶ Itaqꝫ. et q̄a

teſtetur ꝙ ad p̄ces ieroboam ignis deſcendit de celo. Et rurſus p̄cante helia. ignis miſſus eſt qui ſacrificia ↄſumēt. datur intelligi ꝙ deus nō merita pſonarum ↄſiderat ſed officia ſacerdotū. Ille ignis viſibilis mittebatur vt crederent. nobis inuiſibilis opatur qđ credimus. Credo ergo adeſſe dn̄m ihm̄ iuocatū p̄cibꝫ ſacerdotū qui ait. Vbi fuerint duo vel tres in nomine meo ibi ſū i medio eorum. ¶ Itē gg. p̄pa Nō merita ſacerdotū ſʒ virtus diuina ſacramēta ſcificat

Multi ſecularium hoim cū plus ſacerdotū vitam ꝙ ſuā diſcuciūt in magnū ↄtēptōnis diuinorum ſacrorum crimē incurrunt. Magna enī trabe vulneratos habentes oculos eaqꝫ negligētes feſtucā tenuē in aliorum ↄſpiciūt oculis. quam dum incaute feſtinant euellere erroris in foueam dilabuntur. Minus quidē ↄſiderātes ꝙ non eos ſacerdotū vita lederet. ſi ipſi humiliter bonis ſacerdotū admonitionibus aurē accomodarēt. Sʒ dum ypocritarum more plus illorum famam ꝙ ꝓpriā vitā vel vite negligentias diiudicant. ſpernūt ſancta monita et ſpūalia dona. Vnđ fit vt nō ſolū ab eis dicta reſpuāt. ſʒ qđ ē deterius diuina etiā miſteria contēnant vt nec corporis ↄūionē aut ſanguinis dn̄i nr̄i ihu xp̄i eorum miniſterio ↄſecrā aſſumāt. putātes hāc minus eſſe ſanctificatam ſi illorum fiat officio quorum vita eorum oculis videtur ignobilis. Heu in quā magnū laqueum incidūt vt diuina et occulta miſteria plus ab alijs ſcificata poſſe fieri credāt. cū vnus idēqꝫ ſpūs ſcūs in ecclia diffuſus p totū orbē terrarū incōphenſibiliter ea miſteria et occulte atqꝫ inuiſibiliter opetur et opando ſanctificet. et bn̄dicēdo benedicat. Miſteriū itaqꝫ fratres ob h̄ dicitur ꝙ ſecretā ⁊ recōditā habeat diſpenſationē. Sacrificiū autē quaſi ſacrū factū qꝛ p̄ce miſtica ↄſecratur ꝓ nobis in memoriā dn̄ice paſſionis. Sacr̄m vero eſt in aliqua celebracōne. cū res ita geſta fit vt aliqđ rei ſignificate accipiamꝰ qđ ſancte accipiendū eſt. Sūt aūt ſacr̄a. baptiſma. criſma. corpus et ſanguis xp̄i. que ob id ſacr̄a dicuntur qꝛ ſub tegumēto corꝑaliū rerū diuina virtus ſecretius ſalutē eorundē ſacrorum opatur. vn̄ a ſecretis virtutibꝫ vl̓ ſacris ſacr̄a dicunt̄. Que ideo fructuoſe penes eccleſiam fiūt qꝛ ſanctus in ea manens ſpūs eorūdem ſacramētorum latēter opat̄ effectū cuius panis et calicis ſacr̄m grece eucariſtia dicitur. latine bona gr̄a interp̄tatur. Et quid meliꝰ corpore ⁊ ſanguine xp̄i. Siue ergo per bonos ſiue per malos miniſtros intra ecclīam diſpenſet̄ ſacr̄m tamē eſt. qꝛ ſpūs ſanctus miſtice illud uiuificat q̄ quōdā apl̓ico i tp̄e viſibilibꝫ apparebat opibꝫ. Nec bonorū opibꝫ nec bonorum meritis diſpenſatorum āpliātur nec malorum attenuantur. qꝛ neqꝫ q̄ plantat ē aliq̄đ neqꝫ q̄ rigat. ſʒ qui incremētū dat deus. H̄ de corꝑe et ſanguine dn̄i nr̄i ihu xp̄i. hoc eē de baptiſmate et criſmate ſciendū eſt et tenendū. qꝛ virtus diuina ſecretius opatur in eis. ⁊ diuine etiā ſolūmodo eſt hec virtus ſiue ptās nō humane efficatie. Polluimus itaqꝫ panē id ē corpus xp̄i. qn̄ indigni accedimus ad altare ⁊ ſordidi mundū ſanguinē bibimus et infra. Maledicā inquit bn̄dictōnibꝫ vr̄is. h̄ ē hijs q̄ nūc in eis bn̄dictionibꝫ poſſidetis. ſeu quicq̄đ a vobis bn̄dicitur maledicā. vel qm̄ nō bn̄dicunt ſanctis ex vero corde. vel qꝛ qui inique agūt bn̄dicuntur ab eis adulāturqꝫ peccoribꝫ dūmō diuites ſint. ¶ Itē fabianꝰ p̄pa epiſ orientalibꝫ Nō ſacerdotū vitā ſʒ q̄ docēt et miniſtrāt ↄſiderare debemꝰ

Significaſtis inſuper pleroſqꝫ attēdē multos in ipis honoribus eccleſiaſticis nō ↄgruenter viuere ſ̄monibꝫ et ſacr̄is ecclīaſticis que p eos ꝑplis miniſtrātur. O miſeros hoies qui hos intuēdo xp̄m obliuiſcūtur qui ⁊ multo an̄ p̄dixit ut legi dei potius obtēꝑetur ꝙ imitandi uideātur illi qui ea q̄ dicūt nō faciūt. et traditorē ſuū tolerās vſqꝫ in finē etiā eū euāgelizaturū cū ceteris miſit. Nā apl̓i tlem ↄſuetudinē nō habuerūt nec hn̄dā docuerūt

occulte et inuiſibiliter i ¶ Diſpenſationem. id eſt virtutē et gratiam a deo diſpenſatam et collatam.

k ¶ Prece. ſacrificia veteris teſtamenti non faciebāt qđ figurabant ar. de cōſe. di. ij. ſacrificiū. et ꝙ dicit p̄ce miſtica ↄſecratur hoc refertur ad ſpeciē facti ſm̄ h. quia nec corpus xp̄i ↄſecratur. quia et p̄us ſacratiſſimū erat nec panis qꝛ ibi deſinit eſſe ſtatim. s. e. inſ.

l ¶ Melius. certe anima xp̄i. vn̄ hoc dictum intelligas dumtaxat amplificationis gratia ſimile. xxxij. q. vi. nichil. ⁊ q. vij. q̄đ in omnibus. vel dic hoc maius inter ſacramenta eccleſiaſtica quo ad ſanctitatem et reuerentiam. de cōſe. di. ij. nichil. et. c. q̄ manducat. et di. xcv. ecce. vel inter res eiuſdem generis ſcilicet iter corporalia vel intellige de corpore qđ eſt xp̄us. ar. e. interrogo cōtra. ſed ibi expone verbum id eſt filium. et ſic nō eſt ↄtra.

m ¶ Attenuātur. ſed contra. lxxxi. di. ſi qui p̄ſbiteri.

n ¶ Vel quia. iſta duo vel reſpiciunt tantū proximum membrū cuiꝰ due inueniuntur expoſitiones per ſequētia.

Significaſtis. non congruēter. ⁊ ita vitabāt eorum ſacramēta.

p ¶ Docuerūt. ꝗ nec nos preſumere vel inuenire debemus. vt. s. xxxvij. di. qui de menſa. et. ij. q. v. cōſuluiſti. xxxi. q. i. quiſi. s. di. lv. ſi euangelica. s. di. xlv. cp̄m. vij. q. i. c. i.

Non quales. ſi illos. nota modum arguendi de malis ad bonos de cōſe. di. i. c. i. xi. q. i. ſacerdotibus. s. xxi. ſubmittitur.

Omninꝰ. ante caſū nota ꝙ auguſtinus in hoc capitulo iprobat duas opiones petiliani. qui petilianus dicebat immundiciam malorum mundis obeſſe. dicebat etiā ꝙ mali ſacerdotes nō cōferebant vel conficiebant vera ſacramenta. dicit

ergo in pͣma pte ꝙ immūdicia maloꝝ bonis et mundis non obeſt· in
ſecūda ponit quandā obiectōez petiliani que nō tāgit ꝓpoſitū· et eam
ſoluit· in tertia oſtēdit· ꝙ ſacra ſi i forma eccīe oferātur a quocunqꝫ
vera ſunt· et hꝰ oñdit triplici exēplo apl̄i· caiphe et dauid· in quarta p
te oñdit quales ſūt qui accipiūt ſacra talia ſūt eis ipa ſacra· in quin
ta ifert duplicē ɔcluſionē ɔtra duplicē opinionē petiliani· gr̄as agēs
deo ꝙ acquieuit
petilianus ſuis ra-
cōinbus· io·

Fecerat regem· i· fieri iuſſerat· ꝫ· viij· q· i· audacter·

o ¶ Panniculum· quando precidit clamidem veſtimenti ſui· vt· ij· q· vij· §· de his·

¶ Nos dicimus· et ꝫ·

q ¶ Omnia mūda· qui manibus ſordes prius operum ablue ſordes· intus te munda quia mundis omnia munda·

r ¶ Optati· ꝓprium nomen eſt· et erat malus catholicus vel hereticus ſed occultus·

a ¶ Declarauit· in pabolis de ʒiza
nia· xi· q· iij· nolite
ꝺ edis· vt· xxiij· q·
· vij· c· i· vel decla
rauit ſuſtinēdo iu
dā· ij· q· i· nichil·

b ¶ Cetu· i· colla
tione apl̄orum vel
eccīe vbi ſunt bo-
ni ⁊ mali· xxxij· q·
· iiij· recurrat·

c ¶ Petilianꝰ· ob
iciēdo dicebat ma
lū ſacerdotem nō
poſſe ɔficē q: non
eſt verus ſacerdoſ
ſic nec laicus pt·

d ¶ Baptiſma· q̄ſi
hꝰ querimꝰ· ⁊ nō
illud· idō nō vꝫ ob
iectō· vt em̄ ⁊c·

e ¶ Sacro· ordie
et officō et ñ iuſti
cia· ar· ɔtra· xl· di·
ſicut viri· ſed ibi a
gitur ꝺ eſſentia ſa
cerdotis et hꝰ de q̄
litate·

f ¶ Si nō· i· in nō
ſua ꝫ in dei forma
· ſ· eccleſie·

g ¶ Itē· iſta ſunt
verba epigmeni-
dis illiꝰ tebani ſa
cerdotis qui malꝰ
fuit et apoſtolus
ſumit eadem ver-
ba i teſtimonium
in epiſtola ad ti-
tum·

h ¶ Et verum ē·
ſupple et ideo ap-
probemus

i ¶ Habet· ar· ꝓ
teſtimonio eius q̄
non ē bonꝰ vt cre
datur teſtimoniū
in quo verum di-
cit· et ſi alijs men-
tiatur· s· di· xxxv-
ij· turbat· et· c· ſi
quid· ꝫ· iij· q· ix· pu
ta· ɔtra·

k ¶ Verum· quaſi
diceret non et ita
non quicūqꝫ verū
dicit verax eſt·

l ¶ Violatis· id ē
violanda eſſe cre
ditis·

m ¶ Sacrilegiū·
quaſi comprobare
ſciſma veſtrum vi
deam̄ ex eo ꝙ ſa-
cramenta veſtra ñ
reprobamus·

n ¶ Saul· quē do-
minus elegerat· ⁊

¶ Item nicolaus papa· michaeli
imperatori· ¶ De eodem

NOn quales ſacerdotes domi-
ni ſint ſꝫ quid ꝺ domino loquantur
ē vobis magnope ꝓuidendū· nec in
vicarijs beati petri apoſtoli vobis ē
attendendū quid ſint· ſed quid pro
correctione eccleſiaꝝ quid ꝓ ſalu-
te noſtra ſatagant· Nec enim illos
inferiores dicetis ſcribis et phari-
ſeis ſedentibꝰ ſup cathedram moiſi
ꝺ quibus dn̄s ꝑcepit dicēs· Quecū
qꝫ dixerit vobis facite ſcd̄m opera
eoꝝ nolite facere Ergo imperator
intente ɔſidera ſi illos dixit audien
dos qui ſuper cathedrā moiſi ſede-
bant· quanto potius qui ſup cathe
drā petri reſident eſſe exiſtimas ob
audiendos· ¶ Itē auguſtinus cō
tra petilianū Sacerdotū immūdi
cia ſacramenta non polluit· Rub·

DOminꝰ declarauit in vno ce
tu hoim eadem ſacra ſumen-
tiū non obeſſe mundis aliquoꝝ im
mundiciam· Petilianus dixit· At
ſi quiſqꝫ carmia ſacerdotis memori
ter teneat· Nunquid inde ſacerdos
eſt qui ore ſacrilego carmen publi
cat ſacerdotis · Auguſtinus rn̄dit·
Ita iſtud dicis quaſi modo quera-
mus quis ſit verus ſacerdos et non
quid ſit verū baptiſma· Vt em̄ quiſ
qꝫ ſit ſacerdos verus oportet vt nō
ſolū ſacramento ſed iuſticia quoqꝫ
iduatur ſicut ſcriptū eſt· Sacerdo-
tes tui induātur iuſticia· Qui autē
ſolo ſacramento ſacerdos eſt ſic fu
it pontifex caiphas pſecutor vniuſ
et veriſſim ſacerdotis· Quis ipſe ve-
rax non eſt qꝺ tam̄ dat verū ē· ſi nō
dat ſuū ſed dei · Itē cretēſes male
beſtie pigri corde· Si ergo apoſto-
lus· neſcio cuiꝰ alienigene teſtimo
nium quia verum operit etiā ipe at
teſtatus ē· cur nos apud quēcunqꝫ
inuenerimus qꝺ xp̄i eſt et verū eſt·
etiā ſi ille apud quē inuenitur puer
ſus et fallax ē· nō diſcernimus pro
pter viciū ꝙ homo habet veritatē·
quā non ſuā ſed xp̄i habet· et dici-
mus ſacramentū hꝰ verū eſt ſicut il-
le ait· Teſtimoniū hꝰ verū eſt· nun-
quid ideo dicimuſ etiā ipe homo ve
rax eſt· quia dicimuſ ſacramentum
hoc verū eſt · Vobis autē neceſſe ē
vt ſemp erretis q̄diu ꝓpter homi-
nū vicia dei ſacramēta violatis· aut
nos ꝓpter dei ſacra que in vobis vi
olare nolumꝰ etiā vr̄i ſciſmatis ſa
crilegium aſſumere putatis· Idem
Baptiſmi ergo puritas ab impuri
tate vel imundicia ɔſciētie ſiue dā-
tis ſiue accipientis omīno diſticta
ē· Itē· Memento ſacramētis dei ni
chil obeſſe mores malorū hominū
quo illa vel nō ſint vel minus ſancta
ſint· Item· Si non habebat ſaul ſa
cramenti ſanctitatē· quid in eo da-
uid venerabatur· Si autem habe-
bat innocentiā quare innocentē ꝑ
ſequebatur· Nā eū ꝓpter ſacramē
ti vnctionē· et honorauit viuū ⁊ vi
dicauit occiſum· et q: vel pāniculū
ex eius veſte abſcidit ꝑcuſſo corde
trepidauit· Ecce ſaul non habebat
innocentiam ⁊ tamen habebat ſan
ctitatē· non merito vite ſue ſed vn
ctionis· nam hec ſine innocentia ha
beri nō pt̄· ſed ſacramenti dei quod
etiam in malis hominibuſ ſanctum
eſt· ¶ Item· ¶ De eodē·

NOs dicimus tale cuiqꝫ ſacri-
ficiū fieri qualiſ accedit vt offerat
qualis accedit vt ſumat· et eos de
ſacrificijs taliū manducare qui ad
illud tales accedūt q̄les et illi ſūt·
Itaqꝫ ſi offerat deo malus et acci-
piat inde bonus tale cuiqꝫ eſt qua-
lis quiſqꝫ fuerit· q: illud ſcriptū ē·
omnia munda mundis· Per hanc
ſententiā veridicā et catholicā· etiā
vos optati ſacrificio non eſtis pol-
luti· ſi facta eius diſplicebant vob·
Nā vtiqꝫ panis illius panis luctuſ
erat ſub cuius iniquitatibus affri-
ca tota lugebat· ſꝫ panē luctꝰ omi
bus vobis ɔmunem eſſe omniū ve-
ſtrum malum ſciſmatis facit· Itē·
Gratias ago deo quia tandem cō-
feſſus es poſſe valere inuocatū no
men xp̄i ad alioꝝ ſalutē· etiam ſi a
peccatoribꝰ inuocetur· Hinc ergo
intelligite cū xp̄i nomē inuocatur
non obeſſe alioꝝ ſaluti aliena pec-
cata ¶ Idem in li· pſalmorum
Etiā per malū miniſtrū dona dei ad
eos perueniunt qui cum fide
accipiunt

CRiſtus qꝺ fecit

s ¶ Optati· hꝰ pa
tet ꝙ ꝑciſus ɔfic·
ꝫ· e· non nocet· et·
· c· dictum· et ꝫ· de
ɔ· di· iiij· nō in no-
bis· ꝑterea q̄ eſſet
ratio quare dam-
natus a deo poſſet
ɔ̄ficere q̄ diu to
leratꝰ ab eccleſia·
ſed damnatus ab
homine non· dicas
ergo ꝙ hereticus
excommunicatus
depoſitꝰ poteſt hꝰ
ſacramentū et re-
liqua ſacramenta
miniſtrare per ca-
pitula que dixi · q̄
dam tamen cōtra
dicūt per id quod
ē· xxiiij· q· i· ſciſma
vt dicit pelagius
ſi vēitate duce re
gimur non eſt cor
pus xp̄i quod here
ticus conficit· Itē
q: hoc ſacramentū
eſt vnitatis· vt ꝫ·
de cōſe· di· ij· quia
paſſus· Item quia
extra vnitatem ec
cleſie ɔfici non po
teſt· vt· s· e· extra
eccleſiam· ⁊ ꝫ· e· ſa
cerdotes·

t ¶ Polluti· nota
non imputari ſocō
peccatum alteriꝰ
ſi ei diſpliceat dū
modo ammoneat
vt reſipiſcat ꝫ· e·
· q· iiij· c· i· ⁊· c· cri
mē· ar· xxiij· q· iiij·
recedite ꝫ· vij· q·
· i §· cum autem ꝫ·
· xi· q· iij· ꝙ prede-
ceſſor ꝫ· xxiiij· q·
· iiij· ſi habeſ· xxiiij·
· q· i· ſciſma· cōtra·
ꝫ· e· q· v· c· i· con-
tra· b·

CRiſtus quid
fecit · id ē q̄
ſigna patientie o-
ſtendit nobis·

a ¶ Primā·i·pō confectam eucariſtiam dedit·nā vna ſola eſt ⁊ ideo non eſt pͥma vel vltima·Vel ſic pͥmā·i·vnicā et non plures·
b ¶ Ore·cū dixit·hoc eſt corpus meū· et·c·ꝙ magnū·de ↄ·di·ij·cū
c ¶ Ceteris·ꝫ·xxiij·q·iiij·tu bonus· omne contra·ſo·ſed ibi de bucella panis quā ſoli iude dedit poſtea·hoc de corpore xp̄i ꝙ primo tradidiſſe omnibus dicitur·
d ¶ Nominant· vbi neſcio ſed credo ꝙ ibi q̄ intigit mecū manū ⁊c̄· in ſti·d ex·heri·li·§· ſed feminini·
e ¶ Loculis· ar· contra ſeruiētes infideles ꝙ ſint ſicut diaboli·de pe·di·i·§·hoc item·

NOn nocꝫ· ad eccie·ꝫ·de ↄ·di·i·eccijs·contra·ſꝫ illud qn̄ forma ſeruata non eſt·
f ¶ Cōſecracōꝫ· dū tñ omnis ceſſet pactio vel aliqua turpis promiſſio· alioquin execrata potius quā conſecrata dici dꝫ·ut·ꝫ·e·q·iiij·eccie·ſed hoc in odiū conſecrantis· nam reuera ↄſecrata eſt·
g ¶ Sed obicit· reſpicit·§·ſꝫ hoc de pec̄ore·s·ꝓx·poſitū· nam inducit iſta ſex capl̄a·quedam directa· quedam a ſenſu cōtrario ad ꝓbandum ꝙ malus ſacerdos non poſſit conficere ſacramēta ſꝫ ſibiipi rn̄det in ſeq̄nti·§·cum ita·

SAcerdotes· impͤcantis·id eſt inuocantis per preces·h·
h ¶ Non vitā·h· nō quantū ad rem ſacri·ſed vt digne ↄficiant· alias vita non exigitur vt conficiant·
i ¶ Macula·mortalis pecci·ar·d ↄ·di·ij·quotidie vel venialis et tunc ē conſiliū ar·di·vi·teſtamētum·h·tñ hoc auctoritas itel/ligitur de macula corpali· vt·xlix·di· hinc etiam et ita ſophiſtice inducit· dum enim eſtuauerit in pectore peccantis alien9 ignis qui exurit et non ſanat non poteſt digne accedē ad altare de pe·di·iij· inter hoc hircū·vnde no/ta ꝙ quilibet ſacerdos p maculaꝫ mortalis peccati ſuſpenſus eſt quo ad ſe·quo ad ſuſcipientes vero non

fecit nobis qui tanta patiētia traditorē ſuū ptulit vt ei pͥmū eucariſtiam ↄfectā manib9 ſuis et ore ſuo cōmendatā ſicut ceteris apl̄is traderet·quid nobis fecit xp̄us qui etiam vndē traditorē ſuū quē diabolū nominauit qui ante tradicōꝫ dn̄i nec loculis dominicis fideꝫ potuit exhibere cū ceteris diſcipulis ad p̄dicādū regnū celoꝝ miſit·vt monſtraret dona dei puenire ad eos qui cū fide accipiunt·etiā ſi talis ſit p quē accipiūt q̄lis iudas fuit ¶ Itē gregori9

Sacramētis nō nocet malicia epi·R

NOn nocꝫ malicia epi neqꝫ ad baptiſmū infantis neqꝫ ad ↄſecracōnē eccie·qꝛ baptiſma a deo datur non ab homine venit·ſic et eucariſtia ⁊ alia quecūqꝫ in altario ponunt̄ nō ab homie ſꝫ a deo ſāctificatōꝫ accipiūt ¶ Sꝫ obicitur illud iero·in ſophonia·

Non verba ſꝫ merita ſacerdotū eucariſtiā faciūt

SAcerdotes qui eucariſtie ſeruiunt ⁊ ſanguinē dn̄i ppl̄is eius diuidunt·impie agunt in legem xp̄i·putātes eucariſtiā impͤcantis facere verba nō vitā ⁊ neceſſariā eſſe tm̄modo ſolēnē oracōnē ⁊ nō ſacerdotū merita de quib9 dicitur· Sacerdos in quacūqꝫ macula dephenſus fuerit non accedat offerre oblationeſ domino ¶ Itē alexander·

Tāto facili9 ſacdotes exaudiūtur· quāto apud deū ſūt digniores

IPſi ſacerdotes p pplo interpellāt ⁊ peccata ppl̄i ↄmedūt qꝛ ſuis pͤcib9 ea delēt atqꝫ ↄſumūt· q̄ q̄nto digniores fuerit tāto facili9 in nec̄itatibus p quib9 clamāt exaudiūtur ¶ Itē gelaſi9 elpidio epō

Nō adeſt ſpiritus ſcūs ſacris q̄ per criminoſos miniſtrantur·

SAcroſancta religio que catholicā ↄtinet diſciplinā tantā ſibi reuerentiā vendicat vt ad eā quilibet niſi pura cōſciētia nō audeat puenire·Nā quomodo ad dīni miſterij cōſecrationē celeſtis ſpiritus inuocatus adueniet· ſi ſacerdos et qui eū adeſſe dep̄catur criminoſis plenus actionib9 reprobetur· ¶ Itē gg·in regiſtro·

Manus immunda tacta conquinat non mundat

NEceſſe eſt vt munda ſit manus que diluere ſordes curat· ne tacta queqꝫ deteri9 inquinet ſi ſordida ſequens lutū tenet·ſcriptū namqꝫ eſt· Mundamini qui fertis vaſa dn̄i·domini eteni vaſa fuerūt qui ꝓximoꝝ aīaſ ad interiora pducendas in conuerſationis ſue exemplo ſuſcipiunt· ¶ Itē auguſtin9

Eque ꝟuandū eſt verbum xp̄i et corpus xp̄i·Rub

INterrogo vos fr̄es vel ſorores dicite michi q̄d vob̄ plus videt̄ eſſe corpus xp̄i an ꝟbū xp̄i· ſi vultis verū rn̄dere hoc dicere debetis· ꝙ nō ſit minus verbū dei q̄ corpus xp̄i·Et ideo quāta ſollicitudine obſeruamus qn̄ nobis xp̄i corpus miniſtratur·vt nichil ex ipō d manib9 nr̄is in terrā cadat·tanta ſollicitudine obſeruem9 ne verbuꝫ dei q̄d nob̄ irrogatur dū aliud cogitamus aut loq̄mur de puro corde depeat· qꝛ nō minus reus erit q̄ verbū dei negligenter audierit q̄ ille qui corpus xp̄i ſua negligētia in terrā cadē pmiſerit ¶ Item de eodem·

NEqꝫ em̄ id p̄t rite offerri niſi p ſacerdotē iuſtuꝫ et ſanctū·nec niſi ab eis accipiatur quod offertur pro quib9 offertur atqꝫ id ſine vicio ſit vt pro vicōſis mundādis poſſit offerri· hoc certe oēs cupiūt q̄ p ſe offerri ſacrificiū deo volunt· ¶ Cū vita ſacerdotum eucariſtie neceſſaria eſſe dicitur nō cōſecracōni ſꝫ effectui intelligēdū eſt· Nō em̄ effectū ſalutis ↄfert ei quē merita faciūt indignū· Poti9 ↄpletur in eo illud apl̄i·Qui manducat corpus dn̄i et bibit eius ſanguinē indigne·iudiciū ſibi manducat et bibit·Ergo contra eoſ qui crebra oblacōne ſacrificijs ſe putant poſſe mundari nō ceſſantes impie agere in lege dei·intelligit̄ illud eſſe dictum ieronimi·Nō vero ſacerdos etiā ſi malus ſit tñ ꝓ officō ſue dignitatis grām trāſfundat hominibus· teſtatur auguſtinus in libro queſtionū veteris ⁊ noui teſtamēti

Sacdotes nomē dn̄i inuocāt· dn̄s aūt bn̄dictōnem pſtat·

DIctum eſt a dn̄o in numeris

vt·xxxij·di·§·verū·et·c·nullus· ·ſ·oblata ꝓ peccatis·vel dicūtur
IPſi ſacerdotes·ↄmedunt· comedē pec̄a ppl̄i qꝛ delēt et ſic cōmedūt pec̄a ppl̄i oracōnibus ſuis·vel forte exemplo bone operacōnis et verbo predicacōnis corrigunt homines·⁊ ita quantum in ſe eſt delent·xxxvi·di·§·ecce·v·ex quibus·ſolus em̄ deus delet peccata ·i·peccati reatū·ſacerdos penā infligendā ꝓ peccato oracōib9 minuit propter q̄d peccatū delē dicit̄·xv·ij·q·ij·aīe·h·vel illi dicuntur cōmedere peccatum populi q̄ de ſuis poſſent ſuſtentari et tñ pcipiunt de eccleſiaſticis·xij·q·ij·illi tñ hn̄ti dare ⁊c̄·i·q·ij·paſtor·

SAcroſācta·i·religioſā ſacroꝝ reuerētia vel·i·eucariſtia·vel quodlibꝫ aliud ſacr̄m·s·e·ventū
o ¶ Conſecrationem·q̄ diuinū miniſteriū facit ñ miniſtri miniſtratio· vt·ꝫ·de cō·di·iiij· non eſt aqua·
p ¶ Adueniet·aduenient quidem magis ad cōficientis detrimentū q̄ ad ſalutē·de ↄ·di·ij· et ſancta·

NEceſſe·vaſa·i·ſubditorū animas q̄a dn̄s in eis ſedet·vt·xxiij·q·iiij·nabuchodonoſor·xxxij·q·v·ſi paulus quorum ſanguis requirit de manib9 veſtris·xl·di·ep̄heſijs·
r ¶ Ad interiora·i·ſpūalia vel celeſtia·ul' dic·i·ad vicia·et tūc dic pducēdas vapulaturas a pͥmo mancipio gehēne·xl·di·ſi papa·

INt rrogo·verbū·i·pdicatio q̄ plures conuertit et plus facit ↄpungi hominem ita vt omnia peccata p eā tollantur·ſꝫ p corp9 xp̄i tātū venialia tolluntur·vt d ↄ·di·ij·c·iteratur·⁊·c·quotidie·et ſic non obſtat·s·e· multi
t ¶ Negligēter·i·id q̄d verbo ſignificat· vel p verbū concipitur·
u ¶ Cauere·ꝫ·de ↄ·di·ij·qui bene·

NEqꝫ·nota ꝙ tria dicūtur hic·ſ·ꝙ ſacra dn̄i non recte vel rite conferuntur niſi a dignis oferantur·

et in forma eccłie. ꝑmum notaꝛ ibi. ñ per ſacerdotem. ſcdm ibi. nec niſi. tercium ibi. atqȝ id. Quidaȝ diuidunt. cã. in duas ptes. in ꝑma fit mentio de ſacrificio qđ ab eo accipiꝛ ꝓ q̃ offerꝛ et hꝰ vſqȝ ad illud. atqȝ id. in ſcđa fit mentio de ſacr̃o qđ non accipiꝛ ab eo ꝓ q̃ offerꝛ ⁊ dic ſine vicio. i. ſine pccõ. a ¶ Rite. q̃ ad offerentem et accipientem b ¶ Nec niſi ſupple nec poteſt rite offerri niſi ab eis ⁊c.

vnũ q̃ꝫ aliud. Scđo ſic. qꝛ ꝯſuetudo eccłie eſt ꝙ cũ tales redeũt nõ ſolent reordinari ſi eos eccłia vult tolerare. Tercio dicꝛ. ꝙ ſicꝛ recedens ab eccłia vtrumqȝ retinet ſic videꝛ ꝙ vtrumqȝ pt̃ oferre alijs ex̃ eccleſiam licet male oferat. ⁊ cum q̃s recipit ſacr̃m ex̃ eccleſiam ſi reũtiꝛ ad eccleſiam. non eſt ſacramentum iterandum in eo. Et hꝰ ꝓbat triplicitꝛ. per baptiſmum datum a laico ꝙ non iteraꝛ lȝ iſtud iniuſte det per ſignũ publice monete impſſum ab eo. qui nõ debuit imprimere. et per caracterem. milicie qui nõ repetiꝛ. ꝯtit

ad aaron. Vos ponite nomen meuȝ ſuper filios iſrł. Ego dñs bñdicam eos vt grãm traditã ꝑ miniſterium ordiati tranſfundat hoĩbꝫ nec voluntas ſacđotis obeſſe q̃ ꝓdeſſe poſſit ſed meritum bñdictionem poſcentis. Quanta aũt digtas ſit ſacerdotalis officij vel ordinis. hinc adũtamus. dictum eſt aũt de neq̃ſſimo caipha interfectore ſaluatoris inꝛ cetera. hꝰ autem a ſemetipſo non dixit ſȝ cum eſſet pontifex ſacđotum anni illiꝰ ꝓphauit. per qđ oſtendiꝛ ſpiritum ſanctum grãꝝ datorem non ꝑſonam ſeq̃ digni vel indigni ſȝ ordinem traditionis. vt q̃uis aliq̃s boni meriti ſit non tñ poſſit bñdicẽ niſi fuerit ordinatꝰ vt officium miniſterij exhibeat. Dei autem eſt effectum tribuere benedictionis. ¶ Qđ vero per hęticos ſacramenta dignitatis miniſtrata dicunꝛ carere effectu. improbaꝛ auctẽte anaſtaſij pape. q̃ ordinationeȝ achatij q̃uis hereticí intantum rataȝ approbat. vt etiã hijs quos poſt ꝯdemnationẽ ſuam baptizauit vel ordinauit. in nullo reã ꝑſonam nocuiſſe aſſerat. ſȝ hꝰ eũ illicite ⁊ non canonice. imo ꝯtra decreta ſuoꝝ ꝑdeceſſoꝝ feciſſe ꝓbat felix ⁊ gelaſiꝰ q̃ achacium añ anaſtaſium excommunicauerũt. Et ormiſda q̃ ab ipo anaſtaſio terciꝰ eũdem achacium damnauit. Vñ etiaȝ ab eccłia romana repudiaꝛ ⁊ a deo fuiſſe percuſſus legiꝛ in geſtis pontificum romanoꝝ hꝰ modo. Anaſtaſiꝰ ſecundꝰ natione romanꝰ ⁊c. Require retro in tractatu decretalium epłaꝝ ¶ Item obiciꝛ illud auguſtini ad parmenianum de hereticis ⁊ damnatis. Qui recedit ab eccleſia nec baptiſma nec vim dandi

QVod quidam dicunt amittit baptiſma qđ accepit nõ amittit q̃ recedit ab eccłia. ius tñ dandi qđ accepit amittit. multis modis apparet fruſtra ⁊ inaniter dici. Primo q̃a nulla oſtendiꝛ cauſa cur ille q̃ illud baptiſma amittẽ nõ pt̃ ius dandi amittẽ poſſit. vtrumqȝ enim ſacramtum eſt. ⁊ q̃daȝ ꝯſecratione vtrumqȝ homini daꝛ. Illđ em̃ cum baptizaꝛ. illud cum ordinaꝛ. ⁊ ideo non licet a catholico vtrumqȝ iterari. Nã ſi qñ ex ipa parte venientes etiam ꝑpoſiti ꝓ bono pacis correcto ſciſmatis errore ſuſcepti ſunt et ſi viſum eſt opꝰ eſſe vt eadem officia gererent que agebant. non ſunt tñ rurſus ordinandi. ſȝ ſicꝛ baptiſmꝰ in eis ita ⁊ ordinatio remãſit integra qꝛ in preciſione fuerat vicium. qđ vnitate pacis eſt correctum. non in ſacr̃is q̃ vbicũqȝ ſunt. ipa vera ſunt ⁊ cũ ipi expediẽ videꝛ eccłie vt ꝑpoſiti eoꝝ venientes ad catholicam ſocietateȝ honores ſuos ibi non adminiſtrẽt. non eis tñ ipa ordinationis ſacr̃a detrahunꝛ ſȝ manent etiaȝ ſuper eos. Ideoqȝ non eis in ꝑplo manus imponiꝛ ne non homini ſȝ ipi ſacramto fiat iniuria. Sicꝛ aũt eſt in baptiſmo ꝙ ꝑ eos dari poſſit ſic in ordinatione ius dandi eſt. Vtrũqȝ q̃deȝ ad perniciem ſuam q̃ꝙ diu caritatem non habent vnitatis. ſȝ tamẽ aliud eſt ꝓrſus non hr̃e. aliud ꝑniciose hr̃e. aliud ſalubriꝛ habẽ. Quicq̃đ non habeꝛ dandum eſt cum eſt opꝰ dari. Quod vero pernicioſe habeꝛ per correctionem depulſa perniciem agendum eſt vt ſalubriꝛ habeatur. qđ ſi laicꝰ alicui pereũti nccitate ꝯpulſus baptiſma dederit ꝙ cum ipe acciperet quõ dandum eſſet alicubi addidicit neſcio an q̃ſq̃ꝫ dixerit pie eſſe repetendum. Nulla enim cogente neceſſitate ſi fiat alieni muneris vſurpatio eſt. Si aũt neceſſitas vrgeat q̃ nullum aut veniale delictum eſt. Sed ſi nulla cogente neceſſitate vſurpeꝛ ⁊ a quolibet cuilibet deꝛ qđ datum fuerit non poteſt dici non datum. quamuis recte dici poſſit illicite datum. Illicitam ꝗ

c ¶ Sine vicio. i. celebreꝛ nõ citra formam ſȝ in ipſa forma eccłie.
d ¶ Pro vicioſ. expõe vt rite poſſit offerri. ſic ꝓ vicioſ. i. venialia habentibꝫ. ſȝ intellige gñaliter q̃a offerꝛ etiã ꝓ habẽtibꝫ mortalia.
e ¶ Mundandiſ. i. pcc̃i mortał nõ tam habentibꝫ.
f ¶ Cũ vita. r̃ſpicit hꝰ. ca. ſacerdotes ⁊ bñ ſoluit. ⁊ ad ꝯfirmãdã ſuaȝ ſolutionẽ inducit. ca. ſequens.
DIctum ẽ. ꝓbat aug. hꝰ ꝙ bñdicẽ non tm̃ meritum ſȝ etiam ordinẽ req̃rit. In ꝑma ꝗ parte ponit auctoritatem domini vſqȝ ibi quanta. In ſcđa parte ꝓbat intentionẽ ſuam ⁊ auctẽte ⁊ exemplo caypbe.
h ¶ Vos ponite. i. inuocate.
i ¶ Prodeſſe. hꝰ collige ꝙ lȝ volũtas ſacerdotis nõ ſit vt ꝓſit. proſit tñ. ꝫ. de. ꝯ. di. iiij. non illud te. ſȝ qđ ſi cantet miſſam vt deꝰ ꝑdat aliquos. ꝯficiet re vera. ſȝ debet puniri. ar. xxvi. q. v. quicunqȝ.
k ¶ Quod vero. dictũ eſt. s. in. §. ſi ꝗ ſacr̃a. ꝙ ſacramenta dignitatis ab hereticis collata non habent effectum. ꝯꝛ qđ allegat auctẽteȝ anaſtaſij q̃ꝙ cõſtat friuolam eſſe et auctoritate gelaſij ⁊ felicis.
l ¶ Tractatu. ꝓbaꝛ ꝑ hꝰ. ꝙ. g. nõ diuiſit per diſtinctiones hꝰ opꝰ. ar. xi. q. iij. §. euidenter.
m ¶ Obiciꝛ. ei ſcilicet ꝙ dictum ẽ. s. e. §. cum ꝗ innocentiꝰ. et. c. arrianus.

dedit per ſignũ publice monete impſſum ab eo. qui nõ debuit imprimere. et per caracterem milicie qui nõ repetiꝛ. ꝯtit
o ¶ Nõ amit. caracterẽ em̃ nõ pt̃ amittẽ lȝ videaꝛ ꝯ̃leri. xi. q. iij. epiſ.
p ¶ Dãdi. i. ordi.
q ¶ Amittere. nẽ re. nã vbi ẽ eadeȝ rõ ⁊ idẽ ius. ut ff. ad. l. aq̃ł. illđ. ubi tñ hꝰ ſit verũ nota ui. xxviij. q. i. ſic em̃. xxxij. q. vij. apłs. s. e. §. cũ ꝗ.
r ¶ Ius dãdi. i. ordinẽ. ut. ꝫ. đ. ꝯ. di. iiij. oſtendiꝛ. vel oferendi ptatem baptiſma. ꝫ. xxxij. q. vij. licite.
s ¶ Vtrũqȝ. ſ. baptiſmus et ordo.
t ¶ Homini. hoc đ baptiſmo ſacerdotis ĩ q̃ ptas baptizandi eſt ſacramentuȝ. in laico ẽ quedam licentia non ſacr̃m. ar. ꝙ heretici ſententia valeat et ligatio atqȝ ſolutio cum ius iudicãdi ligãdi ⁊ ſoluendi a tẽpore ꝯſecratiõis acceperit. s. di. xlviij. c. i.
v ¶ Parte. collectio em̃ hereticoꝝ rectiſſime ps appellaꝛ a partiẽdo. ſcilicet diuidendo.
x ¶ Nõ in ſacramtis. fuit vicium.
y ¶ Ipa ſũt. q̃a a quocũqȝ dentur iterari non debẽt et ideo ipa ſũt. i. firma et vera ſũt et bona.
z ¶ Manus. s. e. q. manus impoſitio. ꝯtra. ſȝ hꝰ de ꝯſecratoria.
a ¶ Dandi. i. ꝯſecrãdi. vł dãdi. ipſã ordinationem.
b ¶ Aliud. ar. ꝯꝛ illud gñale. ex̃ de trãſla. inꝛ corp. ⁊ vij. q. i. ſcũs. ff. ſi q̃s cauẽ. quoẽ. ar. ꝓ. lxiij. di. ſalomitane aũt. xlv. di. de iudeis. vij. q. i. epiſ. c ¶ Neſcio. i. non approbo ſi q̃s dixerit repetendum. ꝯlligiꝛ ꝙ laici non hñt ius baptizandi. ñ large dicaꝛ ius vel ptas. i. permiſſio vt. ꝫ. de. ꝯ. di. iiij. ꝯſtat. et. c. a quodã. ⁊. xxx. q. i. ad limia. d ¶ Neceſſitate. hꝰ aptẽ e ¶ Aut veniale

QVod q̃dam. C. opinio eſt. quorundã ꝙ ſacđos vel ep̃us recedẽs ab eccłia ad hereticos ſacr̃m baptiſmi non amittit ſȝ ſacramtum ordinis amittit. iſtud improbat aug. multipliciter. Primo ſic. qꝛ cum vtrumqȝ ſit ſacramentum non pt̃ aſſignari ratio q̃re potius perdatur

hoc philoſophicuꝫ eſt temperamentum ·nam in veritate nullum eſt·⁊
eſt ſiĉ·xxij·q·ij·in quibus a ❡Habebitur·ar·ↄtra·ex̃ de iur pa· ꝙ
b ❡Monetis·i·ſignis vel ſigillis nummiſmatis vel in= autē in fi·
ſtrumentis monetā·cudendi· =puniunt̃ C·ð·fal·mo·ꝑ totū·parcit̃
c ❡ Punitis·iſti varijs modis= tamen illi qui formauit ſi anteq̃ ſig
num imprimant peniteret·ff·ad·l·cor·de fal·l·qui falſam·

furem et ↄmunicatorem·qꝛ ↄmunicator manifeſtus eſſe non pt̃·ff·de
furt̃·is qui opem· =ꝙ tenet̃ q̃s ſe purgare de ↄſcientia·ar·iſti·de
l ❡Furti·ḡ vide= ob·que ex delicto·§·ꝭ hec actiones·C·de furt̃·ci
uile·ar·i·q·iiij·qꝛ ꝑſulat⁹ cū ſuis ↄcor·et ita ē ar·ꝙ tenet̃ q̃s iudica=
re furtum·ar·ex̃ de furt̃·q̃ cum fur̃·cum ↄcor·ibi poſitis ar·ↄ̃·ff·de
ↄdic̃·ob turpē cām Jdē ſi ob ſtupꝝ·ff·de p̃·ur·Nam in vtraq̃ʒ dicit̃

d ❡Exhorruit·q̃
forte fugit de pu
blico bello· et ita
infamis effect⁹ ē·
vi·q·i·infames·⁊
ħ intellige de mi
litibꝫ illis q̃ iura=
uerunt ſe morteꝫ
nō euitaturos ꝓ
republica · et iſti
habebant ſtigma
ta ⁊ alia ſigna·de
aliq̃ colore de qui
bus dictum eſt ·
milites nr̃os arma
ſcire volum⁹·non
leges·C·de iur̃·
de lib·ſanctimus·
vel ſenſus eſt hu
ius l̃re·ſi q̃s pre=
ter auctoritatem
p̃ncipis adeptus
eſt militie cingu=
lum et poſt recon
ciliat̃ ipſi principi
erit ne in eo cara
cter iterandus· q̃
ſi diceret non·
e ❡ De hijs·repe
tit que iã dcã ſūt
du ↄitat̃ ħ fore·§·
ꝭ non eſt dubitan
dum qꝛ non eſt·
f ❡Ex hijs· in=
fert ex p̃cedenti·
·c· ꝙ ſacra vera
ſūt apud hēticos
indiſticte vſq̃ʒ ad
·§· preponit̃·⁊ ibi
obicit aug̃· ꝓut
ipe intellexit au=
guſti ·dicē· vſq̃ʒ
ad·§·ꝭ ne·ibi po=
nit vnam ſolonēꝫ
vſq̃ʒ ad·§·q̃uis·
vbi ponit aliã bo
nam et catholicaꝫ
ad q̃ ꝓbandaꝫ in
ducit q̃tuor exem
pla que notabo in
littera·
g ❡Perimāt·illa
·i·eoꝝ abuſio·
h ❡Quid igitur
ꝓdeſt· ab iſto lo
co dicit·io·fa· ꝙ
v̉ba ſunt augu ·
vſq̃ʒ ad·§· oppo=
nit̃·h·dr̃ imo gra
tiam·vt in notula
ħ apparet·ꝫ·e·
i ❡ Craſſus·iſte
dictator fuit con
temporane⁹ iulio
ceſari ⁊ pōpeio ⁊
a ꝑthis auro fer=
uenti interfectus
k ❡Cōmu= eſt
nicator·cuius ope
vel ↄſilio furtum
ↄmittitur ·tenet̃·
·ff·de ↄdi·fur·ꝓ
inde·ea auteꝫ eſt
differentia inter

vſurpationeꝫ corrigit reminiſcētis ⁊ penitentis affect⁹·qð ſi non corre xerit manebit ad penam vſurpationis qð datum eſt vł ei⁹ q̃ illicite dedit vel ei⁹ q̃ illicite accepit · non tñ ꝓ non dato habebit̃ Si em̃ aliq̃ furtim ⁊ ex̃ordinarie nō in monetis publicis auꝝ vł argentum ꝑcuciendo figuerint· cū fuerit ꝺprehenſum nō ne illis punitis vel indulgentia liberatis ↄgnitum regale ſignū thezauris regalibꝫ ↄgreget̃ Et paulo poſt Si forte militie carecterem in corpore ſuo non militanſ pauid⁹ exhorruerit ⁊ ad clemētiam imperatoris ↄfugerit ⁊ impetrata venia militare iam cepit · nunq̃d homine liberato atq̃ʒ correcto caracter ille repetit̃ · ac non poti⁹ agnit⁹ adprobat̃ · an forte minus haberent ſacra xp̃iana q̃ corporalis ħ nota cum videam⁹ nec apoſtatas carere baptiſmate q̃bus vtiq̃ʒ per penitentiam redeuntibus non reſtituit̃·⁊ ideo amitti non poſſe iudicat̃· De hijs vero q̃ ab eccleſie catholice vnitate ſeꝑati ſunt nulla iam queſtio eſt q̃n habeant et dare poſſint·ſꝫ pernitioſe habent pernitioſeq̃ʒ tradunt qꝛ ex̃ vinculuꝫ pacis ſunt ⁊ infra· Neutri ſacrõ iniuria facienda eſt·⁊ infra·Sicut non recte habet q̃ ab vnitate recedit ſꝫ tamen hꝫ·⁊ ideo redeunti non redditur· ſic etiam non recte dat q̃ ab vnitate diſcedit ſed dat tñ ⁊ ideo qð ab eo acceperat venienti ad vnitatem non iterat̃·Jnfra·Sic̃ redeūti non reddit̃ qð foris habebat ſic venienti repetendum non eſt·qð foris acceperat Vñ ↄſequent̃ intelligitur ꝑuūſitateꝫ hoim̃ eſſe corrigendaꝫ · ſanctitateꝫ autem ſacrõꝝ in nullo ꝑuerſo eſſe violandam·Conſtat em̃ eam in ꝑuūſis hominibꝫ ⁊ ſceleratiſ ſiue in eis q̃ int⁹ ſunt ſiue in eiſ q̃ foris ſunt impollutam atq̃ʒ inuiolabilē ꝑmanē·⁊ ꝙ dicunt̃ ea mali polluere q̃tum in ipis eſt dicunt̃· cum illa impolluta ꝑmaneant· ſꝫ in bonis ꝑmanent ad p̄mium·in mal̃ permanent ad iudiciū· Et infra· Quō catholici non clarificant dn̄m q̃ ſacra ei⁹ tam debita veneratione ꝓſequūtur· vt etiam ſi ab indignis tracta-

ta fuerint illis in ſua ꝑuūſitate dãnatis illa intemerata ſanctitate permanē ꝺmonſtrant̃ ❡Ex hijs v̉bis auguſtini ↄſtat in omnibus tam apoſtatis q̃ hēticis vel damnatis ꝑmanē xp̄i ſacra vera q̃tuꝫ ad ſe et ſancta·⁊ ñ pñia vel indulgentia ſb=uentum fuerit ad damnationem vſurpatoris peruenirē vel habentis vł dantis vel accipientis· Quid ḡ prodeſt ꝙ vera ⁊ ſancta ſunt cum vſurpatores ſuos eque perimant ac ſi eſſent mala ⁊ noxia·Craſſus aūt aurum ſitiuit ⁊ auꝝ bibit Eque perijt vero auro ſic̃ vero veneno Jteꝫ auꝝ eque veꝝ eſt in archa furis ſicut in thezauris regis·ſꝫ a fure q̃a illicite habet̃ illicite dat̃ vel accipit̃·a rege autem licite habet̃ licite dat̃ ⁊ accipitur · Jdeo ipſe fur ⁊ ↄmunicator furti niſi forte de conſcientia furti ſe purgauerit· vt perhibet gelaſius ad anaſtaſium imperatorem vterq̃ʒ iuſte ⁊ digne damnabitur ❡Opponit̃ autem huic ſententie auguſtini poteſtas dandi baptiſmum ⁊ ius conſecrandi dñicum corp⁹ ⁊ largiendi ſacros ordines plurimum int̃ ſe differunt· Suſpenſo enim vel depoſito ſacerdote nlł̃a ei relinquitur ꝑtas ſacrificandi · Sacramentum tñ baptiſmi non ſolum a ſac̃dote depoſito vel laico catholico veꝝ etiam ab heretico vel pagano ſi miniſtratum fuerit nulla iteratione violabitur·Nulla autem ratio ſinit vt int̃ ſacerdotes habeant̃ q̃ ꝺ manibꝫ laici vel pagani oleum ſacre imo exe crande vnctionis aſſumunt·Non ḡ conſequenter colligit̃·ut ſi recedentibus a fide ius baptizandi relinq̃tur·poteſtas etiam diſtribuendi ſacros ordines eis relinquat̃· q̃uis vtrum ↄſecratione ꝑueniat· Degradat⁹ enim epiſcop⁹ poteſtatem lãgiendi ſacros non hꝫ ordines facultateꝫ·tñ baptizandi non amiſit·❡Sꝫ ne auguſtinum in hac ſentētia penit⁹ reprobem⁹· intelligam⁹ aliud eē ꝑtateꝫ diſtribuendi ſacros ordines· aliud eſſe executionem ipſi⁹ ꝑtatis q̃ intra vnitatem catholice ecc̃ie ↄſtituti ſac̃dotalem vel ep̃aleꝫ vnctionem accipiunt officium et

ꝙ licite poſſūt accipere pecuniaꝫ a domino vt huum iudicent fugitiuū So·in caſu iſto videt̃ dici ꝙ ſm̃ canones non eſt licitum accipere· ſecus ſm̃·l·ħ·
m ❡ Perhibet·ħ appaꝛet potius ħ eſſe verba·g· q̃ auguſtini·
n ❡Opponit̃·hic mō ꝓcedit in ħ· ·§· p̄mo opponit obiectionem ſuaꝫ quaꝫ tangit vſq̃ʒ ibi·ꝭ ne·ibi ponit quandam ſolutionem ſuaꝫ q̃ ꝓtendit̃ vſq̃ʒ ad illud q̃uis·⁊c̃ ibi autē ponit aliã que magis ↄmūis eſt ad quã ꝓbandam induc̃ q̃druplex exemplum · Primo ibi ipa em̃·⁊c̃· Secūdo ibi·dñs i patria·⁊c̃·Tercium ibi·qð vt plane · Quartum ꝺ dece v̉ginibꝫ qð incipit ibi·ſic̃ ⁊ oēs· ⁊c̃·Vltimo ↄcludit ab illo loco ſciendum vero·⁊ ab ꝓbanduꝫ ↄcluſionem ſuam induc̃· ·c·per iſaiam ·
o ❡Sententie·ſ· p̃cedentis·vbi dic̃ ꝙ vtrumq̃ʒ q̃daꝫ ↄſecratione dat̃· ⁊ ita videtur parificare ordinem et baptiſma·
p ❡Poteſtas·i· executio poteſtatis·ſic verum dic̃ aliter mentiretur Nam ꝑtas ſacrificandi·i·ordo ſacerdotalis in eo remanet·
q ❡Pagano·vt ·s·e·q·ſi q̃s ꝑ ignorantiaꝫ·s·e··§· ecce q̃ñ·ꝫ·ð·ↄ·di· iiij·quos pagano et·c·a quodam·
r ❡Conſequent̃· noli hic reprehendere magiſtrum nã opponendo dicit vt patet ex ſolutionibuſ ſequentibus maxime ex ſecunda·
s ❡ Poteſtateꝫ nō bñ argumētat̃ qꝛ ſi doceet poteſtatē vł ſac̃dotiū

ordinem vel ſacramentum nec hic nec ibi amiſit poteſtatem. ſed exe
cutionem et hic ⁊ ibi amiſit.
a Largiendi. ſꝫ cum heretic9 ꝑcifus poſſit ɔferre tam baptiſma ꝙ̄ ordines que ſpāli
tas eſt in baptiſ
mo. dico ꝙ in ca
ſu necītatis ñ pec
cat baptiȥans q̄d
nunq̄ eſt in colla
tione ordinis. non
amiſit in neceſſita
te. ⁊ cum ſolemni
tatibꝫ. l. di. q̄ ſub
gradu.
b Sꝫ ne. h̄ dicit
. g. ac ſi auguſti
nus intellexiſſet
ius dandi habent
i. executionem. ⁊
ita ideo ſoluit.
c Vnitatem. h̄
tangit. gra. opi
nionem. iohā. fa.
dicentis ꝙ q̄ reci
pit vltimam ma
nus impoſitionem
in eccia ⁊c. h̄ opi
nio videt expreſ
ſe ɔfirmari extra
d̄ ſciſmatic. c. i. ſꝫ
expreſſe reproba
tur. ix. q. i. ordina
tiones.
d Sacramento
tenus. i. qꝛ ſi ordi
nent ɔferunt ordi
nes licet non debe
ant. et hoc eſt ꝙ
ſequitur ſine effe
ctu. ⁊c.
e Diſſoluunt.
xxxij. q. vij. c. i.
f Calcedonen
ſi. s. e. q. ſi q̄s ep̄ſ
g Vnde grego
rius. s. e. q. ſuper
ueniente.
h Et innocen
tio. s. e. ventum.
i Quamuis. ſo.
vera eſt. quam et
. s. tetigit. et que
recitat. ix. q. i. ꝙ̄
uis. s. e. §. ſi ꝙ.
k Bis eſt. quā
tum ad ꝑmam vl'
quantum ad ſecū
dam ꝓut videba
tur duobꝫ diſcipu
lis euntibus in ca
ſtellum emaus. ſꝫ
quare dicit in car
ne cum etiam mo
do in carne ſit. di
cunt quidaȝ in cā
ne ſed immortali.
ſꝫ male nam in car
ne mortali ſemel
tantum tranſfigu
rat9 eſt. poſt paſ
ſionē vero ſemel.
et ideo pt̄ dici cū
eſſet in carne. i. in
ter carnales vbi
carnē aſſumpſit.
vel pt̄ intelligi in
carne. ſ. mōtali ſic
ſiat ibi punctus
bis tranſfigura
tus eſt. cum eſſet
in carne vna tranſ. ⁊c. quaſi diceret in carne mortali. i. vna tranſfigu
ratione ſcilicet in monte thabor. in altera poſt reſurrectionem in ſpe
cie ſcilicet peregrini apparens.

executionem ſui officij ex ɔſecratio
ne adipiſcunt. Recedentes vero ab
integritate fidei ꝓtate acceptā ſac
mentoten9 retinent effectu ſue po
teſtatis penit9 ꝑuant. Sic ɔiugati
ab inuicem diſcedentes ɔiugium ſe
mel initū non diſſoluūt. ab opere tñ
ɔiugali inueniunt alieni. De hijs ꝙ
q̄ accepta ſacerdotali poteſtate ab
vnitate catholice eccleſie recedunt
loquit auguſtin9 non de illis qui in
ſciſmate vel hereſi poſiti ſacerdotalē
vnctionem accipiunt. alioquin eſ
ſet ɔtrari9 calcedonenſi ɔcilio in q̄
ordinati a ſimoniacis in nullo ꝓfi
cere iudicant ⁊ innocentio. q̄ ordi
natos a ceteris hḗticis ꝑ ꝑuam ma
nus impoſitionem ſolam damnatio
nē ⁊ vuln9 capitis aſſecutos teſtat.
Quamuis poſſint gn̄aliter dici
ſacramēta que apud hḗticos non a
liter ꝙ̄ in eccia dei celebrant vera ⁊
rata eſſe quantū ad ſe. falſa vero ⁊
inania quantū ad effectū ⁊ in hijs
a q̄bꝫ ſepe male tractant ⁊ in illis a
q̄bꝫ male ſuſcipiunt. Nec mirū ipſa
enim ſal9 nr̄a bucellam iude dedit.
ſtatim cum bucella non bon9 ſꝫ ma
lus ſpūs intrauit Quare. non qꝛ bo
nus non daret bonū. ſꝫ qꝛ mal9 ma
le accepit bonū. Sicq; bonū effectū
bonum non habuit. qꝛ vbi illud fa
ceret non inuenit. Item dn̄s in pa
tria ſua preſens ⁊ ver9 affuit non ꝑ
malū miniſtrū ſꝫ ꝑ ſemetipm̄ nichil
potuit qꝛ fidem non inuenit. ꝑ perfi
dia alioꝝ non caruit ſua veritate ſꝫ
effect9 boni ꝟtute. Q̄d vt plane in
oīb9 factis oñderet bis eſt tranſ
figuratus cū eſſet in carne. In vna
trāſfiguratione ſic ſol apparuit mi
rabil' vt fides credentiū augeret ad
ɔtemplandā celeſtē gloriā ſuper ſe
eleuatam. poſt reſurrectionem in al
tera vt peregrin9 et incognoſcibil'
de ſe dubitantibꝫ ire ſe longi9 finx
it. ⁊ ne agnoſceret eoꝝ oculos deti
nuit. ad q̄d aliud ñ qꝛ per fidem nō
erat in cordibꝫ eoꝝ longius ſe ab
eis recedē oſtenderet. Et qꝛ ipſum
non credebant eſſe q̄d eāt viderent
etiam eum alium ꝙ̄ erat. ecce in v
traq; viſione ſua eāt preſentia ⁊ ve
ritas ſꝫ in vna exercebatur fides ut
magis crederent ꝙ̄ credebant. in al
tera tenebat incredulitas ne etiam
agnoſcerent q̄d videbant Sacrā
tum ꝙ corporis ⁊ ſanguinis ſui alijs
eſt ad ſalutem alijs ad iudicium. Fi
des etiam ꝙ̄uis ſit vera tñ ſine operi
bꝫ mortua eſt. ſic ⁊ oēs decem ꝟgi
nes. eq̄lit erāt ꝟgies ſꝫ ex hijs erāt
quinq; fatue ⁊ q̄nq; prudentes. Eq̄
eāt ꝟginitatis veritas ſꝫ ꝑ eiuſdē
ꝟginitatis intentione non omnibꝫ
eq̄ meriti idemptitas. ſic etiam eſt
es ſonans ā cimbalum tinniēs. mar
tirium vel elimoſina quam neſcit ca
ritas. Si vero cec9 ceco lucerne ad
miniſtret veritatem. neut tamē ido
magis ſuam illuminat cecitatē. ſic
⁊ mal9 miniſtrat malo vera ſacrā
ta. ſꝫ non ideo dona ſpiritualia. quia
malis eoꝝ meritis ſpirit9 ſanct9 im
pedit. ne in eis q̄d ſuum eſt operetur.
Vnde innocenti9 cum hereticorum
baptiſma ɔcedat eſſe ratum non tñ
ex ipo baptiſmate ɔcedit habē ſpm̄
ſanctum. Et leo hos q̄ formam bap
tiſmatis accepert non ſinit rebapti
zari ſꝫ iubet ſpm̄ ſanctum quem ab
hḗticis nemo accepit per ei9 inuo
cationem ⁊ man9 impoſitionē a ca
tholicis ſacdotibꝫ ɔſeq̄. Sciendum
ꝙ eſt ꝙ ſacra hereticoꝝ dicunt irri
ta vel etiam damnanda. falſa ⁊ ina
nia. non quantū ad ſe cum ſint ſanc
ta ⁊ vera etiā ab hḗtico celebrata.
ſꝫ qꝛ cum illicite dantibꝫ ꝑfidis ſint
ad iudicium. illicite ab eis accipien
tibꝫ non ɔfert ſpm̄ ſanctum irrita ⁊
non vera dicunt. qꝛ q̄d ꝑmittunt ⁊
ɔferre credunt non tribuunt. ⁊ ideo
damnanda vt ea dari vel recipi ab
hḗticis non approbet. ſꝫ interdicat.
Non enim ꝙ̄tum ad ſe polluta ſunt
ꝙ̄uis ab hḗticis pollui dicant Vnde
greg. ɔmunionem arrij vocat exec
tionem. ⁊ innocentius vocat bono
ſij ordinationem damnationem. nō
ꝙ ita in ſe ſint ſed qꝛ male dantibꝫ
vel accipientibꝫ id efficiunt. Sic e
tiam ieronim9 in oſee ꝓpha. ſacrifi
cia eorum panem luctus vocat. non
quantum ad ſe ſed quantum ad ef
fectum. q̄d ipſemet oſtendit dicens
Quicumq; ɔmederit ex eo ɔtamina
bitur. quia ſibi ad iudicium ſumit.
Hic etiā aug. in li. ſecundo circa
epl̄am parmeniani Sacramenta
ꝙ̄uis obſint indigne tractantibꝫ ꝓ
ſunt tamen ꝑ eos digne ſumentibꝫ

l In carne. ad
huc mortali.
m Sol. i. xp̄us.
et h̄ eſt primum
exemplum.
n Apparuit. co
ram iacobo petro
⁊ iohanne in mon
te tabor.
o Alium. i. al
teri9. modi.
p Sonans. quia
ſeipm̄ ɔfrigit alij
ſonum preſtans.
q Caritas. s.
e. q. vite.
r Ceco. Si ce
cus cecum conat
ducē ſecuȥ. In fo
ueam ductor pri
mus cadit inde ſe
cutor.
s Ne in eis. exi
ſtendo in hēſi vel
quo ad effectum
niſi in caſu neceſſi
tatis vel ignoran
tie. s. e. q. ſuper
ueniente.
t Innoc̄. s. e. q̄
ꝑfectionem. ⁊. e. q.
vij. Iteȝ innocen.
q̄d ꝓ remedio.
u Sacrificia. s.
e. q. §. ſed hoc. s.
e. illi. et. c. domi
nus. v̄. nos dici
mus. et. c. ſi quis
inquit.
x Nō quantū.
s. di. xlix. ſacerdo
tes. ⁊. e. q. iij. ſalua
tor.

Per iſaiã·C·p̃mo ponunẽ v̾ba' ꝓphete ·ſcd̕o dic̃·aug·ꝙ vbicũqꝫ malꝰ offert ſacrificium ſibi perniciẽ irrogat non digne ſumenti tercio dic̃·ꝙ ſpũs diſcipline effugiet fictum·nam per eum non operaẽ remiſſionem pcc̃oꝝ per officium opaẽ de malis ſacerdotibꝫ intelligiẽ qd̕ h̕ dr̕· b Vitulum·tal' eſt et ita ag̃·q·ꝛc̃· c Qui colit·alias coquit·i·in cultu·q·colendo in ſacrificõ offert ꝛ ẽ ſimilago flos fari ne de q̃ fiebat pa nis ꝓpoſicõis

d Vt h̕·dic̃ ꝓpheta iſaias·

e Mereaẽ·audiẽ·ſ·ſibi dem̃ ẽẽ·

f Bonis·accip ẽtibꝫ ab eis ſacramẽta·non alijs ·ar·ꝙ de vno ꝛc̃· vt di·xlv·diſciplina· ibi meꝰ non ẽ ·ar·ꝫ· xxiij·q·iiij·forte·

g Mercedem··i· retributionem eternam·

h Regñatiõꝫ· vt infantium·

i Vel edificacõeꝫ·ut adultoꝝ·

k Nõ ꝯſerit·s·e·c·remiſſioneꝫ·

l Cõſtat·ſuperiꝰ introduxit magiſter multa·c·p que oſtendit ꝺ̕ hereticis ꝛ ſimoniacis idem eſſe · ex quibus infert concluſionem ſuaꝫ in iſto·§· ſꝫ ſue concluſioni obicit ſtatim dupliciter i bi·ſed obiciẽ· et i bi imo etiam·

m Sed obiciẽ · ad h̕ qd̕ dixi in ſimoniacis locũ habere qd̕ ꝺ̕ alijs hereticis diciẽ·

n Soluꝫ·qd̕ nõ eſt in ordinatione hereticorum·

o Reputeẽ·verum eſt quantum ad caracterem ·

Baptizandiſ· ꝯſignandiſ· ·i· criſmandis· et idem eſt in quolibet ſacrõ ex̃ de ſimo·cum in eccle·

q Prefigãt ꝫ·x·q·vlti·nec numerꝰ·ſm ꝙ eſt in lr̃a ibi numm̃ꝰ·et eſt ſile·alias ſi eſt numerus non eſt ſimile·

r Renaſcenteſ··i·renaſci volẽteſ voluntate ſua·vl' parentum·

s Exigẽ·aliq̃d tamẽ ſponte oblatum recipi pt̃·vt ·s·di·xviij·de eulogijs· t Molianẽ·ſꝫ q̃d ſi ſacerdos nullo modo vult baptizare niſi detur ei pecunia·dicunt quidam ꝙ ſi baptizandus eſt adultus nichil ei debet dare·quia ſola fides ei ſufficit·de ꝯſe·di·iiij·baptiſmi·vl' ipſemet baptizet ſe·ar·ff·de ad opti·ſi conſul·ar·contra·ex̃ de bap·ꝛ eiꝰ ef·debitum·io·ſꝫ certe ſi in neceſſitate tali aliquis ſeipſum baptizet non tamen eſt baptizatꝰ·licet ad patriam ſi decederet conuola-

Per iſaiam dicit dominꝰ·Facinoroſus q̃ ſacrificat in vitulum q̃ſi viuum caneꝫ occidat ꝛ qui coquit ſimilaginem q̃ſi ſanguinem porcinum ꝛ q̃ offert thus in memoriam q̃ſi blaſphemꝰ· Quilibet vbilibet offert ſacrificium tali corde vel factis vt h̕ mereaẽ audire·pniciem ſibi infert non illis bonis· qui ſcd̕m ꝓpham ezechieleꝫ gemunt ꝛ merẽt peccata ꝛ iniq̃tates que ſunt in medio eoꝝ· q̃uis inde ſe corporaliẽ nõ ſeparent·ꝛ infra·Sacrificia impiorum eis oberunt q̃ offerunt impie· Nam vnum atqꝫ ideꝫ ſacrificium ẽ ꝓpter nomen domini qd̕ ibi inuocatur ꝛ ſemper eſt ſanctum· ꝛ tale cuiqꝫ fit q̃li corde ad accipiendum acceſſerit·Qui enĩ manducat ꝛ bibit indigne iudicium ſibi manducat ꝛ bibit·non alijs ſꝫ ſibi·Et infra Hoc pene in omnibꝫ talibꝫ queſtionibꝫ intelligendum eſſe ammonemꝰ·quia ſcꝫ omnia ſacmenta cum obſunt indigne tractantibꝫ ꝓſunt tamẽ per eos digne ſumentibꝫ Et infra Spiritꝰ ſanctus in eccleſie prepoſito vel miniſtro ſic ineſt vt ſi fictꝰ non eſt opereẽ per eum ꝛ eius mercedem in ſalutem ſempiternam ꝛ eoꝝ regenerationem· vel edificationeꝫ q̃ per eum ſiue conſecrantur ſiue euangelizantur·Si autem fictus eſt quoniam veriſſime ſcriptuꝫ eſt ſpiritꝰ ſanctus diſcipline effugiet fictum deſit q̃deꝫ ſaluti eiꝰ ꝛ auferat ſe a cogitationibꝫ eiꝰ que ſunt ſine intellcũ miniſterium tamen eiꝰ non deſerat q̃ per eum ſalutem operaẽ aliorum·

Conſtat g̃ vt innocentiꝰ ait de ceteris h̃eticis ordinatos a ſimoniacis p p̃uaꝫ manꝰ ſimoniace impoſitioneꝫ vulneratum habẽ caput Sꝫ obiciẽ ꝙ in ordinatione ſimoniacorum h̕ ſolum reprehenſibile inueniatur ꝙ g̃tia ſpiritus ſancti ſub precio redigi puteẽ·alioꝛſum autem in

ret·et vt dicit dec̃·illa debitum·bar·ſi eſt puer baptizet eum oſſeteſ vel pater · ſꝫ ſi illi ita debiles ſint·vel neſciunt formam baptiſmi vel nullus eſt alius qui baptizet in neceſſitate·non ideo danda eſt pecunia ꝛ omittenda ſimo·potiꝰ permittaẽ mori ſine baptiſmo·ar·hic ꝛꝫ· ·e·placuit · ego tamen darem potius pecuniam q̃ dimitterem eum ſic mori licet non deberem ſic facere·

omnibꝫ integra forma ſacroꝝ hue tur Cũ g̃ ſacri illicita vſurpatio p penitentiam correcta fuerit·ut gr̃a ſpiritꝰ ſancti g̃tuita ꝛ non venal' exiſtimeẽ integer dꝫ adeſſe vnctionis effectꝰ·imo etiam ſi non ſeq̃tur penitentia·licꝫ ſimoniace tamen reuera ꝯſeciꝰ reputeẽ·ſic illi q̃ quondaꝫ non ñ precio dato ad ſacri baptiſmatis regenerationem nec ad ſancte ꝯmunionis participationem admittabanẽ·lꝫ ſimoniace tamen non ideo minꝰ baptizati vel ſacri ꝯmunionis participes reputati ſunt · ſed h̕ tm̃ ſacris canonibꝫ ꝯſtitutum eſt· ne deetero ſacra criſti ſimoniace diſtribuantur· Vnde gelaſius·

A baptizandis vel conſignandis p̃cia non exigãtur·Rubrica·

Baptizandis ꝯſignandiſqꝫ fidelibꝫ ſacerdotes precia nl'la prefigant nec illationibꝫ quibuſlibꝫ impoſitis exagitaẽ cupiant renaſcentes Om̃ quod gratis accipimꝰ gratis dare mandamur· ꝛ ideo nichil a predictis ꝓrſus exigẽ moliantur·quo vel paupertate cogente deterriti vel indignatione reuocati redemptionis ſue cauſas iure deſpiciant · certum habentes ꝙ qui ꝓhibita deprehenſi fuerint admiſiſſe vel ꝯmiſſa non potius ſua ſponte correxerint pericl'm ſbeant ꝓprij honoris Iteꝫ in ſexta ſinodo A percipiente ſacra ꝯmunionem precium exigi non debet·

Nullꝰ eps̃ ã preſbr ã diaconꝰ q̃ ſacram diſpenſat ꝯmunionẽ a percipiente gr̃am ꝯmunionis aliqd̕ p̃cium exigat Neqꝫ enim venditẽ gr̃a neqꝫ ꝓ precio gr̃am ſpiritꝰ ſancti damꝰ· ſed dignis muneribꝫ ſine fraudatione participare ꝯcedimus Si q̃s vero eoꝝ q̃ ꝯnumeranẽ i clero·ab eo cui ſacraꝫ ꝯmunionẽ diſpẽſat·aliqd̕ p̃cium exegerit · deponaẽ ſicut imitator ſimoniace fraudis·

Item ex conci·toleta·vndecimo

a Correxerit· relinquendo honorem · et perpetuo penitendo·ut ꝫ·e· q·ſi q̃s neqꝫ·io·

Nullꝰ· diaconus ꝫ·de·ꝯ· di·ij·peruenit·ꝯ ibi diciẽ·ꝙ preſbiter dare debet eucariſtiaꝫ·ſed h̕ in neceſſitate·xciij· di preſente·

p Exegerit·cũ effectu·vel ipe conatꝰ etiã ẽ puniẽdus in deteſtationem criminis·s·e· q̃ ſtudet·ar·vi·q· ·i·§·veꝝ·ar·xlvij·di·quoniam·

Quicq̃d·ꝯſolatione·nota ꝯiugiũ non ẽẽ de hijs ſacris q̃ ꝯſolationem celeſtis gratie tribuũt·et ideo in ipo preciũ poſſe interuenirẽ· xxxij·q·ij· honoranẽ·cetera ita ſacre rei tenent ſignificationem vt ꝛ eiꝰ habeant pariẽ v̾tutem·iſtud ſolam ſignificationem· cetera verbo·ſꝫ iſtud ex cõſenſu perficiẽ · cetera a iurẽ canonico iniciũ habueit h̕ a iure naturali inicium habuit· vt ex̃ de bigamis debitum·illa aũt non ẽ rõ ſufficiẽs ꝙ pecunia interueniat quia in eo non ꝯferẽ gratia· q̃ nec in ſepultura nec in funeratione gr̃a ꝯfertur eſt tamẽ ſimonia· xiij·q·ij·queſta · Imo dicit lex·matrimonia non debent eſſe venalia vt·ff·ꝺ̕ donac̃·inter virum ꝛ vx·l· ij· ꝛ dic ꝙ licet q̃ratur in matrimonio quantum deẽ ꝓ dote h̕ non eſt ſimonia·ar·de·ꝯ· ·di·l·nemo· nam eps̃ non ꝯſecrat eccleſiam niſi doſ fuerit ei aſſignata·vt ibi dicitur·et tamen illud non eſt ſimonia·ꝫ·e·q·placuit·

a Inuiſibil'·i·ſacramentum in q̃ gratia inuiſibil' ꝯtineẽ per ſignificationem

b Queſtibꝫ·a quero·ris·non a queror queris·

c Excommunicationi·id eſt ſuſpenſioni·di·xxxij·eos·nota epiſcopum excommunicandum eſſe·quia non corrigit ſubditum·

d Crediderit·ad hoc vt occulteẽ illud crimen·

a ❡ Si preſbiter · hanc leuem penam antiquitas admiſit · ex poſterio ribꝰ autem decretis huiuſcemodi tales ꝓprij honoris periculum ſube unt · et nota infamie percellunt · vt · s · e · q · baptizandis · i · q · iij · c · vlti · b ❡ Excōicatione · ſꝫ grauiꝰ punit̄ ſacerdos ꝙ eps · ar · dī · xl · di · ho mo · ſꝫ ꝉ preſbit̄ in duobꝰ delinquit · ⁊ qꝛ ↄtēnit ⁊ qꝛ ſimoniā omittit · epuſ aūt tm̄ in negligentia · vel ꝙ dic̄ q̄tuoꝛ menſium excōicatione · ꝉ pena nō excludit depo ſitionē · Alij intel ligunt ꝉ · c · tm̄ de negligente nō de omittente · ſꝫ huic intellectui obuiat illud accipiendū et illud cupidita tibꝰ · ſꝫ exaudi ꝉ per illud · ex̄ de ſi mo · nemo cū · ſ · q̄s celat crimē alteri us ꝓ pecunia · ar · · s · e · c · ibi ↄtexe rit · b · ſꝫ adhuc ↄ tradic̄ huic intel lectui ꝙ dic̄ ꝺ pe na qꝛ minoꝛ impo nit̄ maioribꝰ · ſed dic ꝙ maioꝛ pena eſt epiſcopo ceſſa re per duos men ſes ꝙ preſbro per q̄tuor · xl · di · ho mo criſtianꝰ ·

c ❡ Clericꝰ · ⁊ ſm̄ ꝉ clericꝰ in mino ribꝰ ordinibus pt̄ eſſe prelatus ·

b ❡ Cōpetenti · ꝺ poſitionis · ꝭ · q · iij · · c · vlti ·

Placuit · bal ſami · i · c̄ſma tis · nā poſt ↄſec̄ tionem criſma ē · criſma ḡ vendi n̄ poteſt · nec in ne ceſſitate cum ſa cramentum ſit ·

f ❡ Tremiſſem · tercia ps ſolidi ē tremiſſis · ſꝫ ꝺ hoc tremiſſe habes · C · de veſte · mili · fortiſſimos · li · xij · et inde dicitur tre miſſis ſm̄ iſidoꝝ q̄ſi ter miſſus ſoli dum conſtituat ·

Placuit · eoꝝ ar · ꝙ in ea dē ſit ꝓditione q̄ damni cām vl̓ oc caſionem dat · ⁊ q̄ damnū dedit · ꝭ · xx iij · q · v · de occidē dis · et · c · cum ho ↄſ · ꝭ · xxvi · q · vi · ſi preſbiter · ꝭ · xxvij · q · ij · ſi tu abſtineſ · s · di · lv · ſi quis abſciderit · ꝭ · xvij · · q · iiij · diffiniuit · s · di · l · ſtudeat · et · c · ſepe · ꝭ · xvi · q · i · decime · So · ꝉ in telligendū eſt ꝺ cā ꝓxima et maxime cū malo zelo cām vel occaſionē p̄ſtāt h ❡ Per dicō · nichil enī intereſt an occidat q̄s an cām mortis p̄beat · ff · ad · l · cor · de ſic · nichil · vnde et ſi p̄ſtito impunitatis ſacramēto huos ad ec cleſiam ↄfugientes ſacerdos non reddiderit et poſtea fugerint fuga eorum a ſacerdote querenda eſt · vt · xvij · q · iiij · diffiniuit · qui enim oc caſionem damni dat ⁊c̄ · vt · ff · ad · l · acquili · qui occidit · § · vlti ·

Munera inuiſibilis gr̄e queſtibꝰ nō ſunt ꝯparanda ·

Quicquid inuiſibilis gr̄e ↄſolatione tri buit̄ nunq̄ queſtibꝰ vel q̄buſlibet p̄ mijs venundari penitus debet dicen te domino · Qd̄ gratis accepiſtis ḡ tis date · ⁊ ideo quicumq̄ deinceps in eccleſiaſtico ordine ↄſtitutꝰ · aut pro baptizandis conſignandiſq̄ fi delibus criſmate vel ꝓmotionibꝰ ḡ duum quelibet precia vel premia n̄ voluntarie oblata · ꝓ huiuſmodi am bitione ſuſceperit eq̄de ſi ſciente lo ci epo tale quicq̄ a ſubditis perpe tratum fuerit · idem eps duobꝰ mē ſibꝰ excōmunicationi ſbiaceat pro eo ꝙ in ſcientia mala ↄtexerit · ⁊ coꝛ rectionem neceſſariam non acq̄ſiue rit · Sin aūt ſuoꝝ q̄ſpiā eodem ne ſciente quicq̄ de ſup̄dictis capitul̓ accipiendum ſibi eſſe crediderit ſi p̄ ſbiter eſt q̄tuoꝛ menſium excommu nicatione plectatur · ſi diaconus tri um · ſubdiaconus vero vel clericus hijs cupiditatibus ſeruiens pro ar bitrio competenti pena ⁊ debita ex communicatione plectendus eſt ·

❡ Item ex ↄci · bracarenſi · ij ·

Nichil a ſacerdotibus exigatur pro balſamo qd̄ in criſmate ponitur ·

Placuit vt nullꝰ epoꝝ ꝓ bal ſami modico qd̄ benedictū ꝓ baptiſmi ſacro ꝑ ecc̄ias dat̄ qꝛ ſin guli tremiſſem ꝑ ipſo exigere ſolēt aliq̄d vlteriꝰ exigat · ne forte qd̄ ꝓ ſalute animaꝝ ꝑ inuocationē ſanc ti ſpiritꝰ ↄſecrat̄ · ſic ſimon magꝰ do num dei pecunia voluit emē ita nos venundantes damnabiliter venun demur · ❡ Itē ex eodē **Non eſt aliq̄d exigendū ab hijs q̄ infantes ſuos ad baptizādū adducunt**

Placuit vt vnuſq̄ſq̄ eps ꝑ ec cleſias ſuas ꝉ faciat · vt hij q̄ infan tes ſuos ad baptiſmū offert̄ ſi quid voluntarie ꝓ voto ſuo offert̄ ſuſcipi atur ab eis · Si vero ꝑ neceſſitate paupertatis aliq̄d non habent qd̄ offerant nullum eis pignꝰ violent̄ tollat̄ a clericis · Nam multi paupe res ꝉ timentes filios ſuos a baptiſ mo retraherent · q̄ forte dum diffe runt̄ ſi ſine ḡtia baptiſmi de hac vi ta receſſerint · nec̄e eſt vt ab illis eo rum perditio req̄rat̄ quoꝝ ſpolia ꝑ timeſcentes a baptiſmi gr̄a ſe ſub traxerunt ❡ Item in ↄcilio eliber tano **ab hijs q̄ baptizantur nullus in concham nummos mittē cogat̄**

Emendari placuit vt q̄ bapti zant̄ vt fieri ſolebat nummos in ↄcham non mittant · ne ſacerdos ꝙ gratis accepit · ꝑcio diſtrahē vi deat̄ · neq̄ enim pedes eoꝝ lauandi ſunt a clericis vel ſacerdotibus · ❡ Item ex concilio triburienſi ·

Pro perceptione criſmatis vel bap tiſmi aliquid exigi non debet ·

Dictū eſt ſolē in q̄buſdam lo cis pro perceptione criſmatis nummos dari ſimilit̄ ꝑ baptiſmo ⁊ ↄmunione · ꝉ ſimoniace hereſis ꝺ te ſtata ē · ſancta ſinodꝰ ⁊ anathemati zauit · ⁊ vt decetero nec ꝑ ordina tione nec pro criſmate vl̓ babtiſmo vel ꝑ balſamo nec ꝑ ſepultura · vel ↄūione quicq̄ exigat̄ ſtatuit · ſꝫ gra tis dona xp̄i ḡtuita diſpenſatione do nentur · ❡ Item ex concilio gabil lonenſi · **Nec ꝑ dedicandis ec cleſijs nec pro ceteris ſacramentis conferendis aliquid exigi debet ·**

Statuimꝰ vt ſic ꝑ dedicandis baſilicis ⁊ dandis ordinibꝰ ni chil accipiendum eſt · ita etiam pro balſamo ſiue ꝑ luminaribꝰ emendiſ nichil p̄ſbri criſma accepturi dent · Epiſcopi itaq̄ de facultatibꝰ eccle ſie balſamū emant ⁊ luminaria ſin guli in ecc̄ijs ſuis · ❡ Sicut ḡ ꝉ ſa cramenta licet ſimoniace miniſtrē ur tamen effectum benedictionis

i ❡ Requiratur · no · pro loco ⁊ tempore illicita conceduntur que ſim pliciter licita ſunt · vt · xxvij · q · ij · neq̄ viduas ·

Emendari · non mittant · preſumit̄ enim ſimonia · ar · ſitis p̄ſumptio eſt ex tempore vel loco · ꝭ · xxxi · q · i · ſi q̄s · s · di · lxxxi · in omnibꝰ · viij · q · iij · c · i · ⁊ · ij · s · di · lvij · ſi q̄s in egritudine · ꝭ · xviij · q · ij · eleutheriꝰ · ↄtra ex̄ de ſimo · cum ſit romana · ꝭ · e · q · ij · placuit · So · exaudi ꝉ ꝺ num mis exactis · nam ſponte oblatoſ ac cipere poſſum ar · · ꝭ · e · c · ꝓx · Alij di cunt ꝉ euitandū ꝓpt̄ ſpeciem ma li · ar · ex̄ · de tranſ ac · ↄſtitutꝰ · ff · ad · l · iul̓ · de ambi · l · · i · vbi dicit̄ ꝙ ac cuſatꝰ non debet intrare in domum iudicis · hinc ar gue opꝰ laudabi le ꝑ ſe rōne tem poris reprobari ⁊ ne malignādi oc caſionē inducat · lꝫ enī nummos mit tere in concham pietatis opus ſit tpe tamē ſuſcipiē di baptiſmi ſimo nie ſuſpitionem in ducit · ar · ff · ad · l · iul̓ · de amb · l · iv na · in fi · adeo vt etiam ſi ſub aliq̄ pretextu tempo re ꝓhibito detur preſumptio ſimo nie non euaneſcat ar · lvij · di · ſi quis in egritudine · vi ij · q · iij · c · i ·

k ❡ Sacdos · ar · non ſolum abſti nendum eſſe a ma lis ſꝫ etiam ab om ni ſpē mali · ar · liii ij · di · generalis ·

m ❡ Lauandi · qd̄ mediolañ · faciūt p̄mo a qua ↄſecra ta pueroꝝ pedes lauant · ⁊ poſtea baptizant et non peccant quia auc toritate ambroſij ꝉ faciunt · quia q̄ eſt mundus totuſ nō indiget niſi vt pedes lauet · ta men in illa aucto ritate intelligit pedes idem affec tus · ſcilicet ut ha beat corporum · iuxta illud ꝙ ſpe cioſi pedes euan gelizantium pacem · ⁊c̄ ·

Statuimus · ꝓ luminaribꝰ in ↄficiendo criſma neceſſarijs frau dem remouet · Nota ꝓ tempore luminum etiam precium inter dici · in extra · alex · iij · de hijs ſane dicitur ex̄ de ſimonia · non ſatis ·

n ❡ Sic̄ ḡ · ꝉ · ſ · baptiſma et criſma et accēpit ꝉ ſmem altercatio gr̄a ni · quantocq̄ ſimoniacos ↄpat heticis q̄nq̄ non · vt · s · § · qꝛ ḡ · ⁊ ſe ·

Statuim⁹. idem dicit̃ h̾ qđ in .§. niſi q̃ ſubiungit quid iuris ſit cum ſic vel ſic ordinantur. ≈atu ſimoniaci dicunt̃. ex̃ de ſimo. b ❡ Aut non. illi ſola voce nõ re≈ de ſimoniace. ſ. ꝓpter ordinacões a ſimoniacis factam. ſic̃ vſurari⁹ q̃nq̃ ď q̃ dat vſuras. ff. de vſur. de c ❡ Miſericorditer. et ita arguit̃ h̾ ꝙ non recepert̃ execu≈ bitor tionem. d ❡ Sȝ h̾. reſpicit vltimam partem capl̾i p̃cedentis. ſ. ad ſimoniacos nõ rea≈ tu ſȝ ꝓpter ordinationem. ĩ. c. ꝓx.

dec. p tuas. de cetero et ſi vellet me cogere potius debeo pati excommunicacõz. ex̃ de ſen. ex. inquiſicõni. b. ≈ allegat eaȝ ꝓbaẽ dȝ. ⁊ cũ h c ❡ Probare. h̾ argue q̃ ignorantiam≈ ꝓbatio triplicit̃ fiat. tũc. ſ. directo tũ ꝓbato eo ex q̃ id qđ intendit neceſſario aut veriſimiliter ſequit̃. ignorantie tñ veriſimil̾ ꝓbacõ ſufficit. qđ pȝ ex eo ꝙ dicitur tunc ꝓ catholicis habeant̃. ex his q̃ȝ verbis ſequentib⁹. ſ. ſi tamen eos laudabiliõ vita omẽdet. argui pt̃. p̃cedentia merita ad delicti p⁹ omiſſi veniam impetrandam ꝓdeſſe. vt. ff. de re. militã. nõ om̃es. io. ar. allegantẽ ig≈rantiã debẽ eã ꝓbaẽ. ut. ix. q. i. ordinacões. ĩ. xxxii≈ ii. q. ul. in lectũ. ex̃ ď elec. innotuit s. di. lxxxii. ꝓpoſuiſti. ↄt̃. ĩ. xii. q. ix. iudicas. ↄtra.

S ❡ I q̃. b. intelligit h̾ ca. ď p̃ciſis. q̃ tñ neſciebant̃ eſſe p̃ciſi ab ordinatis. Nam opinio eius ẽſt ꝙ ſi occultũ ẽ eũ ordinatorẽ ſimoniacũ eſſe q̃ toleraẽ ordinat⁹ ſuſcipit executionez vt. xv. q. vii. c. ul. niſi ſit notorium. vt. xxxii. di. §. vez. ul̾ niſi teſtib⁹ ꝓbaẽ poſſit. vt. s. e. q̃ſ quis. et ideo ut locum habeat h̾ eũ qđ ſequit̃.

f ❡ Miſericorditer. ⁊c̃. nccẽ hȝ legere ď p̃ciſis nos vero alit̃ ſentim⁹ ĩ. e. q̃buſdaȝ. s. e. reperiunt̃. ⁊ legimus. e. ď occultiſ nam q̃tumcunq̃ occulti ſiit ⁊ etiã ig̃ret iſte nõ ↄſeq̃tur executionẽ et h̾ in ſimoniaco in ordine. et licȝ ſine culpa iſti⁹ ordinati ↄtigat indiget tñ diſpenſatiõe et h̾ in deteſtacõez criminis et iõ dic̃ miſericorditer et lȝ h̾ in ig̃rãte. ſecus tñ in eo q̃ coactus eſt. vt. ĩ. e. c. ↄſtat. nam ille de iure admittend⁹ eſt ad execucõz. ⁊ ea ẽ ratio q̃ magis ↄſtat nob̃ de voluntate coacti q̃ ig̃rantis nec intelligas illud. ca. de abſolute coacto. q̃ ille non reciperet caracterẽ ex̃ de bap. ⁊ eius ef. maiores.

g ❡ Probaẽ. per ſacr̃m. ex̃ de ſen. ex. ſi vero. vel ꝓbauit coip̃o ꝙ nõ ꝓbat̃. ↄt̃. C. qui mili. nõ poſ. ſuper h̾uis. li. xii. Sȝ pone p̃latũ meũ eſſe ſimoniacũ ⁊ vult me ordinare. ſi ꝓbare poſſum non debeo ab eo ordines recipe. ſi non poſſum debeo recipe ordines ſc̃dm plurimos doctores. exeq̃ tamen non poſſum ſine diſpenſatione pape tm̃ h̾m quoſdã. h̾m alios cuiuſcumq̃ ſuperioris. iſta tñ diſpenſatio dȝ fieri in occulto. ne infamet̃ ille p̃lat⁹ cui⁹ crimẽ occultũ ẽ. huic tñ obuiat. ex̃. e. ti. per tuas. io. h̾ teneas ꝓ certo ꝙ ſi ego ſcio aliquem eſſe ſimoniacũ. ſ. occultũ nõ debeo recipe ordines ab eo. vt in predicta

ↄferunt accipienti. ſic ⁊ ſacerdotalis vnctio licȝ ſimoniace miniſtret̃ ſuo tñ non dȝ carere effectu. ſȝ ſic ſup≈dictum eſt illa ſacramenta ſunt neceſſitatis. h̾ dig̃tatis. ⁊ ideo p̃uileg≈ia eoꝝ non p̃nt g̃nare ↄmunem legem iſtoꝝ. Habent g̃ ſimoniaci vulneratuȝ caput per ſimoniace man⁹ p̃uam impoſitionem. h̾ autem de illis intelligendum eſt quos nec ex≈cuſat ignorãntia nec attractionis violentia q̃ ab illis ordinant̃ quos indubitant̃ ſciunt eſſe ſimoniacos ſiue ſimoniace ſiue non ſimoniace or≈dinentur ab eis. Vt enim nicolaus papa diſtinguit. Alij ſimoniace or≈dinatur a ſimoniacis. alij ſimonia≈ce a non ſimoniacis. alij non ſimoniace a ſimoniacis. hanc diſtinctio≈nem innuit nicolaus papa capitulo ſecundo dicens. **De multiplici genere ſimoniacorum.**

Statu≈imus decretũ de ſimoniacis ſimoniace ordinatorib⁹ vel ordinatiſ ⁊ de ſimoniacis ſimonice a non ſimoniacis. et de ſimoniacis non ſimoniace a ſimoniacis. Simoniaci ſimoniace ordinati vel ordinatores h̾m eccleſiaſticos canones a ꝓprio gradu decidant. Simoniaci q̃ȝ ſimoniace a non ſimoniacis ordinati ſimiliter ab officio male accepto remoueantur. Simoniacos autem non ſimoniace a ſimoniacis ordinatos miſericordit̃ per man⁹ impoſitionem ꝓ tp̃is neceſſitate in officio ↄcedimuſ permanẽ. ❡ Sȝ h̾ intelligenduȝ eſt de hijs q̃ ordinant̃ a ſimoniacis q̃s ignorabant eſſe ſimoniacos. hos facit ſimoniacos non reatus criminis ſed ordinatio a ſimoniacis. ❡ De quibus vrbanus papa ait.

De hijs q̃ non ſimoniace a ſimoniacis ordinant̃.

Si q̃ a ſimoniacis nõ ſimoniace ordiati ſũt ſiq̃dez ꝓbaẽ potuerint ſe cum ordi≈narent̃ neſciſſe eos ſimoniacos eſſe. ⁊ tunc ꝓ catholicis habebant̃ in ec≈cleſia. talium ordinationes ſuſtine≈mus miſericordit̃. ſi tñ eos laudabilis vita ↄmendat. Qui vero ſcienter ſe a ſimoniacis ↄſecrari imo execrari permiſerint eoꝝ ↄſectionem om≈nino irritam eſſe decernim⁹. ❡ Itẽ nicola⁹ iunior. h̾ idem alexander ſecundus. **De eo qui ordinatur ab eo quem ſcit ſimoniacum eſſe.**

De cetero ſtatuim⁹ vt ſi q̃s in poſteꝝ ab eo queȝ ſimoniacũ eſſe non dubitat ſe ↄſecri p̃miſerit ⁊ ↄſector ⁊ ↄſecrat⁹ non diſparem damnationis ſententiaȝ ſubeant. ſȝ vterq̃ depoſitus penitentiam agat ⁊ priuat⁹ ꝓpria dignitate perſiſtat. ❡ Idem. **ſimoniacis in dig̃tate h̾uanda nlla ẽ impendẽda mia.**

Erga ſimoniacos nullaȝ miſe≈ricordiaȝ in dig̃tate h̾uanda habendam eſſe decreuim⁹. ſȝ iux̃ canonuȝ ſanctionem ſc̃orumq̃ patꝝ decreta eos omnino damnam⁹ ac deponen≈dos auctoritate ap̃lica ſancim⁹. ❡ Subaudiendum eſt niſi violent̃ at≈tractus fuerit. De hijs enim ⁊ a q̃buſlibet hereticis violenter ordinatis ait innocenti⁹. **ď hijs q̃ inuiti ad ordinationem hẽticoꝝ trahuntur.**

Conſtat multos vim paſſos eſſe atq̃ inuitos attractos re≈pugnanteſq̃ ab hẽticis ordinatos. Sȝ huiuſmodi aliq̃s ſi poſt talez ordinationem non interfuerit cum illi ↄficerent ſacra ſi cõmunioni eoꝝ participatus non eſt. ſi ſtatim di≈ſcedentib⁹ illis peſſimo conciliabulo eoꝝ abrenuntiauerit et ad ecc̃iam redijt iſte talis pt̃ habere colorem aliquez excuſationis. Ceteꝝ q̃ poſt menſem aut amplius redierunt cũ ſe ↄſiderarent ab hereticis ordina≈tos. certe q̃uis ab eis nichil recepe≈runt rei tñ ſunt vſurpate dig̃tatis.

i ❡ Et tũc. ĩ. xv. q. ul. c. ul. atꝫ. ĩ. ix. q. i. c. iii. ↄt̃. ſo. ibi namq̃ ď ꝙ ſi q̃ ab hereticis nominatim excõicatis ordinati fuerit ignorantes illos eſſe dãnatos. eorum ordinationeſ rate habebunt̃. h̾ autez tunc dic̃ ratas eſſe ſi eoꝝ ordinatores pro catholicis habeantur. vnde colligit̃ ꝙ ſi tunc non catholici ſȝ damnati habebant̃ talium ordinatio non tolerat̃. Sȝ ſciendũ eſt ꝙ nõ ſemp cõtrari⁹ ſenſus auctoritatis ꝓ lege ⁊ certa racõe ſuſcipiend⁹ eſt ſicut in nonnullis decretoꝝ locis diligẽtia lcõꝝ inueiet. vl̾ dicat̃ diſtrictius ſe habere in ſimoniacis ꝓpt̃ odium ipſi⁹ horrendi criminis ⁊ mitigãtias in alijs peruũſis ordinatoribus qđ illo. ca. demõſtratur. ix. q. i. ab excommunicatis. vel ꝙ h̾ ď de catholicis nõ ad ordinantes referẽ. ſȝ ad ordinatos.

De cetero. nõ dubitat. q̃a ẽ notoriũ vl̾ p ſententiaȝ. b. h̾oc dicit l̾ra. ſententiã ſbeant. tu intellige de eo quẽ ꝓbaẽ potuit ſimonia≈cum is q̃ eſt ordinandus. melius intellige h̾m ꝙ dixi in glo. s. e. ꝓx. in glo. p ſacr̃m. v. h̾ teneas. b. ≈neq̃. ĩ. e. q. vii. requiritis. ĩ. e. q. v. c. i. ↄtra. ſo. h̾ ſimonia eſt in ꝓmoto ⁊ i ꝓmouẽte. ≈. i. ordine. ex̃ de ſimo. tanta. et. nota. ĩ. e. q.

e ❡ Erga. nullã. ĩ. e. q. ſi quis≈ m ❡ In dignitate ≈. v. c. i. cum ẽm furtiu⁹ ſit. ĩ. e. ordinationes. nõ poteſt diſpenſari. melendus ſecus dicit ex̃ de ſimo. ex inſinuatione.

COnſtat· ſtatim· ar· ꝙ ſi q̄ alicuī tradiẗ inuita ⁊ ꝓ viribꝫ renuens· ſi ſtatim poſt traditionē effugerit nō tenet illud mr̄imoniū q̄d p̄ſumiẗ ex v̄bo ſi ſtatim· maxime ſi nunq̄ ↄſentit· h· et ita per ↄſequentia deprehenduneẗ precedentia· xxij· q· ij· qd ait· d pe· di· iij· iudas

¶ Redijt· eo animo· vt iteꝝ non redeant ad eos· ſicut dicit lex ꝙ is qui fugerit ab hoſtibus eo animo vt iterum ad eos redeat non hꝫ poſtliminium ·ff· de cap· et poſtliminium ·l· nichil intereſt· C· e· ti· l· pnl̄· nec em̄ ſatis ē domū quē redijſſe ſi mente alien⁹ eſt· vt· ff· de· offi· p̄· l· diu⁹· ⁊ · iij· q· ix· iudicas·

¶ Excuſatiōis· ar· ꝙ coactio excuſāt in ordinib⁹ · s· l· di· p̄ſbros· x v· q· vi· c· i· xx· q· · iij· pn̄s· ar· ↄẗ · xv· q· i· merito· ꝫ· d ↄ· di· iiij· eos q̄s·

¶ poſt menſē· ar· ꝙ ſi aliq̄ alicui inuita tradita fuerit et aliquanto tp̄e cū eo i domo manſit· ⁊ qd potuit nō effugerit· ſi poſtea viꝝ dimiſerit poterit reuocari ab eo quia ex tanto tp̄is ↄſenſu ratū fuit mr̄imoniū· ar· xxxi· q· ij· d neptis· lxiij· di· q̄nto· l· di· p̄ſbros qui· ⁊· xlv· di· de iudeis· et extra d ſpon· ad id·

¶ Aut āpli⁹ · ar· ad ꝓbādū ↄſēſū interfuiſſe mr̄imonio ſi non ſtatim diuētit dum poterit · de pe · di· i· reuertimini·

¶ Tales· ſ· q̄ ↄſēſerit hēticis vl̄ ſtatim receſſerūt vel nō ſtatim idē intelligo etiā p⁹ monitum ſi iam ↄſenſiſſent· ⁊ idem p⁹ centū annos· ſi nunq̄ ↄſenſiſſent nam ſemp excuſarenẗ· ff· d· re mili· nō oīes· § q̄ capt⁹· factum ḡ tangit h̄ dicendo· ideo tn̄ dic̄ q̄ p⁹ menſem· q2 ſi ꝫ· menſem redierint ſemper fuiſſe inuiti p̄ſumiẗ ñ ↄtrarium ꝓbeẗ· ſi poſt preſumerenẗ ↄſenſiſſe ñ ↄtrarium ꝓbetur· et eſt ſimile · C· ad vellei· ſi mlier pfecte·

¶ Autenticā· i· infructuoſū· i· ↄẗ rigorē factū· ar· C· de iu· do· vbi· maximū· ⁊· c· donat· ita et cū ſimoniacis eſt diſpenſandū vt iā hētis ·

¶ Minoribꝫ· nō em̄ cū maioribꝫ hereſiarchis diſpenſaẗ· vt· ꝫ· q· vij ·

¶ Qui alioꝛſum· quaſi diceret h̄ facit ad diſpenſationem· c· i·

¶ Cognoſcāẗ· ar· ꝙ ſi inſtr̄m ſit falſū in aliq̄ pte· et alia pte veꝝ· vbi veꝝ ē debem⁹ illd recipe· C· de trāſac· ſi ex falſ· ar· ↄtra · ix· di·

Omnis· hēatꝫ ſi ad ſacras· ↄſi tn̄ iterata vnctiōe nō fuerit mutulat⁹· vt· ꝫ· q· · vij· ſalubrimū·

¶ Inueniẗ· ſi tn̄ illos ordies ſimoniace non receperit cum quibus diſpenſetur ⁊ cum quibus non· dicunt iſti verſus· ſiue bis ordo datur ſeu baptiſmus repetatur· vt cūſtatur fidei ſtatus ordo petatur· vel ſi preſtetur ꝙ vtrumq; ſimon operetur· vt diſpenſetur ſpes irrita proꝛſus habeẗ· s· e· ſi quis·

ORdinacōes· pcō dato vl̄ retēto vl̄ ꝓmiſſo· C· d traſac· tranſactio· nā remittē eſt dare ex d teſti· veniēs· ꝫ· ff· d hijs q̄ i fraudem creditoꝝ· ſi pign⁹· Itē nunq̄d ſimonia eſt abrenuntiaē bn̄ficio vt alij

¶ Tales plerūq; ex intuitu pietatis reformat catholice man⁹ impoſitio cū ſatiſfactione ⁊ medicina penitentie ſ; damnacōnez ſimoniacorū ⁊ eoꝝ q̄ eis ↄſenſerūt legim⁹ medicinam vero autenticam ex hac hereſi nominatim non legimus ñ ꝙ ſic vſurpatum eſt in nouatianis vel donatiſtis minoribꝫ vtiq; hereticis non canonice ſ; ex intuitu pietatis· ita etiam ex hijs poſſe fieri colligimus· Ideo etiā q2 alioꝛſum per omia orthodoxā habent fidem ñ ꝙ ſpm̄ ſanctum credunt eſſe venalē· Et vt ait beat⁹ auguſtin⁹· heretici cum redierint q̄ parte ſe abſciderint ab eccleſia curenẗ· qua vero parte adheſerint ↄgnoſcanẗ· ¶ Hinc ⁊ leo ſcribit ianuario epiſcopo **Qui ab hereſi ad eccleſiam redeūt in q̄ inueniunẗ ordine ex beneficio pſeuerēt·**

OMnis cuiuſlibꝫ ordinis clericus q̄ catholicam deſerens vnitatem hetice vel ſciſmatice ↄiūctionis ↄtagiōe ſe maculauerit· ſi ad eccl̄iam redierit cum legitima ſatiſfactione ⁊ erroris ſui damnatione· h̄ in magno beneficio habeat ſi adempta ſpe omnis promotionis in quo inuenitur ordine permaneat· ¶ De hijs aūt q̄ ordinanẗ ſimoniace a non ſimoniacis · vtpote illi q̄ data pecunia archidiacono vel oſiliarijs epi epo ignorante h̄ efficiūt· vt de manu eius ſacros ordines accipiant· ¶ Ita ſcribit gregorius ſeptimus· **Ordinationes que ſimoniace ſunt falſe diiudicantur·**

ORdinacōes que interueniente pcco vel pcibꝫ vel obſeq̄o alicui pſone ea intentiōe impenſo vl̄ que non ↄūi cōſenſu cleri ⁊ ppl̄i ſm canonicas ſanctiōes fiunt ⁊ ab hijs ad quos ↄſecratio pertinet non ↄpbanẗ falſas eſſe diiudicam⁹ Quoniam q̄ taliẗ ordinanẗ non per oſtium i d eſt per xp̄m intrant· ſ; vt ipa veritas teſtaẗ fures ſunt ⁊ latrones · ¶ Quia ḡ ſimonia in hoc capitulo tripliciẗ notaẗ videndum eſt quot modis precium in hac hereſi deẗ· ¶ Hinc beatus gregorius in euangeliorum tractatu euidenter exponit dicens· **De multiplici genere ſimoniacoꝝ**

SVnt nonnulli qui q̄dez nūmoꝝ pmia ex ordinatione non accipiunt tn̄ ſacros ordines p humana gr̄a largiunẗ· atq; d ipſa lāgitate laudis ſolummodo retributionem querunt· Hij nimirum qd gratis accipiunt gratis non tribuunt q2 de impenſo officio ſanctitatis nummum expetunt fauoris Vn̄ bene cum viꝝ iuſtum propheta deſcriberet ait· Beatus q̄ excutit manus ſuas ab omni munē Non enim dixit ſolummodo a munē ſ; ab omni munere· q2 aliud eſt munus ab obſeq̄o aliud a manu· aliud a lingua · Munus ab obſequio eſt ſuit⁹ in debite impenſa · munus a manu pecunia eſt · munus a lingua fauor eſt ·

deẗ· non· ñ· ducaẗ in pactū· ex de p̄b· dilecto· ſpē tn̄ hēe nō ē ſimoīa ex de pact· cū p̄dem· Itez queriẗ q̄re regnū dei pecunia poſſit emi cū michil ſit ſpūali⁹· de pe· di· i· medicina· et nō ordo vel honoꝛ eccl̄iaſtic⁹· ⁊ ea ē rō q2 cū vendente regnū dei nō pt̄ eſſe malicia · h̄ ſecuſ· ſ; falſū ē regnū dei emi· ſ; ex miſc̄dia meritis p̄cedētibꝫ acquiriẗ· xiij· q· ij· aīe· de pe· di· i· medicina·

¶ Vel p̄cibꝫ· h̄ de precibꝫ ꝓ indigno et carnali amore impenſis vl̄ a ſe porrectis· alias nō· ꝫ· e· latorem·

¶ Vel p̄cibꝫ· h̄ hēs ꝙ p̄ces inducūt ſimoniaz· et ꝫ· e· nl̄i· viij· q· i· moiſes· ⁊ h̄ veꝝ ē ſi aliq̄s ꝓ ſeip̄o petat· tal̄ aūt ſe ingerit· ꝙ nō lꝫ· vt viij · q· i· in ſcp̄turis· ex d iur· pa· p vīas· alij dicūt ꝙ aliq̄s ꝓ ſe ſi ē dign⁹ pt̄ petē· nā petr⁹ dixit· q̄d ḡ fiet nob̄ q̄ ſecuti ſum⁹ te· et ita ꝓ ſeip̄o petijt ſ; ſi p̄ces porriguneẗ ab alio diſtinguiẗ· ut viij · q· ij· in fi· et q· i· c· moiſes· io·

¶ Intencōe· ḡ ſine intencōe· ñ ē ſimoīa· h̄ ḃ· ḃ· l·

¶ Fures· vid̄r h̄ ꝙ cū ſimoīacuſ furi opeẗ ꝙ cū ſimoīaco nemo poſſit diſpenſaē ñ renūciet ordini male ſuſcepto· vt ꝫ· e· ſi q̄s neq; · ⁊ · s· e· erga· et· ex· e nob̄ in fi· q2 nō vicium furti purgaẗ· ñ reſ furtiua redeat in ptatē dn̄i· ut· xiiij q· vi· ſi res aliena iſtd ſatis pt̄ ↄcedi ⁊ ḃ h̄ pt̄ dici ꝙ ſimoīac⁹ nec etiā caracterē recipet q2 ſimoniacus dꝫ renūtiare rei quā vicōſe ē adept⁹ · ↄſtat ꝙ execucōi nō renūciat q2 execucōꝫ nūq̄ habuit caracteri em̄ nō pt̄ renūciaē vn̄ ſanctis vid̄r ꝙ ñ recepit caracterē ñ velleſ dicē ꝙ recepiſſꝫ caracteris poſſeſſionē ſic fur d̄r hēe rem furtiuā· i· poſſeſſionē rei· tn̄ credibilius eſt vt dicaẗ ꝙ hꝫ caracterem· et ꝙ papa poſſit diſpenſaē· lꝫ ille nō renunciet· nā eē viciū furti pt̄ purgari re apud furē manente· ff· de vſuca· ſi fur· in p̄n· idem video in violento detētore· vt· ff· de p̄cario· ēre · §·

Sunt· nō accipiant· ex de ſimo· ⁊ ſi queſtiones· iulianus

¶ Deſcribēt· nō ē in iſaia id qd ſeq̄tur ſ; i pſalmo· Iudica me dn̄e· v̄· in quoꝝ· ↄ⁊ ſic vid̄r ꝙ nō poſſum ſuiē ꝓ bn̄ficio· vt h̄ ⁊· s·

¶ Ab obſeq̄o· · e· c· ꝓx· ar· ↄẗ· xij· q· ij· q̄cūq; ſuffragio· et· c· caritatē· licite etiā pt̄ q̄s ſperare vel appetē digtates· vt· lxxiiij· di· cōſuluit· lxi· di· q̄d ꝓderit· ex d pac· cū p̄dē · ſo· h· dic̄ ſi directe habeat animum ad h̄ cum ſuit ſimoniac⁹ eſt· viij· q· i· ſūt q̄daz· ſ; tu dic ꝙ ſi dign⁹ ⁊ dignum exhibet ſuicium nō ē ſimoniac⁹· vt h̄ ⁊ ex d cl̄i· non reſi· dcētero· al̄· ſi indign⁹ ē vl̄ dign⁹ ⁊ indigne ſuit ſimoniac⁹· eſt ⁊ h̄ notauit cū dixit ſuitus indebite· ⁊c̄· et lꝫ dign⁹ ſuire poſſit non tn̄ h̄ ducē pt̄ in pactionē· nam illud ſimoniacuꝫ eſt ex d pac· pactiones· Nullum ḡ mun⁹ dabit niſi illud alias fuiſſet daturus propter aliq̄s neceſſitates· vt ex· e· et ſi queſtiones· vel ñ det encenium aliqd vt · ff· d of· ꝓcōſul̄· l· ſolent· §· vl· ve ñ recipiaẗ illud ad ſtipes templi· vt· · e· iudices·

¶ Sꝫ ab om̄i· vt alia pticularia ↄp̄hendēt· s· di· xix· ſi

romanorum· ſi ꝗ. xiiij·q·iij· putant ꝗ·e·q·iij·ſaluator· ꝯtra·xxxi·q
i·ꝙ ſi dormierit =vt ſi debite impendatᷣ non ita ſit· vt ꝗ·e·q·iij·ſal=
a ¶ Indebite· = uator·ꝛ exponit·ſ· indebite·cum indebite indig=
nus fuit ꝓ beneficio·alias non·ar·inſti·de ſoci·§·de illa·
b ¶ Gratia·s·xxiiij·di·qñ· =lꝫ valde dignꝰ ſit non tñ effrenata te
Si qs·coactꝰ·ꝛ etiam = meritate ſꝫ trepida deliberatione debet
Sonus ſacer=
dotij ſbire·vt·s·
·e· non eſt putan
da·in fi·ꝛ·di·xiij·
nerui ·et·lxi·di·
miramur·
b ¶ Amore·ex ħ
collige omnẽ illũ
eſſe ſimoniacuꝫ q̃
ductus amore ali
cui indigno bene
ficium offert ·ar·
eẋ de ſimo ·nemo
nã exq̃ fautor ter
cij nimiuꝫ fauoris
inducẽ· multoma=
gis ipiꝰ q̃ ordina
tur·vl' expone ħ
ita ꝙ ceſſet iſte i
tellectus iniuſto
cordis amore ·id
eſt cupiditate et
ambitione·
c ¶ Comitatu·i·
ſeruitio·
f ¶ Frauduleto·
fraudulentũ ẽ mu
nus·cũ dicẽ ſe ali=
as voluiſſe hoc ei
dare·vt·eẋ·e·ꝛ ſi
qões·vel qñ al=
tera ps dicit ſe ex
pēnſas feciſſe ꝛ il
las petit ut cedat
beneficio· vt eẋ d̾
pac·cum p̃dem·
g ¶ Nõ ſponte·
ħ idē de quolibꝫ
crimine·ſꝫ ħ dicẽ
ad terrorẽ ꝛ nota
ꝙ dicẽ ſponte · qꝛ
cogeretᷣ iñe ordi=
nem dimittẽ niſi
ſponte non valẽt
ei ad ſalutem·
h ¶ Mors·ꝛ ħ vt
dixi in quolibꝫ cri
mine nõ valet pe
nitentia ad ſalutẽ
niſi pſeuẽt aĩo vſ
qꝫ in finẽ d̾ pe·di·
·i·§· hijs autorita
tibꝫ·v·Itē illud
iohannis·et lꝫ de
oĩbꝫ alijs crimi
nibꝰ poſſit qs pe
nitere ordine retẽ
to· vt·lxxxij·di·

Qui g̃ ſacros ordĩnes tribuit tunc
ab omni munere manus excutit qñ
in dĩnis rebꝫ non ſoluꝫ pecuniaꝫ nul
lam ſꝫ nec humanam g̃tiam req̃rit
¶ Idem in regiſtro Eternam
damnationeꝫ inueniet qui quolibꝫ
munere ad ſacros ordĩnes accedit

Si qs neq̨ ſanctis pollens mo=
ribꝫ vel neq̨ a clero ꝓploq̨ vo
catꝰ·vel pulſatione coactus impu=
denter criſti ſacerdotium iam q̃libꝫ
facinorẽ pollutꝰ iniuſto cordis amo
re·vel ſordidis p̃cibꝫ oris ſiue comi=
tatu ſiue manuali ſeruitio ſiue frau=
dulento munuſc'lo ep̃alem ſeu ſacer
dotaleꝫ non lucro animaꝝ ſꝫ inanis
glorie auaricia fultꝰ dig̃tatem ac=
ceperit·ꝛ in vita ſua non ſponte re
liquerit·eumq̨ in aſpera mors pñia
non inuenerit ꝓculdubio ineternuꝫ
peribit·¶ Hinc·Idē gregoriꝰ ſcri
bit iohanni corinthiorꝝ ep̃o·

Pro ordinationibꝫ nichil omnino recipiatur·

De ordinationibꝫ aliq̃d accipe ſb diſtricta inᷣ=
dictione decreuimꝰ· Oportet g̃ vt
neq̨ per donum neq̨ per g̃am neq̨
p quorundaꝫ ſupplicationem aliq̃s
ad ſacros ordines ꝯſentias vel per=
mittas adduci ¶ Idē vniuẽ ep̃is
per ilerdaꝫ ꝓuintiaꝫ ꝯſtitutis·

Nec p̃cio nec g̃tia vel ſupplicatione aliq̃ ad ſacros ordines accedant·

Quibuſdaꝫ narrantibꝫ agno=
ui ꝙ in illis partibꝫ nullus ad
ſacꝝ ordinem ſine ꝯmodi datione p
ueniat· Qđ ſi ita eſt flens dico ge=
mens denuntio·qꝛ cum ſacerdotalis
ordo intꝰ ortꝰ occidit·foris q̃ꝫ diu

ſtarẽ non poterit· Scimꝰ q̃ppe ex e=
uangelio q̃d redemptor noſter per
ſemetipſum fecerit·qꝛ ingreſſus tẽ=
plũ cathedras vendentiũ colũbas e
uertit· Columbas eñ vendẽ eſt de
ſpũ ſancto queꝫ deꝰ oĩpotens ꝯſb
ſtantialem ſibi per impoſitioneꝫ ma
nuum hominibꝫ tribuit comod' tp̃a
le percipe·Ex q̃ vt predixi mꝰ malo
iam euenire creditᷣ· qꝛ q̃ in templo
dei columbas vendẽ preſumpſerunt
eoꝝ deo iudice cathedre ceciderũt·
Qui videlicet error in ſb̃ditis ꝓpa=
gatᷣ cum augmento·Nam eoipo q̃
quiſq̨ ad ſacꝝ ordinem perducitur
iam in ipſa ꝓuectꝰ ſui radice vicia
tus paratior eſt alijs venundare qđ
emit·Et vbi eſt qđ ſcriptum eſt·g̃
tis accepiſtis gratis date·ꝛ cum p̃
mo ꝯtra ſanctam eccleſiam ſimoni=
aca hereſis ſit exorta·cur non per=
penditᷣ cur non cauetᷣ·qꝛ eum quem
cum p̃cio qs ordinat ꝓuehendo a=
git vt hereticꝰ fiat· Ideoq̨ hortamᷣ
vt vr̃m nullꝰ denuo ħ fieri patiatᷣ·
Sꝫ neq̨ g̃a alicuius neq̨ ſupplica
tione aliq̃s ad ſacros ordĩnes aude
at ꝓmouẽ niſi eum quem vite meri
tum ꝛ actionis q̃litas ad ħ eſſe dig
num monſtrauerit· nam ſi aliter fa
ctum ſenſerimus denuo diſtricta et
canonica illud noueritis vltione cõ
peſci·¶ Itē ſimachus·

Ad epiſcopalem honorem nullꝰ per ambitum accedat

Nullꝰ itaq̨ p ambitũ ad ep̃aleꝫ ho=
norẽ pmittatᷣ accedẽ·Nã cum ħ ex
ceſſus in laicali conuerſatione culpe
tur·quis dubitat quĩ religioſis et

odorẽ teſta diu·et eſt·ſi· in aut· vt iudices ſine quoq̨ ſuffra·§·i·coll'
ij·vbi dr·dato eñ vno p̃ncipio illicito nec̃e eſt eum q̃ donationem fa
cit plures manus circuire· =nales preces ꝓ aliquo digno porrectas
o ¶ Et actiõis·ħ argue cat= nõ facẽ ſimoniam·Secꝰ in pecunia·vl'
obſeq̃o que loco precij intercedẽ ſolent·qđ nõ faciunt preces· vt ꝗ.
e·q·v·c·vl·et lꝫ ꝓ digno porrecti facerent ſimoniaꝫ· tñ ꝓpter bona
merita adiuncta
digni ab hac ex=
cuſantᷣ·ar· xxxij·
q·ij·q̃cq̃d·io·§ q̃
re minus omittiᷣ
ſimonia in preci=
bus oblatis ꝓ di
gno q̃ i pecunia·
rñdeo q̃a in preci
bus nil dat d̾ ſuo
ꝛ iõ nullum intel
ligitᷣ ibi eſſe ꝯmẽ
tium·Naꝫ perdẽ
v̾ba leue eſt ꝛ ita
nichil puenit ad
accipientẽ·ar·C·
de doñ·int viꝝ ꝛ
vx·maritꝰ·ff· de
doñ·ariſto·§ in a
lio caſu dat·§ eti
am ꝓ indigno ma
gis deteſtatᷣ eccle
ſia muneꝝ dacõꝫ
q̃ precum effuſio
nem· vl' dic ꝙ ħ
dictio ñ non exci=
pit a ſupplicatio=
ne ſꝫ a v̾bo ꝓmo
uere· ſic ponitᷣ·s·
di·xxxviij· ſedu=
lo·v̾·nouerint·
p Nullꝰ· culpe
tur·ꝛ puma
tur pena·c·aureo
rum·ꝛ irrogetur
infamia q̃ petunt
dig̃tatem aliquã
·ff· ad·l·iul'·am
bitum·l·i·ꝗ·q·vij·
ſanctimꝰ· ar·ꝯᷣ·
·ff·de offi·p̃toris
barbarius ·§ ſol=
uetur ꝗ·vi·q· ſi=
cut is·
q ¶ Religioſ·i·
clicis·ꝛ p ħ expo
ne illđ c·xx·q·iij·
pn̄s·in fi·ar· gra
dũ altiorẽ grauꝰ
facẽ omiſſũ·vt ꝗ·
xi q·iij·precipue
ar ꝗ·xxv·q·i· nul
li·ꝗ·vij·q·ij·iſtud
quidem·
Aſtote· gra
ues·s·xxiij·
di·quando·
Pueri· pueri

p̃ſbr·l·di·de hijs·ħ nõ·niſi renũciet ordini·eẋ de ſimo·tãta·vnde non
videtur ꝙ ħ locũ habeat ammonicõ vel denũciacõ ar·ꝯtra ꝗ·q·vlti·
·c·pꝫ·dic vt eẋ de accu·ſup hijs· =ꝗ·e·latorẽ·ꝯᷣ vbi p̃pa ad
De ordinationibꝫ·ſupplicationem·= ſupplicacõꝫ quorundã ordi=
nat quendã·ſꝫ diſtingue q̃ aliq̃s petit ꝓ ſe q̃ aliꝰ ꝓ ipo·vt·s·e·ordi
Ordinationes·viij·q·i·§·hijs·vel dic ibi de carnali ħ de ſpirituali·
Quibuſdaꝫ·C·p̃mo dicit·g̃g̃·ſe dolere ꝙ in nonnull' partibꝫ ne=
mo ꝓmouetᷣ ad ſacꝝ ordinem ſine ꝯmodi datione.Secundo ꝓbat au
ctoritate dñi ſimoniacos ipſo iure eſſe ſuſpenſos· Vltimo ꝓhibet ħ
fieri de cetero ꝛ ſtatuit penam in ꝯmittentes·
l ¶ Diu ſtare ·quo ad id in quo nunq̃ ſtetit·ſ·quo ad executionem·
ar·ff·de ꝯſti·pec·id qđ·ar·ꝯᷣ·xxxij·q·ij·moiſes·
m ¶ Eoꝝ·ꝛ ita ſimoniaci eẽ occulti ipo iure ſunt ſuſpenſi·non tamẽ
vitandi ſũt·ſm quoſdã cum ꝓbari non pt̃ eis ſimonia·vi·q·ij·ſi tm̃·
ſic exaudi·eẋ de ſimo·tanta·ꝛ·s·e·repiuntur· =ſapit q̃ ſemel eſt in
n ¶ Paratior Qđ noua teſta capit inueteẽata= buta recens hunabit

dicuntᷣ ꝗ·decimumq̃rtum annum·eẋ de eta·et quali·indecorum·
t ¶ Vel pueri·i·neophiti·xlviij·di·ſicut·neophitꝰ·
u ¶ Ad ſacros·nam minores ante decimumquartuꝫ annum bene poſ
ſunt accipere lꝫ non omnes·ꝛ ita intelligitᷣ·lxxvij·di·c·iij·qꝛ non aco
litatum poſſunt accipere·lxxvij·di·in ſingul'·quid tamen ſi puer ordi
netur in ſacris ordinibꝫ· bene recipit caracterem cum poſſit recipere
minores ordines·vt in dicto·c·in ſingul'·Sed nunquid tenetur ꝯtine=
re·ſic·ſi eſt doli capax·alias non·nam et voto et ſacramento ſe obli=
gare poteſt ſi eſt doli capax·vt eẋ de delic·pu·c·i·§ religioni non·vt
notaui·xxvij·q·ij·§·cum g̃·xx·q·ij·c·ij·
x ¶ Ad ſacros·ſi tñ ordinetᷣ ordines ſuſcipiunt ſacros eẽ ſeptẽnes·
y ¶ Quanto·s·di·xlviij·ſicut·nam caſum ꝛc· gerentoꝝ enim hono=
rum non ꝓmiſcua facultas eſt· non enim p̃us gerere debet maiorem
honorem q̃ minorem·ff·de mu·ꝛ honor·§·gerentoꝝ·
Latorẽ·per interceſſioneꝫ·ſepe enim p̃pa ad interceſſionẽ laicoꝝ
ordinat vel diſpenſat vel tolerat·vt· xxviij·di· de ſiracuſane·

·l·di·clerico·lxiij·di·salonitane· ꝯtuas ꝛ ex̄ de tp·or·cū in distribu
Proficere·ex̄ de ma·ꝛ ob·p= endis· ꝯiori·sic·xi·q·iij·rogo·
Filiū·mādastis·ꝛ ita mādat minor ma=
¶ Non hꝫ·sine ei⁹ licentia·lxiij·di·lr̄as·et q̄ ad hoc nil est spe
ciale in eccīa romana·vt·ī·xxi·q·ij·c·i·ꝛ·lxx·di·sanctoꝝ·ordinati a
papa·lꝫ int̄ alios digni honore sint·subsunt tn̄ epis·ex̄ de maio·et obe
p tuas·ff·de albo
scrib·l·vlti·et p̄=
ferunt̄ eis tm̄ qui
sunt eiusdem ordi
anis·ff·e·l·i·et h
epo pt̄ deponi or=
dinatus a papa·
¶ Nō itaqꝫ·or
dinati·ꝛ ita aliqs
ꝓ se pt̄ dignas of
ferre p̄ces·qd·h·
non concedit·in q̄
non credo eum be
nedicē qꝛ multos
ꝯdemnat·ar·pro
iohāne·xiiij·q·v·
non sane·xv·q·i·
reuertimini·
Per p̄ncipa=
lē·h·c·ba=
tes·xi·q·iij·c·ul·
¶ Potestatez·
h idez pt̄ ep̄s·ij·
q·vij·cum pasto/
ris·ex̄ de cleri·nō
resi·de cetero·
¶ Redimendi·
ex̄ d̄ simo·q̄relā·
Nullus· seruile
seruicium·vo
cat angariam vel
per angariam qd
lex vocat fōte sō
didum mun⁹·xvi·
q·i·§·nouaꝝ·in
fege placet·
¶ Ex vsu·i·nō
assuescat·vel·
¶ Ex vsu·i·p̄=
ter id qd actenus
ē ꝯstitutū rōne p̄
scriptionis vt an=
garias sacerdotibus
non imponat·cū
eīn de aliq̄ reꝝ p̄
scriptione agitur
inspiciendum est
vtꝝ ꝯūi iure ta
lia a talibꝫ possi=
deri valeant·nec
ne·p̄mo casu sola
longe vsurpatio=
nis et detentione
currit p̄scēptio·vt
·xvi·q·iij·et·iiij·
p totum·saluo eo
q de limitibꝫ d̄r·
vt·cā·e·q·e·licz·
ꝛ·c·inter memo=
ratos·scdo casu n̄
currit prescripcō·
prescriptio enim
ius aduocat crea
tum·nouum autē
nō credat·vt·xx
xiij·q·v·qd do·ꝛ
di·c·ꝯt·morem·
et·di·xciij·illud
autem·ꝛ·xvi·q·
·i·c·vl·ꝛ·q·iij·§·
pt̄ etiaz·ꝛ·q·vij·
decimas·ꝛ·ī·e·q·iij·quesitum·in hijs omnibꝫ et in alijs infinitis casi
bus p̄scriptio euanescit qꝛ non est ꝓditum ius ꝯūe scriptū vel n̄ scri
ptum·q̄ tales talia valeāt possidere·io·fa·h regula fallit ex̄ de causa

pos·cū eccīa·ex̄ de p̄scrip·auditis·io·§ certe nō fallit qꝛ iura in cor=
poralia q̄si possidenē et interdicta ꝓ eis possessoria ꝯstituta sunt·vt·
ff·de seruit·quotiēs·h· ꝯpus non est mod⁹·ꝛc̄·x·q·iij·quia cognoui
¶ Ex usu nam te= mus·n̄si forte cui⁹ non extat memoria·ff·de
aqua quoti·ꝛ esti·h iur·ex̄ de v·sig·abbate·
¶ Eccīasticā·nam iusta de cā bn̄ pt̄ ab eis auxiliū petē·ex̄ d̄censi·
cū aplūs·et sic nō
ē ꝯt·xviij·q·vl·
seruicium·qꝛ illud
intelligitur de li
citis h de illicitis
¶ Restituat·
nec absoluē pt̄ ꝓ
precio n̄ sit ꝯsue=
tudo ex̄ de simo·
nemo·nec recon=
ciliare·vt ex̄ d̄ si
mo·nemo·§ nūq̄d
ip̄i clerico lꝫ red
imere cum iniuste
suspensus est·vi=
detē q non·s·ꝓx·
·§·in fi·ex̄ de si=
mo·matheus·ar·
ꝯt·s·q redimere
possit ius suum ꝛ
vexationem suaꝫ
ī·q·iij·quesituꝫ·
ex̄ de vsur·c·i·ex̄
de simo·dilectus·
dic vt ibi·imo ꝛ si
q̄d dederit repetē
poterit·C·de con
di·ob tur·cām q
euitādi·q̄dam di=
cunt q nō potest
aliq̄ casu redimē·
alij contra cum·s·
iniuste suspendit·
·h·no·xvi·q·vij·
decimas·iij·

deo seruientibus incutiat opprobriuꝫ
Item greg· ¶ De eodem
Estote ergo p̄cipue i ordinatiōe
solliciti ꝛ ad sacros ordines nisi ꝓ=
uectiores etate et mundos corpore
nullatenus admittatis·eoꝝ eīn qui
in sacro ordine sunt collocandi p̄us
vitā moresqꝫ discutite·vt dignos
huic officio adhibē possitis·non vo=
bis potentia q̄ supplicatio quorum=
libet subrepat p̄sonaꝝ·Cū igitur d̄
hijs tractare necē est graues exper
tosqꝫ viros ꝯsilij vr̄i adhibete ptici=
pes et cū eis ꝯmuni h deliberatione
pensate ¶ Item columbo epo·
Neqꝫ fauore neqꝫ venalitate ad sa·
cros ordines quisq̄ promoueatur·
Nulli ad sacros ordines nul=
laten⁹ admittant̄· ne tāto pe
riculosi⁹ cadant quanto citi⁹ ꝯscen
dere ad altiora festināt· nulla fit in
ordinatione venalitas· potentia vel
supplicatio personaꝝ michil adūsus
h que ꝓhibem⁹ obtineat Nam pro
culdubio deus offenditur si ad sa=
cros ordines quisq̄ non ex merito
sed ex fauore qd absit aut venalita=
te ꝓuehit̄· ¶ Econtra idem grego
ri⁹ quibusdam supplicantibꝫ vnum
acolitum ꝛ alteꝝ diaconuꝫ legitur
ordinasse sicut ipse scribit petro epi
scopo corsice inter cetera·
Epo interueniēte p̄pa quedā acoli
tum ordinauit
Latorem p̄ntiuꝫ
p intercessionem vr̄e sanctita
tis acolitū fecim⁹ quē ad obsequia
tua retransmisimus· vt si in lucran
dis animabꝫ amplius seruierit ꝓficē
ampli⁹ possit ¶ Idem elie p̄sbro ꝛ
abbati Quisquis in romana ecclesia
sacrum ordinem acceperit vlterius
ab ea egredi non poterit·
Filiū vr̄m epiphaniū manda=
stis vt ad sacꝝ ordinē ꝓmouē debe
rem⁹ vobisqꝫ transmittē· Sꝫ i vno
nos audiuim⁹ i altero minime potu
imus audire· Diacon⁹ q̄deꝫ factus
est·sed quisquis semel in hac eccle
sia sacrum ordinem accepit·egre=
diendi ex ea vlterius licentiam non
hꝫ· Si vero vidē vos non potui·hac
ex re ꝯsolationem habeo qꝛ in filio
vr̄o requiesco· ¶ Non itaqꝫ quorum
libet p̄cibꝫ ordinationes facte false
diiudicant̄·sꝫ hee demum que preci
bus ordinandi vel ei⁹ amici non spi
rituali sed carnali affectu porrecte
fuerint·cum alias future non essent
q̄s non caritas interueniens sꝫ am
bitio supplicans quorumlibet extor
quet ¶ Non solum autez clericos
cuiuslibet epi summ⁹ pontifex in ec
clesia romana valet ordinare· veꝝ
etiam oportunitate exigente mona
chos ꝛ quoscumqꝫ clericos ꝯuocare
pt̄ ꝛ inuitare· ¶ Vnde nicola⁹ pa=
pa ¶ De eodem
Per p̄ncipalem beatoꝝ aplōꝝ
petri ꝛ pauli potestatez ·ꝛ ius habe
mus non solum in mōchos veꝝ etiā
in quoslibet clericos de q̄cumqꝫ dio
cesi cum necesse fuerit ad nos ꝯuo
care atqꝫ eccīasticis exigentibus o=
portunitatibꝫ inuitare· ¶ Quolibꝫ
g̃ munere interueniente falsa diiu=
dicat̄ ordinatio· Sicut autem pre=
cio interueniente sacri ordines non
sunt tribuendi·ita nec restituendi·
vt eīn ait beat⁹ ambrosi⁹·sacri or=
dines non sunt p̄cio emendi nec re=
dimendi ¶ Hinc etiam gregori⁹
septim⁹ ait Precio interueniente
sacerdotale officiū nō restituat̄·
Nullus eps g̃uamen seu seruile s
uicium ex vsu ꝯtra eccīasticam nor
mam abbatibꝫ seu clericis suis im=
ponat·vel interdictum sacerdotale offi=
cium precio interueniente restitu=
at·qd si fecerit sui officij periculum
subeat· ¶ Qui autem ideo pecuniā
accipiunt·vt ordinandis sacros or
dines nō tribuāt vel vt canonice e=
lectioni assensum nō p̄beant·ā eccle
sijs edificandis vel ꝯsecrandis lapi
dem bn̄dictum vel ꝯsecrationem sub
trahant multis argumētis accepte
pecunie rei ꝛ infames esse ꝓbantur
¶ Ait enim paschalis secundus

¶ Qui aūt·tra
ctauit·M questio
nem istam affir=
matiue nūc vult
eaꝫ tractaē nega
tiue·vtꝝ·s·sit si
monia daē pecuni
am vt non ordine
tur q̄s sꝫ quoniam
non habuit capl̄m
induxit leges q̄ i
h faciunt ad ꝓpo
situm vbi in eis a
liq̄d dicitur nega
tiue·q autem h
sit simoniacuꝫ ha
betur extra de si
mo·nemo·in fi·
¶ Infames·et
simoniaci large·
extra de simo·ne=
mo·ar·contra·C·de in of·testa·si quando· alij contra ꝓpter descrip=
tionem simonie·sed mortaliter peccant·ī·e·q·iij·vendentes·lau·sed
certe sunt simoniaci vt dicit illa decē·nemo·io·

Sunt q̄dā ſacrilegos ⁊ ſimoniacos alias non facit ad ꝓpoſitum ſ. ꝙ ſit ſacrilegiū ſic ꝓbat̄ ſi enim ille q̄ frangit emmunitatē eccleſie vel qui aliquid inde eripit ſacrilegꝰ iudicatur multo fortiꝰ qui facit ne eccleſia ordinetur vel ne ordines tribuant̄ vel impediat̄ alicuius electio vel ꝓmotio vt xvij q iiij ſi quis et ſ. ꝓx. §.

Tuterꝰ ad h̄ inducit has leges vt oſtendat pari pena mulctan tos q̄ precio inducti impediūt fieri qđ de iure fieri debet ⁊ q̄ faciunt qđ de iure fieri non debet tur ſ; ſi deo publicum eſt ad cuiꝰ accuſationem admittit̄ quilibet ď populo niſi infamis ſit. inſti. de pu. iuď. circa princi.

l ¶ Conſultis. voluſiano ⁊ libidiano et ff. ad l. cor. de fal. l. i. ff. ad l. iuli. de vi. p̄ua. ex ſenatus ꝯſul.

m ¶ Cornelie. cuiꝰ pena in libero homine eſt deportatio in ſeruo vltimum ſupplicium ff. ad l. cor. de fal. l. i. § vlti.

a ¶ Hortamı̄. forte ſe ꝑpat ne videatur quē iubē accuſaē inuitū. C. ut nemo inuitꝰ. ⁊c̄.

b ¶ Miniſtrāte. ſi is tal' ſit quē in ius vocari l; ꝑm ruf. ſ; ꝯt̄ ij q. i. ꝓhibent̄. ſo. et illud de maioribus ingr̄atibꝫ h̄ ď minoribꝫ ar. ff. de in iur̄. nec ingr̄atꝰ. et de in ius vo. l. ij vel h̄ de perpetuo iudice ar. ff. de rebꝫ creď. ꝓſidis. ⁊ l. p̄cedenti. et in aut. ut differē iuď. §. ſi tamē coll'. ix. ⁊ h̄ ne crimen eiꝰ multū remāeat. illď ď ꝑpali. vł' h̄ cū peccauit in ip̄a adminiſtratione. ibi ď eo q̄ eſt adminiſtrationem omiſit. ff. ď iuď. l. ij. §. legatis. in aut. ut iudic̄. ſine quoquā ſuffra. §. ſi q̄s aūt coll'. ij.

c ¶ Reportatus. reportabit enim q̄druplum ꝫ. l. ꝓx. xij. q. ij. cū deuotiſſimam.

Tā cū int̄ annū utilē i p̄ncipio pꝰ ꝯtinuū ff. ď calum. annꝰ.

g ¶ In q̄druplū. in q̄ ꝯtinet̄ rei pſecutio vt tm̄ triplum ſit pena. vt. ff. e. l. in heredem. §. ſi. et h̄ eſt verum cum ip̄e idē dat. nā ſi aliꝰ daret ꝓ eo totū q̄druplū eſt pena. q2 ille q̄ dedit repetit pecuniā quā dedit. ff. e. l. ſi q̄s ab alio. huius autem q̄drupli medietas dabitur fiſco et medietas ſpoliato.

h ¶ Cōpetit. nō ei qui dedit cum turpiter dederit ſ; ei ad cuius leſionem data eſt. vt ff. de calum. gn̄aliter. §. illud erit.

Concuſſionis crimen ꝯcuſſionis eſt cum q̄s minat̄ alicui. vt niſi ita vel ita faciat. ꝫ. xxiij. q. i. militare. tt. de cōcuſ. l. i. et ij.

k ¶ Publicum id eſt ordinarium. et h̄ ſemp. vł' nō ē publicū niſi cum q̄s pecuniā extorſerit. ⁊ h̄ eſt qđ ſequi

ſacrilegi ſunt iudicandi q̄ eccleſias dei non ꝑmittunt regularit̄ ordiari

Sunt quidam q̄ vel violentia vel fauore non permittunt eccleſias regulariter ordinari. hos etiam decernimus vt ſacrilegos iudicandos. ¶ Codice libro nono ad legē iuliam repetundaꝝ. Impatores ḡtianꝰ valētinianꝰ ⁊ theodoſiꝰ

Iuterꝰ ⁊ hortamı̄ vt ſi q̄s forte honoratoꝝ decurionum poſſeſſoꝝ. poſtremo etiā colonorum a cuiuſlibet ordinis iudice fuerit aliq̄ ratione ꝯcuſſus. ſi q̄s ſcit venalem ď iure fuiſſe ſententiam. ſi q̄s penā vł' precio remiſſam vel vicio cupiditatis ingeſtā. ſi q̄s poſtremo q̄cunq; de cauſa improbum iudicem potuerit approbare is vel adminiſtrante eo vel poſt amminiſtrationem depoſitam in publicum ꝓdeat crimen deferat. delatū approbet cū ꝓbauerit victoriam reportaturꝰ ⁊ gloriam.

¶ Itē in digeſtis. ti. ď calumniatoribꝫ. ¶ Vlpianꝰ

Si cū q̄s vt calumnie cā negociū faceret vł' non faceret pecuniā accepiſſe ď int̄ annū vtilē in q̄druplū eiꝰ pecunie quā accepiſſe ď poſt annū in ſimplum in factum actio cōpetit.

¶ Ibidem libro xlvij. titulo de ꝯcuſſione. ¶ Marcellus.

Concuſſionis iudiciū publicū nō ē. ſ; ſi ideo pecuniā q̄s accepit ꝙ crimen minatꝰ ſit poterit iudiciū publicum eſſe ex ſenatus ꝯſultis quibꝫ pena legis cornelie teneri iubent̄. q̄ in accuſationē innocentiū coierunt quiue ob accuſandum vel non accuſandū denunciandū vel nō denunciandum teſtimonium pecuniam acceperint ¶ Ibidē li. q̄dragesimoſeptimo ad legē iuliā repetundaꝝ. ¶ Marcellus.

Lege iulia repetundaꝝ tenet̄ q̄ cū aliquā ꝑtātē haberet pecuniam ob iudicandū vel non iudicādū decernēdūue accepit ¶ Venuleiꝰ. Vel q̄ magis vel minꝰ qđ ex officio ſuo faceret. ¶ Idem.

Eadē lege tenet̄ q̄ ob denūtiādū vł' nō ďnūciādū teſtimonium pecuniā acceperint ¶ Lege iulia repetūdaꝝ cauet̄ ne q̄s ob militē legendū mittēdūue es accipiat neue q̄s ob ſententiā in ſenatu ꝯſiliōue publico dicēdā pecuniā accipiat vel ob accuſandum vel non accuſandum. ¶ Marcellꝰ. ibidem

Lex iulia de repetundis p̄cipit ne quis ob iudicem arbitrumue dādum mutandumue iubendumue neue ob nō dandū vł' nō mutandū nō iubendum neue ob litem eſtiſtandā iudiciumue capitis pecunieue faciēdum vel non faciendum aliq̄d acceperit. hodie ex lege repetundaꝝ ex̄ ordinem puniunt̄ ⁊ plerumq; vel exilio puniuntur vel etiam durius prout admiſerint. Hac lege damnatꝰ teſtimonium publice dare aut iudex eſſe poſtulareue prohibetur.

Q II

Sequitur ſecunda queſtio qua queritur an pro ingreſſu monaſterij pecunia ſit exigēda vel exacta perſoluenda.

¶ Hoc vtrūq; licite fieri vtriuſq; teſtamēti ſerie ꝯprobat̄. Legit̄ enim in primo regum libro ꝙ anna detulit ſecum ſamuelē poſtq̄ ablactatꝰ fuerat in tribus vitulis ⁊ tribꝫ modijs farine ⁊ āphora vini ad domū dn̄i in ſilo. In actibꝫ vero apl'oꝝ legitur qđ multitudinis credentiū erat cor vnum ⁊ anima vna nec aliq̄d eoꝝ que poſſidebant quiſq̄ ꝓprium eſſe dicebat ſed erant illis om̄ia ꝯmunia ⁊ ſinguli vendebant predia ſua et ponebant p̄cia eoꝝ an̄ pedes apl'oꝝ. quoꝝ vnꝰ nomine ananias dum partem ſibi reſeruaret cum vxore ſua ſaphira. ſententia maledictionis accepta ante pedes apl'orum

n ¶ Innocentiū. ſecꝰ ſi nocentium xvi. q. vij. ſane.

Lege tenet̄. q2 reddit q̄druplū ⁊ infamis efficitur ff. e. l. eadem. §. i. h̄ crimen. etiam ex̄ ordinem punit̄. vt. ff. e. l. §. vlti.

p ¶ Legendū. i. eligendum vt eligatur qui non debet vel ꝯtrarium

q ¶ Ordmittendum. vt mittatur in legationē qui non eſt mittendꝰ vel non mittat̄ q̄ eſt mittendus.

Lex iulia. dādū. puta ad ꝓbandos fideiuſſores vel loco iudicis recuſati.

s ¶ Eſtimandamue. ne ſ. eſtimet litē maioris vel minoris ꝓ pecunia qđ q̄nq; facē tenetur. ff. ad l. aquil'. l. ꝓinde. §. notandum.

Qō. ij.

Sequitur. hec queſtio nō h; queſtionem ex̄ de ſimo. cum in eccleſie. meliꝰ ex̄. e. veniens et ex̄. e. q̄m ſimoniacā. vñ nec an̄ nec pꝰ poterit peti aliq̄d ut ſ. q. i. eos q̄ et ꝫ. e. q. iij. ſi q̄s p̄bendas. niſi forte monaſterium ita eſſet tenue ꝙ ñ poſſet ei ꝓuidē tunc enim bn̄ poſſet ei dici. nec eſſ; ſimonia. bn̄ recipemꝰ et ſi haberemus poſſeſſiones vnde poſſes ſuſtentari ar. ꝫ. e ſi quis ꝓpt. h̄ tamen videtur reprobare illa ꝯſtitutio quoniam ſimoniaca ꝙ p̄text ū pauptatis poſſit peti pecunia io. quicq̄d dicat io. ſi ſic dicant ſimonia eſt vt videt̄ dicē dec. expreſſe ex̄ ď ſimo. q̄m ſimoniaca. h̄.

u ¶ Multitudinis. xij. q. i. c. ij.

x ¶ Aliter h̄ non eſt veꝝ ſ; allegando hoc dicit.

y ¶ Sponte. quod licet. xix. q. iij. ſi qua mulier.

z ¶ Ex parte. ar. ꝙ non debeat quis communicata reuocare. de pe. di. iij. ſunt plures. xvij. q. iiij. ſunt qui opes.

P Lacuit· ex debito· ar· s· q i· placuit· ij· ꝯ· e· q· iiij· eccleſia· s· e· q· i· ſtatuim⁹ ꝯ· xviij· q· ij· eleutheri⁹· ꝯtra· ſo· ibi·

b ❡ Aliqd· aliud a ꝯuiuio vel ꝓcuratione· in auten· de man· ꝓncip· ❡ illud· in aut· vt nulli iudic· § nulli· ſʒ illam bene exigit ex̄ de ſimo· cū ſit· alia nō dʒ exigē· ſʒ ſponte oblata recipe poteſt· vel pt̄ dici ꝙ il la que ꝯſueuit recipe ꝓ ꝓcuracōe exigere poteſt q̄ſi ꝓ labore· ar· xij· q· ij· caritatē· vbi h̄ diu obtinu it· xviij· q· ſi· ſer uicium·

c ❡ Niſi añ dotē· imo nec ꝓmariuʒ lapidem ponē de buit· vt ꝯ· de con· di· i· nemo in aut· vt determinatus ſit numerus cleri corum· § inueſti gantes igitur· ꝯ x vi· q· vi· pie· ꝛ· c· frigentius· ſʒ h̄ o miſſum fuit· ꝛ iō eſt inſtaurandū· vel iam dedat p̄ us ſed h̄ debet fa cere inſtrumen tum· vnde ſi do tem non dediſſet ꝑus nunc eſt ꝯpel lendus qui fecit bi pom primari um lapidem· ſicut in eo qui ꝓmiſit rei publice pecu niam dare· ff· de poll· l· i·

d ❡ Eoꝝ· pluri bꝰ ḡ ſufficere dʒ eccleſia· vt· vij· q· i· illud· ꝛ de· ꝯ· di· i· h̄ quoq·

e ❡ Qui ibidem· ar· ꝯtra clericos qui alibi q̄ꝫ in ec cleſia ſua morant· s· di· xxxvij· de quibuſdam· ꝯtra ꝯ· xvi· q· i· gene raliter· xij· q· ij· conceſſo·

Q Uam pio· q̄ dā petebāt ab alijs vt darēt eis abbatē illoꝝ ſed hoc illi nole bant gratis cum eſſet eis vtilis· et h̄ eſt conſultatio an eis liceret ali quid dare·

g ❡ Reſponſuʒ· nō dubitauit pa pa q̄d iur̄ eſſet in queſtione ſed iro nice hoc dicit·

h ❡ Anxium· q̄a dubitatis vtrum ad dei cultum q̄ſ piam interuentu muneris prouocā dus ſit· ſed non ē dubitandum ex̄ d̄ ſimo· et ſi queſtio nes·

i ❡ Interuētu ꝯ· xxiij· q· iiij· debet ar· ꝯtra· s· xlv· di· qui ſincera· ſʒ non prohiberi videt̄ niſi pactio· nam et dando ꝛ honorā do ꝛ loquendo poſſum⁹ blandiri infidelibꝰ vt ꝯuertant̄· h· ſʒ tu dic ſi ſimoniacum ſi pagano vel heretico det̄ vt criſtian⁹ fiat· ar· ex̄ de ſimo·

querelam ſed videtur ꝯtra ꝙ cum me poſſum pecunia redimē· vt de pe· di· i· medicina· videtur ꝙ in alium poſſim· et ſilueſter promiſit om nibus munera qui vellent baptizari·

k ❡ Alimenta· que dabant apoſtoli pauperibꝰ ꝯuerſis· s· verſus pn̄· queſtionis· v̄· ſed illud·

l ❡ In concinne· quia non ꝯpetit oppoſitio·

m ❡ Quoꝝ· i· q̄a eorum·

n ❡ Negabat̄· ar· ꝙ anathemati zato debet dari e limoſina· s· di· xl ij· q̄eſcam⁹· xi· q· iij· quoniam· xxi ij· q· iiij· debʒ ꝯt̄· ſed illud d̄ iam ca tholico· xvi· q· i· ſi cupis· ſed ꝯtra· v· q· v· c· ij·

o ❡ Pactio· non remouet̄ ñ pactio inhoneſta· nam ho neſta non remoue tur· ar· xxiij· di· quanq̄· s· di· c· in ea ſinodo· ar· xvi ij· q· ij· eleutheri us· ex̄ de p̄b· ſig nificatuʒ· xvij· q· vij· per laicos· s· di· lix· h̄ ad nos· vij· q· i· c· muta tiones· h̄· no· viij· q· iij· in ſumma·

p ❡ Cōuentio· no men ꝯuentionis e gn̄ale· ff· de pac· l· i· § ij·

q ❡ Poſtmodū· ar· ꝙ lʒ poſt q̄d ñ lʒ ante· vt ꝯ· viij· q· iij· talia· ꝛ· c· artald⁹· ar· ꝙ nō licet añ nec poſt· vt· s· e· q· i· cos· ꝛ quodlibet ante q̄d non poſt vt· s· di· iiij· in iſtis· et ij· q· vi· quoc epi ſcopi· ꝛ· viij· q· ij· dilectiſſim⁹· s· e· q· i· eos ꝯt̄· ſo· ibi ex pactione· datū fuit quicquid da tum fuit· h̄ vero ex mera libertate vel gratia ſubſi dij ꝯcedit̄· ad hoc extra de ſimo· et ſi queſtiones·

r ❡ Subſidij· vl̄ honoris· vt ꝯ· e· q· iij· ex multis· ff· man· ſi remunerā di· ꝛ certe hoc ca ſu idē eſt ante ꝛ poſt ſed hoc fit h̄ ꝓpter preſumpti onem vitandam· et h̄ ſoluit contra· s· e· q· i· cos· ſed ex quo ambitio preceſſit et petitio pecunie· certa nichil etiam poſt vel gratia ſubſi dij debuerunt percipere· ar ꝯ· e· ſicut epiſcopum· in ſi· a ꝯtrario ſenſu·

cecidit mortu⁹· Hinc liq̄do apparet ꝙ ingreſſuri mōſterium ſua debent offerre rectorib⁹· nec alit̄ ſunt reci piendi ñ ſua obtulerint· Sed aliud eſt ſua ſponte offerre aliud ex acta perſoluē· Anna mr̄ ſamuelis non ex acta neq̄ petita· ſʒ ſponte munera ſacerdotibus obtulit· credentes ſua ſponte offerebant apl̄is vt indigen tium nec̄citatib⁹ deſeruirent que in ſtante perſecutione infidelium eis poſſidē non licebat Ananias q̄ꝫ non ideo damnatus eſt qꝛ ſua nollet of ferre· ſʒ qꝛ ſpiritui ſancto mentitus precia eoꝝ que apl̄is obtulerat ex parte fraudabat· Non ḡ hijs auc toritatibus permittit̄ rectorib⁹ ab ingreſſuris aliq̄d exigē· Sʒ ſponte oblata ſuſcipere· qꝛ illud damnabi le eſt h̄ vero minime ❡ Vnde in bra carenſi ꝯcilio legit̄ ſecundo·

Pro dedicandis eccleſijs nichil om nino exigatur·

P Lacuit vt quotiens ab aliq̄ fi delium ad ꝯſecrandas ecc̄ias epi in uitant̄· non q̄ſi ex debito mun⁹ ali q̄d a fundatoꝛe exigat̄· ſʒ ſi ipſe qui dem aliq̄d ex ſuo voto obtulerit nō reſpuat̄· Si vero ā paupertas illum aut neceſſitas retinet nichil exigat̄ ab illo· h̄ tamen vnuſq̄ſq̄ epoꝝ me minerit vt non ꝑus dedicet ecc̄iam niſi ante dotem baſilice ꝛ obſequm ipſi⁹ per donationē cartule confir matam accipiat Naʒ non leuis cul pa eſt iſta temeritas ſi ſine lumina rijs vel ſine ſubſtantiali ſuſtentatio ne eoꝝ q̄ ibidem ſeruituri ſunt tan q̄ꝫ domus ꝑuata ꝯſecretur eccleſia· ❡ Ideʒ bonifaci⁹ vrbis rome eps̄ ſcribit vniūſis carolitane ecc̄ie ce nobitis· Ab hijs qui ad conuerſio neʒ accedunt nil eſt exigenduʒ nec precio aliquis ad ꝯuerſionem eſt in uitandus·

Q Vam pio mentis affectu fr̄es cariſſimi vr̄e de ſtitutioni rōna ꝯpatiat̄ eccleſia vob̄ fortaſſe eſt incognitum ſʒ ꝯgnitori omnium non incognitum habetur·

Dubitationi autem vr̄e q̄d idoneū dem⁹ rn̄ſum· deum teſtificoꝛ· ipa q̄ꝫ me dubitatio reddit anxium ꝛ inep tum· Nunq̄ eñ legim⁹ domini di ſcipulos vel eoꝝ miniſterio ꝯūſos· quempiam ad dei cultum aliq̄ mu neris interuentu ꝓuocaſſe· ñ forte de pauperꝝ alimento q̄s inconcinne ꝓponat quoꝝ nulli cuiuſcunq̄ ꝓfeſ ſionis eſſet victualia negabant̄ Sci mus equidem ꝙ omne datum opti mum ꝛ omne donum perfectum de ſurſum eſt a q̄ bone voluntatis do num accipit q̄ ſancto deliberationis arbitrio ḡtis deo ſeruire diſponit· Reſtat ḡ ut q̄ ꝓ aliq̄ eccleſie ſuſcep tione munus accipit dei donum q̄d a patre luminum deſcendere debuit vendat· munus autem largiens im portun⁹ emat· q̄d autem de dñi do ni venditorib⁹ vel emptorib⁹ conſe q̄tur ꝯcludi neceſſe non eſt Cauete ḡ fratres q̄ꝫ ſit ambiguum ꝙ expe tiſtis· ꝯſilium· Nō q̄dem ſḿ vr̄e vo luntatis ꝓpoſitum nulla inuenim⁹ ratione ꝯfirmatum· veruntamen ſi vr̄e voluntati a d̄o ē oportun⁹ quē petiſtis dum tamen omnis abſit pa ctio omnis ceſſet ꝯuentio· nullaq̄ vr̄e eccleſie fiat diſtractio accedat ḡtis d̄o ſuire incipiat ſuiq̄ regimi nis deuotum geſtet obſequium· at poſtmodum vos q̄ſi ſubſidij gratia aliq̄ ſue eccleſie munera largiri fra trum ſolatio romana permittit ec cleſia· ❡ Vrbanus papa·

N Vllus abbas ꝑcium ſumē vel exigē ab eis q̄ ad ꝯuerſionem veni unt aliq̄ pacti obſeruatione vel oc caſione preſumat· Regulam antiq̄ ſequens nulli unq̄ aliq̄d de ordina tionibus omnino accipiendum eſſe ꝯſtituo· neq̄ ex datione pallij neq̄ ex donatiōe cartaꝝ· neq̄ ex ea quā per noua ambitionem ſimulatio in uenit· appellatione paſtelli· qꝛ enim in ordinando epo pontifex manum imponit· euangelicam lectionem mi niſter legit· confirmationis autem

Sicut miniſter .i. archidiaconus cum examinat ordinandos .xxiiii. di. quando. b ¶ Vocem .i. lectionem euangelicam. ex. de ſimo. c. i. s. c. pro ex. §. regulam. ⁊ ar. s. pro ex. ſuperiori palea. c ¶ Calamū .i. ſcripturā quā ordinatus recipit ab ordinatore ne dubitetur de eius ordinatione. vt .3. ij. q. i. legū. h' olim. b. vel h' intellige cū habet ſalarium de publico. vel dic q' in collatione ordinis non eſt diſtinguendum an habeat ſalarium de publico vel nō nam dic q' in collacōe ordinis nec pro labore nec pro carta debeat aliquid accipere. ſ; epus pcuret ita vt ſine muneris alicuius acceptiōe ſcribatur. nec tenet lex in autē. de ſanctis epiſcopis. §. quarto. d ¶ ambigentis. vbi em̄ cā nō adeſt viciū nō imputatur. lix. di. hijs omnibus. e ¶ Conſuſationem .i. fidez ⁊ cultum dei. lxi. di. §. hijs omnibus. f ¶ Opponit. ad id q' dixit nichil exigendum ab ingreſſuris. q̄ſi diceret indifferenter oēs debent ſuſcipi vt paſcantur de rebꝯ ecc̄ie exceptis talibꝯ de q̄bꝯ loquitur in ſequentibꝯ. cā. g ¶ Honora. que dn̄t ſūptibꝯ ecc̄ie ſuſtentari. et vidua q̄nq; dr que nondum virū habuit. vt. ff. de v. ſig. malum. §. viduam. h ¶ Viduas .i. que ſicut a viris ita ⁊ a rebus et amore mundi ſunt deſtitute. i ¶ Non recipiātur. ut ſuſtentent' ſumptibus eccleſie ſi ſua darēt eccleſie. xij. q. i. illi s. xlij. di. §. i. s. di. xlvij. ſicut. k ¶ Sufficiat. ar. q' non teneant' canonici recipe aliquem vltra q̄ꝫ facultates ſufficiāt. de ↄ. di. i. omnes. ex. de inſti. c. i. l Clericos. ps eſt illius. ca. 3. xvi. q. i. c. qm̄. m ¶ Accipiūt. et in alios vſus ↄūtunt. ⁊ ſic intellige ſeq̄ntia. c. cū ſcz male diſpenſant 3. xij. q. i. illi qui n ¶ Sacrilegium. ar. q' ſtipendia ecc̄iaſtica non ſūt danda hijs quibus ppa ſufficiunt. vt. xij. q. i. illi q̄. ar. ex. de ſimo. cum ſit romana. nec vlla ecc̄iaſtica ar. ↄ. xij. q. ij. caritatē. ⁊ ff. de reg. iur. ſm natu

eius epl'am notarius ſcribit. ¶ Item gregorius in regiſtro.

ab ordinato non debz aliq̄d exigi ſ; voluntarie oblata ſuſcipere licet.

Sicut epm non decz manū quā imponit vendē. ita miniſter vel notarius non dz in ordinatione eius vocez ſuā vel calamū venundaē. Is aūt q̄ ordinatus fuerit ſi nō ex pacto neq; exactus ac petitus pꝯ acceptas cartas ⁊ pallium offerre aliq̄d cuilibet ex clero g̃tie tm̄modo cauſa voluerit. h' accipi nullomō phibemus. quia eius oblatio nullam culpe maculam ingerit que non ex ambientis petitione proceſſit. ¶ Auctoritate bonifacij patenter oſtenditur. q' ſicut nullus precio eſt inuitandus ad ↄūſionez. ita nulli pecunie interuentu ecc̄ie largiri oportet ingreſſū Auctoritate vero greg. daē intelligi q' p ingreſſu ecc̄ie non licz pecuniam exigere ſed ſpontanee oblataz ſuſcipere licz. Item opponitur illud apl'i ad timotheum. ¶ Viduas honora que vere vidue ſunt. que autē non ſunt vere vidue. id eſt que ſuis vel parentum opibꝯ ſuſtentari poſſunt non recipiant' vt ecc̄ia ſufficiat hijs que vere vidue ſunt. ¶ Itē ieroni. ad damaſum papam.

Qui ſumptibꝯ ppriis ſuſtentari non poſſunt ab ecc̄ia ſtipendia accipiant

Clericos aūt illos ↄuenit eccleſie ſtipendijs ſuſtentari quibꝯ parentum et ppinquoꝝ nulla bona ſuffragant'. Qui aūt bonis parentū ⁊ opibꝯ ſuis ſuſtentari poſſunt. ſi q̄d pauperꝝ eſt accipiunt ſacrilegiuz pfecto ↄmittunt. ⁊ p abuſionē taliuz iudicium ſibi manducant ⁊ bibunt. ¶ Itē pſper in libro de ↄtēplatiua vita caplo. x. Quibꝯ ſua ſufficiunt alimentis ecc̄ie non ſuſtentent'

Paſtor ecc̄ie hijs q̄bꝯ ſufficiūt ſua non debz aliq̄d erogare. quandoq̄dez nichil aliud ſit habentibꝯ dare q̄ꝫ perdere. Nec illi q̄ ſua poſſidentes ſibi dare aliq̄d volunt ſine grandi ſuo peccato. vnde pauper victurus erat accipiunt. De clericis q̄dez ſpiritus ſanctus dicit. Peccata populi mei ↄmedunt ſed ſicut nichil habentes pprij non peccata ſed alimenta quibꝯ indigē vident' accipiunt. ita poſſeſſores non alimēta quibꝯ abundant ſ; aliena peccata ſuſcipiunt ¶ Verꝝ hijs auctoritatibꝯ phibent' ab eccleſia ſuſcipi ñ illi q̄ quondam fuerunt diuites ſed poſtea omnia reliquerunt. vt petrus matheus ⁊ paulus aut pauperibus diſtribuerunt vt zacheus. q̄ eccleſie rebꝯ adiunxerunt. ſicut illi qui predia ſua vendentes ponebant precia ante pedes apoſtolorum. ut eſſent illis omnia ↄmunia ſed illi qui in domibꝯ parentum reſidentes vel ſua relinquē nolentes eccleſiaſticis facultatibꝯ paſci deſiderant. ¶ De q̄bꝯ in eodem libro pſperi ſubinfertur.

qui ſua relinquere non vult ſumtibus eccleſie ſuſtentari non debet.

Si q̄s ppē h' non vult ſua relinq̄re ut habeat vn̄ viuat ut q̄d accipit vnde rationē reddat. vt q̄d peccatis alienis ſua multiplicat. Idem. Non eſt meum dicere q̄le peccatum faciunt q̄ cibos pauperꝝ preſumendo ſuſcipiunt q̄ eccleſiam quā iuuare de ppriis facultatibꝯ debuerant ſuis expenſis inſuper grauant. ppter h' fortaſſis in congregatione viuentes ne aliquos pauperes paſcant. ne aduenientes excipiant. q̄ ne ſuum cenſum quotidianis expenſis imminuant. Qui ſi aliq̄d de fructibꝯ ſuis eccleſie velut p ipſa ſua expenſa contulerint non ſe preferant inani iactantia illis quos nichil habentes paſcit et veſtit eccleſia quia profecto perfectior eſt ille qui ſe mundi rebꝯ expoliat. aut qui cum nichil habuerit nec habere deſiderat q̄ꝫ ille qui ex multis que poſſidet eccleſie aliquid preſtiterit ac ſe de eo

ram. So. q' h' dr exhortatio ē non p̄ceptum. vel de hijs loquit' q̄ occaſione patrimonij ampliandi q̄d habent a diuinis ſe ſubtrahunt obſequijs quibꝯ ſe abſentantibꝯ dandum non eſt. vel h' de q̄rta pauperibus debita que dari prohibetur abundantibꝯ. panis enim egentium. ⁊c. vt. 3. xiiij. q. v. c. ij. in ſumma. ſi abundantes de bonis eccleſie ſuſcipiunt ſiue abſentes ſiue preſentes licet non debeat eis denegari portio quia nemo cogitur ſuis ſtipendijs militare mortalit' peccant preſertim ſi ex cupiditate reſeruant ſua 3. e. §. verꝝ. cum. c. ſeq̄ uē. dic ſi ſint tales hn̄tes pātrimonium amplū q̄ hn̄ diſpenſāe dando pauperibꝯ ⁊ alijs quibꝯ debent dare tales poſſunt hn̄ habē ſtipēdia eccleſie. ar. xij. q. i. illi. o Paſtor. pauper. panis egentium vita pauperis eſt qui fraudat illum homo ſanguis eſt. vt. 3. xiiij. q. v. c. ij. ⁊ iij. q. i. nulli. et. c. illi autem. p ¶ Suſcipi. vel ſuſcepti. nō enim tm̄ de ſuſcipiēdis loquitur. q ¶ Petrus. non videt' ↄpētē exemplum de petro q̄ fuit paup piſcator. ⁊ ita tm̄ paupertatem reliq̄t ppter amorez dei ſic faciunt multi templarij et hoſpitalarij. ⁊ quaſi omnes religioſi. r Si q̄s. ut q̄d. xij. q. i. expedit. xxiij. q. vij. q̄d aūt. xij. q. i. c. illi autem. s ¶ Peccātis alienis. i. pro rebꝯ oblatis pro aliorum peccatis. t ¶ Pro ipſa ſua expēſa. ar. aliquē poſſe dāe ecc̄ie de ppriis pro ſua ſuſtentatione. h' nō eſt verꝝ. ſi illud fiat ſine pacto. vt ex. de ſimo. tua nec excuſat paupertas. ex. e. qm̄ ſimoiaca u ¶ Iactātia. nā nocet iactantia. vi. q. i. imitare x ¶ Expoliat. nā tunc dicitur in co manē ſpiritus ſanctus cum voluntariam diligit paupertatem. de pe. di. ij. querendum. diuites tamen cū bonis. ⁊c. xxx. di. h' ſcripſimus. y ¶ Quia perfectior. i. expeditior. ad ſuiendum deo eſt. A certos. diſpenſationis. 3. xij. q. i. expedit.

a ¶ Accipit·i·accipe debet· b ¶ Diſpenſat·i·diſpenſaē debet·tam ſi bi ꝙ aliis c ¶ Aut pauperibꝰ·qꝺ ei licet·xij·q·iij·c·i·ij·et·iij· b ¶ Cum perfectione·i·expeditione ad ſeruiendum deo· c ¶ In domibꝰ ꝫ·de·ↄ·di·v·in omnibꝰ·contra ꝫ·xij·q·i·neceſſaria · ↄtra ꝫ·xij·q·ij·nobis·ſo·hic·loquitur de clericis indigentibus quibꝰ tenet̄ ꝓuidere ſic̄ aliis pauperibus· iſti tales accipi = unt ab eccleſia n̄ quia clerici ſ꜄ q̄a pauperes ·xxxij· di·ſi qui·ar·cano nicis licere bene= ficia diuidere vt priuatim percipi= ant qꝺ in cōmuni ſoliti erant habe re vt·s·di·xxxij· ſi qui vero·

ſpirituale percipiendi eccīam ⁊ ipſam p̄bendam·ſ꜄ modo emē ſimonia cum eſt·q̄nq꜄ dicunt̄ ipſi fructꝰ prebenda q̄s emē non eſt ſimoniacuꝫ· vt·ex̄ ne p̄la·vi·ſuas·c·vl·n̄ forte q̄s emerit fructꝰ ab inicio ſue or dinationis vel inſtitutionis in ipſa eccīa vt hēat dum vixerit ar ꝫ· e· ꝗ q̄s obiecerit·et·c·ſaluator· tunc eīm ita ſunt annexa vt q̄ ꝓuat̄ offi cio et ꝓuet̄ illis · vt·lxxxi·di· ſi q̄s ſacerdotum·

f ¶ Qui in ſacra rio ꝫ·xiij·q·i·§·q̄a ergo·xvi·q·i·ca· penulti·
g ¶ Percipe·xij· q·ij·caritatem ·
h ¶ Manibꝰ ꝫ·x· q·iij·cauendum ꝫ· xxi·q·i·clericus·
i ¶ Vſus ſum·ne ea occaſiōe pſeu= do apoſtoli acci= perent· et ſic in p̄ dicatione perſiſte rent · nam ex quo videbant·eum nō acipere verecun= dabantur et ipſi accipere·
k ¶ Gloriā·quaꝫ habeo apud deuꝫ de ſ꜄ qꝺ non acci pio·vel ſi accipe= rem cum ſcādalo vel vltra ꝙ debe rem·vel ſi p̄dica= rem eo obtētu ut acciperem·

Clerici·de ſer uiunt· infir mi ſuiunt · ex̄ de clerico·egro·c·i· ff·de ſta·li·cū he= res·§·ſticbus·
m ¶ Meritū· ſic̄ xij·q·ij·vultera= ne·et·c·de reddi= tibꝰ·ſ꜄ ꝫ·xvi ·q·v ij·c·i· contra ſed ibi ſoluitur·
n ¶ Meritum·ut p̄ſbri plus ꝙ alij pcipiant·vt·s·lx xiiij·di· ↄſuluit· ꝙ nō ē in alia ſo= cietate· ff·ꝓ ſo= cio verū·§·ſed cū tres· Qō·iij·

Sed adhuc hic depin gitur·iij· queſtio · ſcilicet· an ingreſſum vel prebendas eme= re ſit ſimoniacuꝫ· p̄mum membrum expeditum eſt·s· e·ↄx·q· ſcd̄m ex pedit̄ ſ꜄·⁊ nota ꝙ prebenda q̄nq꜄ di cit̄ ius quoddam

qꝺ preſtiterit forſitan iactat ¶ Ec ce q̄ ꝓhibent̄ ſuſcipi ab eccleſia Illi vero q̄ ſua omnia relinquunt vl' pau peribꝰ diſtribuunt vel eccīe rebꝰ ad iungunt et ab eccīa laudabilit̄ ſunt ſuſcipiendi ⁊ eiꝰ opibꝰ ſunt ſuſten= tandi· ¶ Vn̄ in eodem li·legitur·

Quia ſua relinquūt vl' paupibꝰ diſ tribuūt vel eccīe rebꝰ adiūgūt lau dabilit̄ eccīaſtica diſpenſat·

Sacerdos cui diſpenſationis cu= ra ↄmiſſa ē non ſolum ſine cupidita te ſ꜄ etiā cū laude pietatis accipit a ꝓplo diſpenſanda et fidelit̄ diſpenſat accepta q̄ omnia ſua ā parentibus reliq̄t ā pauperibꝰ diſtribuit· ā ec= cleſie rebus adiunxit et ſe in nume= ro pauperꝫ paupertatis amore con ſtituit·vt vnde pauperibus ſubmi= niſtrat· inde ⁊ ipſe tanꝙ pauper vo luntariꝰ viuat Clerici quoq꜄ quos pauperes natiuitas fecit cum perfe ctione virtutis vite neceſſaria ſiue in domibꝰ ſuis ſiue in ↄgregatione vi uentes accipiant· q: ad ea accipi= enda non eos cupiditas ducit · ſed viuendi nc̄citas cogit· De talibus videt̄ dicē ap̄lus Qui in ſacrio ope rant̄ que de ſacrio ſunt edant ⁊ qui altario deſeruiunt cum altario parti cipent̄· Qui n̄ ſ꜄ de ↄceptoribꝰ ſuaꝫ facultatum vellet intelligi nunꝙ ſe cutus adiungeret·ita ⁊ deꝰ ordina uit hijs q̄ euangelium enuntiant de euangelio viuē· De euangelio vi= uunt qui nichil habere ꝓprium vo= lunt · q̄ nec habent nec habē aliq̄d concupiſcunt non ſuoꝫ ſ꜄ omniuꝫ poſſeſſores· Quid eſt aliud de euan= gelio viuere niſi laborantem inde v bi laborat neceſſaria vite percipe · ap̄lus tamen q̄ ſic euangelium pre dicauit·vt neceſſaria ſibi ſuis mani bus miniſtraret ↄ ſe ↄfident̄ loq̄tur ego autem nullo hoꝫ vſus ſum · et q̄re dixerit ſecutus aperuit dicens· Expedit m̄ magis mori ꝙ vt glori am meam q̄s euacuet Euacuari di cit gloriam ſuam ſi ab eis q̄bus pre dicabat voluiſſet accipē vite tempo ralis expenſam· Nolebat q̄ppe in p̄ ſenti ſui laboris fructum ſ꜄ in futu= ro percipē· ¶ Iteꝫ ex ↄci·agateſi

Iuſ̄ meritum laboris clericis ſacdo tes eccīaſtica ſtipendia diſtribuant

Clerici omnes q̄ eccīe fideliter vigilanterq꜄ deſeruiunt ſtipen= dia ſanctis laboribꝰ debita ſm̄ ſui= cij ſui meritum per ordinationeꝫ ca nonum a ſacdotibꝰ ↄſequantur· ¶ Multoꝫ auctibꝰ luce clariꝰ ↄſtat ꝙ ab ingreſſuris monaſterium non licet pecuniam exigē· ne ille qui exi git ⁊ ille q̄ ſoluit ſimonie crimen in currat·

Q· III

Sed adhuc obicit̄·Qꝺ q̄ in greſſuri mōſterium pecuni am tribuunt non ꝓpoſituꝫ religionis ſed participationem ſti= pendiorum eccleſie emunt· Tempo= ralia ergo non ſpiritualia emen= tes nequaꝙ ſimoniaci habendi ſunt ¶ Hijs itaq꜄ reſpondet̄· Non ſoluꝫ q̄ ſpiritualia ſ꜄ etiam q̄ temporalia eis annexa precio accipiunt ſimo= niaci iudicant̄· Vnde malachias lo quens ex perſona dn̄i Quis eſt inq̄t in vobis q̄ claudat oſtia ⁊ incendat altare meum gratuito· Non eſt vo luntas m̄ in vobis dicit dominꝰ ex= ercituum ⁊ munꝰ non accipiam de manu veſtra· Oſtia claudē non eſt ſacri muneris officium ſ꜄ tantum ſi bi adiunctum· ¶ Item greg'·ſcri= bit vniuerſis iſpanis epiſcopis·

De hijs q̄ ſacros ordines muneriꝫ acceptione vendunt vel diſpenſant·

Audiuimꝰ dilciſſimi qꝺ nos au diſſe oportuit ſ꜄ audiſſe ꝓfec to non libuit quoſdaꝫ ſc꜄ eſſe ſacro rū ordinum ꝓfeſſores q̄ ſ꜄ muneꝫ dacōe vel acceptione dei eccīas vel eaꝫ bn̄ficia ſibi vſurpant· Qꝺ q̄deꝫ ſcelꝰ vos iam non dudum acrit̄ cor rexiſſe vehement̄ admiram̄· Iuſte e nim vterq꜄ corripiendꝰ eſt ⁊ a ſanc te liminibꝰ eccleſie ſ꜄mouendꝰ·⁊ q̄ ꝓ eccleſie ambitu munera largit̄·⁊ qui vt eccleſiam adeat quicꝙ preſu mit accipere · iſte quippe donum dei emere ſ꜄ autem vendere preſumit·a ſacrilegio ꝗ ſ꜄ facinus non diſpar dixerim· cum id qꝺ ſponte et ſacro deliberationis arbitrio g̃tis fieri de buit ſ꜄ pecunie pactione cauſatur Quare fratres cariſſimi que taliter facta ſunt curioſe reuellite infecta ꝓhibete·vn̄ſq꜄ iuſſionibus reſiſten= tes digno anathematis vinculo per cutere non dubitate· ¶ Item

o ¶ Annexa·ar· qꝺ idē iur̄ ē i vno ↄnexoꝫ qꝺ in al= tero·vn̄ q̄ ꝓuatꝫ bn̄ficio et officō· vt·s·di·xxviij·ↄ cernimꝰ·et·di·lx xxi·ſi quis ſacer= dotum·et·c·eos· s·di·l·ſtudat·ↄt̄
q ¶ Oſtia ·i·qui gerit officium o= ſtiarij··vnꝺ dr̄ ꝙ emere huiuſmodi officium oſtiarij vel pulſādi camu panas ſit ſimonia cū cum illud ſpec tat ad officium p̄ micerij· xxv ·di· perlectis· qꝺ con cedo· ſ꜄ emē quā= cūq꜄ adminiſtra= tioneꝫ reꝫ eccle ſie · puta ꝙ det panē vel vinuꝫ in refectorio vl' cu= iuſcumq꜄ alteriꝰ rei dic̄ ſimoniacū eē ar· s·e·q·ſi q̄s ep̄us ·ꝓpe ſi ꝫ·c· q·ſaluator· ⁊ dic̄ ꝙ licite pt̄ dari pecunia alicui vt ſuſcipiat tale of= ficium ſ꜄ tamen il le non poſſet da= re pecuniaꝫ vt ei daret̄ et ſic aliq̄d licite poteſt ven= di ſ꜄ non emi pt̄·a lij dicunt ꝙ tunc eſt ſimoniacum e mere aliquam ad miniſtrationeꝫ ec cleſiaſticam cū a liq̄d ſp̄uale hꝫ an nexum· vel talis eſt ꝙ per clericū tantum cōſueuit exerceri·⁊ ratiōe officij qꝺ magsi

Acredo Audiuimus · ſacrilegio·⁊ a cri mine le ·ma·xv· q·iij·ſane·ij·q·i· in primis

r ¶ Cauſatur·id eſt in cauſam du= cat vel ꝓ cā ·ſ· acceptione vl' da tione pecunie fit· vel·
s ¶ Cauſat̄ ·id ē facit· vnde cauſā ri·i·accuſari dēat

SI qs reſtituẽ· ſꝫ cui dices reſtituendam talez pecuniaz· videtur ꝙ ei in cuiꝰ ignominiaz data eſt· vt· xvij· q· iiij· ſi qs in atrio· xv· q· vi· cũ multe· xxvij· q· i· ſi qs rapuerit· ex̃ de ſimo· de hijs· in auẽ· de ſanc· ep̃· §· ſꝫ neqꝫ· ex̃ de ſimo· audiuimꝰ· econtra vid̃r ꝙ illi q̃ dedit il lam· ex̃· c· ti· veniens· Itez vid̃r ꝙ illa pecunia nõ deberet remanẽ· pe nes ecc̃iam cũ pe trus dixerit· pe cunia tua· ⁊c̃· s· q· i· petrꝰ· et· c· q̃ ſtudet· itẽ qꝛ ope tit fiſco pſecutio· eoꝝ q̃ ſcelere o quesita ſunt· ff· d̃ iur· fiſ· lucius· ff· d̃ donac̃· inẽ viꝝ· ⁊ vxo· cum ſ3 ſta tus· §· vl·

SI qs· ſuſpen daẽ· i· depo naẽ· lxxxiij· di· c· i· vel dic ut· s· e· q· i· quicquid·

e ¶ Ita membra ꝗ· iij· q· ix· pura· az· xij· q· ij· digno uimꝰ· s· di· lxiij· in ſinodo· ar· ẽ ſ3 ꝙ itez iuris ẽ ſ3 i toto ꝙ ẽ etiaz in pte ⁊ maiori qd̃ i minori· xxij· q· v· d̃ forma· ex̃ d̃ pb̃· maioribꝰ· ⁊· xcv· di· eſto· ff· ꝓ de relic̃· l· iij·

QUeſitũ ẽ· ſm h· tit· c· e· qdã epi tulerant ecc̃ias qſdã cũ oĩ iure ſuo qbuſdaz locis religioſis· mortuis perſonis illaꝝ eccia· col lataꝝ epi vole bant in ecc̃ijs in ſtituere clericos ꝓ ſua voluntate ñ abbates daret eis pecuniam· di citur ꝙ talis pe cunie dacio ſimo niaca eſt ar· ab h· xvi· q· ij· c· i· alij caſus inutiles cõ ſueuerunt ſ3 nota ri quos omitto·

e ¶ Data· a pde ceſſoribꝫ ſuis vel ꝓ redemptione a nimaꝝ ſuaꝝ·

f ¶ Cõpellebãt· et merito· qa ⁊c̃·

g ¶ Ab annis tri ginta· ꝓpẽ qd̃ cre debatur aliqd̃ iur acq̃ſitum epõ qa per triginta an nos et vltra rece pit hmõi redemp tionem a mõaſte rijs· ſꝫ nõ ẽ ita qa furtiue recepit ⁊ iõ nõ pſcp̃ſit· Itẽ lꝫ mõachi ſingul' ãnis emerẽt ius inſtituẽdi· nõ tñ ex h3 epis fuit acq̃ſituz ius inſtituẽ di et lꝫ h3 fuit ſimonia ex pte epoꝝ non tñ ex pte monachoꝝ qꝛ illi qd̃ eoꝝ fuit redimebant qd̃ licite facẽ potuerit· vt dixi· s· e· q· i· nul lus· et ſic ſimonia pt̃ eſſe ex vna pte ⁊ non ex alia· ſic fuit in giezi· ſicut et ſponſalia pñt eſſe ex vna pte ex altera nõ· ex̃ de ſpõ· impu· de illis· et plura ſiĩa nota· xxxij· q· v· ꝓpoſito· et lꝫ epus peccet in recipi endo pecuniam· tñ monachi non peccabant dando· vt· xxxiij· q· i· qd̃ culpatur· otrarium h3 ſignaẽ· ꝗ· xvi· q· iiij· poſſeſſiones· ſed non eſt otrarium qꝛ monachi licite queſierant iſta altera· vñ non habuerunt ea iur̃ pſcriptionis ſꝫ ex iuſta donatione·

b ¶ Et ſup̃· h3 dictio ſup̃ ad modicũ tẽ pus referẽ· ff· ex quibus ca· ma· ab hoſtibus· §· ſed qd̃ ar· ff· de v̉· ſi· h3 adiectio·

i ¶ Redemptio ne· ſꝫ nunq̃d ẽ lici tũ redimẽ· h3 no· s· i· q· i· nullꝰ epũ grauamen· et x· vi· q· vl· decimas· ij· dici eñ pt ꝙ v bicũqꝫ qs ſcit ad ũſarium ſuũ non credẽ ſe ius habẽ redimat vexatio nem ſuam· ſꝫ qua re non deponunẽ iſti epiſcopi· quia non agiẽ ab h3·

k ¶ Saluo vtiqꝫ nõ enim pleno iu re omnino vidtur donaſſe eccleſiaſ· ep̃s nõ pt̃ dare ſi ne cõſenſu capli· ex̃ de donac̃· pa ſtoralis·

l ¶ A que· vel ꝓmiſſa· tercij ca ſũ habes· s· vl' re tẽta· ut ex̃ d̃ traſ ac· ſup· nã remit tere ẽ dare· ex̃ de teſti· veniẽs· ꝗ· ff· de calũp· l· ij· et i ta in ſpũalibꝫ nõ pt̃ intervenire traſ actio· cũ hijs tri bus modis tñ ſi at· ſꝫ nec pmuta tio pt̃ fieri ſuper beneficio habito· vl' habendo aliaſ bene· ut ex̃ d̃ re· pmu· queſitũ· nec etiã traſactio· vt ex̃ d̃ tranſact· ſup eo· ar ex̃ de of fi· iudic̃· dele· ſi qñ· ſꝫ ibi facta ſu it tranſactio non ſup bñficio ſꝫ ſup ꝓpetate· ⁊ ſic in telligẽ ex̃ d̃ deci· ex multiplici· io· Itẽ ſup re ſpũali tanq̃ ꝓperate pt̃ fieri pmutacõ· ex̃ de rez· pmu· ab qñes· non tñ vt deẽ tpale· ex̃ de rez· pmu· c· vl· Illd̃ aũt dubium nõ ẽ qn amicabil' opoſitio poſſit in teruenire· ex̃ de traſacti· c· ij· Itẽ ⁊ auctoritate iu dicis pt̃ interue niẽ pecunia vt ex̃ de pb̃· niſi in fi· ex̃ de tranſact· ſtatuimꝰ· ff· de hijs qui no· infa· furti· io·

rothomagenſi epõ ⁊ gallicis omibꝫ

De hijs qui eccleſias vel eccleſiaſti ca beneficia vendunt·

SI qs dator vel acceptor dei ecc̃ias vel ecc̃iaſtica bñficia que q̃ dez pbendas vocant ꝓ pecunie inẽ uentu ſuſceperit ſiue dando emerit ſiue accipiendo vendiderit· a ſimoni aca non excludiẽ perditione· Sꝫ ſi perſeuerans fuerit perpetua mulcte tur damnatione· Nam q̃ ꝓ religio nis obtentu deo famulari voluerit ſi qd̃ acceperit ⁊ meritum perdit ⁊ be neficio accepto fruſtraẽ· Rationis ſ̃ vigore cogiẽ qd̃ iiuſte recepit re ſtituere et quicqd̃ turpis lucri gra tia acceperat non tenẽ· ¶ Itẽ gg̃· vij·

Ab officio ſuſpendaẽ epus bene ficia vel officia eccleſiaſtica vendẽs

SI qs ep̃us prebendas archi diaconatꝰ prepoſituras vel a liq officia ecc̃iaſtica vendiderit vel a liter ꝙ̃ ſtatuta ſanctoꝝ patꝝ pre cipiunt ordinauerit ab officio ecc̃ie ſuſpendaẽ· Dignum eſt enim vt ſic ĝtis epiſcopatum accipit ita mem bra eiuſdez epatꝰ ĝtis diſtribuat·

¶ Itez ex ocilio vrbani ꝑpe habi to aluerne

Nec altaria nec pre bendas vendẽ licet epiſcopis·

QUeſitum eſt de epis q̃ altaria mõſterijs data frequenẽ redimi pe cunia opellebant· Quia qdaz ſimo niace prauitatis vſus in galliarum partibꝫ iam diutius inoleuit vt ec cleſie vel decime que vulgari voca bulo apud eos altaria nuncupanẽ mõſterijs date· ſepius ab epiſcopis ſꝫ palliata auaricia vendunẽ mor tuis nimiꝝ ſeu mutatis clericis q̃s perſonas vocant Nos autem aucto re deo venalitatez omnez tam ex re bꝫ ꝙ̃ ex miniſterijs eccleſiaſticis ꝓ pellentes· ſ3 vlteriꝰ fieri auctorita te apoſtolica ꝓhibemꝰ· Sic etiam prebendas omnes venundandas in terdicimꝰ Porro quecunqꝫ altaria vel decimas ſub annis triginta ⁊ ſu pra ſub huiuſcemodi redemptione monaſteria poſſediſſe noſcuntur· q̃e te deinceps et ſine moleſtia quali bet eis poſſidenda firmamus· ſaluo vtiqꝫ epiſcoporum cenſu annuo quẽ ex eiſdem altaribꝫ habere ſoliti ſunt ¶ Item·

Quicqd̃ data vl' pmiſſa pecunia in ſacris ordinibꝫ acquiritur irritum

EA que a ſanctis habeatur patribꝫ de ſimoniacis ſtatuta ſunt· nos qꝫ iudicio ⁊ aplica aucto ritate firmamus Quicquid ergo in ſacris ordinibꝰ vel in ecc̃iaſticis re bus vel data vel pmiſſa pecunia ad quiſitum eſt· nos irritum eſſe et nul las vnq̃ vires obtinere cenſemus·

¶ Auguſtinꝰ de doctrina xpiana·

Quicq̃d poſſideẽ nomine pecunie in telligiẽ·

OMnes hñt in terra oĩa quoꝝ dñi ſunt pecunia vocaẽ· Seruꝰ· vas ager arbor pecus· Quicqd̃ hoꝝ eſt pecunia dicitur· Ideo autem pecu nia vocata eſt qa antiqui qd̃ habe bant in pecoribꝫ habebant· ¶ Itez paſchaẽ ꝑpa

q̃ ecc̃iaſtica beneficia emunt eccleſias q̃ꝫ ꝓbantur emere·

SI qs obiecerit non oſecratio nes emi ſed res que ex conſe cratione ꝓueniunt penitus deſipere ꝓbaẽ· Nam cum corporalis eccle ſia vt ep̃us vel abbas vel tale aliqd̃ ſine rebus corporalibus in nullo ꝓ ficiat· ſicut nec anima ſine corpore corporaliter viuit· quiſquis horum alterum vendit ſine quo nec alteruꝫ ꝓuenit neutrum inuenditum de relinquit· Nullus ergo emat eccleſi am vel prebendam vel aliquod eccle ſiaſticum nec paſtellum nec paſtum ante vel poſtea ꝓ huiuſmodi ſoluat

¶ Item vrbanus epiſcopus ſer uus ſeruorum dei dilecto filio· l· pre poſito ſancti vincentij ſalutem et a poſtolicam benedictionem·

m ¶ Otũ· ꝓbaẽ per h3· c· ꝙ ſicut in pecunia ſimonia omittiẽ ita et in alia re·

n ¶ Pecunia· ſtrictius accipiẽ tñ ꝓ numerata pecunia· ꝗ· xiiij· q· iij· c· i· et· ij· et· iij· ⁊ iura otinet qñqꝫ· ff· d̃ v̉· ſi· pecunie

o ¶ Pecunia· nomẽ pecuie ec̃ qñqꝫ etiã ſpẽm et rem qualibꝫ vt h3 et· ff· del'· iij· quiſq̃s· qñqꝫ ea tñ que oſiſtũt in pondẽ nũo ⁊ menſura

et·ff·de l'·i·tal' ſcriptura·pciū tñ nō ↄſiſtit ñ in numero tm̄ ut inſtit· calcedoñ·ſinodi· ↄē officiū per qḋ daᷓ ſpūs ſcūs·ſ·ptas faciēdi mi
de ep̄·et ven·§·item pciū· ↄde rebus corpalib ꝭ de iure ſpūali cui p ❡Et donū·id· racula· ↄfectū vl' conatū ſine effectu puniri ar·
Si quis·ſed res·nonↄ coheret officium intelligitur·vl' hoc intel q ❡Sed ambicōeȝ·ar·af· xxij·di·c·i· ↄres ecc̄ie vendē vel emere
ligas·ſ·de iure percipiendi res vel de rebus ipſi officio adheren r ❡Quiſquis·ḣ colligiᷓ ꝙ corpales ſimonia eſt in tali caſu cū
tibus·vel de rebus conſecratis·vt in ſindone·ar·xvij·q·iiij·ſi forte· quis intrat ecc̄iam·vt·s·e·in pn̄· ↄtrario ſenſu·vt·s·e·q·i·quos·⁊
ar·ꝭ·iij·q·vi·c·ḣ quippe·ꝭ·xvi·q·ij·c·i·vel intelligas de reꝝ admi s ❡Propter ſua·ḣ vacat ar·a oↄ ·c·ſi qs ep̄s·ꝭ·xxix·q·ij·platum·

Quare in euangelio non phibeaᷓ inueſtitura ecc̄ie a laicis fieri

SAluator pdicit in euangelio circa finem ſeculi pſeudo apoſtolos ⁊ pſeudo pphetas ſurgē et multos ſeducē ⁊ fideles ſuos in mundo multas habituros preſſuras·ſed tamen portas inferi non pualituras·Proinde vt ait apoſtol⁹ oportet eſſe hereſes·vt q̄ pbati ſunt manifeſti fiant·oportet et nos cum ppheta ex aduerſo ↄſurgē ⁊ muꝝ p domo iſrl' opponē et cum apoſtolo per multas tribulationes in regnum dei intrare Quoniaȝ non ſunt condigne paſſiones huius temporis ad futuram gloriam que reuelabitur in nobis· Igiᷓ quia innotuiſti nobis quod tibi obiciᷓ· vtꝝ vendere eccleſiaſticā rem ſimoniacum ſit·ḣ ſimoniacum patenē eſſe colligitur ex hoc quod beatus apoſtolus ait ſimoni· pecunia tua tecum ſit in perditionem qꝛ exiſtimaſti donum dei pecunia poſſideri·Donum dei quippe eſt ſanctus ſpiritus·⁊ donum dei eſt res ipſi eccleſie oblata·⁊ ſi bene animaduertis ſimon mag⁹ qui ad fidem acceſſit non ſpiritum ſanctum q̄ erat ipſe indign⁹·quoniam vt ſcriptuȝ ē· ſpirit⁹ ſanct⁹ diſcipline effugiet fictum ſed donum eius emere voluit· vt ex venditione ſignoꝝ que per eundem fierent multiplicatam pecuniaȝ lucrareᷓ· nec apoſtol⁹ emptionem ſpiritus ſancti quam bene fieri non poſſe nouerat·ſed ambitionem queſt⁹ tal' ⁊ auariciam que eſt idoloꝝ ſuit⁹ in eodem ſimone exhorruit ⁊ maledictionis iaculo perculit·

Quiſqs igiᷓ res eccleſiaſticas que dei dona ſunt ⁊ a deo fidelib ⁊ a fidelib deo donanᷓ queq abeodeȝ ḡtis accipiuntur et ideo gratis dare debent propter ſua lucra vendit vel emit cum eodem ſimone donum dei poſſideri pecunia exiſtimat· Ideoq qui eas non ad hoc quod inſtitute ſunt·ſed ad propria lucra munere lingue vel indebiti obſequij vel pecunie largitur vel adipiſciᷓ ſimoniac⁹ eſt·cum principalis intentio fuerit ſimonis· ſola pecunie cauſa auaricia videlicet id eſt idolatria· vt ait apoſtolus paulus· Alioquin cur ſinodus calcedonenſis ſexcentoꝝ triginta epiſcoporum procuratorem vl' defenſorem eccleſie vel quenq̄ regule ſubiectum a deo per pecuniam ordinari prohibet vt interuentores q̄ȝ tanti ſceleris anathematizet·niſi ꝙ eoſdem ſimoniacos iudicet·quod ſi prefati milites eccleſie ob hm̄oi ſcelus taliter percelluntur·nemo ſapiens negabit non militantes eccleſie multo damnabili⁹ ob hanc cauſam id eſt venditionis vel emptionis debere percelli·ſȝ beat⁹ predeceſſor noſter paſchalis de conſecratione affirmat ꝙ quiſquis eorum alterum vendiderit ſine quo nec alteruȝ prouenit neutrum non venditum d̄ relinquit ac per hoc eum qui rem eccleſie vendit vel emit ſimoniacum eſſe intelligit· In nomine vero pcuratoris intelligit prefata ſinod⁹ quēlibet eccleſiaſticaꝝ reꝝ adminiſtratorem·vt ubi ḡtia prepoſitum iconomuȝ vice dn̄m·dfenſoris nomine aduocatū ſiue caſtalduȝ ⁊ iudicem

mſtracōe·⁊ ſit in ḣ·c·d duob me tio·ſ·de ↄſecracō ne ⁊ d adminiſtratione ex ordie pↄ uemente·⁊ facit ad ḣ·i·q·vi·§·i· vel de iure q̄ res percipiunᷓ·vel ḣ intellige de reb ipis ſm·b·⁊ tūc qn̄ qs pmoued⁹ eſt ad ecc̄iam vel ordine fruct⁹ pↄ uenientes uiᷓ ecceleſie vel ordinis non licite emit p ceptos vel percipietos· tūc enim pſumiᷓ emē eccleſiam vel ordinem alio aūt tpe emē non ē pccm·ut eꝫ ne plati·ui·fu·c· iij·xij·q·ij·aliena tiones·
b ❡Ep̄s·i·dig tas ep̄alis·
c ❡Abbas·i·di gnitas abbatie·
d ❡Sine reb cō poralib in nullo· ⁊ē·hn̄ accedit ad id qḋ legiᷓ i auᷓ· vt iudi·ſine quo· ſuffra·§·cogita tio·nam ibi diciᷓ ꝙ fiſcus abunda re dicitur ſi vtaᷓ ſubiectis locuple tibus·
e ❡Anima·i·ip ſum collegiuȝ·vl' ad litteram·
f ❡Viuit·exerↄ cendo ſenſus corporeos·alias falſū·ē cū anīp ſit in corpe viuat·⁊ ſic exaudi·xxxij·q· ij·moiſes
g ❡Neutꝝ·ar· itē iuᷓ eſſe i vno oneroꝝ qḋ in re liquo·s·di·viij· q̄ iure·iij·q·vi·ḣ quippe·⁊·xvi·q· ·ij·c·i·ff·de iurↄ iurᷓ·eum q̄·§·ſi libertus·

❡Sȝ a ppa·id ē pcib qs p ſeñ pt qs offerre ſm h·ut·no·s·e·q·i· fūt nonnulli·ḣ qḋ teneas ibi dixi·
u ❡Alioquī·ſi il li q̄ emūt vel vendunt res ecc̄iaſticās nō ſūt ſimoniaci·cur ⁊c·
x ❡Milites·eccleſi ·ſ·q̄ milites tales ſunt quoꝝ arma ſunt lacrime·xxↄ iij·q·vlti· ouenir or·vel orōnes ut· xxiij·q·viij·repre henſibile·vel ex coicatio·xvi·q·ij· c·i·et caſtra eoꝝ ſunt ecc̄ie·liij di· nullus·
y ❡Damnabili⁹· oꝫ·s·di·xix·nulli fas·oꝫ·ꝭ·viij·q· i·illud·ꝭ·xxxij·q· v·q̄ viderit·s·di· ·xl·homo·ꝭ·xi·q· iij·precipue·ꝭ·xx v·q·i·nulli fas·ꝭ· e·q·peruenit·oꝫ· ſolutio pt dici ꝙ ideo dicitur laic⁹ magis peccare qꝛ peccat in duob· et qꝛ rem eccleſie emit·⁊ qꝛ ſuo officio non debitā· ar·ff·de reg·iuᷓ· culpa·clericus autem in vno quia emit tm̄·Vel expone·dānabilius·i· damnabiliᷓ·ar·xↄ xvij·q·ij·diuges· vel hic appellat non militantes eccleſie nō laicos ḣ clericos ecclesie non ſeruiunt·illi enim magis peccant qui emunt ⁊ non ſeruiunt·qm̄ in pluribꝰ ꝙ qui emunt et ſeruiūt et ſm ḣ non ſunt cōtraria que hic aſſignantur·
a ❡Procuratoris generaliter ſumiᷓ hoc nomen pcuratoris·ff·de pcurᷓ·l·i·

h ❡Paſtellum·ar·ↄtra in auᷓ·de ſanc·ep̄·§·p conſuetudinib·
i ❡Vel poſtea·ar·ff·de pact·iu·gen·§·dolo·ibi ne qḋ fiat ei qḋ an
k ❡Soluat·s·e·q·ij·c·ij·oꝫ·ḣ ḣ cū ex pacto pce denti pmiſit
Soluit·non etiam ſub obtentu ↄſuetudinis·ꝭ·e·c·vlti·

Saluator·C·in pma parte oñdiᷓ aucte euangelij hereſes debē circa finem ſeculi immīnē·vñ oportet nos ex aduerſo ↄſurgē cum ppha et cum apl'o p domo iſrl'·In ſecundo oſtendiᷓ quinq auctoritatib· ꝙ vendē ecc̄iaſtica beneficia ſit ſimoniacum· ↄfernū que nō pualēt
m ❡Portas·i·vicia et hēſes qb intraᷓ in inↄ ecc̄ie qꝛ ſemper aliqui boni ſūt in ecc̄ia·ar·xxiij·q·i·a recta·⁊·c·putenda n ❡Oportet·id eſt vtile eſt vt nos excitent·ꝭ·xxiij·q·vl·c·vl· ↄſecratā i caſu nō
o ❡Ecc̄iaſticā·i·ecc̄iaſticū bñficiū·vl' aliquā rē oↄ ↄceſſo·puta ca licē ſm quoſdā·nā nomē rei ḡnale ē·ff·de·v·ſi·rei appellacōe·s·e·q̄ ſitū·vl' dic ecc̄iaſticā rē·i·adminiſtracōeȝ·et ſic bn̄ adaptaᷓ littera

b ❡Prepoſitum iconomum·ḣ quaȝ diam facis inter iſta noīa·pt dici ꝙ nomen ppoſiti ḡnale eſt ⁊ ↄtinet alia ſb ſe·ar·eꝫ d v·ſi·quāuis vel dic ꝙ prepoſit⁹ iconom⁹ noīa ſunt diuſa ḣ idem ſignant ſicut p̄mas ⁊ patriarcha xcix·di·c·i·vel bene poſſunt eſſe in eadem ecc̄ia p̄poſit⁹ et iconom⁹ de vicedonimo planum eſt· qꝛ ille eſt q̄ preeſt rebus ep̄i·lxxxix·di·volum⁹·vicedn̄s in reb ep̄i·iconom⁹ in rebus ca nonicoꝝ·⁊ ſepe vnum ponitur p altero ↄſtica gubernanda datur·
c ❡Iconomū·pconom⁹ ē cui res eccleſiaↄ ·C·de ſacroſanc·ec·iube mus· d ❡Aduocatū·ſ·q̄ pſt·tm̄ cāis tractādis q̄ alias dᷓ ſindicus·
e ❡Caſtaldū·ſ·qui habet curā exterioꝝ reꝝ qui diciᷓ alias maior domus·lxxxix·di·volumus· ↄſia bonomeñ·ſed nonne iſti tres pn̄t eſſe laici· ſic ſine dubio·q̄liᷓ ḡ in iſtis
f ❡Et iudicem·ſicut i ecceleↄ officijs que nichil ſpūalitatis habent annexum ſimonia ↄmittitur·

dicit·h·ꝙ in om̄i adminiſtratiōe eccīaſtice rei omittit̄ ſimonia ſi ematur·ſicut·no·ſ·e·§·hiis ita·in prin·⁊ h̄ eſt ſimoniacum q̄ꝛ ꝓhibitū·non ideo ꝓhibitum ꝙ fuit ante ſimoniacum·alij vero non ita late extendūt ſimoniā inherentes ꝯſuetudini gn̄ali·dicūt em̄ ꝙ tunc tm̄ ſimonia eſt in empta adminiſtratione·i·dignitate tali ſi tal' eſt que hꝫ aliqđ ſp̄uale ſibi annexum ·alias non a ¶ In ſubiecto·⁊ nonne etiam iconom⁹ clericus eſſe debet · vtiqꝫ ꝓut ꝯcil'· hiſpa· interpretat̄ iſtud ꝯſiliū·xvi·q·vij· in noua·Dic ḡ ꝙ iſtud vero potius adūſat̄ offitio ꝗ ordini· nam circa alia ꝯſiſtit officiū iconomi ⁊ circa alia archip̄ſbri ⁊ alioꝝ. h̄ ſequentiū Quidā autē intelligūt totū h̄ de clericis in q̄bꝫ dicunt ſimoniacū eſſe hm̄oi officia emē·⁊ ꝙ dicit in ſubiecto vero ⁊c̄ ideo dic̄ q̄ꝛ illi magis ſunt ſubiecti regule eccīaſtice ꝗ iſti lꝫ om̄es ſint clīci·nam dum illi verſant̄ circa exteriora negocia ⁊ adminiſtrationeſ· iſti circa diua officia · et ideo dixit mancipatus officio non dixit ordini· vel ideo dic̄ in ſbiecto vt notet̄ ꝙ iſti habent curam animaꝝ annexā·⁊ ꝙ dic̄ de canoīco vl' monacho nō referas ad adminiſtracōꝫ ſ3 ad ēptionem p̄bende vel ingreſſus monaſterij· vel ideo dicit in ſubiecto regule·q̄ꝛ eos ligat iſta ꝯſtitucō nemo militanſ do ⁊c̄ · ſuperior autem ſit admini ſtratio circa temporalia⁊ eos non ligat iſta conſtitutio·nemo militans·⁊c̄·

b ¶ Archip̄ſbꝛꝛ. h̄ totū intellige de dignitatibꝫ·

c ¶ Laudat· i h̄ ꝙ laudat ñ omittit ſimoniam ſ3 in eo ꝙ vendit · q̄a qđ ꝯmendandi cā dr̄ ꝓ nō dcō habet̄·ff·de dolo·l· qđ venditor· ſed h̄ veꝝ eſt dum ꝯmendando ꝯſiſtit in genere· nam ſi deſcenderit ad ſpecialia tenet̄ ex eo ꝙ ꝯmendando plus vendidit niſi ꝙ ꝯmendando dicit ſit i euidenti·vt·ff·de ꝯtrahē·empē·ea que·

d ¶ Indefinite·nota ex indefinita colligi vniūſalē·vt·ſ·q·i·eoſ·ff·de alea·l·i·§·qđ aūt·exq̄ em̄ a canone nichil excipit̄ nec nos excipere debem⁹·vt·xxxi·q·i·ꝙ ſi dormierit·ꝗ·ij·q·v·ꝯſuluiſti·ſ·di·xix·ſi romanoꝝ·ar·ſ·di·lv·ſi euangelica·ſ·e·q·i·ſunt nonnulli·ar·ꝯtra· xx

In ſbiecto regule archip̄ſbꝛꝛ archidiaconum canonicum mōchum vel quemlibꝫ eccīaſtico mancipatū officio· Nō vero ſpm̄ ſanctū ꝗtum in ſe eſt vendat vel emat q̄ ꝑpoſituram vel huiuſmodi aliq̄d vendit vel emit audi auguſtinum ſuper iohannem Ꝺ q̄t prepoſituras ſecernunt· alteꝝ prepoſitum hꝫ carthagini p̄ncipatuꝫ alteꝝ in mauritania rogatus· alteꝝ hꝫ in numidia ille vel ille quos iam nec nominare ſufficimus Circuit ergo aliquis emere columbam· vnuſquiſqꝫ laudat prepoſituꝫ ſuum quod vendit ⁊c̄· Ecce venerabilis auguſtin⁹ de ꝑpoſiture diſtractione agens in nomine colūbe ſancti ſpiritus venditionem vel emptionem accepit ſicut et omnes huius euangelici capituli tractatores ¶ Penſandum vero eſt q̄ pena mulctent̄ q̄ iam deo ⁊ eccleſie oblata vendunt vel emunt ſi cum flagell' a tēplo dei eiecti q̄ que deo erant offerenda vendebant vel emebant ſi de offerendoꝝ venditoribꝫ vel emptoribꝫ dictum eſt·vos feciſtis domum pr̄is mei domuꝫ negotiationis ⁊ ſpeluncam latronuꝫ·q̄d dicet̄ de eccīe iam oblatoꝝ venditoribꝫ vel emptoribꝫ· ⁊ ne q̄s inſanus obiciat merito h̄ dn̄m tam acerbe vindicaſſe·q̄ꝛ tunc illa in domo dei vendebant̄·eccleſiaſtice vero res modo ex̄ templū diſtrahunt̄· attende ſuperius aug̊· non determinantem locum vendicōnis vel emptionis prepoſitoꝝ· ſed tantum indefinite dicentem ·circuit aliq̄s emere columbā ·vnuſq̄ſqꝫ ſuum prepoſitum laudat ꝙ vendit · non adiciens in templo vel extra tēplum·h̄ contra venditores vel emptores ſacraꝝ reꝝ ſufficiant ¶ Itē alex·cleo ⁊ ꝑplo lucenſ eccīe in ꝑpetuū Miniſtri ſeruitoreſqꝫ eccīe abſqꝫ vlla venalitate ab ep̄o ordinent̄·

e ¶ viij·q·i·idolatria· ¶ Hec ꝯt̄· h̄ particlā de ca·non eſt Ex multis·C·in p̄ma p̄te reph̄endit alex·om̄es ſimoniacos ⁊ ſpecialiter lucenſes·inducendo auctēꝫ calcedon̄·ꝯcilij et domini q̄ ementes et vendentes eiecit de templo·In ſecunda ꝯſtituit ꝙ null⁹ committat ſimoniā·in tercia ꝯſtituit penam depoſitionis ꝯt̄ tranſgreſſores hui⁹ ꝯſtitutionis g ¶ Niſi eis·ſi· ñ habes·xxxij·di·interdixit

Ex multis tp̄ibꝫ h̄ deteſtabile malum int̄ v̄ram eccīam moleuiſſe ꝯgnouim⁹ vt nulli vnq̄ clerico q̄uis religioſo q̄uis ſcientia ⁊ moribꝫ p̄dito eccīaſticum beneficiū ꝯcederet̄ ñ ei q̄ ꝓphano pecunie munere illud emē ſtuduiſſet· Fiebatqꝫ eccleſia ⁊ res eius ita venalis velut quedam terrena et vilis merces a negociatoribꝫ ad vendenduꝫ expoſita Nō malum q̄ deteſtabile q̄tum deo ſanctiſqꝫ ei⁹ ſit ꝯtrariuꝫ· ⁊ ſacri canones docent ⁊ fere omnibꝫ manifeſtum exiſtit· Iſta ſententia inuenitur in ſc̄do caplo calcedonenſis ſinodi· Calcedonenſe namqꝫ ꝯcilium vnū ex p̄ncipalibꝫ ſili pena ꝯdemnat eos q̄ eccleſie beneficium interuentu pecunie acq̄runt ⁊ eos q̄ ſacram man⁹ impoſitionem per quā ſpirit⁹ ſancti gr̄a ꝯfert̄ mercari dinoſcit̄ · vtroſqꝫ enim auctē inexpugnabili illos a beneficio iſtos a ſacro ordine iubet expelli Vnde humani generis redemptō omnes ementes ⁊ vendentes de templo eiciens cathedras vendentium ⁊ ementium columbas eūtit·nummularioꝝ effudit es·precepti ſui auctē denuntians ⁊ dicēs Nolite facē domum pr̄is mei domuꝫ negociationis· Illud qꝫ in eodē facto ſollicite ꝯſiderate ꝙ per totum textum ſancti euangelij nuſq̄ reperitur dn̄m tanta ſeueritate tā diſtricta cenſura iuſticie peccantes corripuiſſe·cum non ſolum eloq̄o increpans·veꝝ etiā facto flagello de ſunicul' verberans omnes eliminauit d̄ templo aperte demonſtrans ꝙ tales negociatores non ſicut ceteri peccatores corripiendi ſ3 a templo dei id eſt ſancta eccīa longius ſunt ꝓiciendi·Nā ſic p columbaꝝ venditores illi denotant̄ qui ſacram manus impoſitionem vendere conant̄ · ſic p nummularios bn̄ficij eccīaſtici

h ¶ Calcedon̄·ſ·e·q·i·ſi q̄s ep̄us.

i ¶ Ex p̄ncipalibꝫ· bn̄ tn̄ pt̄ p̄pa diſpenſaē ꝯt̄ niſi in articul' ſidei·xv·di·ſic ſancti·vl' de vniuerſali ſtatu eccleſie· vt notaui· xxv·q·i·c· ſunt q̄dā·ſ·di·xvi·ſancta octo

k ¶ Inexpugnabili·q̄tuꝫ ad ordines recipiendos.

l ¶ Illos·ſ·ementeſ eccleſiaſticuꝫ beneficium·

m ¶ Iſtos·ſ·emētes ſacrā manus īmpoſitionem·

n ¶ Corripiendi·ar·ſimoīacuꝫ ſine p̄cedenti ammonitione eſſe puniendū·qđ·h· nō ꝯcedit·q̄ꝛ ſm̄ eum etiā in accuſacōe neceſſaria ē āmonitio ꝓpē euangelium·ij·q·i·ſi peccauerit Itē vt volens accuſaē ſi defecerit ſbeat penā quā ꝯuict⁹ ſbibit· Itē vt aduſari⁹ non grauet̄ in expenſis et vt diſciplia eccleſie nō deſerat̄·xxiij·q·v·excōicatoꝝ ·ar·ꝯtra·h·ex̄ de ſimo·licꝫ help·io· Quicquid dicat·h·illi decretali· licet·ſtabis·

o ¶ A ſancta eccleſia·i·a ꝯſortio fideliū p anathema·nā ipi fideles ſunt dom⁹ dei· vt ꝗ·de pe ·di·iiij·in domo·nā alias ip ſo iur̄ ſunt ſuſpē ſi· vt·no·ſ·i·q·i· reperiuntur·

p ¶ Ne ſanguis ·i·vindicta vel ꝓditio vl' pcēm ꝗ· ix·q·iij·⁊ āgelo·

q ¶ De māu· nota p̄latū ex negligentia ſua teneri lxxxi·di·dictum·

r ¶ Cōfeꝛre·iſti volebant fraudē facere legi q̄ꝛ nec tali p̄textu debet quis aliquid accipere vel dare·ex̄ de vſur̄·ſuper eo·et h̄ eſt fraudulentum munus·vt·ſ·e·q·i·ſi quis neqꝫ·ar ꝯtra·ſ·e·q·i·iudices·

s ¶ Scriptura·ſ·e·q·i·non eſt putanda·ꝗ·xiiij·q·v·forte·

t ¶ In calcedonenſi·ſ·e·q·i·ſi epiſcopus·

v ¶ Poſſet·ar·cū ſimoniaco nō poſſe diſpenſari in ordine vel beneficio ſimoniace acquiſito·ar·ꝗ·e·q·v·i·req̄ritis·ſ·e·q·i·ſi quis neqꝫ·io·

cum eo g̃ q̃ ſcienter ſimoniam omittit ſol⁹ papa diſpenſat·xxv·q·i·§·hijs ita·v̈·ſic et ſumme·ꝫ ſi eo ignorante ſimonia omiſſa ſit·vel ſi tm̄ in animo ep̄s diſpenſat vt ex̄ de ſimo·de regularib₉·ex inſinuatione·7·c· vlti·immo cū ſolo animo omittiẽ ſimonia ſola penitentia ſufficit·vt ex̄ de ſimonia·c·vl·et ita dixit·t·ſuper dec̄·de ſimo·nob·vel ſic·in prelatione non pt̄ ep̄s diſpenſare nec in ordine per ſimoniam acquiſito·ſed in beneficio ſicut innuit illa dec̄·nobis·

·b·

Uententes·o petit·ar·q̄ i tranſactiōe licite pecunia interuenit cum remittitur aliciii q̄ de iure eſ rat ei remittend₉·

b ❡Juſticiā·ar·q̄ ſentētia etiam iuſta ſi p pecūiaʒ data fuerit nulli⁹ ſit momēti 7 ſimoniam incurrit·vt·xiiij·q·v·nō ſane·xi·q·iij·qui recte·ſed quia premiſit expoſitionem de ſimoniacis videtur q̄ in hijs duobus modis non ſit ſimonia qḋ verum eſt·alias tn̄ graue peccm̄ cōmittiẽ 7 ſētentia non valet·ij·q·vi·§·venales·C·de pena iudi·qui male iudi·l·i·dicūt tam̄ quidaʒ q̄ ſi cauſa eſt ecc̄iaſtica q̄ q̃ iuſticiam emit ſimoniam omittit·niſi in mr̄imonio·s·e·q·i·quicq̄d inuiſibilis·

c ❡Debitā·videtur g̃ q̄ theologi et decretiſte non pn̄t aliquid accipere ex eo qḋ docent·nam ad h̄ tenenẽ·vt·xliij·di·ephesijs·xvi·q·i·reūtimini·ar·oc̄·xxviij·q·i·iā nūc xij·q·ij·caritatē·ſed dic accipi poſſe licite·s·q·i·q̄ ſtudet·ſuper v̈bo ſanitatis·ſed poſt promiſſionem ſibi factam quando teneẽ ſibi ſoluere·dico q̄ a pn̄cipio anni·ar·C·de pfeſ·l·medicoſ·li·x·Jtē aduocat⁹ in p̄ncipio ſalarium accipē debet·ff·loca·q̃ operas·ar·otra·C·d̄ ſuffra·l·vna·ſalariū aūt non debet excedere ſummaʒ centū aureoꝝ·ff·de varijs·7 ex̄oꝛ·cogni·l·i·§·ſi cui cautum eſt·

b ❡Debitam·i·quam iure teneẽ ſoluē ꝫ tamen dat aduocato alicui pecuniam vt ipſum defendat et ſic vacat illa gloſa·vid̄eẽ 7c̄·

venditores deſignanẽ q̃ domum dei euangelio teſte ſpeluncā latronum efficiunt·Quapꝑter ego alexander ſancte rōne ecc̄ie 7 ap̄lice ſedis ep̄ſ imo miniſter indignus tot 7 tanta mala in multis ecc̄ijs et maxime in lucenſi ecc̄ia ex iniq̄ ocupiſcentia fieri oſpiciens·ne ſanguis iniquoꝝ a diſtricto iudice de manu nr̄a reqrat illa extirpare 7 penit⁹ eradicare decreuim⁹·Conſtituim⁹ itaq; 7 preſenti decreto firmam⁹·ſicut olim noſtri deceſſores feciſſe noſcunẽ·nullu deinceps epoꝝ beneficium eccleſie qḋ q̄daʒ canonicam vel prebendas ſeu etiam ordines vocanẽ p aliq̄ p̄cio vel munē clericis audeant vnq̄ oferre·Sꝫ omnes miniſtros 7 fuitores ecc̄ie g̃tis 7 abſq; vlla venalitate in ſancta ecc̄ia ſtudeant ordinare·nec eligant in domo dn̄i q̃ maiores ſacculos pecunie oferant ſed eos q̃ morib₉ 7 diſciplina 7 ſcientia diuites p officio ſuo ipſaʒ valeant ſuſtentaē ecc̄iam·Conſtituim⁹ 7 eodem modo firmam⁹ vt nullus cuiuſcumq; grad⁹ cleric⁹ p eccleſie beneficio audeat aliq̄d oferre aut fabrice eccleſiaꝝ vel in donarijs eccleſiaꝝ ſiue etiaʒ q̄ pauperib₉ ſit tribuendum·q2 teſte ſcriptura q̃ aliq̄d male accipit vt bn̄ diſpenſet g̃uat poti⁹ q̄ iuuet·quod ſi aliq̄s dn̄oꝝ preceptoꝝ 7 animaꝝ ſalutis immemor prefatum beneficium iaʒ ecc̄ie miq̄ cupiditate duct⁹ vel vendē vel emē temerario auſu preſumpſerit ſicut in calcedoñ·ocilio diffinitum·ē g̃d⁹ ſui periculo eum ſubiacē decernim⁹·nec miniſtrare poſſit eccleſie quaʒ pecuniam venalem fieri ocupiuit·Et inſuper terribili anathematis mucrōe perfoſſ⁹ ñ reſipuerit ab ecc̄ia dei quam leſit modis omnib⁹ abſcidaẽ ❡Jteʒ g̃g̃·omelia·xiij·

Qui dona dei vendunt vel emunt pariter a deo iudicantur·Ru·

Uendentes 7 ementes de templo eliminauit xp̄us·q2 vel eos q̃ p munē impoſitioneʒ manuum tribuunt·vel eos q̃ donum dei emē nitunẽ damnat·Jteʒ in templo vendentes ſunt q̃ h̄ qḋ q̃buſdaʒ iure opetit ad premium largiunẽ·Juſticiam enim vendē eſt hanc p premij acceptione ſuare·Emētes vero in templo ſunt q̃ dum h̄ qḋ iuſtum eſt p̄ximo ſoluere nolunt·dumq; rem iure debitam facē otemnūt dato patronis precio emunt peccatū ❡Jteʒ beda

Qui g̃aʒ quā a d̄o accipiūt non g̃tis exercēt vēditores colūbaꝝ ſūt·

Non ſolū vēditores ſunt colūbaꝝ 7 domū dei faciūt domuʒ negociationis q̃ ſacros ordines largiēdo preciuʒ pecunie vel laudis vel etiā honoris inq̄runt·veꝝ hij q̄ʒ qui gradum vel g̃am in ecc̄ia ſpiritualem quā dn̄o largiente perceperunt non ſimplici intentione ſꝫ cuiuſlibet humane cauſa retributionis exercent·ot̄ illud petri ap̄li q̃ loq̄tur q̄ſi ſmones dei qui miniſtrat tanq̄ ex virtute quam adminiſtrat deus vt in omnib₉ honorificet de⁹·Quicumq; ergo tales ſunt ſi nolunt venientē domino d̄ ecc̄ia auferri·auferāt iſta de actibus ſuis ne faciant domum dei domum negotiationis·

Jtem ex ep̄la vrbani pape·

Que ex oſecratione pueniunt in ſuum ius munē vel vi nemo ouertat·

Res ecc̄ie q̃ ex oſectione pueniunt in ſuum ius vel vi vel aliq̄ munē aliquem ouertē non debē docens ſanct⁹ vrban⁹ ait·Quiſquis res eccleſiaſticas que dei dona ſunt quoniam a deo fidelib₉ et a fidelib⁹ deo donantur queq; ab eodem gratis accipiuntur 7 ideo g̃tis dari debent ꝑpter ſua luē vendit vel emit cum eodem ſimone donum dei pecunia poſſideri exiſtimat·❡Jtem gregori⁹ ſeptim⁹·Simoniacus eſt epiſcop⁹ qui decimas 7 oblationes laicis non clericis tribuit·

Peruenit ad nos fama ſiniſtra q̄ quidam epoꝝ non ſacerdotibus ꝓpe dioceſ decimas atq; xp̄ianoruʒ oblacōes oferant ſꝫ poti⁹ laicalib₉

Non ſolum·vel gratiam alicui⁹ ſcientie vel alteri⁹ doni·

f ❡Largiente·ī·xvi·q·i·reuertimini

g ❡Retribucōes·cū eni̅ ſint lr̄ati 7 alijs donis p̄diti nolūt ñ intuitu humane retribucōis h̄ exercere in ecc̄ia·vt·s·e·q·ij·q̄ pio·et ex̄ de magiſtris·c·i·ij·7·iij·nam dicit etiā lex·q̄ ciuil' iur̃ ſapientia nō eſt precio nummario de honeſtanda·7c̄·ff·de var̃·7 ex̄oꝛ·og̃·l·i·§·i·dicit tamē lex q̄ tutor pro facultate pupilli debet magiſtro dare·vt·ff·de adminiſtratu·l·cum plures·§·ſi tutor·

h ❡Sermones·deo attribuit non ſibi·

i ❡Quā miſtret·id eſt loq̄ 7 miniſtrare debet·

Res vi vel aliq̄·et ita videẽ q̄ ſimoniacuſ ſit violent⁹ raptor vel detentor ſic alias d̄r ſacrilegium omittē q̃ res eccleſie promiſſas nō dat·ar·xvij·q·iiij·c·ij·

l ❡Vrban⁹·hic vn⁹ vrban⁹ de alio fac̄ mentioneʒ 7 ita fuerẽ duo·p xxxi·di·ſi q̃ ſunt·

Peruenit·ī·xvi·q·vij·p venit·

n ❡Siniſtra·de ep̄is q̃ omnia ſiniſtre agunt·vt·xxxv·di·ecc̄ie·

o ❡Oblacōes·x q·i·q2 ſac̄dotes·

p ❡Laicalibus·qḋ fieri nō debꝫ·vt ex̄ de deci·ꝓhibemus·vn̄ nota q̄ fructus bn̄ poſſunt dari laico ex cauſa·ſed ius decimale nequaq̄·nā aliud ē ius aliud eſt ip̄a res ſic̄ dicit iuriſperit⁹·q̄ cum dicim⁹ vitulū fructum eſſe vacce nō ius ſꝫ cōpus demōſtram⁹·ff·d̄ euic·vacce·poſſūt g̃ dari decim·c·res ip̄e in feudū·ſꝫ tn̄ nō trāſibit ad hēdes ex̄ de deci·ad h̄·vnde fōte ſm̄ q̄ feudum ꝑpe accipiẽ non poſſunt dari i feudum·vt ex̄ de deci·q̄uis·de h̄ dixi·xvi·q·i·c·vi·7 nota q̄ ſi dātur decie laicis 7 aliqua creſcāt nouālia non arcreſcūt eis decime nouālium ſꝫ eccleſijs·ex̄ de deci·tua·et dicit innocentius q̄ in hijs reſtringenda eſt poteſtas non ꝓroganda·extra de deci·tua nobis·

a ℭ Quod grauiꝰ· nota ꝙ minꝰ pc̄cm̄ ꝑpe̅ adiunctum magis punit̄· minꝰ enim eſt pc̄cm̄ ꝯſanguineis dare ꝙ̄ extraneis· lxxxvi· di· non ſatis· h̄ eſt ordinata caritas· ſ3 qꝛ ꝓuidendo ꝯſanguineis enormiter ledunt ecc̄iam· idcirco dicit ꝙ peius eſt dare ꝯſanguineis· i· inde grauiorem leſionem ſentit ecc̄ia· vt· xxxiiij· q· vij· latorē3· Vel dic grauiꝰ ·i· omuniꝰ· xxxij· q· vij· q̄d in om̄ibꝫ· nam ceci ſunt ep̄i circa nepotes· viij· q· i· dilectiſſimi· vñ tātꝰ impetus om̄ia funden di in eos fuit reſtringendꝰ vt dicit lex in alio ca· ſu· ff· ad· l· iul· ꝺ adult̄· nec in ca·

Altar̄· ſ· que in altar̄ offerant̄· vel ad adminiſtrationē3 altaris vel eccleſiam

c ℭ Et decimas· ſi ep̄us ab aliq̄ milite redimeret decimas non eſſ3 ſimoniacū· ſ3 rei eccleſiaſtice liberato· ſ3 ſi emeret a laicis cum alʼ nollent tribuer̄ ſimoniacum eſſet·

Si q̄s preben das· vel benedictiones nubentium vel ſepulturas· ex̄ ꝺ ſimo· cū in eccleſie·

e ℭ Sacim· in q̄ oferr̄ gr̄a· alias· pt̄ ſumi pecunia· ·xxxij· q· ij· honorant̄· M ꝯtrariu3 dixit· ar· ex̄ de ꝯdi· ap· de illis· ex̄ de ſpō· du· duobꝫ·

f ℭ Conſecratio nes· ſ3 nunq̄d ꝯſec̄tio altaris eſt ſacramentum· ſic lā ge ſumptū· cū ſit ſacre rei ſignū· ut h̄ ⁊ ex̄ de ſimo· cū ſit romana·

g ℭ Interuenien te· militia3 ſeclarem bñ pt̄ aliq̄s emere· ff· de acti· emp· creditor· ſ· inter venditore3 ·ſ· ſ3 q̄d ꝯtrt·

h ℭ Percellant̄· ·ſ· in perpetuu3· s· e· q· iij· ſi q̄s· et c· ſaluator· ⁊· c· ſi q̄s epiſcopꝰ·

i ℭ Conſuetudinis· ar· ꝯſuetudinē longeuā nō facere ad licentia3 vl̄ excuſationē ſimonie· ex̄ ꝺ ſimo· cū in ecc̄ie· ar· ꝯt̄ in aut· ꝺ ſan· epi· ·ſ· ꝓ ꝯſuetudinibꝫ· ī· ix· q· iij· conqueſtꝰ· s· di· c· nouit· s· i· q· i· reperiunt̄· s· di· iiij· deniq3 ar· ꝯt̄· ī· xxxij· q· iiij· obiciunt̄· ꝯtra· s· di· viij· ſi ꝯſuetudinem ī· xiij· q· ij· queſta eſt· io· hodie pretextu alicuiꝰ ꝯſuetudinis nichil pt̄ peti· nec ante nec pꝰ· ut ex̄ de ſimo· iacobꝫ· b· niſi h̄ reperiat̄ a iure permiſſum· ut· no· s· q· ij· placuit·

k ℭ Abſq3 diminutione· ī cum ex cā detinet fructꝰ ep̄s· vt ex̄ vt ecc̄ie· ut nīm· et ita ſi dig̃tas alicui oferat̄ diminuta pt̄ eam petere

perſonis militū videlic3 ſiue ſuitorꝝ ⁊ q̄d grauiꝰ eſt ꝯſanguineis· Unde ſi quis ammō ep̄us inuentus fuerit huiꝰ ꝺn̄i precepti tranſgreſſor inter maximos hereticos ⁊ antixp̄os non minimus habeatur· et ſicut nicena ſinodus de ſimoniacis cenſuit· ⁊ qui dat ep̄us et qui recipiunt ab eo laici ſiue precio ſiue beneficio eterni incendij ignibus deputentur· ℭ Item paſcalis ſecundo ꝯcilio·

Spiritu3 ſcm̄ vendit q̄ decimas pro pecunia tribuit

Altare ⁊ decimas pecuniā dar̄ ⁊ ſpm̄ ſanctū vendēr̄ ſimoniacā hereſim eſſe nullus fideliū ig̃rat· ℭ Itē innocentiꝰ papa

Careat honore male acq̄ſito qui ad eccleſiaſtica beneficia per pecunia3 venire temptauerit

Si q̄s prebendas vel p̄oratum ſeu decanatu3 ā honorē vel ꝓmotionem aliqua3 ecc̄iaſtica3 ſeu q̄dlibet ſcr̄m ecc̄iaſticum vt puta criſma vl̄ oleum ſanctificatum et ꝯſec̄tionem altariū vel ecc̄iaꝝ execrabili ardore interueniente auaricie per pecuniā adq̄ſierit· honore male acq̄ſito careat ⁊ emptor atq3 venditor ⁊ interuentor nota infamie percellantur· ⁊ nec ꝓ paſtu nec ſb̄ obtentu alicuius ꝯſuetudinis ante vel poſt aliq̄d exigat̄ vel ipſe dare preſumat qm̄ ſimoniacum eſt· ſ3 libere abſq3 diminutione aliq̄ collata ſibi dignitate atq3 benefitio perfruatur ℭ De ſecunda queſtione et tercia q̄ ꝺ ſacri canones diffiniant auc̄tibꝫ hinc inde in mediu3 deductis patefactu3 ē

Q IIII

Nunc ergo de q̄rta queſtione eſt pertractandu3 an paternum crimen huic imputetur quod eo ignorante conſtat eſſe admiſſum· ℭ Q̄d ignorantia hunc excuſet multoꝝ auctoritatibꝫ ꝓbatur ℭ Ait enim auguſtinꝰ ſuper iohannem·

Alienū crim̄ neſcientē3 non maclat

Nulliꝰ crimen maculat neſcientem· Item q̄s locꝰ innocentie relinq̄tur ſi alienum crimen maculet neſcientem· ℭ Item in affricano ꝯcilio legit̄ De infantibꝫ q̄ ab hereticis baptizantur· Rubrica·

Placuit de infantibꝫ q̄ ab hereticis baptizant̄ neq3 ſuo h̄ iudicio fecerint· cum ad ecc̄iam dei ſalubri ꝓpoſito fuerint reūſi ne parētum error illos impediat quominꝰ promoueantur ſacri altaris miniſterio· ℭ Item in eodem·

Qui apꝺ donatiſtas puuli baptizati ſunt nondū ſcire valentes erroris interitū· ſi poſtq̄ ad etatē rōnis capace3 puenerint agnita veritate falſitatem abhorrentes eoꝝ ab ecc̄ia ordine antiq̄ per manꝰ impoſitionem recepti ſunt· tales ad ſuſcipiendum munꝰ clericatꝰ non debet impedire nomen erroris· ℭ Item leo quartꝰ ebruino ⁊ adelfredo·

Cōſang̃neoꝝ maleficia in nl̄lo clericis obſunt ñ conſcij fuerint· Ru·

Quia preſulatꝰ nr̄i ꝙ bene noſtis magiſteriu3 non ſolum ꝺ ſac̄dotu3 veꝝ etiam de ſeculariū vtilitatibꝫ debet eſſe ſollicitum· ꝓptea fraternitatem vr̄am ſcire volumus hunc pñte3 p̄ſbꝝ ad ſedem ap̄lica3 veniſſe nobiſq3 violentia3 excomunicationem ſuam per ordinem retuliſſe· Q̄d etiam ſine iuſto legis tramite illi ſua fuiſſ3 ablata ecc̄ia ſimiliter indicauit qua3 alius dato munere ſac̄dos ⁊ zelo ductꝰ inuidie vſurpar̄ preſumpſit· Inde parentes eiꝰ magno dolore ꝯpulſi preſbiteꝝ illum q̄ ſuam tenebat eccleſia3 mox ꝯprehenderunt ⁊ oculos eius eruerunt· Tamen ipſe ſepedictus ſacerdos dicit ꝙ abſq3 ſua voluntate ſine ꝯſilio hoc ſit peractum· Q̄d ſi ita

in ſolidum· ar· ex̄ de inſtitu· cum veniſſent· Q̄ō· iiij·

Nunc aut de quarta· ad intelligentiam huiꝰ queſtionis notāđ q̄d triplex eſt pena· eterna· corporalis· et ſpiritualis· Eterna pena nunq̄ punitur vnꝰ ꝓ alio· vt· ī· e· c· i· ⁊· c· iam itaq3· Corporalis pena eſt duplex· quedam circa corpus et illa ſepe punitur vnus ꝓ alio· vt· ī· e· ſ· item peccato· quedam circa ſtatum rei· vt eſt ſeruitꝰ vel infamia· et illa etia3 punit̄ filius ꝓ patre· vt· vi· q· i· ſ· veꝝ· et xv· q· ul· cum multe· Sp̄ualis q̄druplex eſt· nam quedam eſt communicatio ⁊ illa nunq̄ punitur vnꝰ pro alio· vt· xxiiij· q· iij· ſi hēs· alia interdicti· ⁊ illa punit̄ vnus pro alio· vt extra de ſponſa· non eſt nobis· alia eſt remotio ab oblationibꝫ· ⁊ punitur vnus pro alio· vt· xvij· q· iiij· miror· alia eſt ordinis· et illa punitur vnꝰ pro alio· nam propter delictum vxoris vir remouetur a promotione· vt· xxxiiij· di· ſi cuius· Item ſi pr̄ neſciente filio emerit ei ecc̄ia3· ille pro pec̄o non remouetur a ꝓmotione· ſ3 tñ perdet eccleſiā· vt· ī· q· v· c· i·

Nullius· ſ· alteriꝰ· nā ſuum q̄nq3 ꝯmaculat· vt ꝺ pe· di· ij· ſciendu3· xxiij· q· vij· quemadmod· ⁊ ita non ꝯprehenditur perſona de q̄ ſit ſermo·

n ℭ Maculat· ī· xv· q· i· mꝛ̄· et· q· ul· cum multe· ī· xvij· q· iiij· miror· xxxiiij· di· ſi cuꝰ· et· vi· q· i· ſ· veꝝ ·xxiiij· q· i· nō turbatur· ꝯtra·

Placuit· ꝓmoueant̄· s· c· q· i· ventum eſt ꝯt̄· ī· e· q· vij· q̄ in q̄libet· ꝯtra· ſo· ſ3 illꝺ ex nimio rigore h̄ diſpenſatione· vel ibi de hijs qui poſtmodum in adulta etate hereſi ꝯſentiunt· vel qui adulti ab hereticis baptizantur· h̄ de illis q̄ nō acq̄eſcūt vel qui pueri baptizant̄ ab hereticis· ꝯcapacibꝫ· de ꝯſe· di· iiij· paruuli·

Qui apꝺ racōis· i· doli ꝯ q ℭ In ordie· i· ſm̄ antiquā reg̃la3 ecc̄ie·

Quia p̄ſulatꝰ· ablata· et ideo erat ei reſtituenda l3 h̄ expreſſe nō dicat̄· ſuffic̄ enim ꝯqueri de ſpoliatione l3 expreſſe non petatur reſtitutio· vt· ij· q· i· notum· ex̄ de cā poſ· cum ecc̄ia· h̄ tñ nō rñdet ad h̄· ſ3 rñdeo eū innocentem eē ⁊ reſtituendum· ar· C· de diuer· reſ̄p· l· i·

extra de ɔſu· leproſoꝝ· c· ij· ʒdam voluntatem teneť qs purgare
a ❡ Sua voluntate· ar· ꝙ nuſ ſi ſuſpectꝰ habetur· Alibi nuda volū
tas legiť grauiť plectenda· vt· ꝭ· de pe· di· i· ſi qs cum· et· c· ſi qs pulſa
tus· et· xxxij· q· v· q̃ viderit· ar· ɔtra de pe· di· i· cogitationis· dicas erꝛ
goꝛ ꝓ id ē· vł hic d voluntate in actū ꝓducta· alias non teneť pur
gare eam· ar· xxiij· q· vi· c· vi· et eſt ſi· eꝫ de homicidio· petrꝰ· eꝫ de teꝛ
ſti· conſtitutus·

i ❡ Admiſſum eſt· i· receptū k ❡ Anima· ſicut dn̄s p ezechielē ait·
vt· ꝭ· xxiiij· q· iij· ſi habes· l ❡ Conſecrandus· i· baptizandus·
Omini· hꝭ v̄ba ſunt iob vſq; ibi hūana· m ❡ Nocꝫ· exemplo·
n ❡ Ea que· ſiť ſūt illi ex quibꝰ exempla non ſumimus vt venu
ſtas corporis· egritudo· ꝛpoſtea viſitando ad pn̄iam exſpecto vſq;
o ❡ Econtra· viſito· id ē· ad ſenium· ſ· quouſq; videať tercia ⁊ q̄rta

eſt vt ip̄e nob̄ ſuo ore teſtatus eſt· vob̄ magnope p̄uidendum eſt vt ſi ip̄e canonice excommunicatꝰ nō ē· canoīca ſup eū fiat remiſſio· Digeſtis· titulo de penis ❡ Impatores

D gr̄anꝰ ⁊ theodoſiꝰ auguſti· Rimen vel pena paterna nullam maculā filio inffligē pt̄· nā vnuſquiſq; ex ſuo admiſſo ſorti ſbicitur nec alieni criminis ſucceſſoꝛ ɔſtituiť Idemq; etiam diui fratres ierapolitanis reſcripſerunt· ❡ Item ex concilio toletano quarto·

Perfidia parētū filijs obeſſe nō dꝫ

I Vdei baptizati ſi poſtea p̄uaricātes in xp̄m q̄libꝫ pena dānati extiterint a rebꝫ eoꝝ fideles filios excludi non oportebit· Quia ſcriptū ē· filiꝰ non portabit iniq̄tatē p̄ris· ⁊ pt̄ nō portabit iniq̄tatem filij ❡ Item aug̃· ad bonifacium

Non imputenť peccata parentum hijs q̄ ab eis perſonaliter diuiſi ſunt

I Am itaq; cum homo in ſeipſo ab eo q̄ genuit alter eſt effectus peccato alteriꝰ ſine ſua ɔſenſione non teneť obnoxiꝰ Traxit g̃ reatum qꝛ vnꝰ erat cum illo ⁊ in illo a q̄ traxit qn̄ qđ ɔtraxit admiſſuꝫ eſt Non autem trahit alter ab altero quando ſua vnoq̄ſq; ꝓpria vita viuēte iam eſt vt vere dicať· anima que peccauerit ipſa morieť· vt autēꝫ poſſit regn̄ari per officium voluntatis aliene cum offerť ɔſecrandꝰ faċ hꝭ vnꝰ ſpiritꝰ ex q̄ regenerať oblatus ❡ Hinc etiam ·g̃g̃· in libro· xxvij· moralium

Si qui imitať alteriꝰ impietas nocet

H Omini qui ſimilis tui eſt nocebit impietas tua ⁊ filium hominis adiuuabit iuſticia tua· humana impietas ei nocet quē peruertendo coinq̄nat· ⁊ rurſus eū adiuuat nr̄a iuſticia quē a p̄uis actionibꝫ immutat· Nocē enim vel adiuuaē neſciūt ea q̄ vel a bono corrumpē vel a malo permutaē non poſſunt ❡ Econtra dn̄s ad moiſen Ego ſum deus zelotes q̄ viſito peccata patꝝ in filios vſq; in terciam ⁊ q̄rtaꝫ gn̄ationem· licꝫ non in eq̄litate iudicij ſꝫ in mag̃tudine clementie· Aug̃· hꝭ dem̄ aſſerit ita dicens· In terciam ⁊ q̄rtaꝫ gn̄ationem peccata patꝝ ſe dn̄s ɔminať in lege filijs redditurꝝ non ineq̄litate iudicij vt alij peccent ⁊ alij puniantur· ſed mag̃tudine clementie dum ſemper exſpectat penitentiam· ⁊ qđ in p̄ma gn̄atione delinq̄tur· non p̄us corripit ⁊ emendat n̄ tercia ⁊ q̄rta gn̄atio euenerit· ❡ Cum g̃ de baptizatis ab hereticis innocentiꝰ ſcribat Lex eſt eccleſie de hijs q̄ ab hereticis baptizati ſunt per manꝰ impoſitionem laicā tm̄ prebē ɔmunionēꝫ· nec ex hijs aliquē in clericatꝰ honorem vel exiguo ſbrogare· Patet g̃ ꝙ infantes q̄ ab hereticis baptizati ſunt ſola excuſat ig̃rantia· ut iuxta illud affricani ɔcilij ad ſuſcipiendū clericatus officiū non eos impediat nomen erroris ❡ Item ſiť auguſti· ſcribit ad auxilium epiſcopum·

N On imputanť filijs pcc̄a parentum que poſt eoꝝ natiuitatem a parentibꝫ ɔmittunť· Nec ꝓ pcc̄is parētū ſpūali pena filij ſūt plectendi· ❡ Officio aūt vel bn̄ficō eccl̄ie p̄uari ſpūalis pena eſt· Nō igitur hanc ex pcc̄o patris ꝓmereť filius· Item ſi excuſať q̄ ignoranter a ſimoniaco ordinať· vt ſupra in capitulo vrbani legiť· ⁊ iſte excuſandus eſt q̄ per ignorantiam ſimoniace ordinať ❡ Sꝫ obiciť illud g̃g̃·

De eccleſia que pactione ɔſecratur

E Cceleſia que pactione ɔſecrata fuerit potiꝰ execrata q̄ ɔſecrata dici debet· Item pro pcc̄o ciuium· thezauri ihericho anathematizati leguntur Unde achor qui

b ❡ Canonica· ar· ꝙ ſi ɔſāguinei alicuiꝰ clerici abſq; ſuo ɔſenſu epiſcopū ſuū offenderit ꝓpt̄ hꝭ ep̄s non pt̄ clericuꝫ p̄uare bn̄ficio· ar· xxiij· q· iij· c· i· ip̄e tam̄ ep̄s non debet cōqueri ſanguineis ſi credit ꝙ ita acerbe eū puniant Sꝫ nunq̄d tenetur ei remittere actionem iniuriaꝝ cū ſciat ꝙ ſi non remiſerit interficient eum fr̄es ſui· non· dꝫ tn̄ ip̄e eiſ nichil dicat· ſꝫ rācorem tenetur dimittere· xc· di· ſi quis ɔtriſtatus·
c ❡ Remiſſio· nullā em̄ penaꝫ iniuſte patieť excommunicatꝰ· vt· xi· q· iij· non dꝫ· abſit em̄ vt iuſte ⁊c̄· C de pen̄· ſanctimus
I Udei· eoꝝ fideles· ſꝫ nl̄ ſp̄eale ɔſtituiť hꝭ circa iudeos· itēꝫ em̄ fit in filijs aliorꝝ damnatorꝝ· C· d bo· damnatorꝝ· aūt bona· n̄ in dānatis crimine le· ma· vt· vi· q· i· §· verꝝ· p̄terea ſi ɔuertantur filij ad eccl̄iaꝫ nō pn̄t eos patres exheredare· eꝫ d iude· iudi· qđ iuris ſit d filijſ h̄eticoꝝ dixi· xxiij· q· vij· in p̄n·
I Am itaq;· genuit· ſiue natitate· in utō ſiue natiuitate ex
f ❡ Cōſen ſiōe· ſꝫ nec tūc dꝫ teneri alteriꝰ peccato ſꝫ ſuo· ſ· cum cōſenſit ad pcc̄m alteriꝰ· s· di· lvi· vndecunq; ꝭ· xv· q· viij· c· iij· ɔtra· ꝭ· xxiij· q· iiij· ita· et· c· ſi quis a catholica·
g ❡ Reatū· i· cāꝫ reatꝰ· i· originale pcc̄m Ex hꝭ· c· colligiť ꝙ aliud eſt in via et aliud in iudicio· nam non pt̄ qs peccare per alium lꝫ poſſit ſaluari per alium· vt de pe· di· i· tres· d· ɔ· di· iiij· q̄ris· ⁊ bonū ſiľe ē in lege· nam dicit lex ꝙ ſi qs habet filium et poſt creať decurio iſte non dicitur filius decurionis· ſed illi tm̄ qui poſtea geniti ſunt· vt· ff· de decur̄· l· ij· §· in filijs·
h ❡ Unus· partus em̄ ps viſceruꝫ ē· vt· ff· de ven· inſpi· l· i· §· i· lꝫ ſit ar· ɔtra de ɔ· di· iiij· ſi quid·

gn̄atio· qđ eſt dicere vſq; ad finē vite· ſic aug̃· expoſnit vnde et michi ſic exponere licet
p ❡ In filios· iſtd pt̄ intelligi ad literā· ⁊ hꝭ iō dicit qꝛ homines nō cōſueuerť vlterius viuere pt̄ intelligi miſtice· Nam p̄ma gn̄atio diciť p̄mi motꝰ ⁊ iſti n̄ puniunť· de quibꝫ dictum e Beatuſ q̄ allidet paruulos ſuos ad petram· Scđa generatio dꝛ cogitatio que non punitur d pe· di· i· cogitatiōis· Tercia eſt ɔſenſus et iſte puniť· nā facientem ⁊ ɔſentienteꝫ par pena ɔſtringit· ij· q· i· notum Quarta eſt opꝰ· ⁊ iſta ſiliter punitur in filios cum ſint imitatores paterni ſceleris non alias· i· q· i· cito turpem· Aliter numeranť iſte quatuor generationes de pe· di· i· ſuper tribꝰ ⁊ s· di· vi· in palea· ſꝫ penſandum·
q ❡ Redditurꝝ· i· vſq; ad tempꝰ filioꝝ ⁊ vlť eos exſpectaturꝝ ad penitentiaꝫ d peccatis ſuis·
r ❡ Ineq̄litate· i· vt alij peccent ⁊ alij puniant· ꝓut ſeq̄tur· ⁊ ē vna dictio ineq̄litate· ⁊ hꝭ v̄ba ꝫ non in equalitate· ſunt v̄ba aug̃· et auctoritas iſta facit ad ꝓpoſitū· g· ex poſicō v̄o oť ip̄m
s ❡ Euenerit· i· n̄ cū vitaꝫ finiuerit
t ❡ Cū g̃· io· hꝭ oſn̄dit ꝙ ig̃rantia excuſat infantes ab h̄eticis ordinatos· et a ſili ip̄e vidꝛ excuſandus· cui pt̄ ig̃rāti ecc̄iam adeptꝰ ē·
u ❡ Ig̃rantia· ſꝫ non ſemp· de pe· di· ij· ſciendū· x ❡ Pena· ſ· excōicacōis ꝭ· xxiiij· q· iij· ſi hēs· ſꝫ alia bn̄ eꝫ de ſi· ꝓſ· c· i· ꝭ· q· v· c· i· et idō ſophiſtice ꝓcedit de vna ad aliā· ar· ɔť· ·lvi· di· c· i· y ❡ Ut ſup̄· e· q· i· ſi qs a ſimoiacis· ꝛplacuit
N On imputātur filijs· s· e· ꝛminis· ſꝫ n̄ qn̄ p̄uenitur bn̄ficio ꝭ· e· q·
z ❡ Et iſte excuſādꝰ ē· excuſāť a reatu criꝛ
E Cceleſia· pactione· xviij· q· ij· eleutherius· v· c· i· ⁊· c· p̄ntium

otra·ſo·aliud eſt non p̄us oſecrare niſi aliq̄d ex pacto deẽ vel ꝓmit
taẽ ꝗ h̄ penit⁹ reprobaẽ·aliud poſt dedicationem paciſci de anniũ ſa
rio redditu ex oblationib⁹ eccleſie ſuggerente epiſcopo ⁊ ei⁹ eccleſie
ꝓfuturo·q̄d ibi factum permittiẽ·h·otra·vij·q·i·epus·s·e·q·i· nõ
nocet·ſ; dic ꝗ hic non fuit oſecrata in forma eccleſie·⁊ id̄o debet oſe
crari·de·oſe·di·i·ecc̄ias·vel dic in odium oſecrantis h̄ dici·ſile·xxii
·ij·q·i·putenda·
et ita interpretaẽ
gratianus.ꝭ.in·ꝟ.
hijs ·v̄·in deteſta
tione·q̄a reuera ẽ
oſecrata·

a Conqueſita·
ite; eſt in vſura·
ex̄ de vſur·cũ tu·
⁊ eſt ratio q; i vi=
ciũ ſuccedunt pa
rentum·ff·d̄ diũ·
⁊ tẽp·p̄·cũ heref=
nam turpia lucra
ab heredib⁹ ſunt
extorquenda·⁊ẽ
ff·de caluͤp·in he=
rede;·ar·otra·C·ne
ne ex d̄lic·defũc·
·l·vna·ſ; de cano
nica eq̄tate ſemp
teneẽ·⁊ ſi nl ad
eum peruenerit·
ex maleficio dixi·
xvi·q·vi·ſi epiſco
pum·

b Ite; pcc̄o a
chor·et nonne ia;
dixerat de pcc̄o a
chor·ſic ſ; non de
plebe·ideo repe=
tit vt addat d̄ po
pulo de quo nich
il dixerat·

c Sacrĩ·i·ſiguẽ

d Flagello·ali
ter enumerat hic
iſtos motos et a=
liter exequitur in
lr̄a·

e Ad examinã
dam·id eſt vt ex
ammenẽ cupidi a
non cupidis·alia
lr̄a eſt ad extermi
nandam·

f Animalia·h̄
de flagello delin
quentium·

g Eoꝝ·ſimi=
le·xvi·q·i·reuer=
timini·

h In deteſta=
tiõe·h̄ de teſtati
one criminis·

i Eccleſias·i=
ſta duo ca·male i
ducit·g·q; arria
noꝝ ecc̄ie nõ oſe
crantur a catholi
cis in deteſtatio=
nem criminis·ſed
q; non fuerit oſe=
crate in forma ec
cleſie h̄ meli⁹ po
tuiſſet inducere·
·s·e·q·eccleſia q̄
pactione·

regulã aurea; ⁊ queda; alia p̄cioſa
furat⁹ eſt de anathemate d̄ tuliſſe
Item pcc̄o amalechitaꝝ animalia
eoꝝ iuſſa ſunt interfici·q̄b⁹ q; ſaul
pepercit audiuit a ſamuele·Neſcis
q; pcc̄m ariolandi eſt repugnaẽ et
q̄ſi ſcelus idolatrie nolle acqeſcere·
Ite; pcc̄o egiptioꝝ poſſeſſiones eo
rum g̃ndini tradite·iumenta ⁊ pri
mogenita eoꝝ mõte oſumpta ſunt
Ite; peccato iſrahelitaꝝ archa dñi
philiſteis tradita eſt·Si ḡ que ſen
ſu carent vt ecc̄ia altaẽ archa dñi
lapides iericho vel execranẽ vel pec=
catoꝝ hoꝝ tradunẽ vel anathematizã
tur vel grandine deuaſtantur·ſi ea
que vim intelligendi nõ habent vt
animalia egiptioꝝ ⁊ amalechitaꝝ
pcc̄is hominum morte perdunẽ·p;
ꝗ nullum excuſet ig̃rantia criminiſ
maxime cum ex eo vtilitas deferaẽ
ig̃ranti·veluti ſi quiſpia; de latroci=
nio ⁊ rapina filio ſuo ig̃ranti diuiti
as ogreget non excuſaret filium ig
norantia q̄n poſt morte; p̄ris coga
tur reddẽ male oqueſita Ite; pcc̄o
achor plebs iſrahelitica in manibuſ
hoſtium tradita eſt·Ite; peccato fi
liorum heli ꝓplus in manib⁹ philiſti
noꝝ corruit·Item peccato q̄; ple=
bis electi eoꝝ ſepe ſunt impediti et
tandẽ cum eis ꝓphe ducti ſunt cap
tiui·His reſpondeẽ·In ſenſibilia
⁊ irrationabilia pcc̄o hominum vel
execranẽ vel anathematizanẽ vł mõ
te perdunẽ non p̄ticipatione pcc̄i ſ;
cauſa ſacramẽti·vel deteſtatiõe pcc̄i
vel flagello delinquentium·Cauſa
ſacramẽti·vt thezauri ihericho ⁊ ani
malia amalechitaꝝ·Iericho eñ lu
na interpretaẽ ⁊ ſignificat iſtum mũ
dum·Amalechite interpretanẽ lin
gentes ſanguinem ⁊ ſignificant cupi
dos ⁊ auaros ⁊ demones Iſrahelite
interpretanẽ viri videntes deum ⁊
ſignificant multitudinem ſanctorum

qui ⁊ humanis·s·di·lxxxi·valet·

r Paruulos·hiſtoriã hẽs·xlij·di·ꝟ·i·

s Pariter·hic habetur alia rñſio·

t Flagellari·l; ec̄ i eis crimẽ p̄nũ nõ timẽtur

u Canaã filius·⁊ ideo maledixit canaan nõ=

x Eorum·i·iſti addicti ſunt pene propter mortem criſti·

Lapides ḡ ⁊ thezauri iericho anat=
hematizanẽ·animalia amalechita=
rum interfici iubenẽ ad examinan=
dam cupiditate iſrahelitice pleb et
vt ſignificareẽ ꝗ muri vicioꝝ et hu=
ius mundi thezeuri q̄ per lapides et
thezauros iericho deſignanẽ·irratio
nabiles q̄; vicioꝝ motus q̄ per ani=
malia amalechitaꝝ intelligunẽ nõ
debent tranſire in ſortem ſanctoꝝ·
Animalia vero egiptioꝝ ⁊ poſſeſſi=
ones eoꝝ et p̄mogenita grandine
⁊ morte conſumpta ſunt vt in illis
punirenẽ quoꝝ felicitate letabun=
tur·⁊ vt dareẽ intelligi ꝗ mundus
peribit ⁊ concupiſcentia eius·ſed e
tiam terra iſrahelitaꝝ in ſanguinẽ
verſa eſt·et ſegetibus eoꝝ imbres
aduerſi ſunt·Animalia eoꝝ ſterili=
tate ⁊ morbo oſecta ſunt·vt aucto=
rem ſuum quem per beneficia ogno
ſcere noluerunt·ſalte; inter ſuppli=
cia ſentirent·In deteſtatione vero
pcc̄i pecunia ſimonis damnata eſt
cui dictum eſt Pecunia tua tecum
ſit in p̄ditione q; exiſtimaſti donum
dei pecunia poſſideri·In deteſtatio=
nem vero eiuſde; criminis altaẽ et
ecc̄ia que per ſimonia; oſecranẽ non
tam oſecrari ꝗ̄ execrari dicunẽ·q̄a
q̄ interuentu pecunie oleum oſecra=
tionis effundit·non oſecrare ſ; exe
crare credend⁹ eſt·Hinc eſt ꝗ bea=
tus greg·ecc̄ias ab arrianis oſec̄=
tas·iteꝝ oſecrari precepit q; ſanc=
tificacionem oſecrationis que non
niſi in fide trinitatis perficiẽ p̄ſtare
non poterant q̄ fide carebant·Ar=
cha vero ⁊ ꝓphe pcc̄o ſuoꝝ ciuium
hoſtib⁹ traditi ſunt Electi q̄; q̄ mur
mure eoꝝ impediti ſunt non in pe=
na criminis ſed in experimentum ⁊
exemplũ patiente h̄ paſſi ſunt·Itẽ
ꝓplus q̄ pcc̄o achor et filioꝝ heli in
manib⁹ hoſtium tradit⁹ eſt·ſignifi
cat ſubditos corporaliẽ flagellari·

=cham·q; dñs bñ
dixit ei ⁊ id̄o ñ fuit
auſ⁹ maledicẽ ei·
vł rõ ẽ i·ff·ꝗ me
tus cã·iſti quide;·

Addicte·ꝭ·ꝟ
pe·di·iij·ꝟ·ecce
cuius·

z Poſteri·ei⁹·
euangeliſta enim
trãſitũ faẽ a iorã
vſq; oziam q̄ fuit
q̄rt⁹ poſt eum·q;
dictum fuerat per
eliſeum ꝓphetam
in trono regni tui
quenꝗ nõ eſſe ſeſ
ſurum de domo a
chab niſi in quar
ta generatione·
tñ illi treſ q omiſ
ſi fuerunt hñ ſede
runt in trono·ſed
dicunẽ non ſediſſe
ex merito vite·

a Odium q̄; e
ſau·q̄ alio nomine
dicitur edom·vn
de dicunẽ edumei
q̄ſi edomei·

b Exemplis·
ſe; poſtremis·ſ·
de cham giezi a=
chab eſau·

c Turbaẽ·ꝭ·x
xiij·q·i·non tur=
baẽ·ꝭ·vij·q·i·adũ
ſitas·ꝭ·de·di·i·
in ſancta·

d Ignorantia·
Igrantia ẽ facti
⁊ eſt ig̃rantia iu=
ris·ig̃rantia facti
ſemper excuſat ſi
ue ig̃ret de ꝓp̄o
facto ſiue de alie
no dum tñ ſit ꝓ=
babilis·ig̃rantia
ꝓprij facti excu=
ſat·vt·xxxiij·q·
ij·in lectum·et·i·
q·i·ſi q̄ a ſimonia
cis·magis tamen
excuſat error in a
lieno facto ꝗ in
ꝓp̄o q; ꝓbabilis
eſt ig̃rantia in a=
lieno facto·vt·ff·
ꝓ ſuo·l·vlti·ſed
non eſt veriſile ꝗ
q̄s heſitet ſiue er=
ret de facto ꝓp̄o
vel de ꝓpria re·
vt·C·de reſcin·
ven·quiſq;·l; au
tẽ ſit ig̃rantia de
alieno facto dum
tñ non ſit ꝓbabi
lis nõ excuſat vt
xij·q·ij·qui ⁊ hu
manis·xvi·di·ꝗ
dicitis·adhoc aũt
vt quis ꝓbabiliẽ

k Sanctificationem·s·e·q·i·c·qui ſtudet·

l Carebant·et extra formam conſecrabant·alias falſum eſſet·

m Item ꝓplus·h̄ addit q̄rtum·

n Pro meritis·ꝭ·vi·q·i·ex merito
ꝭ·ij·q·vij·c·i·

o Portantes·i·tolerantes·

p In lata·h̄ ſoluit
ſtatim

q In diminutione·ar·ꝗ in eo punitur quis in quo deli=
quit·ꝭ·xvij·q·iiij·frater ꝭ·xvi·q·i·reuertimini·ꝭ·xij·q·ij·de viro·⁊·c·

dicatur errare non requiritur ꝗ ſit nimis ſcrupuloſus et diligens et
curioſus in inquirendo·nec ꝗ ſit nimium negligens et diſſolutus in
inquirendo·vt·ff·de iuř·et facti·ignoran·nec ſupma·Ignorantia iu
ris·alia iuř naturalis alia iuř canonici ſiue ciuilis·Ignorantia iuř
naturalis neminem excuſat·quia michil intereſt in vicio decipere vel
decipi·vt·xvi·q·i·ſi cupis·C·de in iuſ·uoc̄·l·ij·de hac d̄; ig̃rantia·

ignorans ignorabitur·xxxviij·di·qui ea·Ignorantia iuris canonici ſi
ue ciuilis neminem excuſat vt·xxxviij·di·ſi in laicis· et·c· que ipſis et
hoc intellige cū ius tale eſt·ꝙ aliquis de facili per ſeipm̄ ſcire potu=
it·vel etiā ꝑ alios dū tn̄ habuit copiā iuriſperitoꝝ·ff·ꝺ iur·⁊ facti ig·
regula·ff·de bo·poſ·in bonorum·vbi eni de bona fide agitur non eſt de
iuris ap cibus diſputandum· ff·mandati· ſi fideiuſſor·§·quedam · et
hec vera ſunt ni=
ſi ſint milites ru=
ſtici minores mu=
lieres· iſtos enim
excuſat ignoran=
tia iuris·Itē iuris
ignorantia ſi eſt
de damno vitando
bene excuſat · ſi ē
de lucro captādo
non·vt·ff·e·iur·ſi
queras ergo que
ſit differentia in=
ter has quatuor
perſonas et alias
quantum ad igno
rātiā iuris cū nul
li ſubueniatur ig=
rātia iuris vbi cō
tenditur de lucro
niſi deo mulieri quā
doqꝫ ſubuenitur i
lucro vt·C·e·ſi e=
mancipata·et ali=
as vbi expreſſe i=
uenitur·ſꝫ vbi non
expreſſum inueni
tur nō ſubuenit᷒ ·
eis· ſubuenit᷒ eni
eis in vell·et alijs
caſibꝫ notatis·C·
·e·l·vlti·ſꝫ militi=
bus et minoribus
vbiqꝫ ſubuenitur
niſi vbi inuenitur
expſſum ꝙ non ſit
ſubueniendū· Itē
ignorantia iuris
ciuilis ſiue canoni
ci nocet oībꝫ in
damno vitando in
tēporalibus pſcri
ptionibꝫ·q2 pſcri=
ptio introducta ē
ad rigorem iuris
cōſeruandum·idē3
eſt in cōſtitutōne
ſi quis in tantam
·C·vnde vi·b·

a Dixerit· ar ·
ꝙ ad dictū virius
ſtatiꝫ aliquis tene
atur et poſſit cre=
dere·⁊·xxij·q·iiij·
innocēs·de hꝫ no·
et·xxiij ·q · iij ·ꝙ
magnum·xi·q·iij·
non ſolum

b Cōmedē·ex=
preſſa ergo nocēt
non tacita·ar·ff ·
de odiē· ⁊·de·non
nūꝙ·⁊·ff·ꝺ euic·
ſerui·venditor di
uerſa enim ē cau=
ſa voluntatis ex=
preſſe et eius que
ineſt·ff·de·v·ob·
eum qui

c Oportuit·ali
as quod oportuit eum neſcire hꝫ nō excuſat cū ſit iuris naturalis ·vt
·xxxviij·di·quamuis =tia etiam iuris dici pt̄ eo ꝙ ignorabant pro=
d Iudeoꝝ·hꝫ igran= phetas·qa ſi eos intelligerent non ignora=
rent factum eoꝝ·id eſt xp̄m natum

vt inter flagella p̄latoꝝ pcc̄a feri=
antur·ſicut achor ſorte dep̄heſus la
pidibus obrut᷒ eſt·ſicut et nauicu
la ione piclitatur vt fugitiuus ſor=
te dep̄henſus fluctibus immergere
tur·aliqn̄ ꝑ meritis p̄latoꝝ depra=
uatur vita ſubditorū ut p̄latis ſuis
ſbditi fauētes ad malū cū eis ſimul
corruāt ſic filij iſrahel diu portanteſ
pcc̄a ſacerdotū tandem cū eis cecide
rūt in manus hoſtiū ❡ Itē Dauid
pplm̄ enumerauit quo pcc̄o gladi᷒
domini deſeuit i ppl̄m· ſꝫ in lata gen
te gloria regis ē·in diminutōe ple=
bis otritō pncipis·Qui vero de nu=
meroſitate ſue gētis ſupbiuit iure
in eius diminutōe punitus ē· Item
Paruulos ſodomitaꝝ non excuſa=
uit ignorātia quin ꝑ patno ſcelē ce
leſti igne oſumerent·ſꝫ hꝫ igne pena
illis diminuta eſt quibus ſucceſſio
paterni ſceleris eſt adempta ·Pari
ter etiā demonſtratū eſt pcc̄is pa=
rentū puulos aliqn̄ corporaliter fla
gellari·Illud idē etiā intelligēdum
ē de puulis qui pcc̄o dathan et abi
ron viui deſcēderūt ad inferos Itē
Cham peccante canaan filius eius
maledicitur ·Giezi delinquente lep̄
trāſmittitur ad poſteros·iudeis cla
mantib᷒ ſanguis eius ſuper nos et
ſuper filios noſtros·reliquie eorum
pene mortis xp̄i addicte ſunt Ach=
ab qꝫ peccāte poſteri eius regni ſo=
liū amiſerunt·Et qui de eius ſemine
in regno inde nati ſūt vſqꝫ ad pur=
gatā labē illius familie a genealo=
gia dn̄i ſunt excluſi · Odiū qꝫ eſau
vt malachias teſtatur tranſiuit·ad
idumeos ·Quib᷒ oīb᷒ colligit̄ ꝙ
ignorātia pcc̄i non excuſat aliqueꝫ
❡ Sꝫ hijs exemplis nō ꝓbātur te
neri pcc̄o alioꝝ niſi imitatores ne=
quicie eorū·Quicunqꝫ eni de ſemine
eſau ⁊ ceterorū ad dn̄m cōuerſi pa=
ternā maliciā deteſtati ſūt nō odiū
ſed clementiā dei experti ſunt ❡ Itē
vt ait ambroſius De eodem

e ❡ Damnabilis·velut de patronis abſqꝫ venia impetrata in ius non
vocandis ab eoꝝ libertis·nec enim in ea re parcendū eſt ruſticitati·
cum naturali ratione huiꝰ perſonis honor debeatur·ut·C·de in ius vo
cando·l·ij· =lucro captando·q2 in damno vitando omnibꝫ·
f ❡ Alijs·non in= ·ff·de iur·et facti ignorantia·iur ignorantia·
g ❡ Sed negocium·i·ſi errat in otractu·nam aliter eſt in maleficio in
quo nec etiam mi
nor excuſat᷒·C·ſi
aduerſus delic·l·
·i·et·ij·

h ❡ Filio·maiori·
nam tūc pt̄ repe=
tere·ff ·de mino·
·l·verū·in ſi·ſi au
tē etiā filiuſfa·eſ
ſet minor·nō repe
teret·ſi ſūpta eſſꝫ
vel perdita ·ff·e·
ti·ſi minor·

i ❡ Quaſi delictū
ē·ut·ff·ad mace=
don̄·l·ij·⁊ bene di
cit quaſi ē delictū
nam ſi vere eſſet
delictum nec mi=
noribus ſubueni=
retur·

k ❡ Sine iudice·
ſecus ſi ꝑ iudicē·
·ff·fam̄·herciſcū·
cum putarem ·et
hꝫ cū fidē et ofeſſi
onē eius iudex ſe
cutus eſt·nam ali
aſ repetere poſſet
·C·de iur·et facti
igno·ſi poſt·

l ❡ Iure natura=
li·cū qs ſoluit in=
debitū·aut eſt in=
debitum iur ciuili
tantum quale eſt
id qꝺ pt̄ ꝑ falcidi
am teneri · C·ad
·l·fal·error·hꝫ ſi ꝑ
ignorātiam facti
ſoluit·repetit·C·
ꝺ iur·⁊ fac·igno·
cum quis·C·ad·l·
fal·error·ꝑ·igno·
rātiam iur non re
petit·ut in·l·p̄di
ctis·niſi a minore
vel a muliere vel
alia pſona priui=
legiata ſoluatur·
ut·ff·de probatō·
cum de in debito·
·§·ſic aūt·et·ff·ꝺ
cōdi·inde· inter=
dum·alias indebi
tum·aut de iur na
turali tantū qua=
le eſt id ad quod
ꝑ cirogꝑhū obli=
gamur vt ſpe fu=
ture numeratōnis
vel indebitū vtro
qꝫ iuri·in hijs du=
obꝫ caſibꝫ quacū=
qꝫ ignorantia ſol
uit repetit·ff ·de
condi·inde ·inde=
bitam et·ff·de ꝓ
batio·cū de inde
bito· aut ꝑ exce=
ptionem tantum et tūc ſi tpalis ē excepcō dum tamen ſit certum de=
bitum non repetit·ff·de cōdi·inde·ſub cōdicōe et·l·nam ſi moriar·ſi
autem eſt ꝑpetua et eſt fauorabilis·hꝫ quacunqꝫ occaſione ſoluit re=
petit·C·ad vell·ꝙuis·ff·de odi·inde·q excepc̄·ſi ē odioſa· vel ſciēs·

Turbatur nauicula petri in q̄
erat iudas·q2 q̄ ſuis meritis
erat firmus turbatus ē alienis·Ig
norabat aūt petrus pcc̄m iude·Nō
ḡ ignorātia excuſauit illū· ſꝫ tur=
batio hꝫ non eſt pcc̄i cōmquinatio
ſed corpalis pſecutio intelligitur·
q2 meritis maloꝝ nōnūꝙ a deo bo
ni p̄muntur vt eoꝝ ꝓbetur firmitas
Nō itaqꝫ hijs auctoritatibꝫ ſimoni
aci ꝓbantur ꝑ quibus ignoranti=
bus pecunia data eſt·Non ergo pt̄
ꝓbari iſte reus criminis cuius non
habuit oſcientiā·❡ Notandū qꝫ ē
ꝙ nō oīs ignorātia pcc̄i excuſat
aliquē·Eſt eni ignorātia alia facti
alia iuris· Facti alia qꝺ oportuit e=
um ſcire·alia qꝺ n̄ oportuit eū ſcire
quod non oportuit eum ſcire ſicut
ait apſus·Si quis infideliū vocaue
rit vos ad cenam quicquid vobꝫ ap=
poſitum fuerit omedite nichil inter
rogantes·ſi quis vobis dixerit hoc
idolis immolatū ē· nolite cōmede=
re·Ecce quod vocatum ad cenam
non oportebat ſcire carnes ſibi ap
poſitas idolis fuiſſe imolatas · Qꝺ
oportuit eū ſcire ſicut ignorantia
iudeoꝝ et reliquoꝝ et infideliū qui
ea que a ꝓphis de xp̄o fuerit p̄nun=
ciata adhuc ignorāt ēe completa
vnde a iudeis adhuc expectatur ve=
tur᷒ hec neminē excuſat Itē igno
rātia iuris·alia naturalis alia ciuil
Naturalis omnibus adultis dam=
nabilis eſt·Ius vero ciuile alijs per
mittitur ignorare alijs nō Iuris ci
uilis ignorantia nemini obeſt·i dā=
no vitando ſi negociū inde cōtigerit
vt ſi minor pecuniaꝫ dederit filio fa
milias repetit·in maiore vero qua
ſi delictum eſt·Item ſi ſucceſſioneꝫ
tibi etiaꝫ maiori delatam·cum alio
ſine iudice diuidas putans teſtam=
tum iure ſubnixum cum non eſſet·
ſolidam ſucceſſionem obtinebis ·
vel ſi id quod nullo iure debuiſti
aut iure naturali non debuiſti · ſed

ſoluit· vel ignorans· aut ius aut factū· hijs duob9 caſib9 non repetit· ff. de cōdi· indē· l· qui excepc̄· alias ſi rigore iur̄ cōſeruandi grā eſt exceptō introducta· h̄ ſciēs ſi ſoluit nō repetit· ff· de ɔdi· indē· l· iulianus· ſi ignorans repetit· ſm pi· cū illa excepcō ſit perpetua et non ɔdioſa· alij vero ɔtra· nam et poſt ſententiaʒ remanet debitū naturale· q2 ſententia de iure ciuili eſt· et ideo ea que iuris naturalis ſūt tollere nō p̄t· quaē ſi ſoluat nō repetit· vt ff· de ɔdi· indē· iulian9· aut dubitet an tēporalis an ꝑpetua h̄ repetit· ff· de ɔdic̄· indē· ſufficit·

a ¶ Repetis· hoc intra bienniū et h̄ cū ꝓmittit ſpe future numeracōis·

b ¶ Non poterat· et ita dupliciter eum excuſat·

Q· ·v·

Quod vero· huius queſtiois duo ſunt articuli Primus eſt· an liceat iſti in eccia manere quam paterna pecunia eo ignorante eſt aſſecut9· Secūdus eſt ſi pat̄ emit ei ordinem et nō ecciam an liceat ei illo ordie fungi· de p̄ma q̄ſtiōe dicas q̄ p9q̄ ecciam dimiſit ex grā p̄t ibidem manē ut· j̄· e· i· ⁊ ex̄ de ſimo· d̄ ꝛgul̄· In ſcd̄a dico q̄ ſi p p̄ris pecuniam adeptus eſt ordinē ita tn̄ q̄ ſimonia nō fuit in ordināte poſtq̄ ordini renūtiat· p̄t eodem ex miſcd̄ia fungi· ut· j̄· e· c· vlti· ſi autem ipſe dederit vel ɔſcius fuerit ſimonie· tunc diſtinguitur aut accepit ordinē vel dignitatē aliquaʒ vel aliqđ bn̄ficiū eccleſiaſticū ſi ordinem vel p̄lacōʒ deponitur nec dʒ ſecū diſpenſari· ut· s· i· q· i· erga· et · c· ſi quis neqʒ· et j̄· q· vij· ſi q̄s omnem· et· c· requiritis· ſi vero eccleſiam vel p̄bendam vel ſile bn̄ficium de iure deponitur vt· s· e· q· i· p̄ſb̄r· ſed ex diſpenſatione poſt renūtiationem p̄t in eodem beneficio remanere· vt· j̄· c· ꝓx·

Quicūqʒ· paruuli h̄ p̄ſumitur ꝓ etate vt· s· e· q· iiij· placuit·

b ¶ Partes· i· p̄bendas· et ſic nō eſt ɔtra· xxi· q· ij· ſicut· ex̄ de p̄bē· maiorib9·

c ¶ Pro miſcd̄ia· nam ex rigore iur̄ oīno deponi d̄berent· ut· s· e· q· i· p̄ſbit̄· ⁊ vij· q· i· p̄itium· et · c· ſanctitū eſt· et vere de miſcd̄ia· nam de iur̄ non p̄nt· et hac miſericordia digni qui ſunt alieno laborāt vicō· C· de naturali· liber· legeʒ

f ¶ Concedimus· vt et primū locū ibi obtinere poſſint· et illud non reſpicit niſi qđ ſequitur in fi· c· ſcd̄m vnum intellectum·

g ¶ Maioris etatis· h̄ p̄ſumit̄ ɔtra etatē· vt j̄· e· q· vij· q̄ in qualibet·

h ¶ In alijs· s· di· lxxxi· valet· ɔtra· s· e· q· i· ſi q̄ a pſeudo· ſʒ ibi illaʒ ecciaʒ licite fuerat adeptus

i ¶ Pro magna· et d̄ iur̄· cū em̄ nō peccauerint iſti non ſunt p̄uandi ordinibus ſuis· ar· j̄· §· ex hac

ciuili tanq̄ ex cirographo ſoluas a promittas repetis· nō ita ſi delictū. Nam ſi putat ſuā rem ſibi p legem licere rapere incidit in cōſtitucōnez ſi quis in tantam· i hoc aūt nō fuit ignorātia iuris ſʒ facti· et illius qđ nō oportuit eū ſcire· A reatu ergo criminis excuſat eū ignorātia paterni delicti· qđ ⁊ ſi oportuiſſʒ eū ſcire infirmitate tn̄ etatis dep̄hendere nō poterat· Q· V

Quod vero qn̄to loco queritur· an liceat ei eſſe in eccleſia vel fungi ea ordīna cōne quā paterna pecunia eſt aſſecutus· auctoritate diffinitur vrbani qui ſcribens de ſimoniacis ait inter cetera·

De paruulis qui cupiditate parentū eccias emūt

Quicūqʒ ſane cupiditate parētum cū adhuc puuli eſſent eccleſias vel ecciaꝝ ptes p pecunias adepti ſūt· poſtq̄ eccias omīno dimiſerint ſi canonice i eis viuere voluerint p magna miſcd̄ia eos ibidē eſſe ɔcedimus· Neqʒ p h̄ facto a ſacris ordinibus illos remouemus· ſi alias digni inueniantur· Illi vero qui p ſeipos cū maioris etatis eſſēt nephāda cupiditate ducti eas emerit ſi i alijs ecciis canonice viuere voluerint ꝓuatis ꝓriis ordinib9 p magna miſcd̄ia ibi eos miniſtrare permittimus· Quod ſi ad eccias alias trāſferri fortaſſe non potuerit et in eis canonice viuē ꝓmiſerit minoribus ordinib9 ɔtenti ad ſacros ordines nō accedant· ſalua tamen in omīb9 apoſtolice ſedis auctoritate· Si qui tn̄ ante emptionem catholice ordinati ſūt cū ea que emerūt dimiſerit et vitā canonicā egerint in ſuis gradibus pmittant̄· niſi forte huiuſcemodi eccia ſit vt ibi primū locum debeat obtinere· Primū em̄ vel ſingularem vel p̄poſiture locū in emptis ecciis eos habē nō patimur ¶ Hoc aūt non eum in p̄iudicium canonū· ſed ex miſcd̄ie diſpenſatione dixiſſe· ex ep̄la eiuſdem colligitur miſſa vitali p̄ſb̄ro in hec verba

In dignitate ꝓuāda ſimoniacis miſericordia p̄t impendi ſi eos

Eos qui eccias vita ɔmēdet emerunt ſi pſona talis fuerit quā vita ɔmēdet videlicet vt i monaſterijs vel canonicis regulariter viuant· in ſui honoris officio miſericorditer condeſcendendo miniſtrare concedimus· abſqʒ tn̄ ſanctorum canonū p̄iudicio ¶ Ex hac itaqʒ auctoritate colligitur q̄ ignorātia tales excuſat a reatu criminis vt ſup̄ dictum eſt· non a fructu emptionis cum in eccleſijs quas parentum pecunia adepti ſunt non niſi poſtq̄ eas omīno dimiſerūt et ex miſericordia ibidem eis eſſe conceditur· in q̄ patet q̄ et ſi illis ignorātibus ſimonie pcēm ſit admiſſum· fructum tamen p̄ne emptōnis reportare non poſſunt· Nō vero a crimine excuſetur hinc pʒ· q2 p h̄ facto a ſacris ordinibus nō remouentur· Si em̄ illius criminis participes eſſent ad ſacros ordines ɔſcendere non poſſent Illud idem intelligendum eſt de eo qui per pecuniam eſt adeptus ſacerdotij dignitatē· non ep̄o ſed cuidaʒ ex principibus eius datam· vtroqʒ tamen ordinatore videlicʒ ⁊ ordinato hoc ignorāte ¶ Vrbanus ſecundus ſcribit alberto metenſi ep̄o

De quodā pro quo incuria parentum pecuniam dedit non ep̄o ſʒ vni principum

Preſentium portitorem quē parentū incuria p pecuniā non ep̄o ſʒ cuidā principum eius datam inuitū ſacerdotij dignitatē obtinuiſſe ſignificaſti· licet ſancti canones deponendum eſſe teſtentur· q2 tn̄ culpā iſtam neſciens ⁊ coactus ɔmiſit et q2 ab eodem ordine vt deponētur ſupplicauit vltroneus

k ¶ Ordines· id ē ad miniſterium ſacroꝝ ordinū· q̄d tn̄ poſt emptionē eccleſie receperūt et ita aggrauat eoꝝ pnīa in eccie emptione

l ¶ Salua· vt ſcilicʒ pl9 poſſit diſpenſaē ſi velit vel vt hāc reuocet ſi iterū ei videbitur expedire· ij· q· iij· ſaluo

m ¶ Ante emptionem· ar· ſupueniens delictū vel nouam cām nō viciare legitime ſcēm j̄· xxx· q· i· noſſe· ⁊ · c· dēm· s· lv· di· p̄cepta· j̄· xxxij· q· · vij· hij· qui· ſʒ cōtra j̄· e· q· vij· ſi q̄s enim

n ¶ Permittāt· in eadē eccia· h̄ ē dr̄a inter iſtū caſum et ſcd̄m

o ¶ Niſi· iſtud niſi reſpicit duos articulos· nā in primo caſu bn̄ p̄t ex diſpenſatōe ſingularē locū obtinere· ſed male dicit qui h̄ dicit· nā cū vltimo magis diſpenſatur quo ad executionem ordinis q̄ cum medio vnde iſtud niſi refertur ad primū membrum· c·

p ¶ Primū· ar· ex̄ d̄ ſimo· ex inſinuatōe et intelligūt quidā h̄ tm̄ de p̄latōne· b· intelligit de q̄libet dignitate· q2 nec archiep̄s nec decan9 et cetera ɔptis· ſi·

q ¶ In em· xij· di· Nos ɔſuetu-

Eos· vt dicimoribus ruſticis ⁊ mulieribus in q̄bus dā caſib9· ut i vell. vt eis ſuccuraē· ⁊ vt ex integro caſ ueaē· ⁊ cū fiſco ſe detulerit· ⁊c· legatū ſibi aſcp̄ſit ⁊c·

s ¶ Abſqʒ· s· di· lv· p̄ſcis· quaſi nō de iur̄· ɔūi ſʒ ex diſpenſatōe

t ¶ Ex hac dimiſerūt· h̄ idem habes extra de ſimo· de regularibus

u ¶ Reportare· Nā ex dolo alieno aliquis lucrum reportare non debet· ff· de eo p quem factum eſt· l· vl· ſcn· i· et h̄ eſt verum niſi in caſu ex̄ de ſimo· nobis fuit· ſ· ꝓpter fraudem alterius

Preſentiū·tria ꝓ iſto faciunt·coactio accipiendi iſtum ordinem ·ſ·ſacrū ſpontanea ↄfeſſio·renūtiacō·duo faciūt ↄtra·deteſtatō criminis·diſciplia eccl'iaſtica b ¶ Incuria·i·negligentia vel ſtulticia vel ignorantia iuris· c ¶ Sed cuidam·idem ſi epō·ut·s·e·q·i·ſtatuiſ mus· d ¶ Inuitū·i·coactum a parentibꝫ vel inuitum poſtquam ſciuit· e ¶ Culpā·nota ħmonis improprietatē·ſi·s·di·lvi··c·vlti· f ¶ Iſtam·h̄ col lige q̄ aliquis p̄t dicere aliquid eſſe culpam nō q̄ cul/pa ſit ſʒ q̄ ſolʒ ēe ſic·xv·q·i·mulier g ¶ Suplicauit· vñ mitius cū eo agendū fuit·ꝫ·xij·q·i·ñ dicatis·s·di·l·q̄ꝫ de·C·ne tu·vł cur·vectigal'·oducat·l·vna ſʒ nōne male rogabat cū ↄpoſitū ſeq̄t' ifamia·ff·de hijs q̄ no·iſa·l·ij·§·ignominie·nec eē q̄s deponi debeat niſi ꝓ maximo crimine vt·lxxxi·di·apl'us·dic ergo rogauit vt deponētur·i·ab executōne ſuſpenderetur· h ¶ Fratrūqꝫ·et ita ep̄us in tali caū diſpenſare nō p̄t ſine ↄſenſu fratrū et auctoritate·ar·xv·q·vij·ep̄s nullius·nā in omi diſpenſacōne conſēſus capl'i eſt requirendus·Preterea nota p capitulum iſtud diſpēſari circa ſimoniam commiſſam in ordine nam ſi ipſe ordinatus dedit pecuniam vel alius dū tñ det epō ñ poterat ep̄s h̄ caſu diſpenſare et hoc notauit cū dicit nō epō·quaſi dicēt·ſecus ſi epō eſſet data·vñ ſtrictior erit ptās epi diſpēſandi in ſimonia ↄmiſſa in ordine q̄ ↄmiſſa in beneficō·ut·s·e·q·c·i·ſʒ hoc non admitto·vnde dico q̄ ſiue ſint ↄmiſſa in ordine ſiue in bñficō dū tamen fuerit epō data pecunia·q̄ ep̄us nō poſſit diſpenſare·ſed in hoc dico eſſe differentiam·q̄ ſi epō fuit data pecunia ꝓ beneficō·ut tūc non ep̄us ſed ſuperior quilibet poſſit diſpenſare·ſiue in illo beneficō ſiue in alio·ſ̄m modum qui traditur·s·e·c·i·ſed ſi fuerit epō data pecuniā ꝓ ordine·tūc non poſſit ſecum diſpenſari niſi a ſolo papa·vt·s·q·i·erga·et·c·ſi quis neqꝫ·et·ꝫ·q·vij·ſi quis omnem·et·c·requiritis·illud aūt expeditū eſt q̄ ep̄us vel capitulum poteſt diſpenſare cuꝫ eo qui ignoranter aceptus eſt bñficium·ut eẋ de ſimo·cum ex inſinuacōne·io·Quid autem iuris hodie ſeruetur·dixi p decꝫ·s·q·iij·ex multis·in vlti·gloſa· Qō· vi·

Quid vero·hec queſtio determinata eſt p·c·qd·G·inducit· k ¶ Nūc aūt·h̄ ponit incidentē queſtionem que dubia non eſt

ex conſideratione diſcretōnis que diſcretio mater eſt omniū virtutū magis q̄ ex rigore canonum miſericordie viſcera adhibendo·ipm in eodem ordie eſſe fraternitati tue ↄſulimus·ita tñ vt ſi eccl'ia illa cui deſeruit ſacerdotū penuriā non patiē ſuſpenſus a ſacerdotali officio permaneat·Qđ ſi fortaſſis eccl'ie vtilitas exegerit·ut curā regiminis aſſumat·liceat eū ex ↄceſſione epi ſui fratrūqꝫ obediētia ſacerdotali officio fungi· Q VI

Quid vero de hijs fieri debeat qui ignoranter a ſimoniacis ordinantur·quod ſexto loco queſitum eſt·ſupra vide licet in capitulo vrbani quod ſic incipit·ſi qui a ſimoniacis nō ſimoniace ordinati ſunt·reqratur·¶ Nūc autem de illis queritur qui non pro ordinacōne pecunias offeṙt·ſed ꝓ electōne vt vel decretum electionis fiat·vel ut ſubſcripcōne confirmetur·vel vt electioni non reſiſtatur·aliquibus premia largiuntur·an eoꝝ electio vicioſa ſit iudicanda·Nō enim videntur donū ſancti ſpiritus emere qui non ꝓ ↄſecratione ſed ꝓ electione munera largiūtur·cum nulli9 ſpūalis gratie aliquos faciat electio pticipes·Sʒ ſicut eccleſiaſticaꝝ reꝝ emptores ſimoniaci iudicantur q̄ eccleſiaſticis officijs ita adiuncte ſunt vt alteꝝ ſine altero alicui non ꝓueniat·ita quia p electionē venitur ad ↄſecrationē perinde ſimoniacus habetur qui ꝓ electione p̄mia largitur ac ſi pro ↄſecratione munera dediſſet·¶ Vnde ſimachus p̄p̄·ſcribit ceſario epō

Nec timore nec p̄mio nec potentū ſuffragio confirmetur epi electio·

Si quis aūt ep̄atum deſiderat data pecunia potentes perſonas minime ſuffragatrices ſibi adhibeat·nec ad decretum ſibi faciendum clericos vel ciues ad ſub ſcribēdū adhibito cuiuſlibet generis timore cōpellat vel p̄mijs quibuſlibet exhortetur ¶ Itē greg·ſalonis cōſiſtētibus

Simoniacus ē qui vt ep̄us eligatur premia largitur

Ego aūt vr̄e dilectioni prouidens et mee anime omipotentis dei iudiciū ptimeſcēs·eiuſdē maximi cauſas ſubtiliter exquiri deſidero ſi in illis ſis criminibus preſſus que ſacro ordini contradicūt·ſi nō per ſimoniacam hereſim id eſt premia quibuſdam ſe eligentib9 p̄bendo ad ſacerdotale ptingere conatur officium·Tunc enim liber ꝓ nobis apud deū interceſſor erit ſi non obligatus de ſuis ad locū interceſſionis venerit ¶ Itē greg·papa fiagrio epiſcopo auguſtudinenſi·

Sicut ordinatio fit electio vel oſenſus ſine venalitate debet preferri

Sicut is q̄ inuitatus renuit·q̄ ſitus refugit·ſacris altaribus ē admouendus·ſic qui vltro ambit vel importune ſe ingerit ē ꝓculdubio repellendus·Naꝫ qui ſic nititur ad altiora cōſcendere·quid aliud agit niſi vt creſcendo decreſcat et aſcendendo exterius interius in ꝓfunduꝫ deſcendat Itaqꝫ frater cariſſime in ſacerdotibus ordinandis ſinceritas vigeat·ſit ſimplex et ſine venalitate conſenſus·pura ꝓferatur electio·vt ad ſummam ſacerdotij non ſuffragio venditorū ꝓuectus ſed dei credatur eſſe iuditio ¶ Si autē pecunia promiſſa fuerit vel ſoluta electo vel ordinato penitus ignorante nec

Si quis·ſuffragatrices·s·e·q·iij·ſi quis obiecerit·et·xl·di·ſicut viri·inuenitur ſiſe·ꝫ·xv·q·iij·ſane·s·e·q·i·eſtote·ꝫ·xvi·q·vij·ſi quis epiſcopus·s·di·lv·nullus penitens· m ¶ Ad ſubſcribendum·ſ·cū patroni ſūt·vel h̄ cū ſpūaliter vocant' laici ad elcōꝫ·lxiij·di·adrianus·vel dic q̄ factum prohibet·non ideo dicit q̄ de iure ſubſcribē debeant ciues·ar·eẋ de elec·c·i·ſubſcribere tamē debēt ciues·nō vt eligentes ſʒ vt conſentientes·vt·vij·q·i·epiſcopus de loco ¶ Timore·ſʒ nūquid timor inducit ſimoniam·dico q̄ nō·dico tamen q̄ peccat mortaliter qui p timorē obtinet beneficiū ar·contra·s·q·iij·res eccl'ie·et ē hic ar·q̄ nō tm̄ timor mortis vel cruciatus corporis·ſed timor vboꝝ viciat electōeꝫ ar·xxiij·q·viij·ↄuenior Ego aūt·maximi·de iſto agit·ij·q·v·q̄nto·lxiij·di·ſaloītane p ¶ Exquiri·tūc tenetur p̄latus requirere cū ad euꝫ ꝓuenerit querelatio clamoſa·eẋ de ſimo·lꝫ·heli· q ¶ Interceſſiōiſ·iij·q·vij·in grauibus Sicut is·renuit·dū tam̄ nō pſeuerans·q̄a ſi ſēper eſſet noluntarius non eſſet cōgēdus·vt·lxxiiij·di·vbi iſta·ſʒ faciendū eſt vt de nolente fiat volens·et ſic licite ordiaē vt·xxiij·q·iiij·diſplicꝫ·xl·di·aū oīa·viij·q·i·ī ſcp̄turis·xvi·q·i·nos aūt s ¶ Refugit·ſʒ mirum eſt q̄ h̄ dicit q̄ fugere debet cū alibi dicat qui ep̄atū deſiderat ꝛc̄ vt·viij·q·i·q̄ ep̄atum·nā ſi illud gerat in aīo·ꝛ aliud exterius iudicat peccat·nā ita mētiē quis ſimulatis opibꝫ ſic ore·xxxij·q·v·cauete·ꝛ q̄ peccet patꝫ xxij·q·ij·cū humilitatis·dicunt quidaꝫ q̄ illud mendaciū non eſt mortale licet non ſit benignitatis vel iocoſitatis·quia caret dolo·et ideo non eſt mortale·dico q̄ iſte dꝫ eē nolens et dꝫ fugere id eſt timere ne forte nō ſit ſufficiens·vt·xl·di·aū omnia·vnde metiri debet vires·s·q·i·non eſt putandum·vel dic q̄ intelligitur fugere q̄ dignus ē ſi ſe non ingerit q̄ querit et nō querit t ¶ Importune·nam·eoipō q̄ ſe ingerit eſt ſuſpectus·ff de ꝓcur·q̄ omia·idē in tutore·ff·de tutela·teſt·ex ſententia·ar·ↄtra q̄ p̄t petē quis honorē·ff·de decur·eos·et pecuniā ꝓeo dare·ff·de offi·p̄·barbarius·ar·viij·q·i·q̄ ep̄atum·ff·de mune·et ho·reus·ad has·l·rn̄dent quidam q̄ publice peti p̄t non in occulto·alij vt pi·dicunt q̄ meritis poteſt quis petere·alias nō·q̄ lex iul'·de ambitu·non hꝫ rome locum·

·ff·ad·l·iul'·de ambitu·l·i·vel dic φ quodam a ꝓpo potuerūt peti· modo vero ab imꝑatore·vel aliud in dignitatibus ſecularibus· vn= de et milicia ſecularis emi pt·ff·de act·emp·et vē·creditor·§·iter vē ditorē ·a· Obeſſe videt·multū ꝯtradicit ſolutōi huic·ex̄ de ſimo· nobis·vbi ſemꝑ nocet datō pecunie·niſi cū data eſt ab aduerſario ꝫ ideo h̄ excuſantur qꝛ nichilominus alias fuerint eū electuri· ſic ex̄t·e· et ſi queſtiones ſe cus in·c·nobis

hij·et·c·neqꝫ·ꝯtra·s·di·lxxiiij·ſi quis·ꝗ·xxv·q·ij·ſi qui epi·ꝗ·xvij·q·ii· ij·frater·xij·q·ij·qui·ꝛ humanis·

·h· A ſacerdotio·i·eccīaſtica dignitate·ut·s·e·q·i·ꝗ per pecuniam·

·i· Penitentiam·adeo etiam hoc verum eſt vt ſi qs etiam ꝑuenerit ad ſūmū maloꝝ ſubueniat̄ ei ꝑ penitētiā·ut de pe·di·iij·talis·nam in quacūqꝫ hora·ꝛc̄·nec tibi dico ſepties·ꝛc̄·de pe·di·iij·adhuc inſtant·

Qō·vij·

Nunc aūt· ſit recipi= end9 nō de iure ſed de diſpen ſatione·ſic·xxiij· ·q·iiij·ipſa pietas tamen ſūt quidaꝫ caſus in quibꝫ ip/ ſa eccleſia nō con= ſueuit diſpenſare quos nota ꝗ·ix·q· ·i·in ſumma·et de terminatur h̄ que= ſtio·ꝗ·e·§·ex hac auctoritate

Si qui pſbri· ordinatōis· ꝗ·xxiij·q·iiij·ipſa pietas·ꝯtra ꝫ illd ex pietate matris eccīe·iſtud d' rigo re paterne diſci= plīne·l·di·vt con ſtitueretur

·b· Quibus·no· puniri aliquem in eo in quo deliquit ar·xij·q·ij·qui et humanis·

·c· Contra nos· ar·φ ſi cleric9 bn̄ ficiatus eſt in du= abus eccījs nō pt ꝑſtare patrocini= um vni ꝯtra aliā· ·xcvi·di·ſi impa= tor·iij·q·i·nulli·ſi tn̄ adminiſtratio= nem habet in vna poterit ſtare·ar· ·ff·de in ius·vo·ꝗ ſitum·ꝛ·iij·q·vij· ·§·ſi ꝯtra·in ſi·

Si qs·C·in= tendit ſepti ma ſinodus ꝓba re φ licet ꝑ peni= tentiā ſubueniat cuilibꝫ pc̄cori·tn̄ poſt pniam de iu= re nō poteſt ꝓmo ueri·imo ſi poſt pc̄cm ꝓmot9 eſt vel poſt promoti onem peccauerit deponendus eſt·ꝛ dic h̄ regulare fu iſſe tam ante inſti tutionem baptiſ= mi φ poſt·et hoc ꝓbat exēplis taꝫ noui φ ve·t·et h̄ ſonat littera illa nullū tamen hoꝝ qui an̄ baptiſmū ꝛc̄·naꝫ illi qui an te baptiſmū peccāt ꝓmoueri poſſunt·et expreſſuꝫ ē·xxvi·di·deinde·

eo mō ad electionē vel ordinationē ꝑuenerit ei nullatenus obeſſe vide= tur·nec ad reatū criminis ꝑtinet cu ius ꝯſcientiā nō habuit nec ad ele= ctionis vel ordiatōis caſſatōneꝫ pti net ad quā alias nō ꝑ ꝑnā illoꝝ cu piditatē ꝑueniſſe docet· Q VII

Nunc autem de ſeptima tra ctandum eſt queſtione·an renuntians ſue hereſi ſit re cipiendus in epiſcopali dignitate vel non De hijs ita ſcribit cipri= anus ad ſtephanum Qui rede untes ab hereſi in ſuis ordinib9 re·

Si qui pſbri ꝛ diaco cipiūtur ni in eccīa catholica prius or dinati fuerint et poſtmodū pfidi ꝛ rebelles extiterint contra eccleſiam vel apd̄ heīticos a pſeudo epīs ꝛ an ticriſtis ꝯtra xp̄i diſpoſitōnem ꝓfa na ordinatione ꝓmoti ſunt·et ꝯtra altare atqꝫ dn̄m verbū ſacrificia fo ris falſa et ſacrilega offerre conati ſunt·eos qꝫ hac ꝯditōne ſuſcipi ꝯue nit cū reuertuntur ut ꝯmūicent laicis et ſatis habeāt φ admittuntur ad pacē eccīe qui hoſtes pacis extite= runt nec debere eos reuertentes ea apud nos ordinationis et honoris arma retinere quibus ꝯtra nos re= bellauerunt Itē ex·vij·ſinodo

De hijs qui pro muneribus ordina tiones faciunt et qui redeuntes ab hereſi in ſuis ordinibus recipiunt·

Si quis om̄eꝫ traditōeꝫ eccīa ſticā ſcriptā vel nō ſcriptā vi= olat anathema ſit·Omīs epus aut pſbr aut diaconus ꝯuict9 φ ꝑ mu neribus ordinationem dederit vel ac ceperit a ſacerdotio cadat Sed di= cunt quidam·qa penitentiā agim9 ꝑ pc̄co et illud indulget deus·Ita et ego dico qꝛ om̄em penitentem re cipit deus et indulget ꝑ pniaꝫ pec= cata que iā facta ſūt Noui enim φ dauid fornicatorē ꝛ homicidā ꝑ pe nitentiam receperit deus·et φ de eo

dixerit·inueni viꝝ ſm cor meum· Noui rurſum eundem audientem a deo·non edificabis michi domū qa vir ſanguinū es·Scio manaſſe per ꝯfeſſionē dimiſſam impietatē ſuam Scio meretrices et teolonearios ꝑ penitentiā receptos·nullū tamē eo rū qui ante baptiſmū peccauit ſac dotib9 ꝯnumeratū·Scio quoſdam dū eſſent in mundo i multa fornica tione manſiſſe·monachos ſ vero fa= ctos quaſi luminaria mundi reſplē= duiſſe·nullū tn̄ ad ſacerdotium aſcē diſſe·Quod ꝛ ſi raro contingit nul la tamen lex eccleſie fuit·Nouim9 primum peccatricem mariam poſt ꝯūſionē φuis caſta et ſancta tn̄ int̄ diaconiſſas ꝯputata nō ē·Sed qd hic dico ſeqūs ſanctos apl̄os ꝛ ve nerabiles patres cum omni fiducia clamo·φ qui ꝑ ſimoniā ordinat9 ē ſiue eps ſiue pſbr ſiue diaconus ali enus eſt a ſacerdotio·Neqꝫ enim ve nalis ē gratia ſpūs ſancti·Caiphe traditio et adinuētio ſimonis a ſac to ſacerdotio omino eſt aliena et ſi in fornicationem lapſus eſt aliquis poſt baptiſmū in ſacerdotiū non re cipitur·canones eñ h̄ ꝓhibent·Si quis vero cū h̄ pc̄co ad ſacerdotiū ꝓuectus eſt cognitus degradetur· Itē epm qui ꝑ pecuniā ordinat9 ē ꝯfiteor qꝛ ꝑ penitētiā recipit de9· hon9 ē in omib9 ꝛ apta viſcera ei9 omni penitenti·Sꝫ quoniam iuxta apl̄m oportet epm eſſe irreprehen ſibilem quicūqꝫ ꝑ pecuniā vel ordia uit aliquē vel ordinatus eſt ab omī ſacerdotio alienus ſit· Tharaſi9

O patriarcha dixit Vicunqꝫ ꝑ pecuniam vel ordi nāt vel ordinauerūt vel ordinantur vel ordinati ſunt epi vel pſbri vel di aconi vel quilibet de numero ſacer= dotū repellāt omno a ſacerdotio ſic ſimon magus a petro·Quicūqꝫ per pecuniam diſpenſationem vel curā

·m· Dixit·et ita ſinodus inducit hāc auctēm ac ſi primo peccaſſet· dauid·et poſtea dn̄s dixiſſet ei iue ni ꝛc̄·qd̄ tn̄ ſecus fuit·ꝫ ſinodus nō curauit de ordie· ſed de veritate·qꝛ dn̄s ei ſic dixit·et ille penituit·nec tamē poſt penitē= tiam ꝑmiſſus eſt edificaē·et i h̄ ſac ad ꝓpoſitū·vel re tulit ſe ſinodus ad diuinam ꝑſciē tiam vbi iam pn̄s erat futurū pecca tum dauid·

·n· Manaſſen·e= zechie filium qui acta pn̄ia reſtitu= tus eſt ad regnū· ar·de pe·di·ij·ſi quis enim inquit

·o· Peccauit·ar· ꝑ baptiſmū non aboleri infamiaꝫ· cū etiā poſt bap= tiſmū impediat ꝓmouendum·φ non eſt verū·quia omnia crimina et e tiam ſequela pc̄ci dimittuntur i ba= ptiſmo vt·xxv· di·primū·xxvi· di·deinde·et ſic n̄ ē obiectio de pau lo qui ante bap= tiſmū peccauit·et qd̄ h̄ dicit̄ refert ſe ad id qd̄ tūc ac cidit quia tūc nō fuit viſum φ ali= quis taliū ꝓmo= ueretur·et vacat h̄ ar·notatū ab ·h·n̄ aboleri infa= miā ꝑ baptiſmū·

·p· Qd̄ ſi raro·ſi cut in matheo q fuit theolonearī= us·et tn̄ poſt fuit euangeliſta·φ·ſ· fuerūt ꝓmoti·

·q· Nulla·ar·φ lꝫ aliqd̄ i eccīa ac cidat n̄ tn̄ lex effi citur·s·di·lxxvij monach9·s·di·l= v·ꝑſcis·s·l·vi·di· cenomanēſis·di· liiij·multos·

·r· Tn̄ lex·i·re= gula vel ius ꝯue· alibi dr ꝯſuetudo·ut·s·e·q·i·vētum ē·ſimiliter dr reglā·xxxi·di·ni cena·

·f· Omnem·i·aliquem de omibꝫ·ſi·eſt·xv·q·i·mulier·

·g· Indulgent·ꝗ·de pe·di·i·verbum =a ſupueniente delicto irrita

·i· A ſacerdotio·ar·φ legitie ſcm̄= tur·xxvij·q·ij·qui dormierit ꝗ·xxx·q·i·de eo φ·et·c·ad limina·ꝯſ·s·e·q·v·c·i·ꝯſ·ꝗ·xxxij·q·vij·

·s· Traditio·i·adinuenticia machinatio quia ꝑ ſimoniā ſacerdotium obtinuit a romanis·

·t· Et in fornicacōne·h̄ intelligit·g·et·M·cū ipo iure infamis eſt puta deꝑhēſus ē i adulterio vel in alijs q̄ infamāt·ar·xxv·di·ꝑmū·

a h̄ ē de rigore iuris ſed d' miſcďia ſecus · ut · xxxiiij · di · Fraternitatis ·
ut ibi notaui · dic̄ tn̄ · h · h̄ verū ē qđ h̄ dr̄ licet durū ſit · xxv · di · c · vl ·
s ¶ Penitēti · C · de ſu · tri · liquet igit̄ · b ¶ Saċdotio · i · clericatu · ar · ɔ
tra · ex̄ de cohabi · cleri · ſi qſq̄ȝ · =eſſe dare pecuniā ꝓ adminiſtra=
c ¶ Orphanotrophi · ar · ſimoniā= tione pauperū ⁊ hoſpitalis · j · xx=
iiij · q · viij · § · q̄uis · in auten · de ſanc · ep̄ · § · ȝ neqȝ · d ¶ Timeri · s · xlv ·
di · quid aūt ·
e ¶ Qui p ſecula
res · j · xvi · q · vij · ſi
quis deinceps ·
f ¶ Religioſarū ·
et ita in hoſpitali
cōmittitur ſimo=
nia ·
a Conuenienti
bus · C · ɔuenerūt
ſancti prēs in vi ·
ſinodo vt tracta=
rēt q̄lit̄ ep̄i ab he=
reticis venientes
recipi debeāt · i p̄=
ma pte ponuntur
verba notarij i ſe
cunda dicitur ſic
eos eſſe recipien=
dos ſicut ſex vni=
uerſales ſinodi re
ceperunt · poſtea
auctoritatibꝫ ſanc
torū patrū ꝓba=
tur q recipiendi
ſūt ñ vbi ad fidei
ſbuerſionē ſūt ab
hēticis ordinati ·
b ¶ Cōuenietibꝫ ·
v̄ba notarij q̄bus
credēdū ē ar · ff ·
q me · cā · metū · §
ȝ q p̄to: Nā ibi i
terlocutoria ſen=
tentia ius facit ·
i ¶ Et iohēs · q̄
dixit eſſe melius
iurātē deierare q̄
ſacr̄m in fractiōe
ſacrarū imaginū
ſeruare · ut · xxij ·
· q · iiij · accuſacōe ·
k ¶ Apocriſarij ſ ·
apoſ · nuntius · cri=
ſis aurū · quaſi de
aurati nūtij · tales
non ſūt pape ȝ a
plūbarij ·
l ¶ Orientaliuꝫ ·
alexandrie āthio
chie ⁊ ieroſoli ·
m ¶ Itē baſilius ·
nō videtur q iſte
baſilius deberet
loqui q: erat hēti
cus · ut · j · p · xij · li=
neas · ibi iuſſi ſūt
⁊c̄ · ȝ dic q loque
batur ut excuſaēt
vel forte adhuc d'
hēſi nō ɔſtabat ·
· ij · q · i · multi ·
n ¶ Vniuerſali=
bus · vniūſales ſi=
nodi dicuntur q̄=
bus intereſt ro/
manus pontifex
vel eiꝰ legatꝰ · lo=
cales q̄s ɔg̃gabāt
primates vel me=
tropolitani abſqȝ
p̄ſentia domini pa
pe vel eius lega=
ti · hic ergo col=

ſortiti ſūt mōſterioꝝ vel eccīaꝝ vel religioſaꝝ domoꝝ ierocomioꝝ ſe=nodochioꝝ orphanotrophioꝝ cū depoſicōne expellantur a diſpēſatio ne illa et cura · Qui poſt baptiſmum cadens in fornicacōnē ordinatus eſt · ſi poſtmodum ɔfeſſus fuerit ceſ ſet a miniſterio · Si vero ɔuictus ab aliquo deponatur omīno · percuſſor ep̄us aut p̄ſb̄r aut dyaconus vel p ſe vel p aliū aliquem quaſi timeri p hoc volens deponatur · Item qui p ſeculares p̄tates ordinatꝰ fuerit ā eccīam obtinuerit deponatur · Si ve ro religioſā domū · expellat̄ · ¶ Itē ex ɔcilio meldenſi ·

Cauendum eſt et ſumope ſtu dendū ac p v̄tutē xp̄i ſanguinis in terdicendū ep̄is et regibus ⁊ omī=bus ſublimioribꝰ p̄tatibꝰ atqȝ cun ctis fautoribꝰ ⁊ electoribꝰ quorū cunqȝ ɔſenſoribꝰ ſeu ordinatoribꝰ in g̃du eccīaſtico vt nemo p ſimo=niacā hereſim obtineat locū quacū qȝ functione calliditate ꝓmiſſione ſeu ɔmoditate aut dacōne p ſe aut ꝓpter emiſſam pſonam · ¶ Item de eadē ſinodo · Qui redeūtes ab here ſiarchis recipi poſſunt vel qui non ·

Conuenientibꝰ apud nicenam bitinie ⁊ ɔſedētibus petro ar chiep̄o ⁊ petro p̄ſb̄ro ⁊ abbate mo naſterij ſancti ſabe locum tenētibꝰ adriani pape ⁊ tharaſio archiep̄o ɔſtantinopolitano ⁊ iohanne ⁊ tho ma apocriſarijs ap̄licaꝝ ſediū oriē taliū ⁊ ceteris ep̄is · Ep̄i ſicilie dixe rūt dignū eſt ut de futuris inquira mus · Itē baſilius ep̄us anchirie di xit · Conſtitucō eccīaſtica habet ca noice tradita · ab antiq̄ a ſanctis a=poſtolis ⁊ ſucceſſoribꝰ eoꝝ ſanctis patribus nr̄is apoſtolicis viris et magiſtris et ſanctis vniuerſalibus ſex ſinodis et localibus ſinodis or=thodoxis · vt qui ab hereſi aliqua re uertuntur ad orthodoxam fidem et tradicōnem catholice eccleſie ſcrip pto negare debeant hereſim ſuā et ɔfiteri fidē catholicā · Item thara=ſius patriarcha dixit · Videtur no=bis vt ſedes ſuas recipiant qui ab hereſi reuertūtur · Religioſi mona chi dixerūt · Sicut receperunt vni uerſales ſex ſinodi ab hereſi reuertē tes ita et nos recipimus · Sancta ſinodus dixit · placet omnibus no=bis · ⁊ iuſſi ſunt baſilius ep̄us anchi re et theodorus ep̄s miree ciuitatis et theodoſiꝰ epiſcopus ſedere i gra dibus ſuis et in ſedibus · Item con ſtantinus ep̄us cipri dixit · Nō opor tet nos qui epiſcopi ſumus indige re doctrina · ſed alioꝝ doctores eſſe Item taraſius ep̄us dixit · Maloꝝ doctorum mala doctrina eſt · Eccle=ſia de malis doctoribus ſacerdotes non recipit · Item iohannes apocri ſarius orientalium ſedium dixit he=reſis ſeparat omēm hominem ab ec cleſia · Item tharaſius ep̄s dixit Ec ce multi canonici libri et ſinodici et p̄ni lecti ſunt et ab hereſi reuerten tes docuerūt nos recipere · ſi alia ali=qua cauſa non eſt in eis Itē petrus apocriſarius pape dixit · Rome exu=latus eſt macharius hereticus a ſā cta ſexta ſinodo et quadragınta di erū inducias dedit illi pater noſter benedictus papa et quotidie mitte bat ad eū bonifaciū conſiliarium ſu um et inſtruebat eum ɔmonitorijs verbis ex d̄ina ſcriptura et nullate=nus voluit emēdari · h̄ autem fiebat vt eū reciperet in ſuo ordine · Iteꝫ tharaſius patriarcha dixit · Quid dicitis de anatholio nōne etiā in q̄r ta ſinodo factus eſt princeps · et ec=ce ab impio dioſcoro ordinatus ē · Et nos igitur recipiamus eos qui ab hereticis ordinati ſunt ſicut et a natholius receptus ē · Iteꝫ vere vox dei eſt quoniā non moriūtur filij p patribus ȝ vnuſquiſqȝ in pcō ſuo moritur qm̄ ex deo ē ordinatō · Itē tharaſius p̄triarcha dixit · Audiui=mus p̄na mandata · Quid igitur optꝫ recipere ab hēticis ordiatos · ſancta ſinodus dixit · Audiuimꝰ do mine ⁊ oportet nos recipere Tha=raſius p̄triarcha dixit · Plures eoꝝ qui in ſexta ſinodo ɔuenerunt a ſer=gio pirro petro paulo ordinati ſūt qui fuerunt principes hereſeos mo=noſcelitaꝝ qm̄ iſti ɔtinuatim in cō ſtantinopolitana ſede ſederūt ⁊ ab vltimo eoꝝ petro · ſ · vſqȝ ad ſextaꝫ ſinodū non fuerāt plus q̄ · xij · anni

ligitur illa diſtinctio ſinodoꝝ · alia vniuerſalis alia localis · et eſt ar ·
q autentice ſunt locales ſicut vniuerſales =reſi reuertūtur ad fidē
o ¶ Scripto · hinc colligitur q illi ab he= catholicaꝫ ſcripto debēt
negare hereſim ſuam · j · e · quotiens · ſi quis · de con · di · ij · ego bereng ·
· xxvi · q · vi · hijs qui in tpe p ¶ Monachi · et ita monachi intereſſe
debent ſinodo qđ verum eſt in abbatibꝫ · vt · xviij · di · ep̄us non debet ·
q ¶ Baſilius · iſti
tres reuertebant̄
ab hereſi
r ¶ Nō oportet ·
ȝ ad qđ rñdet iſte
ſic · dic q reprehē
dit tharaſiū q̄ di=
xerat nobis · videt̄
vt ſedes · ⁊c̄ · ⁊ ido
ſtati rñdet primo
tharaſius rephen=
dendo ɔſtantinū ·
s ¶ Sꝫ aliorū · vt
· s · e · q · i · viliſſimꝰ
et ē ar · ɔtra docto
res malos · naꝫ qui
alios docere debet
⁊c̄ · vt · ff · de eden ·
ſi quis ex argen=
tarijs · § · pretor
t ¶ Si alia · q̄ im
pediat diſpenſati
onem · s · q · v · c · i ·
in fi ·
u ¶ Exultatꝰ · p
excōicatiōꝫ exilio
ɔdemnatus · s · di ·
· xvi · ſexta
x ¶ Macharius ·
ꝓnunciatus ·
y ¶ Et quotidie ·
j · xxiiij · q · iij · dixit
apoſtolus
z ¶ Mittebat · s ·
di · xix · anaſtaſiꝰ ·
contra ·
a ¶ Princeps · i ·
promulgator vel
auctor canonū · ut
dixi di · xvi · ſexta
· v · quarta
b ¶ Itē vere di/
cat licꝫ parentes
ſ · ep̄i hētici fuer̄t
nō tn̄ filij in hereſi
ſuſcepti ⁊ ordina=
ti · cū ad eccīaꝫ re
dierint minus re=
cipiendi ſūt in or=
dinibus
c ¶ Moritur · q̄ſi
diceret tādiu mo
ritur q̄diu pn̄iam
non agit · et ſic fa
cit · ad ꝓpoſitum ·
d ¶ Ordinatō · fa
cta p hereticos in
forma eccīe · ⁊ ido
non reiterāda · vt
· s · e · q · iiij · iudei · j ·
· xxiiij · q · iiij · · § ·
hijs ita ·
e ¶ Ordīati ſūt ·
ar · ꝓ opiniōne di
centium q ille qui
recipit vltimam
manꝰ impoſitōem
extra eccīam ordi
nes ɔfert · qđ ē cō
tra iohannem fa ·
vt · dixi · ix · q · i · in
ſu · nā recipiunt̄ h̄
in ordibꝫ ordinati
ab illis q̄ receper̄t

in hereſi epalez vnctonē vt a ſergio paulo pirro. a ❡ Nō recipiatur. in caſu ſequenti vel de iure. b ❡ Ex hac vero cipriani. s. e. ſi q̄ pſbri c ❡ Si q̄s. s. e. q. i. b ❡ Innocentius. s. e. q. iij. c. vl. s. e. q. i. arrianos. Alioꝝ. s. e. q. i. ſi quis cō fugerit.

R. Equiritis. vendere. i. emere. nam veteres indifferentes vtebantur hijs verbis. ff. de act. emp. veteres. nam de venditore nō videtur dubiū quin remanere poſſit. vnde loquatur de emptoribꝫ qui agere non pñt penitentiaz in ordine empto niſi purgetur vicium rei furtiue. i. niſi dimiſſo qđ ſimoniace acquiſierūt. ꝟ vēdētes pñt ſibi viciū occultū ē. vel idifferenter de ēptoribꝫ et venditoribus intelligat᷑. ꝙ non pñt agere pñiam remanendo in ſuis ordibꝫ niſi ex diſpenſatione. ſi crimen ſimonie ſit notū. loquitur enim de cōuictis et q̄rū crimina ſūt publica. de talibꝫ quidem interrogatus eſt papa. de talibus rn̄det.

g ❡ Vtrū poſſint. i. vtrum poſſint retinere ordines poſt penitentiam et ꝟ notat ſequēs lrā. an tm̄mō. ⁊c. exaudi de ɔuictis vt. ꝭ. ſequitur. naz cū ſponte cōfeſſo miti⁹ ē agēdum.

h ❡ In ordie. hic collige ſđditū poſſe accuſare ꝑlatū de ſimonia nō premiſſa ꝓuata ammonitione ar. cōtra. e. q. patz ⁊. ꝟ eſt ratio q꞉ ꝺ alijs crimibꝫ ꝑt q̄s penitē ⁊ ēe i ordibꝫ. ut dixi. lxxxij. di. pſbr. de ſimonia vero penitere nō ꝑt niſi p⁹ dimittat ordines. ar. s. e. q. i. ſi q̄s neqꝫ.

i ❡ Sbuenire. mſi in gradibꝫ ſuis vel dignitatibus taliter adeptis prius admiſiſſiſ. s. e. ſi quis. s. q. i. ſi quis neqꝫ. ꝭ. xxvij. q. i. que xp̄o. ⁊. c. nec aliqua.

k ❡ Obuiare. xxv. q. i. ſunt quidā et. c. ɔtra ſtatuta

l ❡ Sed in illorū ut. ſ. de iure deponātur. ut. s. e. c. ſi q̄s omnem

m ❡ Siue vtilitatis. ſic etiā ius ciuile quedam admittit ꝓpter vtili

Thomas vero et iohannes et conſtantinus ab hereticis illis archiepi facti ſunt et tn̄ ꝓpter hoc non ſunt reprobati. Sancta ſinodus dixit. ꝟ manifeſtum eſt. Cōſtantin⁹ epiſcopus cipri dixit. ſufficienter oſtenſū eſt. ꝙ ab hereticis venientes recipiendi ſunt. Si vero quis ſponte ad hereticum vadit et accipit ordinationem nō recipiatur. Itē tharaſius patriarcha dixit. Et ego refuto eos qui ob hm̄oi cauſam ad fidei ꝯuerſionem ordinati ſunt et maxime cum pn̄tes eſſēt orthodoxi epiſcopi a quibus poterāt ordinari. hic ē paternus intellectus. Si vero ſinodalis ɔſonantia fuerit et vnitas eccleſiaꝝ de orthodoxis qui p̄ſumpſerint ab immundis hereticis ordinari depoſitioni ſubiaceant. Sancta ſinodus dixit. ꝟ eſt iuſtum iudicium.

❡ Ex hac auctoritate datur intelligi ꝙ qui ab vnitate catholice fidei in hereticoꝝ ſocietatē tranſierit vt de manibus eoꝝ eccleſiaſtice dignitatis ſacra ꝑcipiat. vel qui ɔtēptis orthodoxis ab hereticis ordinari deſiderauerit et ſi poſtea ſue abrenuntiās hereſi ad ecc̄iam redierit officio tn̄ accepto fungi nō poterit Auctoritate vero cipriani prohibētur ab adminiſtratione eccleſiaſtica qui intra catholicam ecc̄iam ordinati ad fidei impugnationem dilabūtur. Porro ſimoniaci nec ab hereticis ordinantur ad fidei ꝯuerſionem nec intra catholicā ecc̄iā ordinati aduerſus fidē armātur. Quāuis enim nōnullos ꝑ pecuniaz ordinent non tn̄ fidem impugnant. nec gratiam ſpiritus ſancti venalē ꝑdicant. vnde ꝑmiſſis auctoritatibꝫ cū hereſim ſuā veraci pn̄ia ꝺteſtati ſūt non ꝓhibentur recipi in ſuis gradibus. Verūtamen capitulo illo niceneſinodi. ſi quis ꝑ pecuniā ⁊c. et illo alio ſeptime ſinodi. Si q̄s omnē traditōnem ⁊c. et innocentij ⁊ aliorum multoꝝ auctoritatib⁹ irreparabiliter damnari iubentur. ❡ Hic etiam leo quartus ſcribit ep̄is britanie In ordie male accepto ſimōiaci penitētiā agere nō pñt.

R Equiritis de hijs qui turpiſſimo lucro columbas in templo domini vendere non ꝑtimeſcunt et ſua acta improba temeritate ſimonis hereſi coniūgūt. vtrū poſſint in ordine pn̄iam agere. an tm̄modo extra ordinem et ſacerdotalē gradū. Qđ nos quidem cōuictis et hijs qui tam deteſtabile nephas qđ iā multis eſt damnatum ɔcilijs ꝑegiſſe noſcuntur nulla poſſum⁹ penitētia ſbuenire ⁊ tot ſp̄ualibus patrib⁹ obuiare. ſed in illoꝝ patrū me ſententia ɔuenire oīb⁹ certum ſit ❡ Niſi rigor diſcipliē q̄nq̄ relaxetur ex diſpenſatione miſericordie. Multorum eniꝫ crimina ſunt damnabilia quos tn̄ ecc̄ia tolerat ꝑ tp̄e ꝑ perſona intuitu pietatis vel neceſſitatis ſiue vtilitatis ⁊ ꝑ euentu rei. ꝑ tempoꝛe ſicut gelaſius qui cū nec̄itate tp̄is videret italicam eccleſiā ꝓpter belli famiſqꝫ incurſionez fere oīuū clericoꝝ officio deſtitutam adeo vt pleriſqꝫ populis ſubſidia regendaꝝ deeſſent animarum. ɔceſſit de monachis vel ꝺ laicis clericos aſſumi ita dicēs Pro tp̄is nec̄itate ap̄. ſedis decreta temperantur

N Eceſſaria reꝝ diſpenſatione conſtringimur ⁊ ap̄lice ſedis moderamine cōuenimur ſic canonū paternoꝝ decreta liberare. vt ea q̄ p̄ſentiū nec̄itas tempoꝝ in reſtaurandis ecc̄ijs relaxanda depoſcit diligenti conſideratōe quātū ꝑt fieri tempemus. Iteꝫ priſcis igitur ⁊c. Requirere ſupra i tractatu ordinādoꝝ ❡ Itē innocētius papa Cuꝫ ꝑ nec̄itate temporis ne nimiū ſcandalū eſſꝫ in ecc̄ia ordinatos a bono ſo heretico ſuſciper. ait in decretis ſuis Ceſſante neceſſitate ceſſare debet quod vrgebat

Q Vod ꝑ remedio ſtatutum eſt ac ꝑ neceſſitate tēporis cōſtat primitus non fuiſſe. Qđ ergo nec̄itas pro remedio repererit ceſſante vtiqꝫ nec̄itate debet ceſſare pariter qđ vrgebat. quia aliud eſt ordo legitimus aliud vſurpatio qđ ad preſens fieri tempus impellit ❡ Similiter ex diſpenſatione in niceno concilio de nouacianis ſtatutū eſt ut ad eccleſiam redeuntes ordinentur

tatē. ut. ff. ꝺ pig. ꝟ an me. la. io. ... re de diſpenſatione. vnde videndū

n ❡ Vt pleriſqꝫ. hic incipit tractare ... eſt quid ſit diſpenſatio. quid diſpenſare. qđ ius ſit diſpenſabile. quis poſſit diſpenſare. Diſpenſatio ē iuris ɔuis relaxatio facta cū cauſe cognitōne ab eo qui habet ius diſpenſandi ar. xi. q. i. §. ex hijs. Diſpenſare eſt diuerſa penſare. hec eniꝫ omnia de quibus mentio ſit in. §. iſto. penſare debet qui diſpenſare vult. Scias ēgo ꝙ vbicunqꝫ decoloratur ſtatus eccleſie non ꝑt diſpenſari. vt. ꝭ. e. et ſi illa et dicūt quidaz indiſtincte ꝙ contra quatuor concilia non ꝑt diſpenſari. vt. s. xvi. di. ſicut. nec ɔ̄ euangeliū vel ꝑceptū ap̄li. vt. xxv. q. i. ſunt quidam. vt ibi notaui. De diſpenſatione epoꝝ. dic o. ꝙ vbicunqꝫ non eſt probibita diſpenſatio ibi poſſit diſpenſare. vt ex̄ ꝺ cleri. pug. in duello. c. i. ⁊ ex̄ ꝺ ſen. ex. nup. in q̄buſdaz tn̄ caſibus inuenio eis ꝑmiſſam diſpenſationem et in quibuſdā ꝓhibitā. q̄nqꝫ enim diſpenſant cū ſacrilego vt. l. di. c. ſi quis preſbiter. Itē cū heretico ut. l. di. pſbros q̄. Item cū adultero vt ex̄ ꝺ iudi. at ſi clerici. Itē cū ſimoniaco diſpēſat q̄nqꝫ in bn̄ficio q̄nqꝫ in ordie. vt. s. e. q. v. c. i. et vl. Itē cū ſciſmatico ut. l. di. vt ɔſtitueret̄ In maioribus aūt criminibꝫ etiā diſpenſāt ſi ſunt occulta. vt. l. di. ꝺ hijs vero. Item cū homicida diſpēſat quādoqꝫ in beneficō ut ex̄ ꝺ cli. pug. hericus. et ꝺ homic̄. iterfeciſti et. l. di. ſtudeat. ꝟ non in officio. vt. l. di. miror. Iteꝫ q̄nqꝫ cū aliquo diſpēſat i m̄rimonio ɔtrahēdo. vt. xxiij. q. ij. antiq̄. Itē in ordinibꝫ et dignitatibꝫ n̄ tm̄ i ep̄atu. vt ex̄ de elec. i notuit. Itē diſpēſat cū excōmunicato miniſtrante. ut. ij. q. v. quanto licet ſit ɔtrarium. xi. q. iij. ſi q̄s ep̄s Fit aūt diſpenſatio cū ꝟ requirit neceſſitas vel vtilitas. vt. ꝭ. e. tali. Item fit q̄nqꝫ diſpenſatio q꞉ timet

maius malũ ſicut cũ anglicis fuit diſpenſatum·vt·xxxv·q·iij·quod ſcripſi·et·c·quedã lex·qñqꝫ ꝓpter futurũ bonũ vt diſpenſatur cũ he reticis vt alij facilius reuertantur·vt·xxiij·q·iiij·ipa pietas·quando qꝫ ꝓpter multitudinẽ et ſcandalũ vitandũ·vt·l·di·vt ꝯſtitueret·

a ❡ De monachis·s·di·lv·c·i· ꝯ=ſa ſublata tolli ꝯſtitutõꝫ ex cauſa ortã· ceſſante enĩ ne

Q Uid ꝓ remedio·ceſſante·ar·cau=ceſſitate ceſſare debet id qd̃ vrge bat·vt·s·di·xxv=iij·d̃ ſiracuſane·s··e·q·i· ꝙ ꝓ reme dio·s·di·lxi·§· is omĩb⁹·c·neophi=tus·s·e·q·r qd̃ ꝓ necẽitate·s·di·xl=viij·qm̃ multa·ix··q·i·ordinatõnes et·lxiij·di·§·verũ

e ❡ Pariter·di=cũt ceſſare facien da·ſꝫ nõ iaꝫ facta

b ❡ Qd̃ vigebat·ar·ff·de adop·l·in oĩi fere iur̃·ar·ff de ſta·ho·hõ lib·

c ❡ Uſurpatõ·i·diſpenſatio·vel iu ris derogatio

f ❡ Impellit·ſ·vt ꝓmoueantur vel ordinent̃·ſi an te non fuerint or=dinati·vel fõte ex̃ formam eccleſie

S I qui volue rint·s·e·q··i·ſi qs cõfugerit

b ❡ Per ſcriptu=rã·ĩ·e·q· maximũ et·c· ſi qs·s·e·q·cõuenientib⁹·ar·ꝯtra·ĩ·de pe·di·i·quẽ penitet· nam ibi dicit̃ ꝙ viua voce dꝫ cõfiteri·ſꝫ illud verũ eſt ſed nichilominus po=ſtea p ſcripturam debet ꝯfiteri

i ❡ Ut fateãt̃·ĩ··xxiij·q·vi· peſſi=mam

k ❡ Eccĩe· aliud eſt ĝ iurare ſtare mãdatis eccĩe ali ud epiſcopi·et ex hꝫ ſoluit̃ contrarie tas illoꝝ·c·ex̃ de ap·queſtioni·ꝑte=rea·imo idem ẽ ex tra d̃ ſen·ex·ex te nore

Q Uotiẽs·cau tela·ar·ꝙ cũ ha=būdantiori caute=la faciendũ ẽ in q̃ timetur regreſſus·s·di·xxviij·d̃ hijs ĩ·xx·q·ij·c·vi·et·q·iij·c·i·et·di·x xiij·quanꝙ

m ❡ Sub ordinis=ſiſt obligatur qs ſub pena beneficij ſui vt ex̃ de elec·cũ dilect⁹ in ſi·et de cri·fal·c·ſi·

Iterum ordinentur ſi qui ex nouaci=anis ad eccleſiam redeunt

S I qui voluerint venire ad ec=cleſiam catholicam ex nouaci anis placuit ſancto concilio vt ordi nentur et ſic maneant in clero· Añ oĩa aũt hanc ab eis ꝯfeſſionẽ per ſcripturam exigi oportet vt fatean tur ſe ꝯui ꝯſenſu catholice eccĩe ſta tuta obſeruaturos ❡ Itẽ grego=rius in regiſtro

Q Iuramẽtũ a ſciſmate redeũtiũ

Q Uotiens cordis oculus nube erroris obductus ſuperne illuſtrati onis lumine fit ſerenus magna cau tela nitendum ẽ ne latenter auctor ſciſmatis irruat et ab vnitatis ra=dice eos qui ad eam reuerſi fuerint telo iterũ erroris abſcidat· Et ideo poſtꝙ ego·N·ciuitatis talis epiſco pus compto diuiſionis laqueo quo tenebar diuina mecum deliberatio=ne ꝑtractans ꝓna et ſpontanea vo=luntate ad vnitatem ſedis apoſto=lice dĩna grã duce reuerſus ſum·et ne nõ pura mente ſꝫ ſimulate reuer ſus exiſtimer ſpondeo ſub ordinis mei caſu ⁊ anathematis obligatõe atqꝫ ꝓmitto tibi·N·⁊ per te ſancto petro aploꝝ principi atqꝫ eius vi=cario·N· beatiſſimo ⁊ ſucceſſoribus eius me nũꝙ quorũlibet ſuaſionib⁹ vel quocunqꝫ alio modo ad ſciſma·de quo redemptoris noſtri gratia liberante ereptus ſum reuerſurũ ſꝫ ſemper me in vnitate ſancte eccleſie catholice et ꝯuione romani pontifi=cis p oĩa ꝑmanſurũ· vnde iuratus dico p deum omnipotentem ⁊ hꝫ ſan cta q̃tuor euãgelia q̃ i manib⁹ meis teneo ⁊ ſalutẽ·N· dñoꝝ nr̃oꝝ rem publicaꝫ gubernantiũ me in vnita te ſicut dixi eccĩe catholice ad quaꝫ deo ꝓpicio ſum reuerſus et in ꝯuio=ne romani põtificis ſemp ⁊ ſine du=bio ꝑmanẽ· Quod ſi ꝙ abſit ab hac me vnitate aliqua excuſacõne vel argumento diuiſero piurij reatum incurrens eterne pene obligatus inueniar et cũ auctore ſciſmatis ha beam in futuro ſeculo porcõnẽ·hãc aũt ꝯfeſſionis ꝑmiſſioniſqꝫ mee cã tulam·N·notario meo cũ cõſenſu pſbroꝝ dyaconoꝝ et clericoꝝ qui me hac in vnitate obligantes ſe e=tiam in ſupradictis omnibus ꝓna ſimiliter voluntate ſecuti atqꝫ pro=prijs manibus ſubſcripti ſunt ſcri=bendam dictaui·et ꝓpria manu ſb=ſcribẽs tibi tradidi· Acta in loco··N· die illo·et ꝯſulibus ſuꝑſcriptis Sbſcriptio epi· Ego·N·eps ciui=tatis·N·huic cõfeſſiõi ꝑmiſſiõiqꝫ mee pſtite de ꝯſeruandis ſupraſcrip tis oĩb⁹ ſacramento ſubſcripſi· ❡ Ceterum ex canonum rigore cõ tra ſcribit Felix papa oĩb⁹ epis·

Qui ex eccĩaꝫ baptizati vel rebap=tizati fuerint ad eccĩaſticã miliciã nõ admittãt·

Q Ui in quali=bet etate alibi ꝙ i eccĩa catho lica ã baptizati ã rebaptizati ſunt ad miliciã eccĩaſticã ꝑſus nõ ad mittãtur accedere·quib⁹ ſatis de=bet eſſe ꝙ i catholicoꝝ numero ſũt recepti· qm̃ de ſuo ordine et ꝯuio=ne videbitur ferre iudiciũ· Quiſqs hꝫ violauerit inſtitutũ vel qui nõ re mouerit eũ quẽ ex eius cetu ad mi=niſteriũ clẽicale obrepiſſe ꝯgnoue rit· ❡ Pro pſona ſicut btũs gre=gorius ſcribens ianuario epiſcopo ait· Rigor canonũ aliquãdo ꝑ=pter perſonam relaxatur·

T Anta nequicia ad nr̃as au=res de tua ſenectute puenit ut eã niſi adhuc humanitus penſa remus fixa iam maledictione feri=remus·Et quidẽ pene fuerat i te ſẽ tentia iaculanda· Sꝫ qm̃ ſimplici=tatẽ tuã cũ ſenectute cognouimus iterim tacem⁹· ❡ Pietatis intuitu

❡ Et anathema tis imꝑcatõ eſt nõ enĩ quiſquã ꝑt ſe excõicare·ſiſis ẽ imꝑcatio·de ꝯ·di·ij·ego·berẽg·et·xi·q·iij·ſi is q̃ nec ꝑt apd̃ ſe aliqs obligari·ff·de fideiuſ·ſi quis pro reo·§·i· ꝯ=utili·ſtipu·§·ſi qs alij· q: ibi dicitur ꝙ

❡ Et pte·ar·ꝯt iſti·d̃ in= alteri ſtipulari vel paciſci nemo ꝑt ni ſi ſit ſeru⁹ ei⁹ ut ibi vel ꝓcurator pñtis·vt·ff·d̃·ṽ·ob·ſi ꝓcurator p̃

ſentis·dic ergo ideo hoc fieri q: papa ẽ ſeruus beati petri·vnde dicit ſe in eplis ſuis ſeruus ſeruoꝝ dei·vnde uerſus·Qui erãt tibi roma pri us dñi dñoꝝ ſuoꝝ ſerui nũc ſunt tibi dñi·vel hꝫ fit fauore religiõis ſꝫ credo iur̃ canonico me teneri ſi ego ꝓmitto tibi me daturũ ticio·x·ar·xxij·q·v·iuramẽti·⁊ maxie vbi interuenit ſacrm̃·ar·ff·de ꝯſti·pec·l·i·

p ❡ Euangelia·ĩ·xi·q·i·imꝑator ar·ꝯtra·xxij·q·i·§·ſic·etiã·ĩ·ꝓx·q··v·qua de cã·ĩ·xx ij·q·i·clẽicũ·⁊·c·mouet·contra·

q ❡ Et ſalutẽ·i·p eũ cuius iudicõ ſa l⁹ dñorũ meorũ ꝯ ſiſtit·ſic·n·iurãdo p has creaturas reſpectum hẽbat ad auctorem·et i deo nõ peccabat·et ſic intelligitur xxij·q·i·§·ſic etiã·ff·de iur̃iur̃·qui p ſalutẽ·et ꝙ dicĩ i manib⁹·⁊c·ẽ ar·ꝙ eps cũ iurat tã gere dꝫ euange=lia·et ſic eſt cõtra·xi·q·i·nec hono/re·io·hodie exp̃ſ=ſũ eſt·ꝙ epus cuꝫ iurat nõ dꝫ tangẽ librũ·ut ex̃ d̃ iur̃·calũp·c·vl·b·

r ❡ Dñorũ·ĩ·xxij··q·i·clericũ·et·c·mouet·ꝯtra·hꝫ nõ habet hodie locũ nam ſufficit appo nere nomen pape et imꝑatoris·v=no·ij·q·vlti·c·ul·

s ❡ Sacrõ· hꝫ ſex pſbrm faciũt iura re coactũ·ut ſit re cta fides·vt obe/diat· bona fama·ne verũ pereat·ne res ſacra vel da ta damna·

t ❡ Subſcripſi·ſ·hꝫ ſtatutũ ẽ in ꝯci lio niceno·s·e·q·ſi qui voluerint·

Q Ui in quali=bꝫ·diſcreta·⁊ ſic ſoluit̃ ꝯriũ·s·e·q·iiij·q̃ apd̃ et·c·placuit·hꝫ diſ penſare ꝯſueuit ſꝫ non in caſu ſeqñti cũ·ſ·rebaptizan=tur·d̃·ꝯ·di·iiij·q̃=bus·⁊ no·ix·q·i·in ſumma·

x ❡ Baptizati·s··e·q·i·ventũ eſt··s·di·l·confirmã/dum·ĩ·de ꝯſe·di··iiij·qui bis·s·di··li·c·vlti·

y ❡ Non admittã tur ex rigoẽ·vel ſi i adulta etate ꝯ ſẽſerĩt vel fidẽ im puguerit vl̃ d̃ alijs i adulta etate ba=ptizatis loquitur·

z ❡ Pro pſona·ar·ꝯtra·lxi·di·miramur·ſed veꝝ eſt qd̃ ibi dicitur ꝙ ꝓpter amorem alicuius·et cetera·

a ❡ Pro pſona·i· ꝓpter ſimplicitatẽ pſone ꝯ=ar·q̃ tacꝫ ñ ꝯſen

T Anta·s·di·lxxxvi·tanta·

c ❡ Tacem⁹·ꝯ= tit·ff·ꝯui·di·ſabin⁹·ṽ·ſic ꝓhibẽ·ff·de ꝓcur̃·fili⁹fa·§·iuitũ·ĩ·de ꝯ·di·iiij·cũ ꝓ puuliſ·

d ❡ Pietatis·d̃: aũt qñqꝫ pietas reſpcũ natuẽ·ut q: nr̃a natura

ſicut de illiteratis et corpore vicia-
tis gelaſius ait **Canonū decreta
pietas intuitu nōnūq̄ relaxantur.**

NJſi qui vel ꝓpria temeritate vel
incuria p̄ſidentium tales ſuſce
pti ſunt nichil vltra ꝓmotōis acci
piant ſatiſq; habeāt h̄ ſibi ꝑ nimia
miſeratione ɔceſſum ¶ Neceſſita-
tis intuitu. ſicut hilariuſ papa q̄ cū
de quodam ep̄o p̄ter noticiam me-
tropolitani ordinato loqueretur ne
in vtroq; graue ſcandalū fieret ait
in ep̄la ſua **Neccitatis intuitu q̄dā
in eccl̄ia tolerantur**

QVoniā quicquid ab alterutra parte
eſt iudicatū. oīm videmus ꝑuerſita
te confuſū. tēporū necc̄itate ꝑſpecta
hac rōne decernimus ad veniā ꝑti
nere quod geſtū eſt. vt deinceps p̄
ter noticiā nullus vel ɔſenſū metro
politani ordinetur antiſtes ¶ Jtē
innocentius De eodem

QVotiens a populis aut a tur-
ba peccat̄ q; in oīs ꝓpter multitu
dinē vindicari nō p̄t multū ſolz trā-
ſire Priora ḡ dimittēda dico dei iu-
dicio ⁊ reliquo maxīa ſollicitudine
p̄cauēda ¶ Jtē in ep̄la cirilli miſ-
ſa maximo diacono antiocheno
**Ex diſpenſatōne quedā tollerātur
que canonum rigor condemnat**

DJdici a diligendo michi pau
lo monacho quia recuſat pie
tas tua vſq; hodie ɔīuionē reuerētiſ
ſimi ep̄i iohannis amplecti. pro eo
ꝙ quidā in anthiochena eccl̄ia male
adhuc cum neſtorio vel ſentiant vel
quidam iam ſenſerint. ſed forſitan
reſipuerīt. ꝓbet igitur. tua modeſtia
vt⁊ aliq̄n colligi nude ac irreueren
ter cū neſtorio ſentiāt et inuicē col
loquantur. licet aliq̄n cauteriatam
habuerint cōſcientiā. Colligantur
aūt nunc acta pnia ſup hijs in qui-
bus ſubrepti ſunt. ꝯuis ɔfiteri for
taſſis reuereantur exceſſum. vt aūt
non exiſtimemur amare ɔtentionez
amplectamur ep̄i reuerentiſſimi io-
hannis ɔīuionē et indulgentes ei et
cauſa diſpenſationis eius negotiuz
non ſubtilius vel diſtrictius ſiue ve-
hementius erga ſe recognoſcat agi
tari. Diſpēſationis enī gratia ſicut
dixi eget negocium multum.

¶ Jdem ad ianuariū epiſcopum et
archimandritā. De eodem.

DJſpenſationes re⁊ nōnūquā
cogunt pa⁊ quidē a debito quoſ-
dam foras exire. vt maius aliquid
lucrifaciant. Sicut enim hij qui ma
re nauigant tempeſtate vrgēte na
uiq; ꝑiclitāte anxiati quedā exone
rant vt cetera ſalua permaneant.
ita et nos cū non habemus ſaluan-
do⁊ oīuū negocio⁊ penitus certi
tudinem. deſpicimus ex hijs quedā
ne cūcto⁊ patiamur diſpendia.
¶ Vtilitatis intuitu ſic in meldenſi
ɔcilio ꝓhibetur de filijs virginū per
vim rapta⁊ et ſic ad ɔiugiū rap-
to⁊ applicata⁊ **Vtilitatis intuitu
quidam in eccleſia tolerant̄.**

TAli ɔiugio generati eccl̄iaſti-
cis ordib⁹ n̄ applicētur n̄ forte eos
ā maxima eccl̄ie vtilitas vel necc̄itas
poſtulet vl̄ euidēs merito⁊ p̄roga
tiua ɔmendet. ¶ Huic petrus con-
cordans ait. in veritate ɔperi quia
non eſt acceptor pſona⁊ de⁹. ⁊c̄.
¶ Prouentu etiam rei quedam i
eccl̄ia tolerātur. ſic leo ait i decretis
ſuis laicis ſbito ɔtra decr̄ta canonū
ordinatis ep̄is **Laicis qui ɔtra de
creta canonū ad ep̄atū ꝓmouēt̄ ex
miſcdia ſuſceptū officiū relinquit̄.**

EXigunt cauſe vt non ſolū in
tales p̄ſules ſed etiā in ordi-
natores eo⁊ ɔpetēs vltio ꝓferat̄.
ſʒ circūſtant nos hinc conſuetudo
miſericordie. hinc cenſura iuſticie.
vt credamus quedā delicta vtcū q;
toleranda. quedam vero penitus

hodie fragilis eſt exercenda ē pietas. vt. xxxiiij. di. fraternitatis. itē alias ꝓpter fragilitatē vel pietatis intuitum diſpēſatur. xxxiij. q. ij. antiqui. Jtē adhibetur pietas ꝓpter innocentiaz. ſic puer baptizatus ab heretico admittitur ad ordinem propter pietatem innocentie. vt

a **N** . s. e. q. iiij. placuit Jſi qui ꝓpria vel. ta-les ꝓ quibus ſupponit iſtd̄ tales non p̄t hr̄i ex. c. n̄ ex. §. p̄cedenti. ſʒ credēdū ē. ḡ. q̄ vi dit originalē. ⁊ ē ſi. ē. e. tali. et. xx-xiij. q. v. c. ij.

b ¶ Metropolitani. s. di. lxv. c. ij. et. iij.

QVoniam ab alterutra. i. ab altera. ſʒ tn̄ aliter itelligit gratian⁹ ut patet p p̄cedēte. §. vnd̄ poterit dici ab alterutra ꝓprie. q; iā forte metropolitan⁹ aliq̄d faciebat. vn̄ ſcādalū ortū eſſet

d ¶ Conſenſū. s. lxiij. di. c. vl. s. lxv. di. c. i. ij. ⁊. iij.

QVotiēs. a turba alex. ex̄ d̄ cl̄i. ex. ini. latores

f ¶ De reliq̄. i. de ceto. di. xcvi. i ſcripēis. ff. de leḡ. cū

g ¶ ꝓpter lex multitudinez. ar. ꝙ p̄cendū ē multitudini. vt. xliiij. di. cōmeſſationes. l. di. vt ɔſtituere tur. xxiij. q. iiij. ipſa pietas. et. c. nō p̄t. et. ix. q. i. ordinatōes. ſed quot dicētur multi. dic quantū ad h̄ multi dicuntur in reſpectu. nam quandoq; . xl. dicuntur multi. ex̄ de cleri. excōi. ini. latores alias. xxiij. milia dicūt̄ pauci. xlv. di. diſciplina. preterea ar. ɔtra. ex̄ de regul̄. iur̄. qui ſcādalizauerit. et de pe. di. vi. c. i. in fi. xxv. q. ij. ita noſ vbi nō ꝑcipit̄ multitudini. ſo. videt̄ haberi p id quod legit̄. xxiij. q. iiij. cum quiſq; vel p fmem iſtius d̄ pe. di. vi. c. i. vt ex tunc ei non p̄cere tur. cum ex aucto ritate illud voluit defendere. vt. lxxxij. di. plurimos. ⁊. l. di. dn̄o ſācto.

h **D**Jdici. cauteriatam. i. vulneratā vel adustam ignito erroris cauterio. m. xxvij. q. i. nec aliqua

i ¶ Colloquant̄. ar. ex collocutōe p̄ſumi ɔſenſū

k ¶ Subrepti. i. ſubreperunt. et ē antiqua gramatica. vel. i. corrupti. ff. de ſer. cor. l. ſi quis ſeruum

l ¶ Cōfiteri. publice. ſ. et in hoc eſt diſpenſatio. nam de iure publice dʒ ɔfiteri. s. e. quotiens. de ɔſe. di. ij. ego berengarius

m ¶ Vel diſtrictius. non vult aliq̄d exaggerare. ⁊c̄. lxxiiij. di. vbi

n ¶ Multū. i. magnum

o ¶ Archimandritā. archos p̄iceps. mandros. i. ouis inde archimandrita. i. princeps ouium.

p **D**Jſpenſatōnes. a debito. i. a iure ɔīui q̄d oīb; equaliter debet̄ et ita diſpenſatō nō eſt ius ut. xxxi. q. i. hac racōne quandoq; tamen diſpenſacō debet̄. ut. l. di. ut ɔſtitueretur.

q ¶ Exonerāt. ut. xxij. q. iiij. non ſolum. et. xiiij. q. vlti. anime. in fi. ff. ſi quis cauē. l. iiij. ff. ad. l. rodi. qui leuande.

r ¶ Deſpicim⁹. i. omitimus. q; eaſdem res non habuit pro d̄relicto vnde malefaciūt reges iſpanie. qui naues fractas occupant. naʒ dicit lex. ꝙ fiſcus nō dʒ ditēſcē calamitatibus miſerorum. C. de naufra. l. i. li. xi. omittit etiā furtum ſi quis inde aliquid accipit cū diſtinctione tn̄. ff. de fur. falſus. §. vltimo.

s ¶ Diſpendia. ēe ſolent magno dāna minora bono.

t **T**Ali ɔiugio. ſʒ nōne inter raptam ⁊ raptorē tenet matrimonium. ut. xxxvi. q. ij tria. quare ergo filij cum legitimi ſūt repelluntur. a ꝓmotiōe. r̄ndeo h̄ n̄ tenʒ. vel dic ꝙ h̄ loquit̄ d̄ mo malib; raptis. cū q̄b; m̄rimoniū nō tenet. et dic ɔiugio. i. ɔiūctione. vel ɔiugio d̄ fcō alias legitimi eſſent. n̄ forte q° ad ep̄atū ex̄ de el̄c. inotuit. ſed certe illa decr̄. loquitur tantum in ɔcubia

u ¶ Huic petr⁹. ſcʒ vt necc̄itate. vl̄ ut vtilitate ꝓmoueantur tales. petr⁹ ait. ⁊c̄.

EXigūt. manſuetudo. cū ḡ h̄ ſit rigor ⁊ ibi miſericordia poti⁹ dʒ iudex ſequi miſericordiā q̄ rigorē. ut ex̄ de ſortile. c. ij. C. d̄ iudic̄. placuit. et ſic iam videt̄ ꝙ diſpēſatio ſit d̄bita quia p̄ceptum miſericordie oīb; eſt ɔīue. ut lxxxvi. di. non ſatis. et ſentētia que miſericordiam vetat fugiēda eſt. ut. l. di. ponderet. i ſi. q̄d ɔcedo ꝙ q̄nq; ſit debita ⁊ iudex peccaret ſi non diſpenſaret. nec ē tamen ꝓditū ius p q̄d petatur diſpenſatio. ſicut ad elimoſinam tenem̄ paupi. paup tamen eam nullo iure petit. tamen ad petendam diſpenſatōnem p̄t implorari officium iudicis. et ſi nollet ep̄us diſpenſare petat hoc a ſupiore. et eſt ſimile extra de iur. pa. nullus.

a ¶ Quod ex laicis .s. lxxvij. di. monachus. lix. di. ſi officia. contra. .s. di. lxi. quid ꝓderit. ꝯtra .s. di. lxv. c. i. et. ij. ꝯtra

b ¶ Quia remiſſio .ꝗ. xxiij. q. iiij. eſt iniuſta. in ſi. et. xxxv. q. ix. loci. ꝗ. xxi. q. ij. placuit. ꝯtra .s. xciij. puenit. ꝯtra. ſo. ibi reſpicit factū ſ3 iuſ. i. nō d3 dare. nā leges q̄ piuria puniūt ⁊c̄. C. de indicta viduitate .l. ij. ar. C. vñ. vi. meminerint. ꝗ. de. ꝯ. di. iiij. ꝗuis. ar. ꝗ. de pe. di. iij. §. ſ3 verba et. c. ſane ar. ſed aliud ē im= punitatis occaſio ne amplius pec= candi ꝯfitentiam ſumere qđ ibi di= citur. aliud ꝓ vno ꝯceſſo reliqua ſi milia vſquequaq3 ꝯcedere qđ ſ3 ne= gatur. vel dic. nō dat. i. non dari d3

Maximū q3. ex laico. iſte factus fuerat epi ſcopus non ſeruā= tis interſticijs tē= porū in minoribꝰ ordinibꝰ et ideo di cit ex laico ar. ſu pficiale ꝓ illitte= ratis. s. di. lxi. c. i. .ij. et. iij. et. c. qđ ꝓderit. contra

d ¶ Ab epali .ꝗ. .xvi. q. vi. inuētū

e ¶ Quoquo. i. nō legitimo. ſicut il= lud qs genui quo cunq3 thoro

f ¶ Libello .ꝗ. vij. .q. i. §. ecce. et. c. q̄liter .s. c. q. ſi q̄ voluerint

g ¶ Dignitate. quid ſi patronus labitur in hereſim reuerſus recupat ius patronatus. qđ habebat. ar. ex̄ de elec. q̄a dili= gentia. ff. de i iuſ vo. l. adoptiuum. .§. ſed et ſi. et. ff. de bo. lib. l. iij. §. ſi depoꝛtatus. io. tñ ſi ſententia fuiſſet lata contra eū de admiſſione iuris patronatus am= plius non recupe= rat. ut ex̄ de diuoꝛ ti. de illa. ex̄ de cō= uerſi. ꝯiu. c. vl. h.

Donatū. cau ſaꝝ. colli= ge ex ſ3 intelligē tiā eiꝰ qđ dici ſol3 i literis ſalua ap. auctoritate.

i ¶ Antiquis. i. ſed3 regulas anti quas. et ita niſi ex primeretur ſ3 per petua videretur conſtitutō. ar. C. de penis. ſeruus. ſed quid iur̄ ſit ſu per ſ3. no. lxi. di. .§. ex hijs oībus

Saluberrimū.

ſenſibus prauis. i. opinionibus hereticorum.

l ¶ Profeſſio. C. de non nume. pecu. generaliter .ꝗ. ij. q. i. legū .ꝗ. xx= vij. q. i. omnes femine. ex̄ de ꝓba. p tuas

m ¶ Maculati. item eſt ſi

amputanda Illos ergo quorum ꝓ uectio ſ3 tñ reprehenſionis incurrit q ex laicis ad epale officium electi ſunt locum ſuum tenere pmittimꝰ. nō preiudicātes apoſtolice ſedis ſta tutis nec beatorū patꝝ regulas ſol uentes. Quia remiſſio pcc̄i non dat licentiam delinquēdi. nec qđ potuit aliqua ratione ꝯcedi vas erit āpliꝰ impune omitti. ne qđ ad tps pia le= nitate ꝯceſſimus iuſta poſtmodum vltione plectamꝰ ¶ Idez ad mau= ros epos Donatiſte et nouaciani ꝗuis repꝛehenſibiliter oꝛdinati. tñ ex neceſſitate tolerantur

Maximū q3 ex laico reprehenſi biliter licet ōdinatū tamē ſi donati ſta iā non ē et a ſpū ſciſmate praui tatis alienꝰ eſt. ab epali quaz quo= quo modo adeptus eſt non repelli= mus dignitate. ita vt ipe libello ad nos directo catholicū ſe eſſe mani= feſtet ¶ Idem : De eodem.

Donatū aūt ſeiacenſem ex no uatiano vt ꝯpimus cū ſua plebe cō uerſum. ita dñico gregi volumꝰ pre ſidere vt libellum fidei ſue meminne= rit ad nos dirigendum quo et no= uaciani dogmatis dānet errorē et pleniſſime ꝯfiteatur catholicaz veri= tatē. Que autē nunc certaꝝ remiſi mus ꝯſideratione cauſaꝝ antiquis deinceps cuſtodienda ſunt regulis ne qđ ad tempus pia lenitate ꝯceſ= ſimus iuſta poſt hec vltione plecta= mus ¶ Idem ianuario epo aquile genſi Redeuntes ab hereſi poſt publicam pfeſſionem in ſuis oꝛdini bus recipi poſſunt

Saluberrimū eni ⁊ ſpūalis me dicie vtilitate pleniſſimū eſt vt ſiue pſbri ſiue diaconi ſiue ſubdiaconi. aut cuiuſlib3 oꝛdinis clerici q̄ ſe coꝛ rectos videri volūt atq3 ad catholi= ca fidem quā amiſerant pridem rur= ſum reuerti ambiūt pus errores ſu os ⁊ ipos auctores erroris a ſe dā= natos ſine ambiguitate fateantur. et ſenſibus prauis etiā pemptis nul

fuerūt rebaptiſati. ar. de. ꝯ. di. iiij. qui bis. eos quos. vel ſi ad ſubuer ſionem fidei adheſerunt hereticis. s. e. q. i. ꝯuenientibꝰ. ad ſi.

Si quis. in ꝯui ꝯcilio. s. di. l. de eo. hodie ſufficit ſolus epus. ex̄ d hereticis. ad abolendā. §. qz vero.

o ¶ Libello. s. e. q. ſi q̄ voluerint.

p ¶ Purgacō3. idē et ſi de ſimonia ſuſpectus ſit. ex̄ de purga. c. q̄tiēs

q ¶ Opinionem. s. di. xxx. c. vlti.

la deſperandi ſupſit occaſio. nec vl= lum membꝝ taliū poſſit ſocietate violari. cū p oīa illis pfeſſio pro= pria. ceperit obuiare. Circa quos etiā canonū illam ꝯſtitutōnem pci= pimus cuſtodiri vt in magno habe ant beneficio. ſi adepta ſibi oīni ſpe pmotionis in quo inueniuntur or= dine ſtabilitate ppetua maneant. ſi tñ iterata vnctōne nō fuerint ma culati. ¶ Itē ex ꝯcil. martini ppe. Ab hereſi redeūtes hereſim et eiꝰ au ctorem publice deteſtentur

Si quis epus ſiue alicuiꝰ epi pſbr aut dyaconus in alicu= ius hereſis opinionem offenderit et ob hanc cauſam fuerit excōmunica tus. nullus epus in ꝯmūione eū reci piat niſi prius in ꝯmuni ꝯcilio por= cō fidei ſue libello ſatiſfaciat oibꝰ. et ita liberā teneat ſuā purgationē ſ3 idē et de fidelibus laicis ſit decre= tū ſi in aliqua hereſis opinione fue= rint nominati. ¶ Ecce quibus de= cauſis quedam in ecc̄ia tolerantur quedā hijſdē ceſſantibꝰ pia ſeueri= tate vindicantur. Qn̄ aūt tolerā= da ſūt qn̄ reſecanda gelaſius papa diſtinguit dicēs. Qn̄ in ecc̄ia aliq̄ toleranda ſint ā reſecād

Et ſi illa nōnunq̄ ſinenda ſunt que ſi ce teroꝝ cōſtat integritas nocere ſo= la non valent. illa tñ magnopere p cauenda ſunt. que recipi ſine mani= feſta decoloratione non pñt. et ſi eaipa que nullo detrimento aliquo tiens indulgenda creduntur vel re= rum vel tempoꝝ que cogit intuitꝰ vel accelerate puiſionis excuſat re ſpectus. quantomagis illa nullate= nus ſunt mutilāda que nec vlla ne= ceſſitas nec ecc̄iaſtica proꝛſus ex= torquet vtilitas. aliqn̄ eñi p nc̄cita te vel eccleſie vtilitate mutilātur ⁊ laxantur pcepta canonica. ¶ Bre uiter oſtendimus qua reuertentes ab hereſi in ſuis oꝛdinibus valeant recipi vel qui non. ¶ Nunc autem queritur de hijs qui ab hereticis

·q·i·ab excōmunicatis·s·di·l·placuit ꝗ·vij·q·i·c·mutacōnes·

e ¶ Precepta. quedam. nō oīa.

vel ignorāter ab hereticis

f ¶ Breuiter. oꝛdinibꝰ. ſc3 illi q̄ coacti ordinati ſunt.

Et ſi illa. i. pn cipio agit d illis que diſpenſa ri poſſunt.

s ¶ Et ſi illa. vt diſpenſabilia.

t ¶ Sinēda ſūt. i. diſpenſanda. ⁊ ita ceterorū impropē ſumitur ar. ff. de mino. pri. xxvi. di. deinde.

u ¶ Que ſi cetero rū. q̄ diſpēſari nō poſſunt.

x ¶ Illa. ſ3 d illis q̄ diſpēſari nō pñt

y ¶ Decoloracō= ne. puta ſi eſſet la tro ebrioſus ex̄ d re. iur̄. eſtote.

z ¶ Et ſi eaipa. ſic forma ꝯſtructi onē. ſi illa nullate nus ſūt mutilāda q̄ nullo detrimen= to. ⁊c̄. q̄ntomag̃ nec illa ſūt mutilā da. ⁊c̄. ⁊ ē ſēſus ſi cū diſpēſabilibꝰ n̄ debet iudex di ſpenſare niſi ex magna cā. quāto mag̃ i hijs q̄ ſunt idiſpēſabilia nul= lo mō d3 iudex di ſpēſaē xiiij. di. c. ij

a ¶ Vel rerū vel tporū. vel pſona rū. nam ꝓ q̄lita= te pſonaꝝ ⁊ actō formatur ⁊ cōdē natio moderatur .ff. d neg̃. g̃. pō.

b ¶ In negocijs. hēs g̃ ſ3 cās ꝓpter q̄s ē diſpenſand. ſc3 cā vtilitatis et nc̄cītatis. ſ3 nū= quid ex cā ꝓba= bili videt. ar. lvij di. c. vno qđ ꝯce dit alanꝰ. ego ꝯt nec obſta. di. lvij .c. vno qz vbi pꝰ fides eius apparz ꝓbabilis abole= tur irregularitas ibi pſūpta ⁊ ꝓmo uetur de iur̄ ꝯui.

c ¶ Vel accelera te. nā q̄ d nouo e= mergūt. ⁊c̄. ff. d i terrog̃. ac. d eta.

d ¶ Mutilāda. di ſpēſatōes quas ex torquet nc̄cītas. neceſſitate ceſſan te mutilande ſūt. que autez regula riter ſūt nō ꝗ. ix.

a ¶ Vtrū in eo ordine· et dic q̄ non ſi in forma ecc̄ie baptizati ſunt· ex̄ de apoſt· ex lraꝝ· nec bñ ſoluit h̄ ḡtianus b ¶ Gregorius· ar· di· ·lxviij· c· i· c ¶ Auguſtin⁹· vt· c· q· i· q̄ quidā d ¶ Reiterari· vt ·s· c· q· i· ventū ·h̄· c· ꝓbat io· fa· opinionē ſuā q̄· ſ· baptizatus ab eo qui recipit vltimā man⁹ impoſitōnem ex̄ ecc̄iam nichil recipit· nos qui dicimus ꝯtrariū h̄ intelligim⁹ cum non ordinabat in forma eccleſie

c ¶ Quod legitime ar· ex h̄ loco q̄ ſi ptās ē traſlata in aliquē vt eligat ep̄m et ipe minus bonū eligit iterū poſſit eligere· ar· vij· q· i· factus viij· di· que ꝯtra· nā reproba pecunia non liberat debitorem· ff· de pig· act· eliganter· §· qui reprobos· et ē ar· ad h̄· extra· de elec· in cauſis ar· ꝯtra extra de offi· del'· in lr̄is nam functus eſt officio ſuo· nam etiā ipi canonici male eligendo ꝓuarētur ptāte eligendi· ex̄ de elec· cū in cunctis ⁊ no· lxi· di· ſtudij io· quid iur̄ ſit de h̄ notaui in queſtionib· b·

ordinati ſunt· ſi ad vnitatē catholice m̄ris ecc̄ie ab hereſi redierint· vtiꝝ i eodē ordine iteꝝ valeant ordinari· Semel em̄ ꝯſecratus vt ait btūs ḡg· iterū cōſecrari nō d; Itē ſacra que ab hēticis in forma eccī e miniſtrantur· ſicut aug· teſtatur· iterari nō dn̄t· ne nō homini ſ; ſacramento videatur iniuria fieri· S; illud greg· de hijs intelligitur q̄ conſecrationem ſacerdotalē vel ep̄alem acceperunt qui aut p manus impoſitionē cū ad ecc̄iaꝫ redeūt effectu ſue ordinationis accipiunt· aut ab ei⁹ adminiſtratione perpetuo ceſſare iubentur· Similiter illud auguſtini de eadē miſtica vnctione et de ſacro baptiſmatis itelligitur Sūt aūt in ecc̄ia ordines alij qui ſine ſacramenti vnctione ſola ep̄ali benedictione cū quadā vaſoꝝ vel indumentoꝝ diſtributōne p̄ſtantur· vt ſunt leuite ⁊ ceteri infra eos ꝯſtituti· Hij q̄uis ab hereticis ordinētur tamē ad ecc̄iam redeūtes in eodem ordine ſi alias digni fuerint ab eccleſia ordinentur· nec fiet in eis reiteratio muneris cū nichil ab hereticis eis doceatur fuiſſe collatum·

¶ Vnde vrbanus ſedus ſcribit petro piſtorenſi ep̄o ⁊ ruſtico abbati vallis vmbroſe Ordinet̄ ex integro diaconus ab hēticis ordinat⁹·

Daibertū a negzelone licet ſimoniaco nō ſimoniace eiuſdē confeſſione reperimus in diaconum ordiātū· ⁊ beati innocētij pape ſn̄ia cōſtat declaratū· q: negzelō· hereticus quē ꝯſtat ab hēticis ordinatū q̄a nichil habuit dare nil potuit ei cui man⁹ impoſuit Nos igit̄ tāti pōtificis auēte firmati et damaſi pape teſtimonio roborati qui ait reiterari optere qd̄ male geſtū eſt· daibertū ab hereticis corpe et ſpū digreſſum atq; vtilitate ecc̄ie ꝓ viribꝫ inſudantem ex integro ecc̄ie necītate ingruēte in diaconē conſtituimus· qd̄ non reiteratōnem exiſtimari cēſemus· ſed tm̄ integrā diaconij dationem quā quidem vt p̄diximus q̄ nil habuit nil dare potuit· Itē

Damaſus papa· De eodem· Er illicitam manus impoſicōnem vulneratū caput illi qui videbantur aliquid accepiſſe habebāt ⁊ vbi vulnus infixum eſt necē ē medicinā adhibere qua infixa ſanetur macula id ē reiterari necē eſt q̄ nō ē legitime actū aut collatū minime ꝓbatur· Nam quō poſſit honorem retinere qui ab illo accepit qui poteſtatem dare nō habuit legitime inuenire nō poſſum· ¶ Itē nono libro codicis titulo ad legē iuliaꝫ repetūdaꝝ· Imꝑator theodoſius et

Anctim⁹ eiuſmodi vicos ad ꝓuīcias regendas accedere qui ad honoris inſignia ñ ambicōne vel pcio ſ; probate vite ⁊ amplitudinis tue ſolēt teſtimonio ꝓmoueri· Ita ſane vt q̄ bus hij honores p ſedis tue vel noſtram fuerint electionē omiſſi iurati inē geſta depromant ſe ꝓ adminiſtrationib; ſortiendis· neq; dediſſe quippiam neq; daturos vnq̄ poſtmodum fore ſiue p ſe ſiue p interpoſitam p̄ſonam in fraudem legis ſacramentiq;· aut donacōnis vendicōniſve vel titulo aut velamento cuiuſcunq; ꝯtractus et ob hoc exceptis ſalarijs nichil penitus tā in adminiſtratione poſitos q̄ poſt depoſituꝫ officium ꝓ aliquo p̄ſtito bn̄ficō tēpore adminiſtrationis quā ḡtuito meruerint accepturos· et licet neminem d̄ine timoris ꝯtinendo iureiurando arbitremur immemorem· vt ſaluti ꝓprie vllum comodum anteponat· tñ ut ad ſalutis timorē ex necītate periculi ſtringetur· ſi quis auſus fuerit ꝓhita ſacrameta negligere nō modo aduerſus accipiētem ſed etiam aduerſus dantem accuſandi cūctis tāq̄ crimen publicū ꝯcedimus facultatē· quadrupli pena eū qui ꝯuictus fuerit modis

e valerius·

f ¶ Beati· ⁊c̄· et ita cū facit mētionē h̄ de illo· c· s· i· ·q· ventū ē· intelligendū eſt illud ſicut iſtud de nō ordinatis in forma eccleſie

g ¶ Quia nichil· ·s· c· q· i· ḡra· ꝫ· de ·o· di· iiij· c· quō ar· ·s· q· i· q̄ p̄fectōeꝫ

h ¶ Dare· ar· qui nichil h; nichil dare p̄t· ar· cōtra extra de elec· ſuffraganeis Itē ar· q̄ ꝓ nō dato habetur quod datur ab eo qui dare nō p̄t· ex̄ de iur̄· pa· quod autem· io· hannes

i ¶ Reiterari· q̄ ad ſp̄em facti non q̄ ad rei eſſentiam nam ſepe qd̄ male fit vel min⁹ plene ex integro eſt agendū· ſicut i ſatiſdatōe· ff· q̄ ſatiſda· co· de dic· §· ſi ſeruus· et in iuramento· ff· d iur̄ iurā· l· q̄ p ſalutē· et in libelli ꝯfectione· ij· q· vi· l· vl· ar· ff· qui ſatiſda· co· ſi ab arbitrio· ·§· qd̄ et ſi nam in hijs oībꝫ nō eſt iterandū· ſed q̄ omiſſum eſt reſtaurandū· ex̄ d ſacra· non iteran· c· i· io· male dic· io· h̄ cuꝫ quo ad rei eſſentiam fit h̄ iterū ordiatio faciēda q̄a p̄ma ordiatio non erat in forma eccleſie· b·

k ¶ Ex integro· ·s· c· q· i· ſi q̄s ꝯfugerit ꝫ· de con· di· ·iiij· ſi nulla·

l ¶ Diaconi· iſte daibertus ex̄ formam ecc̄ie ordinatuſ fuerat· vel ex̄ formam ecc̄ie ordinatus fuerat a

Pneggelone Er illicitam caput· i· mētē macula culpe infectā

n ¶ Medicinam· no· hāc expoſitionem reiterari· ⁊c̄· et h̄ expoſitio ſub intelligenda eſt· s· c· q· i· ventum vbi· eadem ſunt verba· medicina eſt adhibenda· i· reiteranda vt ita· et illud intelligatur de non ordinatis in forma eccleſie

p ¶ Quo· s· xix· di· ſi· ꝯtra· ſ; illud cū auctore ſuo generalit̄ ē ꝓhibitū iſtd̄ in ecc̄ia catholica ꝯfirmatū· b· nam ꝓ non dato habetur ⁊c̄· extra de iur̄· pa· qd̄ aūt ·ff· ſi q̄s· cauc· q̄· ticus· ar· ꝯtra extra de iur̄· pa· conſultationibꝫ·

Anctimus· ambitiōne· ·s· c· q· nullꝰ itaq;

r ¶ Tue· loquit̄ p̄fecto·

s ¶ Iurati· s· xx· iiij· di· quanq̄ ꝫ· viij· q· iij· attalꝰ· et· c· talia·

t ¶ Sortiēdis· dignitates em̄ ñ debent venales eſſe ſicē nec matrimonia· ff· de donaē· i ter virū ⁊ vx· l· ij·

u ¶ Per ſe· i· q· i· eos qui·

x ¶ Siue p interpoſitā ex̄ d pecul'· cli· inquirēdum ex̄ de ſen· ex· mulieres· ·s· xl vi· di· ſicut ñ ſuo·

y ¶ Cuiuſcūq;· §· vidr cōtra· ff· de poll'· l· i· §· i· ſed aliud ē publice ꝓmittere aliqd̄ rei publice aliud occulte alicui ut ei⁹ ſuffragio ꝓmoueatur·

z ¶ Salarijs· ꝫ· xiij· q· i· militare· ·s· lxxxvi· di· non ſatis·

& ¶ Arbitramur· ar· ꝓ teſte p̄ſumēdū eſt q̄ nolit deierare ex̄ d teſti· cū tu fili· ff· d iuriur̄ ſciēs· ⁊ dic canon q̄s ſcim⁹ nolle peierare ⁊c̄· ij· q· a· ſi mala fama· h̄ licet p̄ſumatur eſt tñ nota dignū· q: lex non ſtat huic p̄ſumptioni imo ſubicit penā in deieratōne· ꝫ· e· ibi q̄ druplici· ⁊c̄·

b ¶ Publicum· ꝫ· ·vi· q· i· §· vl· ·ꝯctus· nam poſt depoſitam adminiſtracōnem d; eſſe

c ¶ Conui· p̄ſens· p· l· dies· C· vt oēs iudices tam ciui· q̄ milit· ·i· et conuenitur ſub epiſcopo loci· in autenti· vt iud· ſine quoquo

ſuffra·§·neccitatem·coll'·ij·ſed ex ↄtractu nõ pt iudex ↄueniri poſt de
poſitam adminiſtrationem·ſi ↄtractũ aliquẽ fecit nomine ciuitatis vt
·ff·de admi·rez·ab ciui·pti ꝓcur·§·in cũ·ff·de euict·illud·§·i·ſed
ꝓcurator negociorũ bñ ↄuenitur poſt depoſitũ officiũ·ut·ff·de ꝓcur·
Patet·ab exteris·i·a laicis qui ex̃ ecclesiam hñt hãc ꝓcur·b·
ptãtẽ·ut·s·di·xvij·nec licuit·ĩ·xxiij·q·v·pñceps·b Pro nichilo·
hoc in deteſtacõnez
huiꝰ ſceleris dici
tur·s·di·xc·neqȝ
⁊·e·q·i·cito·ĩ·xx
xij·q·vij·qd i oĩ
bus·et·c·nõ ſolũ·
ex̃ de ſimo·tãta·
c Reputãt·hoc
dicitur in deteſta
cõnẽ criminis ⁊ ad
terrorẽ·ſicut illd
oĩs peccor·⁊c ex̃
de ſimo·tãta·vel
ẽ grauius qꝛ ſpã
lius dicitur hoc cri
men omitti in deũ
ꝙ aliud·qꝛ donũ
dei volũt pecunia
emẽ·s·i·q·i·eos·
et ideo grauiꝰ di
citur ar·xvij·q·ij
ij·ſic·xxij·q·i·mo
uet·vel ideo hoc di
citur qꝛ nulla pe
na certa ꝓ hoc cri
mie indicitur niſi
ſi quouſqȝ ad mor
tẽ aſpere penite
at·s·e·q·i·ſi q̃s·
Iohã· Ω ·i·
Quod autem·tu di
cas ꝙ in
manifeſtis requi
ritur ordo iur·vt
xi·q·iij·eorũ·ſed
non in notorijs·
vt dr·ĩ·e·manife
ſta·et habes ex̃
de iuriur·ad no
ſtrã·ij·et notãdũ
ꝙ quedã ſentẽtia
eſt diffinitiua q̃
dã interlocutoria
q̃dã pcepti·queli
bet iſtaꝝ reqrit
ordiez iur·⁊ ſi dif
finitiua ſententia
fuerit lata omiſ
ſo ordie iur·ipſo
iur nulla eſt·ut ĩ·
·e·q·vi·§·diffiniti
ua·hoc tñ ſcias·ꝙ
duplex ẽ ordo iu
ris·vnus q̃ eſt de
natura ſiue ſbſtã
tia iudicõrũ·ſ·vt
q̃s pꝰcitatõez ha
beat inducias vt
fiat lit·ↄteſta·et
teſtes recipiant
et ꝙ ſnia feratur ĩ
ſcriptis·ſi contra
hunc ordinẽ feratur ſnia non tenet ut ĩ·e·q·vi·§·diffinitia·eſt alius
ordo qui nõ ẽ de ſbã iudicõrũ·ſ·ut ſnia non ferat ſub ↄdicõe·⁊ nec pri
us ꝓnũtietur de poſſeſſione ꝙ de ꝓprietate·ſi tñ hoc nõ ſuatur·nichil
ominus tenet ſententia ut ĩ·e·q·vi·biduũ·et·C·de ap·l·i·Itẽ ſnia inter
locutoria ſiue ſit excõis ſiue ſuſpẽſionis vel miſſionis in poſſeſſionem
requirit ordinem iur·de ordie ſẽtẽtie excõis hẽs ĩ·e·nemo·et xxiiij·
·q·iij·de illicita·et meliꝰ·ex̃ de ſen·ex·ſacro·de ordie ſuſpẽſiõis hẽs
ĩ·e·nomẽ·ſi tñ iſte ordo ñ fuerit ſuatꝰ tȝ excõicacõ vel ſententia ſu
ſpẽſionis·ut·xi·q·iij·ſi eps·Itẽ in ſnia miſſionis in poſſeſſionẽ requiri
tur ſemiplena cãe ↄgtio vt ex̃ ut lit·nõ ↄt·qm̃ freqñter i ſi·et ſiue or
do talis fuerit ſuatus ſiue nõ ſi abſens pt ꝓbare ſe nõ fuiſſe ↄtuma
cẽ·ſnia talis retractat·ut ex̃ de ſen·et re iud·cũ btoldꝰ·et·ff·ex qbꝰ

omnibus feriendo· Item paſcalis papa·

Patet ſimoniacos veluti primos et pcipuos hereticos ab omnibus fidelibus reſpuẽdos et ſi cõmoniti non reſipuerint ab exteris etiã poteſtatibus reprimendos omnia enim crimina ad ↄpacõnem ſimoniace hereſis quaſi pro nichilo reputabuntur· His breuiter pmiſſis ad ea veniamus que eccleſia ſeueritate diſcipline parata eſt vlciſci·oſtendentes quibus accuſantibus vel teſtificantibus quilibet ſint conuincendi quo iudice quiſqȝ debeat damnari vel abſolui· ſi cauſa viciata fuerit quo remedio poſſit ſubleuari·ſi accuſatores defecerint an reus ſit cogendus ad purgationem· Et vt facilius pateat qd dicturi ſumus exemplũ ponatur ſub oculis ĩ quo auctoritates hincinde controuerſantes diſtinguant et quid ſanctoꝝ patꝝ ſentiat auctoritas liquido intimetur·

Incipit cauſa ſecunda

Quidã epiſcopꝰ de lapſu carnis a laico impetit· duo manachi ⁊ vnus ſubdiaconus et duo leuite aduerſus ipſum teſtimoniũ ferunt a metropolitano ſuo ſe ſentit pgrauari in ipſa vẽtilatione cauſe tres ex teſtibus deficiunt·ſiue decepti ꝓmiſſione ſiue canonica examinatõne reprobati· ſpoliat tamẽ epiſcopus qꝛ crimẽ eiꝰ notoriũ erat Hic primo querit an in manifeſtis iudiciarius õdo ſit requirendus Secundo an exſpoliatus ab aliquo ſit iudicandus· Tercio qua pena ſint feriendi q̃ in accuſatõne vel teſtificatione defecerint Quarto ſi eps duorũ teſtimonio ſit ↄdẽnãdus Quinto ſi deficiẽtibꝰ accuſatoribꝰ ſit cogendus ad purgationem Sexto ſi remediũ ſit dãdũ ei q̃ cauſa dilationis vocem appellationis exhibuerit Septimo ſi laici monachi vel quilibet inferioꝝ ordinũ in accuſatione malorum ſint audiendi· Octauo quomodo debeat fieri accuſatio·an in ſcriptis vel ſine ſcripto·

Q I

Quod autem nullus ſine ordine iudicario dãnari valeat multis auctibꝰ ꝓbat De hoc aũt ita teſtat auguſtinus

Damnari non debet niſi aut conuictus aut ſponte confeſſus

Nos in quenꝙ ſententiaȝ ferre non poſſumus niſi aut conuictũ aut ſpõte ↄfeſſuȝ Itẽ ↄſtantinus imperator De eodem·

Iudex criminoſum diſcutiens non ante ſententiam diffinitiuaȝ pferat ꝙ aut reũ ipe ſe ↄfiteatur·aut per innocentes teſtes cõuincatur· Hoc idẽ teſtatur augu·de eiſdem verbis Itẽ grego· De eodem

Sicut ſine iudicõ nolumꝰ quẽquam condemnari· ita que iuſte diffinita ſunt nulla patimur·

cãis in poſ·ea·fulcimꝰ·§·qd ſit latitare·et·ff·de piul·credi·impatores ſnia pcepti ẽ cũ iudex pcipit alicui ſine cãe ↄgtõe vt ſoluat alij·x·q̃ petit·ſi ille ſoluat et pecunia illa debita eſt lȝ iudex iniuſte pceſperat tñ nõ pt repeti pecunia·vt·ff·ꝙ metus ca·l·vl·in fi·a pdcã regula plerią doctores excipiũt infamatos ẽca q̃s nõ requiritur ordo iur·vt ĩ·e·q·v·pſbi·et ex̃ de pur·ca·ↄciẽs·qd ñ admitto vt dicemꝰ
ĩ loco ſuo ĩ illo·c·
pſbr·⁊ in illa decẽ·
q̃tiẽs·habita fuit
ↄgtio cãe·Itẽ ex
cipiũt dilapidato
res vt·iij·q·ij·q̃a
ea·qd non ẽ verũ·
qꝛ hodie ꝓpter ſo
lã ſuſpitõez nõ re
mouentur ab ad
miſtratõne·vt ex̃
de ſimo·lȝ heli·
Nos i quenꝙ·
ↄuictũ·q̃tu
or ſũt modi ↄuicẽ
di ã iuẽ·ſ·ĩ inſtru
mẽtis vel teſtibꝰ
aut fci euidẽtia ut
ex̃ de cohabi·cle
ri·tua·et ĩ·e·q·q̃
lothariꝰ·aut iur·
interpretatõe·vt
ſepiꝰ citatũ eẽ re
um vt·iij·q·ix·de
cernimus·aut vio
lenta ſuſpitõe·vt
·xxxij·q·i·dixit·⁊
·C·de adul·ſi qui
f Cõfeſſuȝ·ha
bes g̃ hoc ꝙ ſnia fe
rẽda ẽ in cõfeſſuȝ
et hoc verũ eſt eẽ ſi
aduocatꝰ alicuiꝰ
ↄfiteat nec reuo
cet ↄfeſſiõȝ ſuam
vt ex̃ de cẽſi·oli ⁊
ẽ ferẽda ſnia i cõ
feſſũ i cã ciuili·ut
·ff·de ↄfeſ·iuliãꝰ
⁊ eẽ in cã crimiali
ut·ff·de cuſto·⁊ ex
hibi·re·ſi ↄfeſſus
ñ aliq̃ſ metu tormẽ
toꝝ ↄfiteat aliq̃d
dũ ẽ i carcẽ tñ eiꝰ
ↄfeſſioni non ſtat
vt·ff·de q̃ſti·l·i·§·
diuus·⁊·§·ſi q̃s vl
tro·ñ poſt tormẽ
ta in ↄfeſſione pſe
ueret·vt·ff·de q̃
ſti·l·i·§·q̃ſtionem
mentit g̃ lex q̃ di
cit ꝙ nulle ſunt p
tes iudicis in ↄfi
tentẽ vt·ff·ad·l·
aqli·ꝓinde·§·vl·
hȝ dic ꝙ nulle ſunt
quantũ ad exami
natõnez cãe·ſunt
tñ aliq̃ q̃ntũ ad ꝓ
latiõȝ ſnie vl dic
ꝙ ſi pꝰ receptõȝ libelli·⁊ iducias datas·reꝰ ↄfitet·tũc iudex ferȝ ſniãȝ
hȝ ſi ſine omĩ porrectõe libelli ex abrupto ↄfiteat·tũc ñ ẽ ferẽda ſnia
hȝ iudex ſimplr pcipiet ei vt ſoluat·ff·de iudi·ſi debitoris·q̃ aũt ↄfeſ
ſio piudiceȝ his ↄſibꝰ dr·maior ſpõte ſciẽs ↄt ſe vbi ius ſit ⁊ hoſtis·
nec nã negȝ fauor ⁊ lis iuſve rpugnȝ·maiõ·ff de ↄfeſſis ẽtũ·§·minoreȝ
ſpõte·xxxi·q·ij·lothariꝰ ſciẽs·C·de iur·⁊ fci igrã·errõ·ↄt ſe·ff·de it·
a ct·de etate·vbi ius ſit·ex̃ de iud·at ſi clici·et hoſtis·ff·de int·act·l·
vl·nec nãtã neget·ff·de int·ac·ↄfeſſiõibꝰ fauor·C·de liba·cã iterro
gatã·⁊ lis·ff·ad·l·aquil·inde neraciꝰ·§·ul·iuſve repugnȝ·ff·de pac·
ſi vnꝰ·§·pacta·xxxij·q·ij·ſolȝ q̃ri g Aut ꝑ innocentes·i·
Iudex criminoſũ·i·cãm criminalem bonos
Sicut ſine iudice·que iuſte·i·ſecundũ ordinem iuris·licet eñ ſciat